

Norman Vincent Peale
Farkı Yaratan Coşkudur

©psilon®

**FARKI YARATAN
COŞKUDUR**

FARKI YARATAN COŞKUDUR

Yazan: Norman Vincent Peale
Orijinal Adı: Enthusiasm Makes the Difference
Yayın Yönetmeni: Meltem Erkmen
Çeviri: İbrahim Enis Köksaldı
Bilgisayar Uygulama: Nergis Şannan
Kapak Tasarım: Pınar Kazma
Montaj: Mavi Grafik
Kapak Filmi: Ebru Grafik
Baskı: Şahinkaya Matbaası
Cilt: Güven Mücellit

1. Baskı: Ocak 2004, İstanbul

ISBN: 975 331 524-4

© 1967 Norman Vincent Peale

Türkçe Yayın Hakkı: Kesim Ajans Aracılığı ile
© Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Yayımlayan:

Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.
Osmanlı Sk. 24/4 80090 Taksim/İstanbul
Tel: 0212 252 38 21 pbx Faks: 252 47 29
İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com
e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

Genel Dağıtım:

Yeni Çizgi Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
Gürsel Mah. Alaybey Sk. No: 7
Kağıthane/İstanbul
Tel: 0212 220 57 70 pbx Faks: 222 61 55
İnternet adresi ve online alışveriş: www.yenisayfa.com

NORMAN VINCENT PEALE

**FARKI YARATAN
COŞKUDUR**

Çeviri

İbrahim Enis Köksaldı

©psilon®

BİR

COŞKULU OLMANIN SİZE KAZANDIRACAKLARI

5

O güneşli nisan gününde, New York şehri koca bir harita gibi belirgin ve apaçık uzanıyordu. Şehir merkezindeki yüksek bir ofis binasının penceresinden güneye bakılınca Sandy Hook, kuzeye bakılınca George Washington Köprüsü görülebiliyordu. Batıda, New Jersey'nin alçak tepeleri mistik mavi bir sisin arkasında saklanıyordu. Liman tarafından da yola çıkmakta olan bir uzun yol gemisinin derinden gelen, baygın düdük sesi duyuluyordu. Dünyanın en büyük şehrinin muazzam örgüsü ayaklarımızın altındaydı.

Masasında oturan adam kaygılıydı ve yüzündeki ifade duygularını yansıtıyordu. “Bazen bu işyerindeki insanların sorumluluğunu taşımaktan kurtulmak istiyorum. İnan bana, personelle ilgilenen bir yönetici olmak tam bir baş ağrısı olabiliyor. Sık sık hoşlanmadığım şeyler yapmak zorunda kalıyorum. İnsanların kaderlerini elimde tutuyor olmak hiç hoşuma gitmiyor,” dedi.

“İnsanların kaderleri pek de senin elinde sayılmaz,” diye karşılık verdim. “Çünkü her insanın kaderi kendi elindedir. Ama seni anlıyorum; çünkü insanların geleceklerini etkileyen hayatî kararlar vermek zorundasın.”

“Senin bugün buraya gelmeni istememin nedeni de bu işte! Konu, ortak arkadaşımız Fred Hill. Bir insanın geleceği hakkında vermek zorunda kaldığım en zor kararlardan biriy-

le karşı karşıyayım ve yardımına ihtiyacım var.” Arkadaşımı her zaman yardıma hazır olduğum konusunda temin ettim; ama işleriyle ilgili sorunlar hakkında hiçbir şey bilmeyen biri olarak pratikte nasıl bir yardımımın dokunabileceğini anlayamamıştım.

Arkadaşım, “Tümüyle işle ilgili bir sorun değil; öncelikle insanî bir sorun. Aslında bu görüşmemiz, değerli bir arkadaşımızla, karısı ve üç çocuğuna neler olacağını belirleyecek. Bundan böyle Fred’in sadece iş yaşamında değil örneğin kilisede ve toplum yaşamında da ne kadar faal olabileceği beni çok ilgilendiriyor,” diyerek devam etti. “İşyerimizde önümüzdeki altı ay içerisinde bir kadro boşalacak ve idari açıdan bakacak olursak, Fred söz konusu iş için en mantıklı seçim. Ama vicdanıyla uzun süre savaştım; şirketin yararları açısından onu önermem doğru olmaz. Belki sen ve ben Fred’in değişmesini sağlayacak bir yol bulabiliriz, ama zor bir iş olduğunun farkındayım.”

“Ne yapmamız gerekiyor?” diye sordum. “Fred nitelikli bir insana benziyor. Zaman zaman sergilediği ilgisiz tutumlar dışında onunla ilgili kötü bir şey aklıma gelmiyor.”

“İşte asıl sorun da bu zaten!” diye haykırdı. “Fred iyi eğitilmiş ve tecrübeli bir insan. Çekici bir kişiliğe sahip. Bunun yanında iyi bir baba ve iyi bir eş, ama yeterince enerjik değil. İçinde en ufak bir istek ve coşku yok. Eğer biraz coşku kazanmasına yardımcı olabilirsek, Fred bu iş için uygun hale gelebilir.”

“Altı ayda mı?” diye sordum.

“Evet, altı ayda,” diye tekrar etti.

Düşünceler içinde kaybolmuştum; bu, aşılması güç bir sorundu çünkü. Sonunda, “Belki de Fred niteliklerinin farkında değildir,” dedim.

Arkadaşım bu düşünceme katıldı. “Haklı olabilirsin.” dedi. “Bu durumda olan sadece Fred de değil zaten. Çalışanlar arasında aynı durumla -yeteneklerinin farkında olmayan in-

sanlarla- sık sık karşılaşıyorum. Keşke Fred başta olmak üzere hepsini motive edebilsen. Fred'in kendi potansiyelinin farkına vardığını görmek istiyorum.”

Arkadaşımın yanından metroyla eve dönerken, yolcuların yüzlerini inceledim. Endişeli, donuk, mutsuz yüzlerle karşılaştım. Gözlerinde canlı, olumlu bir ifade olan birkaç kişi vardı sadece. Bizler, belki elimizdekenden daha fazlasını hak etmediğimizi düşünerek, kötümser düşüncelere kapılırız.

Tam o sırada, çağımız insanının en büyük ihtiyaçlarından birinin, sıradanlığa karşı savaşıyor, içimizde saklı olan heyecanı, canlılığı ve yaratıcı gücü nasıl ortaya çıkarabileceğimizi bize öğretecek bir silah olduğu düşüncesi aklıma geldi. Bu kadar yoğun ihtiyaç duyduğumuz şey, coşkuyu harekete geçirme kapasitesidir. Böylece bu kitabı, *Farklı Yaratan Coşkudur*'u yazmaya karar verdim. Çünkü başarıyla başarısızlık arasındaki farkı 'coşkulu olmanın' doğurduğuna samimiyetle inanıyorum.

Fred Hill'e neler olduğuna beşinci bölümde detaylı olarak değineceğiz.

Şimdi 'coşkulu olmak'tan ve bunun bizler için ne kadar önemli olduğundan bahsetmek istiyorum. İnsanları yıllar boyunca dikkatle gözlemlemiş biri olarak şuna inanıyorum. Hayatlarında birçok şeyi elde etmiş olan mutlu bireyler; mutlaka coşku tarafından harekete geçirilmişlerdir. Hayatlarında birçok şeyi gerçekleştirmiş olanlar, yaşama, yaşamın getirdiği fırsatlara ve güçlülere-en kötü zamanlarında bile-kendine güven duyarak, coşkulu bir bakış açısıyla yaklaşanlardır. Böylece şimdi, coşkulu olmanın hayatı gücünü vurgulayabilir, bu etkili ve motive edici duygunun nasıl geliştirilip korunacağına dair yöntemler önerebiliriz.

Coşkulu olmak hayatınızı değiştirebilecek bir fark yaratabilir. Örneğin günümüzdeki iki farklı insan tipi arasındaki büyük uçurumu ele alalım. Birinci grup, iyimser, neşeli, umut dolu insanlardan oluşur. Inandıkları bir şey olduğu için, olay-

ları başlatan, her zaman toplumun iyileştirilmesi için çaba gösteren, yeni girişimlerde bulunup eski toplumu yeniden yapılandıran ve umutla yeni dünyalar yaratan insanlardır.

ASİ ZAMANE GENÇLİĞİ

8 Sözüünü ettiğimiz yorulmak bilmeyen iyimserleri, etrafına can sıkıntısı yayanlarla, sadece anne-babalarına, öğretmenlerine değil, berberlerine dahi meydan okuyan isyankârlarla karşılaştıralım. Bu tür insanlar, insanlığa yardım edecek vizyondan ve kuvvetten yoksun bir halde, büyük yanlışları doğru kabul ederek çocuksu oyunlar oynarlar. Isyanları, her şeye duyulan öfke, karmakarışık düşünceler ve hiçliğe adanmış bir inanç gibi kaba şekillerde kendini gösterir. Coşku, hiçbir zaman olumsuz inançların bir parçası olmamıştır.

Öyleyse insan ırkının heyecan verici, yaratıcı bölümüne dahil olmak; hedeflerine ulaşmış olanların arasına katılmak için “coşku”dan nasıl yararlanabileceğimizi öğrenmeliyiz. Siz de bu başarılı insanlar arasında, “coşkulu” olmanın, mutluluğa ulaşmayı ve kendini gerçekleştirmeyi sağlayan paha biçilmez bir kişilik ögesi olduğu konusunda tam bir fikir birliği bulunduğunu göreceksiniz.

Dünya çapında radyo ve televizyon yayıncılığını olanaklı kılan bilimsel keşifleriyle Nobel Ödülü kazanan İskoç fizikçi Sir Edward V. Appleton, inanılmaz başarılarının sırrının ne olduğu sorulduğunda şöyle bir cevap vermiştir: “Coşkulu olmak! Bence bu, mesleki yeteneklerden bile daha önemlidir.” Çünkü insanın, içinde coşku ve istek taşımadan, disiplini ve mesleki yeteneklerini geliştirmesi için gerekli olan çalışma azmini koruması çok zordur. Coşkulu olmak, insanı hedefine doğru yürürken dirençli kılan, dinamik bir motivasyon aracıdır.

Voltaire bir keresinde insanı, hep ısınan ama hiçbir şey pişirmeyen bir fırın olarak tanımlamıştır. Harold Blake Walker da bu bakış açısından yola çıkarak, birçok insanın, hayattan

zevk almadan, kendini işine gömerek yaşadığına, kısacası kendine yetecek kadar ısınıp gerçekte hiçbir şey pişirmediğine dikkat çeker.

Walker, “Ancak insan gerçekten tutuşup pişirmeye başlayınca şaşırtıcı şeyler olur,” diye devam eder. Walt Whitman bir keresinde kendisini şöyle betimlemiştir: “İçin için kaynıyor, tutuşmaya çalışıyordum ama bu noktaya Emerson’un sayesinde ulaştım.” Bu ifade, yetenekli olup da coşku ateşi onu tutuşturana değin güçsüz kalmış bir kişiliği ne kadar da güzel anlatıyor. Whitman bu ifadesiyle ölümsüz bir şiir yaratmıştır. Sizce de ‘için için kaynamaktan’ kurtulup yeni, canlı bir coşkuyla tutuşmanın vakti daha gelmedi mi? Coşkunun yaratacağı zihinsel ve manevi ateş girdiği bütün kişiliklerde ilgisizlik ve başarısızlık unsurlarını yok edebilir; daha önce hiç kullanılmamış, varlığı akla bile gelmeyen gizli kalmış yetenekleri ortaya çıkarabilir. Walker bu durumu başka bir şekilde ifade eder: “İçin için kaynamanın ötesine geçin, hatta kaynama noktasının bile üzerine çıkın; böylece daha önce size ait olduğunu hayal bile edemediğiniz güç ve yeteneklerinizi keşfedeceksiniz.”

2

Yıllar önce Amerika’nın endüstriyel yapısını inşa eden dinamik insanlardan biri olan Charles M. Schwab’ın bir sözüne rastlamıştım; şöyle diyordu: “İnsan, başarmak için sınırsız istek duyduğu her şeyin üstesinden gelebilir.” Bu, kitabımızda da anlatacağımız gibi çok önemli bir husustur.

Çoğu büyük başarının, büyük zorluklardan sonra elde edildiği çok doğrudur. Her yeni girişimin başlangıcında, başarıya karşı olan bütün iddialarını hevesle sıralayan, ‘Bunun başarılması imkânsız,’ diyerek kötümser düşüncelerini açıklayan şüpheli insanlar mutlaka bulunur. Kötümser insanlar, ‘Ben sana söylemiştim,’ sözünü sarf etmeye can atarlar. Bu tür insanlar nadiren yapıcı olsalar bile, muhtemelen sizin yapıcı olmamanızı umut ettikleri için böyle davranıyorlardır.

Geçenlerde, son derece başarılı bir dergi olan *Ebony*’nin ve

bunun gibi birçok başka süreli yayının editörü ve yayıncısı olan Robert Johnson'a, Amerika Okullar ve Üniversiteler Birliği'nin Horatio Alger ödülünü sunma zevkine eriştim. Johnson'ın siyahi vatandaşlara yönelik bir dergi çıkarma düşüncesi vardı; ama -çoğu zaman olduğu gibi- bunu gerçekleştirme ye yetecek kadar parası yoktu. Arkadaşlarından aldığı tavsiye de şu olmuştu: "Unut gitsin!"

10

Ancak şimdi, aradan birkaç yıl geçtikten sonra, o 'sözde' arkadaşlar şu anda hayli kârlı bir girişim olan bu derginin hissedarı olabilme şansını teptiklerini hâlâ unutamıyorlar. Projeye coşkulu bir istekle yaklaşan tek insan Bay Johnson olduğu için, bugün derginin bütün hisselerine Bay Johnson ve eşi sahip. Bay Johnson'ın içinde duyduğu istek ve coşku inanç yaratmış, bu inanç da kendisini harekete geçirmiştir. Robert Johnson, Charles M. Schwab'ın "İnsan, başarmak için sınırsız istek duyduğu her şeyin üstesinden gelebilir," sözünün yaşayan bir örneğidir. George Matthew bu durumu hemen hemen aynı güzellikte açıklar: "Coşku, alevlenmiş bir inanç türüdür."

Ama şunu bilmenizi istiyorum; coşkunun alevlenmeyle, ateşle kendine has bir ilişkisi vardır. Bu, kontrol altında tutabildiğimiz ateştir ve sadece bu tür bir ateş işimize yarayabilir. Ateş, kendisinden güç almak için kullanılmalıdır. Dünya, serinkanlılığını koruyabilen coşkulu insanlara aittir. Derinlemesine düşünme ve sağlam hareket tarzı her zaman serinkanlılığı gerektirir.

Sözünü ettiğimiz süreci şöyle tarif edebiliriz: Coşku, insanın içinde bir yangına neden olur; ama insan coşku tarafından kontrol edilmek yerine, coşkusunu bir fikir veya projeyi gerçekleştirmek adına kontrol etmelidir. İnsan hiçbir zaman sezgilerinin kontrol dışına çıkarak, doğruyla yanlış biribirinden ayırma gücünü, akıselimi işlevsiz kılmasına izin vermemelidir. Kontrol altında tutabildiğimiz istek ve coşku nasıl yapıcı olabiliyorsa, kontrol altında tutamadığımız istek ve coşku da yıkıcı olabilir.

ÜST ÜSTE KONAN KÜÇÜK HEDEFLER

Bay Johnson *Ebony* dergisini geliştirirken, projesine karşı duyduğu istek ve coşkunun kamçılacağı büyük hedeflere ulaşma çabasına hemen girişmemeyi kararlaştırdı. Bunun yerine, akıllıca davranarak önüne 'küçük hedefler' dediği hedefler koyup, bunlara ulaşma yolunu seçti. Koyduğu küçük bir hedefe ulaşması da ona başarı duygusunu tattırıp, daha da ileri nasıl gidilebileceğini öğretti. Giderek artan tecrübesiyle, bir sonraki 'küçük hedefin' üstesinden gelerek yoluna devam etti ve sonunda bu küçük hedefler birbirlerine eklene eklene büyük bir hedefe dönüştü. 'Küçük hedefler' felsefesi özellikle, istediği her şeyi yapabileceklerini düşünme yanılığına düşen, düşünüp taşınmadan bir işe girişip yenilgi ve hayal kırıklığına uğrayan 'aşırı ateşli,' coşkulu kişiler için çok önemli bir tavsiyedir.

'Aşırı ısınmaya' dikkati çekerken aynı önemi vererek 'aşırı soğumaya' karşı da uyarılarda bulunmalıyız. Motor mekaniğiyle ilgili bir benzetme yapacak olursak; zihinde bulunan yüksek derecedeki bir yanma, bir tutuşma, beynin bütün silindirlerine coşku gitmesini sağlamak içindir. Günümüzde, düşünce yaşamına yön veren medyayı maalesef kontrol altında tutan çok bilmişler, coşkuyu kibirle küçümserler. Onlara göre belki de varoluşsal hüznün dışındaki bütün duygulara modası geçmiş duygular olarak şüpheyile bakılmalıdır.

Kendisi de son derece coşkulu bir insan olan arkadaşım Raymond Thornburg, coşku duygusunu küçümseyenler hakkında yorumda bulunurken Anatole France'in şu güzel sözünü alıntılamıştı: "Coşkulu olmanın aptallığını, bilgeliğin aldırma-zlığına tercih ederim." Yoksa buna "Her şeyden bıkmış kinizm" mi desek?

İnsan, hiçbir zaman ateşlilerin tarafında olmaktan çekinmemelidir. Her ne kadar coşkuyla yaşamak yanlış yapma riskini beraberinde taşıyorsa da, sadece şansını denemeyi göze alabilenler eksiksiz bir yaratıcılığa ulaşacaklardır. Böyle bir in-

san, kazansa da kaybetse de yaşamının gerçek heyecanına ulaşan insandır.

The Feminine Mystique'in yazarı Betty Friedan'ın önemli bir tespiti vardır: “İyi bir kadın, tutkuyla seven; cesareti, ciddiyeti ve tutkulu bir bağlılığı olan; sorumluluk alıp toplumu şekillendiren kadındır. ‘Soğuk’ kelimesini duyunca dehşete düşüyorum. ‘Soğuk olmak’ yaşamdan kaçmaya çalışmaktır; hiçbir şey ifade etmez. Öyle olmaksızın ateşli olup hata yapmayı tercih ederim. Her şeye karşı çekimser davranacağıma kendimi bir şeye adarım daha iyi!” Haklı! ‘Bir şeyler yapmak lazım’ diyen her insan böyledir. İşte bu yüzden coşku fark yaratır. Coşku, yaşamı derinliklerden çeker çıkarır; yaşamaya bir anlam kazandırır. ‘Soğuk’ olursanız donabilirsiniz; fakat ateşli olursanız, yansanız bile, cesareti kırılmış, şaşkın bir dünyaya sıcaklık saçmış olursunuz.

Elbette, ne sıcak ne de soğuk olan, ‘Hiçbir şeyi umursamayanlar’ kategorisine giren birçok insan da vardır. Duygusal yönden boşlukta olan bu kalabalık her zaman var olmakla beraber, hiçbir zaman kayda değer bir başarıya ulaşmamıştır. Eğer bu uyuşuk insanların sayısını azaltabilirsek, birkaç taneisini dahi yaratıcı, coşkulu insanlar grubunun içine dahil edebilirsek, sadece bu insanlar kişisel olarak yaşamdan daha fazla zevk almayacaklar; dünya da daha ileriye gidecektir.

HİÇBİR ŞEYİ UMURSAMADIĞINI SÖYLÜYORDU... AMA UMURSUYORDU

Günümüzde, hayata karşı aldırmaçlıklarıyla övünen birçok insan vardır. Bu insanlar güçsüz, her şeyden bıkkınlık duyan insanlardır ve yıkıcı düşüncelerini ‘Hiçbir şey umurumda değil’ söylemi altında kamufle ederler. Bu, belki de onların yaşamaya karşı geliştirdikleri bir savunma mekanizmasıdır. Çünkü yaşam tam bir katılım gerektirir; katılım ise beraberinde acıyı ve mücadeleyi getirir.

İşte Harry Simpson da bu kategoriye giriyordu. Harry, hayatımda tanıdığım en ilgisiz insanlardan biriydi. Her yerde bulunduğunu, kendisinde herhangi bir saygı uyandırmamış olan birçok insan da dahil olmak üzere her şeyi gördüğünü söylüyor, isyankâr gençlerden de eski kafalı orta yaşlı insanlardan da bıktığını ifade ediyordu. Politikaya gelince; kimin seçildiğinin ne önemi vardı ki! Ona göre politikacıların hepsi düzenbazdı; hangi parti kazanırsa kazansın kaybeden hep halktı. Harry hiçbir takımı desteklemeksizin beysbol maçlarına giderdi; hatta şampiyonluk maçlarında bile heyecan duymazdı. O tam bir kinikti ve çoğu kinik gibi tamamiyle kendine düşkün ve bencildi. Dinle ya da yurttaşlıkla ilgili işlere katılma konusunda hiçbir zorunluluk hissetmezdi. Hayır kurumları için tek yaptığı da -kendi ifadesiyle- ‘çenelerini kapatmak için’ verdiği sembolik hediyelerden ibaretti. Yoksulları hiç umursamazdı. Sonunda bu olumsuz davranışları kendisine, ‘hiçbirşey-umursamayan’ felsefesinden esinlendiği açıkça belli olan ‘umursamaz’ lakabını kazandırmıştı. Bütün bunlara rağmen Harry neşeli bir insandı; iyi bir golfçü, iyi bir briç oyuncusu ve briç kulübü üyesiydi. Karısıyla beraber sık sık misafir ağırlarlardı. Harry kariyerinde ortalamanın üzerinde bir başarıya sahipti.

Daha sonra coşku denen duygu bu tablonun içine sızdı ve Harry Simpson’da öyle büyük bir değişim yarattı ki! Olaylar şöyle gelişti: Harry ve karısı bir değişikliğe ihtiyaç duyduklarına karar verdiler. New York’ta ünlü şovlara, restoranlara, gece klüplerine gittiler. Bayan Simpson çok eğleniyordu ama Harry bunlardan hiç etkilenmemişti. “Bu saçmalıklar hiç umrumda değil,” diye homurdanıyordu. “Çekip gidelim buradan.”

Ama bir iş arkadaşlarına New York’a gelince onun bir dostunu ziyaret edeceklerine dair söz vermişlerdi. Harry adamı isteksizce aradı ve şaşırtıcı bir şekilde samimi bir yemek daveti aldı. Daha da şaşırtıcı olanı, Harry daveti kabul etti. “Bu dave-

ti neden kabul ettiğimi hiç anlayamadım,” diyecekti daha sonra, “ta ki...”

Gittikleri yerde birkaç çift daha vardı ve o gece Harry Simpson'ın yıllardan beri geçirdiği en keyifli ve mutlu gece oldu. Otele geri döndüklerinde, “Bu insanları anlayamıyorum,” dedi. “Hiç kimse içki içmemiştir; en azından benim görebildiğim kadarıyla. Peki nasıl bu kadar coşkulu olabiliyorlardı? Hatta politikayı ve dünya işlerini bile çekici bir hale getiriyorlardı. Dinden, onlar için önem taşıyan bir şeymiş gibi bahsetmeleri senin de dikkatini çekti mi? Onlarda bizde olmayan ne var acaba?”

14

Bayan Simpson, bu sorunun cevabını bilmesine rağmen, “Bilmiyorum,” diye karşılık verdi; Harry'nin bunu kendine bulmasını istiyordu. “Neden bir daha görüşüp bunu kendin sormuyorsun?”

Bunun üzerine Harry kendilerini ağırlayan ev sahibini öğle yemeğine davet edip “Nasıl oluyor da bu görmüş geçirmiş, seçkin insanlar böylesine coşkulu ve heyecanlı olabiliyorlar?” diye sordu.

“Fark ettiğiniz şeylerin bir geçmişi var. Bu grup oldukça moderndir ve geçmişte her birinin hayattan sıkıldığı zamanlar olmuştur. Mesela ben, yaşamın hep aynı tür şeylerden ibaret olduğuna karar vermiştim ve yaşamaktan hiçbir gerçek tat almıyordum. İşlerim gayet iyiydi; ama Betty ve ben çoğu zaman endişeliydik. Katıldığımız partilerin hepsi sıkıcıydı; hep aynı insanlar, aynı anlamsız konuşmalar... Nasıl olduğunu sen de bilirsin.”

Harry, “Evet, tabii ki biliyorum,” dedi. “Tam da beni tarif ediyorsunuz. Devam edin,”

“Her neyse,” diye devam etti diğeri, “tamamen rastlantısal olarak bir New York kilisesinin papazıyla karşılaştım. Daha doğrusu o benim işyerime bir şeyler satın almaya geldi. Kendisiyle daha önce hiç karşılaşmamış, sadece kitaplarından birini okumuştum. İçeri girmesini söyledim. Din hakkında en

ufak bir söz etmedi; ama bir anda kendimi ona açılmış, bütün hayal kırıklıklarımı, can sıkıntılarımı anlatırken buldum. Ben yorgun düşene kadar sessizce dinledi. Beni kiliseye gitmeye ikna etmeye çalışacağından ya da bir İncil çıkarıp okuyacağından emindim. Ama öyle yapmadı; düşünceli bir halde oturarak sordu: ‘Şimdi ne olacak?’

“Bu garip bir soru gibi gelmişti bana; ama aniden ‘Ne mi olacak? Neyin eksik olduğunu biliyorum; benim Tanrı’ya ihtiyacım var,’ dedim. Böyle bir şey söylemiş olmak beni şoke etmişti; sanki bunu söyleyen ben değildim.”

“Papaz, ‘Olabilir, hepimizin Tanrı’ya ihtiyacı vardır. Biz insanların giderilmemiş açıkları vardır; ama bunlardan en önemlisi Tanrı’ya karşı duyulanıdır,’ dedi. Gitmek için ayağa kalktı ve ‘Bu konuda daha da ilerlemek istersen beni ara,’ dedi. Daha kendime gelemeden o yoluna gitmişti bile. Arkama yaslanıp gülümsedim; kendi kendime ‘Ne satıcı ama! Malını satmak için beni kendi ayağına çağırıyor. Alacağımdan emin,’ dedim”

“Evet, sonunda papazı görmeye gittim. Papaz, ‘Bu adamları tanış, kendisi senin aradığın şeye sahip’ diyerek beni biriyle tanıştırdı. Bu adam da benim kahvaltı için aralarına katılmamı rica etti. Gruba şöyle bir baktım. Kesinlikle iyi insanlardan oluşan normal bir topluluktan bu; ama daha önce insanların bu kadar istekli ve canlı olabileceklerini hiç aklıma getirmemişim. Yaratıkları atmosfer beni içine çekmeye başladı. Kahvaltı bitince de birbirleriyle ‘manevi deneyimlerini’ paylaşmaya başladılar. ‘Pratik Hristiyan Stratejisini’ işlerine ve kişisel ilişkilerine nasıl uyguladıklarını anlatıyorlardı. Belli ki bütün bu insanlar özgürleşmişlerdi. Benim de aynı özgürlüğe ihtiyacım vardı. Bu grupla birlikte olarak buna ulaştım da. İşte hikâye bu! İstemeseydin anlatmazdım.”

Harry “Demek öyle,” dedi. Kısa bir sessizlikten sonra da, “Bildığımız Hristiyanlığın yeni bir biçimi. Benim bağlı olduğum kiliseyi bir görseniz! Çok nadiren gidiyorum oraya; çün-

kü çok sıkıcı ve bana sorarsanız papazı da sıradan bir sosyalist. Ona tahammül edemiyorum. Sanıyorum birçok insan da aynı şekilde düşünüyor; çünkü pazar ayınlarına çok az kişi katılıyor. Bizim papazın da sizin anlattığınız şeye ihtiyacı var; bu kesin,” diye ilave etti

“Peki,” dedi diğeri, “neden bunu önce kendinde uygulayıp daha sonra da papazına anlatmıyorsun? Belki o da aynı şeyi arıyordur. Ama itiraf edemiyordur.”

16

Harry, “Bu işi bana yükleme,” diyerek homurdandı. “Tanrı öldü diyen bir papaza misyonerlik yapacak halim yok. İlk olarak kendimi düşünmem lazım.” Sonra da düşüncelere dalarak, “Belki de Tanrı benim cevabımdır. Ne kadar garip değil mi? New York’a her şeyden uzaklaşmak için geldim ama bunun yerine kendimi olayın tam içinde buldum,” dedi.

Harry, kafası karışmış olmasına rağmen kendi kendine bir karar verdi. “Bundan böyle Tanrı’yı yaşamımın merkezine koyuyorum,” dedi. Doğal olarak, düşünmesi, bunu nasıl gerçekleştireceğini öğrenmesi gerekiyordu. Ama bu gibi durumlarda garip ve heyecan verici bir olgu vardır. Ne zaman bir insan -bilerek ya da bilmeyerek- manevi bir gençleşmeye istek duyup, basit ve içten gelen bir yolla buna ulaşmak için çalışmaya başlarsa şaşırtıcı şeyler olur. Harry’deki değişim hemen bir anda gerçekleşmedi. Ama belirgin bir değişim başlayıp devam etti ve insanlar yavaş yavaş yeni Harry Simpson’ın farkına varmaya başladılar.

Golf arkadaşlarından biri birkaç ay sonra “Bizim buraların en becerikli adamının kim olduğunu mu öğrenmek istiyorsun?” demişti. “Evet tahminin doğru; tabii ki Harry Simpson!”

“Bu değişikliği yaratan neydi peki?” diye sordum.

“Coşku! Bu değişikliği yeni ve müthiş bir coşku yarattı. Eskisi gibi biri değil artık. Bana göre Harry civarın en akıllı iş adamı. Ama coşkuya sahip olduğundan beri çevresine garip bir güç ve rahatlık hissi saçıyor. Önceden hiç böyle değildi,” diyerek düşünceli düşünceli bitirdi sözlerini.

Harry'nin yaşadıklarını örnek olarak veriyorum; çünkü bir insanda coşku yeşermeye başladığında, genellikle bunun içinde dini bir faktör de bulunur. Hatta dini olsun ya da olmasın, kişiliğe bir canlılık, heyecan ve dışadönüklük getiren, yavaş kaynamayı tam bir kaynamaya dönüştüren herhangi bir ruhsal uyanış, fark yaratan coşkuyu da beraberinde getirir. Coşku, Harry'nin içinde yerleşince o da 'hiçbir şey umursamama' felsefesini unuttu. Kazandığı bu yeni erdem ve eski hataları birbiriyle bağdaşmıyordu.

COŞKU HAYATIN TADI

Tanınmış yazar John Kieran'ın dine karşı herhangi bir eğilimi olup olmadığı hakkında bir fikrim yok; ama coşku konusundaki bazı etkili sözleri, kendisinin ilgisizlik sorununun üstesinden geldiğini kanıtlamaktadır. Kieran, "İngiliz Şair William Cowper" 'çeşitlilik hayatın tadıdır' görüşünü bugüne dek ulaştıran insandır. Bu görüşe katılmıyorum ve Cowper'ın üç kere tımarhaneye tıklandığı gerçeğine dikkat çekmek istiyorum. Bu da bize fazla çeşitliliğin insana neler yapabileceğini gösterir," diye yazar.

"Bense hayatın tadının coşku olduğuna inanıyorum. Emerson bir yazısında şöyle der: 'Büyük olan hiçbir şey şimdye kadar coşku duyulmaksızın başarılmamıştır.' Ben üniversitede öğrenciyken, daha sonra Stanford Üniversitesi'nin rektörü de olan hocamız David Starr Jordan, güzel kahve yapmanın tek yolunun 'bolca kahve kullanmaktan' geçtiğini söyleyen bir adamdan bahsedirdi. Ayrıca geleceğin yetişkinleri olan biz öğrencilere verdiği tavsiye de buydu. Masasına vurarak, 'Kendinizi yaşama bolca katın' deyişi hâlâ gözlerimin önüne geliyor. "Siz de hangi işe girişerseniz girişin; bunu ruhunuzla yapın. Yani, 'kendinizi yaptığınız işe katın!"

Bay Kieran "Bu konuda bir önyargıya sahibim," diye devam eder. "Çünkü insanlar, mekânlar, koşullar karşısında her

zaman istek doluyum. Böylesi daha zevkli. İstekli bir insan diğerlerinin canını sıkabilir; ama kendisinin hiçbir zaman sıkıcı bir anı olmaz.”

Kieran'ın yorumları tarihçi Arnold Toynbee'nin, “İlgisizlik sadece coşkuyla alt edilebilir ve bu duygu da ancak iki şeyle uyandırılabilir; bunlardan ilki hayal gücünüzü hemen ele geçirecek bir ideal ve ikincisi de bu ideali pratiğe dökerek belirgin ve anlaşılır bir plandır,” sözüyle benzerlik gösterir. Burada yine coşkunun ana unsurlarıyla karşı karşıyayız: İnsanın içinde duyduğu bir ateş ve bunu yaşama geçirecek bir akıl ile ilgisizliği ve kinizmi ortadan kaldıracak güçlü bir motivasyon.

18

Birçoğumuzu yıllar önce kitaplarıyla büyülemiş olan Jack London bu durumu şöyle özetlemiştir: “Kül olmayı toz olmaya tercih ederim. Parlak bir alev gibi yanıp kül olmayı, çürüyüp toz olmaya tercih ederim. Her zerremle muhteşem bir kızıllıkta parlayan görkemli bir göktaşı olmayı, uyuklayan bir gezegen olmaya tercih ederim. İnsanın asıl işi yaşamaktır; var olmak değil.”

İşte ben de tam bu yüzden bu kitabı yazmaya giriştim. Birçok insan gerçek anlamda yaşamıyor; çoğu ilgisiz ve mutsuz bir durumda; başarılı olmaları gerektiği halde yaşamda başarısızlığa uğruyorlar; dinamik bir motivasyondan yoksunlar. Bunun sebebi -ki çoğu zaman asıl sebeptir- yeterince coşku duymamaları.

İsviçre Grindewald'daki Grand Hotel Regina'nın sahibi arkadaşım Alfred Krebs bir keresinde bana şöyle demişti: “Coşkulu olunmadan hiçbir başarı elde edilemez. Dolu dolu bir yaşamın sırrı alabildiğine istekli ve coşkulu olmaktır. Bu, sizi ayakta tutarak bütün güçlükler karşısında galip getirir ve hayatın her anından zevk almanızı sağlar. ”

Alfred Kreb kesinlikle haklı; çünkü coşkulu olmak tümüyle canlı olmak demektir. Birçok insanın gerçekte yaşamadan varlıklarını sürdürüyor olmaları garip ve hüznü bir gerçektir. Ve eğer bir insan ‘yaşamıyorsa’, günler sonu gelmez bir

sıradanlık içinde geçip gider. Ülkemizin ilk zamanlarında entellüktüel rengimizi oluşturan birkaç büyük düşünürden biri olan Henry Thoreau da, "Ancak biz farkına vardığımızda güneş gerçekten doğar" demiştir.

COSKU ÇÖKMÜŞ BİR KİŞİYİ YENİDEN AYAĞA KALDIRABİLİR

Bir davette konuşma yapmak üzere başka bir şehre çağrılmıştım. Bu davette otuz beş yaşlarında zeki bir adam olan bir yargıcın yanında oturuyordum. Bana, "Sanırım bu şehirde yaşayan çökmüş bir kişinin yeniden uyanışının öyküsünü duy-
mak ilginizi çekecektir," dedi.

"Lütfen tekrar eder misiniz," diye rica ettim.

"Evet, doğru duydunuz; çökmüş bir kişinin yeniden uyanışı," diye tekrar etti.

"Sözünü ettiğim kişi benim mahkememde görev yapan George adında bir polis memuru," diye devam etti. "Bir seksen sekiz boyunda, güçlü ve etkileyici bir fiziği olan George, ilk zamanlarda çok iyi çalışıyordu. Ama daha sonra onda bir değişiklik fark etmeye başladım. İlgisini tümüyle yitirmiş gibiydi. Bir anda çökmüştü; canlılığını kaybedip, kendisini iyice günlük işlerin içine gömmüştü. Kendisini doktora gönderdik. Doktor dikkatli bir incelemeden sonra şu raporu verdi: 'Bütün enerjisinin ve vücut fonksiyonlarının düşük seviyede olması dışında fiziksel olarak bir şeyi yok. Aynı şey zihinsel durumu için de geçerli. Vücut yorgun düştüğünde zihin de bundan etkilenir; çünkü zihinle vücut birlikte çalışır.'

"Doktor, 'Hastanın kendisini zihinsel ya da duygusal yönden rahatsız eden bir sorunu olmalı,' diye devam ediyordu raporuna, 'sanırım onu bir psikiyatru muayene ettirmek daha doğru olacaktır.'

"Bunu yapmak yerine George'la bizzat kendim ilgilenmeye karar verdim. Kendisini nasıl hissettiğini sordum. George, 'Bazı kişisel endişelerim var ama bunlar beni çökertmemeli.

Hiç gücüm kalmadı sanki. Sanırım yaşamak bana ağır gelmeye başladı. Böyle zayıf karakterli biri olmaktan utanç duyuyorum,' diyerek cevap verdi. 'Bak George,' dedim. 'Bu kitabı görüyor musun? Kabul ediyorum, kitabın dini bir bakış açısı var ama basit bir dille yazılmış, içinde pek öyle nasihat de yok. Sanıyorum anlattıkları ilgini çekecektir. Kitabı bu akşam eve götürmeni istiyorum. İlk bölümü oku ve dikkatlice çalış. Sonra da yarın ofisime gel; seni sınavdan geçireceğim.'"

20

Yargıç, George'u her gün bitirdiği bölümlerden teker teker sınavdan geçirdi, ta ki iki haftada bütün kitabı okuyup çalışmış, tümünden imtihan edilmiş olana dek. Yargıç bana, "George'un daha önce kitap okuduğundan şüpheliyim," demişti. Daha sonra George'a "Bu kitap sana ne ifade ediyor; birkaç sözcükle bana anlatır mısın?" diye sordu.

George bir an bile duraksamadı. "Bu kitap insanın, yaşamını Tanrı'nın ellerine bırakması halinde zayıflıklarının üstesinden gelebileceğini anlatıyor. Benim kitaptan çıkardığım bu; ama bunun yanında doğru düşünme hakkında da birçok şey vardı."

"Benim sana vermek istediğim şey tam da buydu. Belki de bu kitaptaki kuralları hayata geçirmeye başlamalısın. Diğerleri gibi senin de işine yarayabilir. Bu kitap birçok kişi için gerçekten faydalı olmuştur."

Yargıca daha sonra neler olduğunu sordum.

"George olayı kavradı ve yaratıcı manevi kuralları işlemeye başladı. Yardımı dokunabilecek başka kitaplar ve broşürler de temin ettim ona. George'un sorununu gayet iyi bir şekilde çözüme ulaştırdığını söylemek beni mutlu ediyor. Artık kesinlikle çökmüş bir insan değil. Gerçek yaşamın kaynağı olan manevî enerji hakkında hâlâ öğreneceği çok şey olmasına karşın, dünyasındaki bütün değişikliği gerçekleştiren yeni bir istek ve coşkuya sahip. Ama öğrenmeyi sürdürüyor; önemli olan da öğrenmek istemesi zaten. Bu yüzden George'a güveniyorum; çünkü doğru yolda."

Ertesi sabah odamda kahvaltı ederken televizyonu açtım ve üç polis memurunun 'Güvenlik Haftası'nı tartıştığı bir panele rastladım. İri yarı ve hayat dolu olan bir polis, hayatın ne kadar güzel olduğundan, güvenlik önlemlerinin ne kadar önemli olduğundan bahsediyordu. İzleyicilere, hayatın ne kadar heyecan verici olabileceğinden büyük bir coşkuyla söz ediyor olması, beni yargıcın sözünü ettiği polisin o olduğu konusunda ikna etti. Bu, önceden çöküntüye uğramış olan insanın yeniden canlanmasıydı. Coşkunun, bunun için uğraş veren bir insanda nasıl bir fark yarattığının heyecan verici ve nihai bir göstergesiydi.

Coşkunun insanlarda yaratacağı farklar hakkında bu kitapta birçok şey daha gösterilecektir. Öyleyse hayatınızın daha da değişip güzelleşmesini istiyorsanız okumaya devam edin; çünkü istekli olmak hayatınızın her alanında, işinizde, aileniz ve arkadaşlarınızla olan ilişkilerinizde, bütün görünümünüzde muazzam bir fark yaratabilir.

İKİ

AZALMAK BİLMİYEN COŞKU

22

Bayan Önemsiz'le tanıştığım akşamı hiçbir zaman unutmayacağım. Batıdaki şehirlerden birinde yaptığım konuşmadan sonra beni kutlamak için yanıma gelenlerle el sıkışıyordum ki, genç bir kadın yanıma yaklaşıp elimi yumuşakça sıkıttı ve çekingen, ince bir ses tonuyla, "Sizinle el sıkışmak istemiştim ama rahatsızlık vermek istemem. Burada birçok önemli insan var ve ben önemsiz bir insanım sadece. Vaktinizi aldığım için bağışlayın beni," dedi.

Kadına şöyle bir baktım ve "Bana bir iyilik yapar mısınız? Lütfen birkaç dakika bekleyin. Sizinle konuşmak istiyorum," dedim.

Beni şaşırtarak dediğimi yaptı. Diğer insanlarla el sıkışma faslı bittikten sonra da, "Evet Bayan Önemsiz, oturup biraz konuşalım," dedim.

Şaşırtarak, "Bana ne dediniz?" diye sordu.

"Bana söylediğin isimle hitap ettim sana. Bayan Önemsiz olduğunu söylemiştin. Başka bir ismin var mı?"

"Elbette var."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedim. "Seninle konuşmak istememin ilk nedeni, bir insanın önemsiz biri olduğu kanısına nasıl kapıldığını öğrenmek. İkinci olarak da bence kendinden bu şekilde bahsetmen Tanrı'ya bir hakarettir,"

"Ah, Doktor Peale!" diye haykırdı. "Ciddi olamazsınız. Tanrı'ya hakaret ha?"

“Sen Tanrı'nın kendi suretinde yarattığı bir evladısın. Bu yüzden, önemsiz biri olduğunu söylemen gerçekten canımı sıkıyor; bana acı veriyor. Bana biraz kendinden bahseder misin?”

İçinde bulunduğu durumu, sorunlarını anlatmaya başladı. Duraksayarak konuşuyordu ama tavırlarında birine güven duyabilmenin verdiği rahatlık açıkça gözleniyordu. “Görüyorsunuz ya,” diye bitirdi sözlerini, “tam bir aşağılık kompleksi içindeyim ve bazen korkunç derecede cesaretim kırılıyor. Bugün buraya bana yardım edebilecek bir şeyler söyleyebileceğinizi umut ederek geldim.”

“Peki, şimdi söylüyorum: Sen Tanrı'nın bir evladısın,” dedim. Her gün dimdik durup “Ben Tanrı'nın bir evladıyım,” diye tekrar etmesini tavsiye ettim.

Yüzüme hoş bir tebessümle baktı ve tavsiyeme uyacağına söz verip ekledi: “Benim için dua edin.”

Dua ettim. Tanrı'nın ona gerçek bir coşku kazandırması ve kendine güven duymasını sağlaması için dua ettim.

Geçenlerde aynı bölgede bir konuşma yaparken yanıma genç bir kadın yaklaşmış sordu: “Beni hatırladınız mı?”

“Daha önce tanışmış mıydık?”

“Evet tanışmıştık. Ben Bayan Önemsiz'im.”

Kadını hatırladım. İlk karşılaşmamızdan beri bayağı yol katetmişe benziyordu. Bunu, daha o hiçbir şey anlatmaya vakti bulamadan anlamıştım; gözlerindeki kıvılcım ve tavırları her şeyi belli ediyordu. Tanrı'nın bir evladı olarak gizli kalmış güçlerinin farkına varmıştı.

Bu vaka önemli bir gerçeğin altını çiziyor. Değişebilirsiniz! Herkes değişebilir. Hatta canlılıktan yoksun bir ‘önemsiz’ bile coşkulu bir insan haline gelebilir.

‘Bayan Önemsiz’e ek olarak birçok insanın değiştiğine, büyük bir değişim gösterdiğine şahit oldum. Bu insanlar yenilgiye ve mutsuzluğa son verirler. Mizaç olarak tümüyle farklılaşırlar, öyle ki eski hallerinden eser kalmaz. Daha az çekici

olan nitelikleri, daha iyi olanlar karşısında boyun eğmiştir ve kişilikleri çarpıcı bir biçimde ortaya çıkıp gelişmiştir. Sonuç olarak öylesine mutlulukla, başarıyla ve yaratıcılıkla dolu bir hayata adım atarlar ki, çevrelerindeki insanlar şaşkına döner. Kendileri bile bu işe şaşırır. Neden olmasın? Çünkü bu gerçekten mucizevi bir şeydir.

24

Manevi çalışmalar yoluyla yaratıcı yaşamayı öğrettiğimiz yıllar boyunca, içi nefretle dolu insanların içi sevgiyle dolu insanlar haline geldiğini gördüm. Yenilmiş insanların, zaferin sırrını öğrenme aşamasındayken çevrelerine endişe saçtığını izledim. Korkuları yüzünden acı çeken insanların korkusuz, tasasız birer insana dönüştüğünü gözlemledim.

COŞKU KİŞİLİĞİNİZİ GELİŞTİRECEKTİR

Karmaşık ruh halleriyle, dönemsel yükselmeler ve duygusal tepki düşüşleriyle ilgili olduğu için, belki daha da karmaşık olan başka önemli bir değişim şekli daha vardır. Bu değişim, ilgisizlikten coşkuya, aldırışsızlıktan heyecanlı bir katılıma doğru olan değişimdir. Ruhunu hassaslaştıran, durgunluğu yok eden ve kişiye, coşkuyu harekete geçirip bunun kaybolmasına hiçbir zaman izin vermeyen güçlü bir motivasyon aşılama sağlayan şaşırtıcı bir kişilik değişimidir.

Birçok insan nefret, korku ve diğer uyumsuzluk biçimleri ile bağlantılı olan kişilik değişimi ihtimallerini kabul eder; ama coşkulu bir insan olma yolunda değişim göstereceği konusunda kuşku duyar. Bu insanlar görüşlerini şu sözlerle desteklerler: “Elbette coşkulu bir insan olmak isterim ama ya bu benim içimde yoksa? Kendini coşkulu bir insan yapamazsın ki!” Bunlar, tabii-ki-yapamazsın kararının hemen öncesinde edilen sözlerdir. Buna hiçbir şekilde katılmıyorum. Çünkü kendinizi iyimser bir insan yapabilirsiniz. Coşkuyu geliştirip bunu devamlı ve keyifli bir durum haline getirebilirsiniz.

Önemli bir gerçek şudur: Kendinizi bilinçli olarak coşkulu bir insan haline getirebilirsiniz. Hatta daha da ileri gidip o kadar anlamlı ve derinlemesine bir coşku geliştirebilirsiniz ki, bu niteliğiniz, karşısındaki zorluk ne olursa olsun, hiçbir zaman zayıflamayacak ve canlılığını yitirmeyecektir. Birçok kez görülmüştür ki insan yeteri kadar isterse, kendini istediği yönde değiştirebilir. Kendinizi bilinçli olarak olmak istediğiniz insana dönüştürmenin bir yolu, ilk olarak hangi özelliklere sahip olmak istediğinize karar verip daha sonra bu imgeyi inatla bilincinizde tutmak, ikinci olarak sahip olmak istediğiniz özellikler zaten sizde bulunuyormuş gibi davranarak bunu geliştirmeye başlamak ve üçüncü olarak da başlatma sorumluluğunu üzerinize aldığınız öz-yaratım süreci içerisinde bulunduğunuzu defalarca tekrar ederek buna inanmaktır.

‘ÖYLEYİMİŞ GİBİ’ İLKESİNİ KULLANIN

Yıllar önce psikolog William James, ünlü “öyleymiş gibi ilkesini ilan etmiştir. James şöyle demiştir: “Eğer bir nitelik kazanmak istiyorsanız, zaten bu niteliğe sahipmişsiniz gibi davranın.” “Öyleymiş gibi” tekniğini deneyin. Bu teknik güçle doludur ve işe yarar.

Mesela büyük bir aşağılık kompleksi olan, utangaç ve çekingen bir insan olduğunuzu düşünelim. Normal bir dışadönüklüğe doğru değişim göstermenin yolu, kendinizi olduğunuz kişi olarak değil, bunun yerine olmak istediğiniz, kendine güvenen ve kendinden emin, insanlarla karşı karşıya gelebilen, karşısına çıkan durumları yönetebilen bir insan olarak hayal etmeye başlamanızdır. Olmayı arzuladığınız şeyin düşüncesi veya imgesi bilincinize iyice yerleştikten sonra da, karşısına çıkan durumların ve insanlarla olan ilişkilerinin üstesinden gelmeye yeterli bir insanmışsınız gibi kendinize güven duyarak hareket etmeye başlayın. İnsan doğasına dair ka-

nıtlanmış bir yasa vardır: Eğer kendinizi olmak istediğiniz kişiymişsiniz gibi hayal edip, ‘Kendinizi nasıl görüyorsanız öylesinizdir’ varsayımına dayanarak hareket ederseniz ve bu süreçte de azimli olursanız; zaman içerisinde böyle bir değişime doğru kuvvetle yönelirsiniz.

İnsanın varsayma yoluyla bir değişim geçirmesi yasası birçok farklı kişi tarafından ispat edilmiştir. Örneğin ünlü dini lider John Wesley on yedinci yüzyılda Amerika’ya gemiyle giderken, şiddetli bir fırtınaya yakalandıkları için çok korkmuştu. Ancak dalgalarla boğuşan gemide bulunan bazı insanlar, fırtına süresince sakin ve güvenli kalabilmişlerdi. Wesley bu insanların soğukkanlılığından o kadar etkilenmişti ki onlara *bunun sırrını sordu*. Bunu sağlayan şeyin Tanrı’nın inayetine duyulan sakin bir inanç olduğu ortaya çıktı. Wesley böyle bir inanca sahip olmadığını üzülerek itiraf ettiğinde de, içlerinden biri ona, “Bu basit bir sırdır. Böyle bir inanca sahipmişsin gibi hareket et; zamanla bu nitelik sende hakim olacaktır,” dedi. Wesley bu tavsiyeye uyup sonunda öyle güçlü bir güven geliştirdi ki, karşısına çıkan en zor durumların üstesinden gelebildi. Bu yüzden, eğer korkaksanız kendinizi cesaretiniz varmış gibi hareket etme yolunda eğitin. Eğer gerginseniz, sakin ve kendine güvenen bir insanmışsınız gibi hareket edin. İnsan doğasına ilişkin kavrayışlarının seviyesine hiçbir zaman ulaşamamış olan Shakespeare de bu metodu destekler. Hamlet’in üçüncü perdesinde bize şöyle seslenir: “Faziletli değilsen bile öyle görünmeye çalış.”

“Öyleymiş gibi” ve sahip olmak istenen niteliklere sahipmiş gibi yaşama yasının başka seçkin bir örneği de iyi bir sigortacı olan Frank Bettger’dir. Bay Bettger kitabı *How I Raised Myself from Failure to Success in Selling*’de (Kendimi Başarısızlıktan Kurtarıp Satışta Başarıya Nasıl Ulaştım) bir ikinci lig takımında -kendisi bu takımdan atılacaktır- profesyonel bir beysbol oyuncusu olarak yaşadığı deneyimleri anlatır. Takımın menajeri, Frank iyi bir oyuncunun temel yeteneklerine

sahip olduğu için, onu takımdan çıkardığına üzölmüştür. Ancak Frank, yetenekli olmasına rağmen tek bir nedenden dolayı takımdan çıkarılmıştı: Coşku eksikliği.

Daha düşük bir ücretle başka bir takımla sözleşme imzalayan Bettger yine aynı dağınık oyununa devam etti. Daha sonra bir gün rastladığı eski, ünlü bir beysbol oyuncusu ona “Frank, beysbolu gerçekten sevmiyor musun? ” diye sordu. “Çok yeteneklisin ama istek ve coşkudan yoksunsun. Buna ulaşıncaya kadar bu sporda veya aynı nedenden dolayı da hayatın diğer alanlarında hiçbir zaman daha ileri gidemezsin. Coşkulu olmalısın. Başarı için gereken ilk şey budur.”

27

Bettger de, “Ama ne yapabilirim ki! Coşkum yok. Gidip bir dükkândan alamam ya. Coşku dediğin şey ya vardır ya da yoktur. Bende yok, olay bu, ” diye yakındı.

Yaşlı adam hemen, “Yanlıyorsun Frank,” dedi. “Kendini istekli ve coşkulu olmaya zorla. İşte bu kadar kolay. Coşkuyla hareket et, beysbolu isteyerek ve coşkuyla oyna; çok yakında bu duyguya sahip olacaksın. Bu inancın ateşi içine girer girmez doğal yeteneklerin seni bu sporda zirveye taşıyacak.”

Sonunda şans Frank Bettger’in yüzüne güldü. New Haven beysbol kulübü tarafından takıma alındı. Sahaya çıktığı ilk gün yaşlı arkadaşının tavsiyesini uygulamaya ve coşkuyla dolmuş gibi davranmaya karar verdi. Sahada elektrik çarpmış bir insan gibi koşuyordu. Topu o kadar hızlı fırlatıyordu ki, adeta diğer oyuncuların eldivenleri yandı. Toplara delirmiş gibi vuruyordu ve böylece birkaç ‘tam vuruş’ yaptı. Sahanın çizgilerini kelimenin tam anlamıyla yaktı ve bütün bunlar sıcaklık gölgede otuz iki derecenin üzerindeyken oldu.

Ertesi gün, New Haven gazeteleri bu harika oyuncunun nereden geldiğini soruyordu. Bettger için “Canlı bir dinamoydu,” diye haber yaptılar. Çok geçmeden de Bettger’i ‘çevik’ diye çağırmaya başladılar. O da böylesine bir canlılıkla oynaya oynaya, kendini yeni bir insan gibi hissetmeye başladı. Öyleydi de zaten. Bettger öylesine istekli bir oyuncu olmuştu ki St.

Louis Cardinals kulübünden bir yetenek avcısının dikkatini çekti ve çok geçmeden de ulusal ligde oynamaya başladı.

Daha sonra sigortacılıkta bir kariyere adım atan Bettger, yine ilgisizlik hastalığına yakalandı; başarısızlığa tekrar davetiye çıkartıyordu. Sonra coşkusunu nasıl canlandırmış olduğunu hatırlayıp sigortacılık yaşamına da aynı ilkeyi uyguladı. Sonuçta beysbolda olduğu gibi sigortacılıkta da zirveye yükseldi. Bay Bettger'in yaşadıkları, coşkunun, düşünme ve istekle hareket etme yoluyla canlandırılıp geliştirilebileceğini göstermektedir. Siz de bu ilkeyi kullanarak kendinizi coşku yolunda harekete geçirebilirsiniz. Bu harikulade ilke Emerson tarafından şöyle ifade edilmiştir: "İnsan bir metot, gelişmeci bir düzendir; nereye giderse gitsin isteklerini bir araya toplayan seçilmiş bir ilkedir." Öyleyse nasıl olmak istiyorsanız öyle hareket edin; nasıl hareket ediyorsanız öyle olacaksınız.

28

ZİHİNSEL FER AHLAMA COŞKUYU GETİRİR

İyimser tavırlar geliştirmenin başka önemli bir uygulaması da zihinsel ferahlama. Kasvetli önsezilerle dolu bir zihin, coşkuyu harekete geçiren neşeli ve canlı düşünme yeteneğinin işini zorlaştırır. Bu aynı zamanda nefret, önyargı, kızgınlık gibi karanlık, kapalı düşünceler ve insanlara, dünyaya karşı olan genel bir memnuniyetsizlik duygusu için de geçerlidir. Cesaretsizlik ve hayal kırıklığı zihinde kalın bir bulut tabakası oluşturur ve zihinsel tavırları bu yönde geliştirir. Zihinsel ferahlama, yaratıcı düşünce ikliminin zihin tarafından kabul edilebilmesi için son derece önemli bir basamaktır. Coşku, bu iklim içinde gelişip sonunda baskın bir faktör haline gelecektir.

Zihinsel ferahlama kavramını bana yıllar önce ilk kez, bir eczane işleten eski bir arkadaşım Bay A. E. Russ önermişti. Kilisemin bir üyesi olan Russ'ın Tanrı vergisi bir bilgeliği ve kavrayışı vardı. Doğuştan gelen bir filozof, zeki ve sezgisi güçlü bir düşünür; doymak bilmeyen bir kitap kurdu ve başarılı bir

işadamydı o. Manevi yaşamı derinlikliydi; kişisel acıların za-
fere dönüştüğü bir yaşamı vardı. İnsanlara nasıl yardım edebi-
leceğini ve onlara -bu, onunla olan kişisel ilişkilerimde de
açıkça görülecektir- hayatın anlamı hakkında nasıl bir fikir
verebileceğini iyi biliyordu.

Cesaretsizlik bir keresinde benim için de bir sorun haline
gelmişti ve bu, beni arada sırada duygusal bir çöküntüye sü-
rükliyordu. Doğuştan coşkulu ve iyimser bir insan olmama
rağmen, zaman zaman depresyona giriyordum. Hiçbir şey iyi
gitmiyormuş gibi geliyordu bana. O günlerde Marble Üniver-
site Kilisesi'nde pazar geceleri ve pazar sabahları vaaz veriyor-
dum. (Daha sonra sabah toplantılarına o kadar rağbet oldu ki,
aynı vaazı pazar sabahları iki kez vermek zorunlu hale geldi;
akşam ayinini arkadaşlarım yapıyordu.) Ancak bir gün, bir pa-
zar akşamı o sabah gerçekten kötü bir vaaz vermiş olduğumu
hissettim. İnsanlardan kaçarak kendimi karanlık, puslu gece-
nin içine attım. Beşinci Cadde'den evime doğru moralsizce
yürüdüm.

Bay Russ'ın eczanesinin yanından geçerken, aniden içeri
girip onu görmeye karar verdim. Büfede limonata yapıyordu.
Tezgâha oturup onu izlemeye koyuldum. "Neden limonatayı
sen yapıyorsun?" diye sordum, "Her zamanki tezgâhtarın ner-
de?"

"İşi bıraktı, artık yardımcım yok," diye cevap verdi.

"Bak ne diyeceğim; bugün çok kötü bir vaaz verdim. Ne-
den bu işe giriştim anlamıyorum. Tam bir fiyaskoydu. Bu ap-
tal limonata işini bana vermeye ne dersin?"

Bay Russ ifadesini değiştirmeden, "Elbette, neden olma-
sın," diye karşılık verdi. "Tezgâhın arkasına geçip bana bir li-
monata hazırla. Seni işe almadan ne kadar iyi olduğunu gör-
mek istiyorum." Ben bir önlük giyip limonata hazırlamaya
başlarken, o da tezgâha oturdu. Oldukça arkadaşça bir tavır
var diye düşündüm. Bu işin uzmanlarının yaptığı gibi limona-
tanın içine bir kamyş sokup Russ'ın önüne koydum. Ben kara-

rını beklerken o da limonatadan büyük bir yudum aldı. Kamışı ağzından çıkartıp şöyle dedi: “İyisi mi sen vaaz vermeye devam et.”

Taburesinden kalkıp ön kapıyı kilitledi. “Kapanma vakti,” diye açıklayıp ekledi, “Arka odaya geçip konuşalım biraz.” Beni, ilaçların bulunduğu bölümün arkasında eczacıların reçete hazırlamak için çekildiği, o gizemli odacığa götürdü. Orada bana o kasvetli gecenin üstünden geçen yıllar boyunca minnettar kaldığım ‘zihinsel bir reçete’ hazırladı.

30

Cesaretsizliğe karşı giriştiği kişisel mücadelelerinden bahsetmeye başladı. Güçlüklerle, aksiliklerle ve acılarla dolu öyküsünü dinlerken benim yaşadığım depresyon onun yaşadıklarının yanında önemsiz bir hâl almıştı. “Ama sana dürüstçe söyleyebilirim ki belirli zihinsel ve manevi uygulamalar yapmaya başladığımdan beri hiçbir zaman sonu gelmeyen cesaretsizlikler yaşamadım. Eminim benim coşkulu biri olduğumu sen de kabul edeceksindir,” dedi.

“Senin gibi gerçek bir coşkuya sahip olan başka bir insan daha tanımiyorum. Sana yardımcı olan bu zihinsel ve manevi uygulama nedir?”

“Günlük zihinsel ferahlama,” diye karşılık verdi. “Bana yardımcı olan şey bu ve hâlâ da yardım etmeye devam ediyor. Zihni karanlıktan uzak tutmak günden güne yapılan bir iştir.”

Günlük zihinsel boşalma sürecinin önemini vurgulamaya devam etti: “Karanlık düşüncelere, pişmanlıklara, kızgınlıklara izin verip bunların içinde birikmesine seyirci kalırsan; bütün psikolojin zamanla öyle bir etkilenir ki, onu tekrar eski dengeli haline getirmek için büyük bir efor sarf etmek gerekebilir.” Haklı olduğunu biliyordum; çünkü kilisedeki dini-psikiyatrik danışma servisimiz de kendi ifadesiyle ‘geçmişteki mutsuzluklarını zihninde bozucu bir kütle hâlinde biriktirmiş olan’ bir adamın üzücü sorunuyla uğraşıyordu. Adamın psikolojik donanımını temizleyip yeniden düzgün işlemlerini sağlamak, papazlarımızın ve psikiyatrlarımızın haftalarını almıştı.

O günden bu yana, Bay Russ tarafından günbegün uygulanan zihinsel ferahlama sistemini gerek kişisel olarak, gerekse diğer durumlarda kullanmaya başladım. Bu, yeni bir coşkuyu harekete geçirme konusunda öylesine etkili sonuçlar verdi ki, bütün bunları bu kitabı okuyacak olan herkesin yararı için yazdım. Russ her geçen günün sonunda, sağlıksız düşüncelerin geceleyin zihnine yerleşmesini önlemek için zihnini 'boşaltırdı'; çünkü böyle düşüncelerin birikmesine yirmi dört saat bile izin verilirse, bunların çabucak kök salabileceklerini biliyordu.

Russ bu zihinsel boşalma yolunu kullanarak, gün boyunca meydana gelen tatsız olayları; kırıcı bir sözü, imalı bir ifadeyi, maruz kaldığı düşmanca bir hareketi ele alırdı. Ayrıca kendi yanlışlarının, hatalarının veya aptallıklarının muhasebesini yapardı. Bunlara, geride kalan saatlerde zihnini bir bulut gibi kaplamış olan hayal kırıklıklarını ve mutsuzluğun her türlüünü de eklerdi. Bütün bunları güçlü bir zihinsel bakış açısıyla ele alıp kendisine dersler çıkarırdı. Daha sonra da bunları bir araya 'toplayıp' zihninden 'atardı'; bunları yaparken de şu şifa veren sözcükleri söylerdi: "Geridekilere aldırış etmeyerek ileridekilere uzanıyorum..."

Bay Russ bir araya 'toplama' ve 'zihinden atma' egzersizini ilk kez uygulamaya başladığında zihinsel birikiminin, kendi ifadesiyle, kolaylıkla bir araya 'toplandığını' ama bunların zihninden kolayca 'atılamadığını' belirtmişti. Bununla beraber azimle ve disiplinle yürütülen zihinsel bir çabanın devamlı olarak gösterilmesi, daha önce zihnini bulandırmış, hayattan aldığı tadı, coşkusunu yok eden yararsız ve sağlıksız materyalleri unutturabilmek gibi bir sonuç verdi. Bay Russ bu yöntemlerle 'İnsan devamlı olarak çaba sarf ettiği takdirde, düşünceleri sayesinde her şeyi gerçekleştirebilir' yasasını kullanmıştır.

Russ bana "Bunu kendin denemezsen, mutlu bir zihnin sınırlarını bozucu düşmanlarını bir araya 'toplayıp', zihninden 'atabildiğinde' içini kaplayacak olan o büyük sevincin nasıl bir şey

olduğunu muhtemelen anlayamazsın,” dedi. “Ferahla; işte cevap bu. Ferahla. Bırak gitsinler; at hepsini kafandan, bir araya ‘topla’ ve zihninden ‘at’; zihni ferahlat.”

“Şimdi bir de kendine bak,” diye haykırdı, “kötü bir akşam geçirmiş olduğunu, seni düş kırıklığına uğratan bir vaaz verdiğini söylüyorsun. Peki o zaman; bütün bunları dikkatlice analiz et. Nerede yanlış yapmış olabileceğini belirle. Analizinden kendine bir şeyler çıkar. Daha sonra da bunları bir araya ‘topla’ ve zihninden ‘at’. Ferahla. Eski coşkunun geri gelecektir.”

32

Vedalaşırken sırtıma sevgiyle vurdu. Eve gittim ve derhal Bay Russ’ın zihinsel ferahlama sistemini uygulamaya başladım. Bu biraz zamanımı aldı, günlerce uğraştım; ama sonunda zihnimin bana itaat etmesini sağladım. Gerisi zaten kolay oldu. İnanın bana; bu metot sınırsız coşkuya sahip olmanın sırrıdır.

KENDİNİZE İYİ ŞEYLERDEN SÖZ EDİN

Coşkuyu geliştirmenin önemli bir unsuru da güne nasıl başladığınızdır. Gününüzü uykudan kalktıktan sonraki ilk beş dakikada şekillendirebilirsiniz. Kimilerinin sabahleyin kalktıktan sonra kendilerine gelmeleri ve yeni bir güne alışmaları zaman alır. Ama öyle olsa bile, günün ilk saatlerinde o günün nasıl geçeceğine ilişkin gösterilen dikkatli bir özenin belirleyici bir etkisi vardır.

Amerikalı filozof Henry Thoreau sabahleyin bir süre yataktaki kalıp, aklına gelen güzel şeylerden bahseder; sağlıklı bir vücudu olduğunu, zihninin açık olduğunu, ilginç bir işi olduğunu, geleceğin parlak olduğunu, birçok insanın kendisine güvendiğini düşünürdü. Ondan sonra da gününe, kendisi için güzel şeylerle, iyi insanlarla, fırsatlarla dolu olan bir dünyanın içinde başlamak için yerinden kalkardı.

Her sabah uygulanan bu teknik, yüzleşilmesi gereken hayal kırıcı şeyler olabilmesi gerçeğine rağmen gününüzün iyi

geçmesini sağlayabilir. Dahası, kendinize iyi şeylerden ne kadar çok bahsederseniz, gününüzün güzel geçme ihtimali de o kadar artar. Ayrıca bu teknik, yaşadığımız kötü şeylerin üstesinden kolayca gelmenize de yardımcı olacaktır. Zihnin uyanma sürecinde maruz kaldığı şeylerin, kişi üzerinde bir etkisi vardır ve bu da gününüzün nasıl geçeceğini büyük ölçüde belirler.

Coşkusu her zaman açıkça görülen bir adamın, gidişat kötü bile olsa güne başlamak için özel bir metodu vardır. Bu adam kahvaltudan önce 'sessiz bir zaman' diye adlandırdığı birkaç dakika geçirir. Bu süre içerisinde ilham verici kısa bir parça okur ve daha sonra da bunu, dingin bir zihin durumunun sağladığı üç veya dört dakikalık kısa bir sessizlik takip eder. Gün içerisindeki programı ne kadar yoğun olursa olsun, bu birkaç dakikada herhangi bir aceleye veya telaşa izin verilmez; hatta düşünce bile.

Daha sonra da gün içerisinde bir araya geleceğini düşündüğü insanları gözünde canlandırır ve her biri için dua eder. "Daha sonra her şeyi Tanrı'ya havale edip gününe başlıyorum," der. Ve güne gerçekten başlar. Dokunduğu herkes, sınırsız coşkusu hiçbir zaman tükenmeyecekmiş gibi görünen bu adam sayesinde yeniden canlanır. *Canlılığının en önemli nedeni her günün başlangıcında uyguladığı ruhsal motivasyonun kendisine yeni bir şevk aşılmasıdır.*

HER SABAH YENİ BİR OLAYLAR BÜTÜNÜ

Gelecek güne karşı duyulan korku birçok insanın özelliğidir; özellikle de önlerinde aşılması güç ve yorucu sorunlar varsa. Karşılarına çıkacak şeylere nefretle, hatta korkuyla bakarlar; bu yüzden de sorunların sunduğu heyecan verici mücadeleye için çok az istek duyarlar. Ama bir arkadaşımın, önündeki güne karşı olan tutumunu takdir ediyorum. Kendisi yaşamı süresince trajik şeyler, aksilikler yaşamış bir insandır.

Ancak buna rağmen şöyle der: “Bir aksilik, bir felaket değildir; sadece bütün bir mesleki kariyerde insanın karşısına çıkan bir hadisedir.” Arkadaşım, her yeni güne ‘Her sabah yeni bir olaylar bütünüyle karşılaşılır’ ilkesine dayanarak yaklaşır. Bu yüzden siz de kendinizi, bu yeni olaylar bütününe karşılayacağınıza, bununla mutlu olup yapıcı bir şeyler gerçekleştireceğinize inandırın.

34

Coşkusu ve yeteneği epeyce fazla olan bu adam şöyle der: “Benim sadece iki çeşit günüm vardır: Bazı günler mutluyumdur. Diğer günlerde ise isterik bir biçimde mutluyumdur.” Her sabah yeni bir olaylar bütününe ele alıp bununla mutlu olmak, yüksek dereceli bir coşku sağlamak için çok önemli bir faktördür. Her ‘yarın’ın iki ucu olduğu söylenmiştir. Yarını, korku ucundan da, coşku ucundan da ele alabilirsiniz. Hangi ucundan seçeceğinize dair vereceğiniz kararlar günlerinizin karakterini belirler. Her gün coşkuyu seçin, böylece bunu kalıcı kılarırsınız.

SÜREKLİ BİR COŞKUYA NASIL SAHIP OLABİLİRSİNİZ

Coşkuyu sürekli kılmak çoğu zaman, özellikle de yaşlı insanlar için zordur. Gençliğin verdiği doğal coşku yıllar geçtikçe büyük ölçüde yıpranır. Düş kırıklıkları, gerçekleşmemiş umutlar ve hevesler, doğal enerjinin akıp gitmesi; bunların hepsi bir araya gelip donuk bir heyecana ve isteksiz bir yaşama neden olur.

Yaşamınızın bu şekilde bozulma gibi bir zorunluluğu yoktur. Aslında bu bozulma sadece siz izin verirsiniz gerçekleşektir. Coşku, ruhunuzun çökmesine engel olabilir; yaşınıza, acılarınıza, hastalığınıza, yaşamış olduğunuz düş kırıklıklarına rağmen, coşku tarafından daima harekete geçirilebilirsiniz.

Yaşamlarının sonuna kadar coşkulu kalabilmiş olan insanlar tanıdım. Bu insanlar daha sonra arkalarında kendileriyle gurur duyan insanlar bırakarak ve yaşama karşı duydukları

çoşkunun parıltısını hâlâ gözlerinde taşıyarak bu dünyadan göçüp gitmişlerdir. Hiçbir şey çoşkunun değerli armağanını yok edememiştir.

Bu enerjik ve girişimci insanlardan söz edince akla, Huxley'in "Yaşamın gerçek dehası, çocuğun ruhunu yaşlılığa taşımaktır," görüşü gelir. Peki çocuğun ruhu dediğimiz şey, gözleri faltaşı gibi bir meraktan, heyecandan ve keyiften; hiçbir şeyin gerçek olacak kadar güzel olmadığına, dünyanın bütünüyle harika bir yer olduğuna inanan o iyimser tavırdan başka nedir?

İsviçre, Montrö'de Bay ve Bayan Dagget isimlerinde, Kaliforniya, Long Beach'li iki öğretmen ve çocukları Lucy, Cathy ve Larry ile tanışmıştım. Bayan Daggett evinde mutfağının duvarında asılı duran, Thoreau'ya ait olan bir sözden bahsetti. "Hiç kimse çoşkusunu kaybetmiş olanlardan daha yaşlı değildir." İnanın bana, bu söz zihninin duvarlarına da kazınabilecek türden bir sözdür. En yaşlı, en mutsuz insanların, gençliklerinin çoşkusunu kaybeden insanlar olduğu bir gerçektir.

Thoreau'nun bu sözü beni düşünmeye sevk etti. Bu satırları, Arkadaşım Paul Rossier'in genel müdürü olduğu ünlü Montreux Palace Hotel'in balkonunda yazıyorum. Balkonunun Lac Lemman'ın (Cenova Gölü) mavi sularıyla, görkemli Alplerin puslu tepelerine bakan eşsiz bir manzarası var. Yakında, gölün kenarında Lord Byron tarafından ölümsüzleştirilmiş olan antik Chillon Kalesi'nin korkunç gri duvarları duruyor.

Bu eski dünya şehrine ve bu otele kırk yıl önce ilk gelişi mi çok iyi hatırlıyorum. Çok genç ve coşkuluydum; Avrupa'yı gezip tarih kitaplarında okumuş olduğum yerleri görmek istiyordum. Cebimde beş para olmadığı halde, bir tur düzenleyip böylece seyahatim için gereken parayı ve bunun yanında da iki yüz dolar kazanmıştım. Benim için muhteşem bir deneyim olmuştu bu. Aklım romantik gelecekle doluydu ve bitmek tükenmek bilmeyen bir heyecanım vardı. "Her gün doğudan ba-

tıya doğru yolculuk yapacak olan gençlere, yol boyunca büyüleyici bir manzara eşlik eder,” sözünün söylediği gibi, gördüklerimden, işittiklerimden büyülenmişim ben de. Montreux Palace o zamana kadar gördüğüm en şık oteldi. Ve Alpleri, Lac Lemane’i ilk defa görüyordum. İnanamıyordum gördüklerime. Hepsi harikaydı.

Bu büyüleyici gezinin üzerinden kırk yıl geçti. Şimdi soru şu: O gençliğe özgü rüyalar ne âlemdedir? O muhteşem heyecana ne oldu? O ateşli coşku ne durumda?

36

Bu tür sorulara sizin dürüstçe vereceğiniz cevap nedir? Thoreau’nun şu sözlerini iyice düşünüp taşıyın: “Hiç kimse coşkusunu kaybetmiş olanlardan daha yaşlı değildir.” Biz ya da siz veya ben, coşkumuzu kaybetmiş olsaydık elimizde kalan ne olurdu? Coşkuyu canlı tutan şey zihnin gençleşmesidir ve aslında bu, ruhsal, zihinsel ve hatta bedensel yaşlanmayı da engeller.

Peki, sizin cevabınız ne? Benimkini mi öğrenmek istiyorsunuz? Dürüstçe söyleyebilirim ki kırk yıl öncesinin heyecanı ve coşkusu hâlâ canlılığını koruyor; sadece biraz daha derinde ve daha doyurucu. Kişisel deneyimlerim sayesinde coşkunun kalıcı olabileceğini, yorgun düşme zorunluluğu olmadığını biliyorum. Bu bir gerçektir; kocaman, harika bir gerçek.

COŞKUNUN ATEŞİNİ HEDEFLERİNİZ YOLUNDA SICAK TUTUN

Coşku denen bu yaşamsal şey ne kadar da önemli bir bileşendir insan için. Coşkuyu canlı tutan şey, karşı konulmaz bir hedef, etkileyici bir amaç ve size hâkim olan, sizi motive eden ve sizi serbest bırakmayacak olan yakıcı bir gayedir. Önünüzde, ulaşmanız gereken bir hedef koyun. Bundan sonra da bu hedefin altında bekleyişin ateşini yakıp, bunu sıcak tutun. Coşkuyu kazanıp bunu hiçbir zaman kaybetmeyeceksiniz. Hedefiniz “Beni takip et,” diyerek sizi yanına çağıracaktır. He-

definize ulaştığımızda da, yeni hedefler birbirini izleyecektir. Yeni hedefler, yepyeni amaçlar; bunlar coşkuyu kalıcı kılan esin kaynaklarıdır.

Örneğin arkadaşım Paul Chow'u ele alalım. Paul'le Hong Kong'da tanışmıştım. Ailesiyle Kızıl Çin'den gelmişlerdi. Şaşırtıcı coşkusu, muhteşem gülüşünde ve ışık saçan yüzünde kendini belli ediyordu. Paul'un bir rüyası, hedefi vardı: Amerika'ya gelip ailesini orada yaşatmak istiyordu. Çok fakirdi ve Hong Kong'daki binlerce mülteciden biriydi. Ancak paradan çok daha değerli bir şeye sahipti. İnancı, gayesi ve coşkusu vardı.

Bir pazar günü New York'ta -Hong Kong'a göre dünyanın öbür ucunda- kilisemin kürsüsünden şöyle bir baktım. Kalabalık cemaatin arasında, en ön sırada Paul Chow ve ailesi oturuyordu. Bana, "New York'a gelmeyi başardık," demek istemiş gibi gülümsüyordu.

Bayan Peale ve ben, Chow'un New York'un kalabalık, gürültülü ve pis bir kısmında yer alan yeni evine gittik; burası Hong Kong'ta yaşadıkları kötü anıları geri getirmişti onlara. Burayı gördükten sonra, "Artık bu iğrenç yerde yaşamayacaklar," diye karar verdik. Pawling'e taşınmalarına yardımcı olduk. Paul, Hristiyan Yaşamı Vakfı'ndaki basımevinde değerli bir işçi haline geldi. Ailesi de burada kendine toplum yaşamı içerisinde gerçek bir yer edindi.

Stephen Chow lisede üstün bir başarı gösterdi; Ruth ve Martha Chow ise sınıflarında birinciydi. Aile daha güzel bir eve taşındı. Chow ailesi iyi çalışıyor; gerçekten de Amerikalıların eskiden çalıştıkları gibi çalışıyorlar. Stephen genç insanların, Amerika'daki okullarda sahip oldukları muhteşem ayrıcalık ve fırsatların farkına neden varamadıklarını anlayamıyor.

Aklımda kalan bir resmi size anlatayım. Haziran ayında güzel bir cumartesi öğleden sonrasında Bayan Peale ve ben, Pawling'deki çiftliğimizden Avrupa'da bir tatile çıkmak üzere

ayrılıyorduk. Paul ve Stephen uzun beyaz bir çiti boyuyordu. Her an çalışıyorlardı. Bir hedefleri vardı; bu yüzden çalışıyorlardı. İlerlediğimiz yol yüksek bir bayırın hemen altındaydı ve Paul bu bayırın üstünde, boyaya batmış bir durumda kendi mükemmeliyetçi hislerinin emrettiği gibi çiti beyaza boyayıp güzelleştiriyordu. Biz uzaklaşırken de fırçası elinde, masmavi gökyüzünden ve bel hizasına kadar mısırlarla kaplı olan tarladan etkilenmiş bir halde, yüzünde mutlu bir tebessümle, el salladı.

38

Havaalanına doğru giderken yolda, bu Çinli mültecinin birçok engelle dolu şanssız bir başlangıçtan sonra ne kadar büyük bir yol katettiğine hayret ettim. Peki bunu nasıl açıklayabiliriz? Çok kolay: Önünde bir hedefi ve amacı vardı. Daha iyi bir yaşam için özlem duyuyordu. Coşkusu hiçbir zaman zayıflamadı; çünkü sürekli bir yenileşmenin etkisi altındaydı.

Dwayne Orton şu açıklamayı yaparak çok doğru bir şeyden söz etmiştir: “Her kurumun yenileşmeden sorumlu bir başkan yardımcısı olmalıdır.” Eğer bir endüstrinin kendini durmadan yenilemesi iyi bir şeyse, tabii ki birey için de kendisini canlı ve enerjik tutan, içinde yaşadığı dinamik zamana karşı uyanık kılan bir otomatik motivasyon aracına sahip önemli bir şeydir. Eğer kişi sürekli bir değişim gösteremiyorsa, değişen zamana ayak uyduramayabilir. Böyle bir insan yaşayan, canlı bir insan değildir; bunun yerine ölü geçmişe gün geçtikçe daha da fazla gömülen bir kalıntıdır. İnsan coşkuya sahipse, yeryüzünde kaç yıldır yaşamış olursa olsun bugünün bir vatandaşıdır. Böyle bir insan –miş, -muş insanı değildir; daima ‘şimdi’nin içindedir.

Mutlu beklentiler her insanda büyük farklar yaratır. *The Catholic Layman* dergisi şöyle der: “Her insan zaman zaman coşkuludur. Kimi otuz dakikalığına coşkulu olmuştur, kimi otuz yıl. Ama hayatında başarıya ulaşan kişi, otuz yıl boyunca coşkulu olabilen insandır.”

COŞKU VE PARMAK YALATAN LEZZET

Albay Harland Sanders, altmış beşinci yaş gününde Shelbyville, Kentucky'de, verandasında oturuyordu. Bu sırada bir postacı geldi ve kendisine bir zarf uzattı. Zarfın içinde Sanders'ın ilk sosyal güvenlik çeki vardı. Devletin yaşlı vatandaşlarına göstermiş olduğu bu somut ilgiye minnet duymasına karşın, Albay Sanders'ın yerinde oturup hiçbir işle uğraşmak gibi bir düşüncesi yoktu. Maddi olanaklarının sınırlı olmasına rağmen, kendine sınırsız bir güven duyarak bu mütevazı çeki yeni bir kariyere adım atmak için kullanmayı düşündü. Bir insanın vaktini tavla oynayarak geçirmeye başlayacağını düşünül­düğü bir yaşta, yeni bir kariyere adım atması ne kadar da heyecan verici bir deneyim olurdu.

O gün verandasında otururken Sanders'ın ne yaptığını biliyor musunuz? Düşünmeye başladı ve aklına yeni fikirler geldi. Fikirler gidişatı değiştirir. Annesinin yaptığı lezzetli kızarmış tavuğu hatırladı; o gevrek, kahverengi ve yumuşacık tavuğu. Aynı tavuk kokusu sanki yıllar içinde uçarak gelmiş, içini geçmişe özlemle doldurmuştu. Bu kızarmış tavuğun tarifi, dilindeki tat hücrelerinde ve hafızasında silinmez bir biçimde yazılıydı.

Böylece aklına hayatını değiştirebilecek yaratıcı bir fikir geldi. Annesinin kızarmış tavuk tarifini neden bir telif ücreti olarak restoran sahiplerine satmıyordu? Hiç zaman kaybetmeden düşüncesini hayata geçirdi. Hurda arabasına atlayıp restoran sahiplerine teklifte bulunmak için yola koyuldu. Onlara coşkuyla o harikulade, kızarmış tavuğundan bahsetti. Ancak kimse bu fikre yanaşmıyordu. Kentucky'den Utah'a kadar ülkenin her yerinde restoran sahipleri, kendi tariflerinin kendileri ve müşterileri için yeterince iyi olduğunu düşünüyordu. Salt Lake City'de, kuzeyli müşterilerinin bu Kentucky-işi kızarmış tavuğa ilgi gösterebileceklerini düşünen bir restoran

sahibi albayın heyecanından etkilendi ve sonunda denemeye karar verdi.

Sonuç olarak da insanlar bu altın rengi tavuk parçaları için gürültü çıkararak restoranı tıka basa doldurdu. Olumlu düşünen albay da bu tavuk parçaları için canlı bir satış sloganı türetti: "Parmak yalatan lezzet."

40 Sonunda Albay Sanders bembeyaz takım elbisesi ve siyah dar kravatıyla dikkat çeken haliyle, tarifin bütün haklarını iki milyon dolara sattı. Daha sonra da tarifin yeni hak sahipleri tarafından iyi niyet elçisi olarak yıllık 40.000 dolar maaşla işe alındı. Albay'ın kırmızı, sağlıklı yüzü neşeyle, zekâyla pırıl pırıl; şimdi seksen yaşında ama taze düşünceler gerektiren bir geleceğe doğru hâlâ coşkuyla yürüyor. Peki bu adamın ve onun gibi insanların motivasyonunu sağlayan şey nedir? Elbette coşku; her zaman yeni ve daha iyi bir şeyin var olduğuna inanan bir coşku. Bu hiçbir zaman yorulmak bilmeyen, yaratıcı bir inançtır.

Süregelen bir coşku sağlamanın başlıca bir faktörü vardır. Bu faktör diğer bütün bileşenleri güçlü bir noktaya toplar. Bu, yaşamın farkına varmamızı, yaşama konusunda yakıcı bir coşku duymamızı sağlayan güçlü, manevi bir duygudur; Tanrı'ya duyulan bir inançtır. Yaşlanmak bunu körleştirmez. Acılar ve sorunlar bunu zayıflatmaz. Zamanın darbeleri ve koşullar etkilemez. Bu inanç sayesinde, hayata karşı duyulan güven devam eder ve bu güven var olmanın hiçbir güçlüğünden etkilenmez. Tanrı'ya duyulan derin, kişisel ve canlılık veren bir inanç hiçbir zaman zayıf düşmeyen bir coşku geliştirmenin temel faktörüdür.

Tanıdığım en coşkulu insanların bir listesini yapmaya çalıştım ve bu temel ifadenin o insanların coşkularını açıkladığımı keşfettim. Listemde yer alanlardan biri de eski arkadaşım Bryson F. Kalt'tır. Olağanüstü bir satış rekoruyla New York'un en iyi pazarlamacılarından biri olan Bryson, coşkusunu -ki bu olmadan hiçbir pazarlamacı başarılı olamaz- bu prensibi kul-

lanarak sürekli kılmaktadır: “Aklınızı ve ruhunuzu tamamen yenileyin.”

Süregelen ve yıllardır tükenmeyen canlılığının sırrını sorduğumda Bryson, “Bana Tanrı’yı, insanları ve hayatı sevmeyi; aklımı ve ruhumu yüksek bir seviyede, yenilenmiş bir biçimde tutmayı öğrettin. Öğrettiğin olumlu şeylere uydum ve sonuç olarak da mutluluğa ve hiçbir zaman bitmek bilmeyen bir coşkuya kavuştum,” diye cevap vermişti.

Sanıyorum hiçbir zaman azalmayan coşkunun temel cevabını öğrenmiş durumdasınız. Kısacası “aklınızı ve ruhunuzu tamamen yenileyin.” Zihninizi devamlı olarak yenilerseniz bu iş olur.

ÜÇ

COŞKULU İKNA

Başarı için sihirli bir formül vardır.

Bu formül olmadan hiçbir girişim başarıya ulaşamaz; bu formülü kullanan bütün girişimler ise başarıya ulaşır. Aslında bu formül insanı hayatın kendisinde de başarıya götürür. Formül altı güçlü sözcükle ifade edilebilir. Bu sözcükleri aklınızdan çıkarmayın: *Bir ihtiyaç belirleyin ve bu ihtiyacı karşılayın.*

Başarıya ulaşan ve şaşırtıcı bir performans gösteren her iş, bu formül üzerinde inşa edilmiştir. Bu tür girişimlerin yöneticileri, insanların ihtiyaç duydukları bir malı veya hizmeti fark etmişlerdir. Bu ihtiyacı güzel bir şekilde karşılamışlar ve böylece gösterdikleri çaba da insanların gösterdiği ilgiyle ödüllendirilmiştir.

Tarihteki bütün büyük insanlar, bir ihtiyacı gören, zamanı gelmiş bir gerekliliği fark eden insanlardır. Bu insanlar söz konusu ihtiyacı karşılamaya başlayıp, gerekliliği yerine getirmişler ve böylece de insanlığın liderleri, velinimetleri olmuşlardır. Zamanında hareket edebilme yeteneğine sahip olduklarından, seçkin ve başarılı insanlar olmuşlardır. Bu insanlar, ihtiyaçları gözlerler; durumları kontrol altına alırlar; koşulları düzeltirler ve gereksinimleri karşılarlar.

Başarı, kendini beğenmiş bir becerikliliğe, dalavereye, üçkâğıtçı promosyonlara veya zorlayarak yapılan satışlara dayanmaz. Bunlar bir müddet işe yarayabilir ama özden yoksun-

durlar, içleri dolu değildir. Bu yüzden de şeffaftırlar; içlerini gösterirler. Yüksek sesli bir konuşmaya ve genellikle zorlayarak yapılan satışlara eşlik eden yapmacık bir coşku da, ikna etmek, iletişim kurmak ve kalıcı sonuçlar ortaya koyabilmek için gerekli olan niteliklere sahip olmayan başka yanlış bir yöntemdir. Bu yöntem kaçınılmaz bir şekilde fiyaskoyla sonuçlanır.

Ama bir satıcının, mallarının veya hizmetlerinin gerekli olduğuna, bu mal ve hizmetlerin insanların gereksinimlerini karşılayacağına dair duyduğu samimi bir inançtan doğan coşku ise başarıya ulaşan bir coşkudur ve buna da hakkı vardır. Eğer aşırı bir zorlama yapılmazsa, bu coşku başarıya ulaşacaktır. Zorlayan bir satıcı direnç yaratır. Ama samimi bir coşku güven yaratacaktır.

Eğer bir satıcıysanız ve insanların gerçekten ihtiyaç duyduğu, satın alındığında gerçekten bir ihtiyacı karşılayacak bir şeyleriniz varsa; başarılı bir kariyerin gerektirdiklerine sahipsiniz demektir. Ama yapmaya, olmaya çalıştığınız şeyin doğru olduğundan emin olmalısınız. Eğer doğru değilse; yanlışır -yarı doğru ya da yarı yanlış değil-. Ya doğrudur ya da yanlıştır ve yanlış olan hiçbir şey doğru olamaz. Eğer iyi değilse kötüdür ve kötü olan hiçbir şey de iyi olmaz. Öyleyse doğruyu ve iyiyi seçin.

Gerçekten inandığınız bir şeye sahip olursanız, inancınızın şaşırtıcı gücünü, gösterdiğiniz çabanın yanına ekleyebilirsiniz. Sonrasında da coşkunuz harekete geçecek; gelişip işlemeye başlayacaktır. Ve coşku -bir şeye, bir ürüne veya bir hizmete karşı duyulan gerçek, ateşli bir coşku- işin içine girince de, ikna yeteneği bir faktör haline gelir. İkna edebilen bir coşku belki de dünyadaki en güçlü iletişim aracıdır. Sizi insanlara ulaşabilen, onların ihtiyaçlarından haberdar edebilen ve onlara bu ihtiyaçlarını karşılayabileceğinizi ileten bir pozisyona getirir. Böylece onların hayatları için hayati gereklilikte bir faktör olursunuz; neden olmasın ki? İhtiyaç duydukları şeyle-

re siz sahipsiniz. Mutluluk ve refahları için gereklisiniz. Bunu onlar da biliyorlar.

Ama insan doğasına ait garip bir gerçek vardır: İnsanlar daima gereksinimlerinin farkında değildirler. Bu yüzden de kendi iyilikleri için gerçekten gerekli olan şeyleri satın almakta çoğu zaman direnirler. İşte iletişimin ve ikna yeteneğinin bu kadar çok gerek duyulduğu durum da budur. İletişim sanatı, yeteneği ya da bilimi, diğer bir insanı ya da birçok insanı sizinle beraber mutabakat yolunda yürümeye ikna etme sürecidir. İletişim ve ikna yeteneği: Bunlar, diğer insanların yaşamlarını etkilemek isteyen, onların bir ürünü satın almalarını, bir düşünceyi kabul etmelerini, bir inancı paylaşmalarını veya kendisiyle birlikte bir hedefe doğru yürümelerini isteyen her insanın *sahip olmak zorunda olduğu* son derece zaruri niteliklerdir.

44

GERÇEK BİR PAZARLAMACI OLMAK

Bu bölüm büyük ölçüde pazarlamacılıkla ilgili bir bölüm. Birçok satış toplantısında konuşmuş ve bu meslekle, pazarlamacılık hakkında *Gerçek Bir Satıcı Olmak* isminde bir film yapacak kadar yakınlaşmış biri olarak, bu konuda yazı yazmaya hakkım olduğunu düşünüyorum.

Nasıl gerçek bir pazarlamacı olursunuz? Bu bölüm bu konuyla ilgili metotlar önerecektir. Etkili satışın önemli bir unsuru olduğuna inandığım on bir satıcılık tekniğini üst üste koymak istiyorum.

1. Bir ihtiyaç bulun ve bunu karşılayın. Kimsenin ihtiyaç duymadığı bir şeyi satmak oldukça zordur. İnsanların gerçekten ihtiyaç duyduğu bir şeyi sattığınıza inanın.
2. Mallarınızı satmadan önce kendinizi satmanız gerektiği için; öncelikle kendinizi kendinize satın. Kendinize inanın.

3. Satmak mı istiyorsunuz? Talep edilen malları ve hizmetleri satmaya çalışın.
4. Tamamen coşkuyla, sizi işiniz ve insanlar karşısında heyecanlı kılan bir coşkuyla dolu olun.
5. Saldırgan ve zorlayıcı bir satıcı olmamak için coşkunuzu fazla zorlamayın. Böyle davranırsanız elde edeceğiniz tek şey karşı tarafın göstereceği bir direnç ve elinizde kalan mallar olacaktır.
6. Yorulmak bilmeyen coşkunun derinliklerinden gelen güçlü motivasyonu geliştirin.
7. Yarım yamalak çalışmayın. Elinizden geleni yapın. Bütün zihninizi, bütün benliğinizi işinize verin. Bu, gerçek sonuçlara ulaşmanızı sağlayacaktır.
8. Konsantre olun-düşünün-konsantre olun-düşünün. Aklınızı çalıştırın ve satışa yoğunlaşın. Düşünmek fikir üretir ve fikirler de satır.
9. İletişim kurmayı öğrenin. İnsanlarla dostça ilişkiler kurun. İnsanları tanıyın ve onları sevin. Onlar da sizi sevecek ve sattıklarınızı alacaklardır.
10. Tanrı'dan size tasarılarınızda kılavuzluk etmesini dileyin. Daha sonra da yapacaklarınızı tasarlayın ve tasarladıklarınızı yapın.
11. Pazarlamacılığın Amerikan ekonomisindeki en önemli meslek olduğuna inanın. Serbest girişimciliğin ve özgürlüğün bir temsilcisi olduğunuza inanın. Pazarlamacı olmaktan gurur duyun.

COŞKU İKNA EDER VE İKNA DA SATAR

Şahsen çocukluğumdan beri satıcılıktan büyülenmişimdir. Her zaman satmak -bir şeyi birine satmak- , insanlara bir değer sunmak istedim. Bir şekerçi dükkânında tezgâhtarlık yaptım, şeker sattım; en azından yemediklerimi. Bir bakkal dükkânında çalıştım. Sadece bana verilen görevleri yerine getir-

mekle kalmıyor, diğer bakkaliye ürünlerini satmaktan da büyük bir zevk alıyordum. *Cincinnati Enquirer* dergisini satma işinde çalıştım ve gece gündüz çalışıp dergiye yeni aboneler kazandırdım.

Çocukluğumdaki satıcılık kariyerim sırasında, yaşlı arkadaşım Emil Geiger için erkek giyimi de satmıştım. Emil yıllar önce Bellefontaine, Ohio'daki en iyi erkek giyim mağazalarından birini işletirdi. Kendisi benim işbaşında gördüğüm en etkili iletişimcilerden, ikna sanatının en etkili uygulayıcılarından biriydi. Kaliteli şeyler satardı. Sattığı malları severdi. Ona göre sattıkları en iyi mallardı ve daha iyileri de yoktu.

Sabırlıydı; müşterinin kendisi için en iyi olanı satın almasını isterdi. Emil, herhangi bir adamın, mağazasından üzerinde hiç güzel durmayan bir takım elbiseyle çıkmasındansa, bu adama başka yerlere de bakmasını söylerdi. Hatta bir keresinde kendisinin yardımcı olamadığı bir müşteri için bir rakibine telefon açtığını bile biliyorum. İnsanlar daima tekrar gelirdi; çünkü ona güvenirlerdi. Nasıl satış yapacağını ve satış yapmaya devam etmek için neyin daha önemli olduğunu bilirdi. Dürüstlük ve güvenilirlik, hafızamda, tanıdığım en büyük satıcı olarak kalmış bu adamın en önemli özellikleriydi.

Emil, aynı zamanda benim arkadaşım da olan ünlü New York konfeksiyoncusu rahmetli Amos Sulka'ya benzerdi. Sulka bana Hearst medya grubunun yayıncısı rahmetli William Randolph Hearst'ın bir keresinde dükkânına gelip kendisine yeni bir boyunluk aldığını anlatmıştı. Sulka, Bay Hearst'ın denediği boyunluğun kendisine hiç yakışmadığını fark etmişti. En iyi ikna edici tavrıyla başka bir boyunluk önermişti. Ancak Hearst öfkelenerek, "Ben ne istediğimi biliyorum. Satmak istiyor musun, istemiyor musun?" demişti.

Sulka soğukkanlılığını, sıcaklığını, kibarlığını koruyarak yine aynı tavrını devam ettirmişti. Nasıl iletişim kuracağını biliyordu. Büyük, sert, çatık kaşlı yayıncıya, "Bay Hearst, siz dünyadaki en büyük gazete satıcısısınız. İnsanların neye ihti-

yaç duyduklarını biliyorsunuz ve ihtiyaç duydukları şeyleri onlara satıyorsunuz. Ben Sulka, dünyadaki en büyük konfeksiyoncuym. İnsanların giyinmek için neye ihtiyaç duyduklarını bilirim. İnsanları giydirme konusunda uzmanımdır; özellikle de büyük adamları,” demişti.

İki güçlü adam, iki büyük satıcı göz göze geldi. Sulka hiç bocalamadan, “Ben hem Bay Hearst’ın hem de Sulka’nın iyiliğini istiyorum. Sizi buradan Sulka’ya ve size yakışmayan bir halde çıkarmam,” demişti.

Hearst da gülümseyerek dişlerini gıcırdatmıştı. “Tamam, tamam seni bencil ihtiyar, hangi boyunluğu beğendiysen onu giydir bana.”

Sulka, sattığı mallara inanırdı. Neyin doğru olduğunu bilirdi. Geri adım atmazdı. Dünyaca ünlü müşterisinden korkmamıştı. Kimseye dalkavukluk etmezdi. Karşısındakinin güçlü zekası ve coşkusuyla iletişim kurmuştu. Coşkusu, dürüstlüğü, güvenilirliği ve bunlara ek olarak alanındaki tartışılmaz üstünlüğü kendisini olağanüstü bir satıcı yapmıştı.

Emil Geiger’e geri dönelim. Bir gün bana şöyle demişti: “Sen her zaman bir satıcı olacaksın Norman; ama senin sattığın şey bir düşünce sistemi olacak. Hıristiyanlığı satacaksın; çünkü senin bir papaz olacağımı biliyorum. Bu yüzden sana biraz öğüt vereyim. İnsanlara işlerine yarayacak bir din ver; insanlara yardıma ihtiyaç duydukları şekilde yardım edebilecek bir din ver. Buna kendin de inan. Şefkatli ol. Daha sonra da bu konuda coşkulu ol. İnandırıcı ol. İnsanlarla iletişim kurmayı öğren; böylece onlar da bu dini senden alacaklardır.”

Emil Museviydi; ama ara sıra New York’taki kiliseme gelir ve beni kilisenin arka tarafından sevgiyle alkışlardı. “Onlara gerçek şeyi ver; çünkü buna ihtiyaçları var,” derdi. “Coşkulu ol, iletişim kur, ikna et; bunlar satmayı başaracaktır.” Elbette Emil haklıydı. Çünkü vaaz vermek ve Hıristiyanlığı bir düşünme ve yaşama biçimi olarak öğretmek bir tür satıcılıktır. Bir insan bu yaklaşımlara dayanarak, diğer insanların mesajı

kabul etmelerini sağlayıp, onları mutabakat yolunda birlikte yürümleri konusunda ikna edebilir.

TENCERE TAVA SATIYORUM

48

Yıllar önce yaşadığım bir satış deneyimi sayesinde, coşkun ve ikna yeteneğinin nasıl başarılı bir iletişime dönüşebileceğini, nasıl yaratıcı sonuçlar meydana getirebileceğini öğrenmişim. O günlerde herkesin, yazları çalıştığı bir işi olurdu. Ben de bir yaz mevsimi, alüminyum mutfak araç-gereçleri satma işine girdim. Bu, evden eve gezerek yapılan bir işti; zaman zaman alüminyum tencere ve tavaların avantajlarını göstermek için yemek pişirme gösterileri de düzenleniyordu. Fikir şuydu: Pişirdikleri yemeklerle tanınan, popüler ev hanımları ikna ediliyor ve o çevreden çeşitli kadınlar, düzenlenen bir öğle yemeğine davet ediliyordu; böylece bu kadınlara yemek pişirme araç-gereçlerinin avantajlarıyla ilgili bir konuşma yapılıyordu.

Kızarmış tavuğa, patates püresi ve et suyuna dayanan Ohio-Indiana yemeklerine hayran biri olarak ben de çevreme doğal olarak coşku ve inandırıcılık saçıyordum. Lezzetli yemeklere bayılıyordum. Coşkunluğum sayesinde kadınlarla kendiliğinden öylesine ikna edici bir iletişim kuruyordum ki, sipariş defterim yaptığım satışlarla dolup taşıyordu.

Ama o evden eve dolaşmak yok mu! İnanın bana, bunun için fazladan bir cesaret, azim ve aşırı coşkulu bir ikna yeteneği gerekiyordu. O zamanlar Ohio, Greenville'de oturuyordum. O kadar çekingen ve utangaçtım ki, eyalet sınırının hemen diğer tarafındaki Indiana, Union City'de 'çalışmaya' karar verdim. Birkaç sokağı olmadık bahanelerle pas geçtikten sonra, satış yapabileceğimi düşündüğüm bir sokakta işe koyuldum.

Karşıma çıkan ilk ev biraz haraptı. Kendi kendime, "Bu insanlar alüminyum eşya alacak kadar ileri düşünceli değildir," diyerek devam ettim. Bir sonraki ev temiz ve düzgün bir evdi.

“Bu evde yaşayanlar ileri düşüncelidir herhalde; muhtemelen alüminyum eşyaları da vardır,” diye düşündüm. O anda korkuyla yaptığım rasyonalizasyonun bilincindeydim. Böylece kendime çekidüzen verdikten sonra, bana satış çantamla birlikte verilmiş satış konuşmasını tekrarlaya tekrarlaya evin merdivenlerinden çıktım. Evde kimse olmasın diye dua ederek, zile çekine çekine bastım. Kapı ardına kadar açıldığında, ürkek gözlerimin önünde, bütün bir kapı girişini dolduran, iri bir kadın (ya da o an bana öyle görünmüştü) duruyordu. Bana ters ters bakarak, “Ne istiyorsun?” diye bağırdı.

Zayıf bir sesle “Alüminyum eşya istemiyorsunuz, değil mi?” dedim.

“İstemiyorum tabii,” diyerek gürlledi ve kapıyı sertçe yüzüme kapattı.

Alüminyum eşyaların bulunduğu çantamla sefil bir halde eve döndüm. Bir yenilgi almış olmaktan hoşlanmamıştım. Arkadaşım Harry’nin yanına gittim. Harry’ye “Sen hiç alüminyum eşya sattın mı?” diye sordum. Verdiği cevap olumsuz olunca da “Ne? Hiç alüminyum eşya satmadın mı? Dünyadaki en iyi iş bu be!” diye bağırdım. Coşkuyla arkadaşımın üzerine gittim ve kısa süre içerisinde de işimdeki yarı hissemi ona sattım. Satış konuşmasını çalışması için verip, Union City’de satış yapmak için ertesi sabah erkenden işe girişmemiz gerektiğini söyledim.

Ertesi gün, önceki akşamın yüz kızartıcı başarısızlığının yaşandığı yerde tramvaydan indik. Harry, “Bu sokağa ne dersin?” diye sordu.

“Hayır,” dedim. “Bu sokağı geçelim. Dün burada çalıştım ben.”

Bir sonraki sokağa yaklaşırken yeni bir coşku ve güven duygusu hissediyordum kendimde. Elbette bunda arkadaşımın yanımda olmasının payı büyüktü. “Sen bu tarafı al. Ben de sokağın diğer tarafını deneyeyim,” diyerek onu yönlendirdim, “ve iyi dinle şimdi beni. ‘Hayır’ kelimesini bir cevap ola-

rak kabul etme sakın. İstekli ol. Karşındakini ikna et. Onun senin malına ihtiyacı var; bunu anlamasını sağla.”

Satıcı olmanın verdiği coşku ve neşeyle kapıya doğru yürüdüm. Bir kadını ihtiyacı olan bir şeyi, ona uzun süreli bir memnuniyet sağlayabilecek bir malı satın alması için ikna edecektim. Çok heyecanlı bir andı. Kapıyı çaldığımda Harry bana, “Haydi dostum, sat bakalım,” diye bağırarak el sallıyordu.

50

Kapı açıldı ve ufak tefek (en azından benim kendine güvenen bakışlarım için ufaktı) bir kadın çıktı. Çok geçmeden mutfaktaydım; kadının bulaşıklarını kuruyor, alüminyum eşyalarımın faziletlerini övüyordum. Onlardan hayranlıkla söz ediyordum. Kadın, “Ah! Ne kadar coşkulu bir çocuksun sen böyle. Yemek gereçleri için nasıl bu kadar heyecan duyabiliyorsun?” dedi. Kadının bu sözü, yemek pişirme hakkında bilimsel bilgiler verdiğim bir birifinge yol açtı. Kadının ağzı açık kalmıştı. Sipariş kâğıdını imzaladı; teşekkür edip beni kapıya kadar geçirdi.

Bu kadın hayata gözlerini yumana kadar benim dostum oldu. Yıllar sonra bir keresinde vaazımı dinlemeye geldiğinde şöyle dedi: “İncili’i de istek ve inandırıcılıkla satıyorsun; zamanında bana sattığın tencere ve tavalar gibi tıpkı” Ve ekledi: “Hâlâ o tencereleri kullanıyorum. Onlar, senin de söylemiş olduğun gibi bana gereken şeylerdi.”

“Evet,” diye karşılık verdim, “Şimdi savunucusu olduğum İncil de öyle.”

“Ah, onu uzun zaman önce satın aldım,” diyerek gülümsedi.

Coşku ve ikna yeteneği –bu olağanüstü formül- başarılı bir iletişime dönüşebilir.

COŞKU VE İYİ YAŞAM

Herkes kendisi ve sevdikleri için daha iyi ve daha başarılı bir yaşam yaratmak için 'coşku' ikna yeteneğinden yararlanabilir. Annem yirmi beş yıldan daha uzun süredir hayatta değil, ama şu anda çok iyi biliyorum ki, yaratıcı bir doğallıkla yaptığım her şey temelini annemin çocukluğum süresince göstermiş olduğu coşkudan ve ikna ediciliğinden alıyor. Aynı şey bütün iyi ve dikkatli anne babaların çocukları tarafından da söylenebilir.

51

Aslında benim annem bir satıcıydı ve iletmesi gereken bir şeyi vardı. İnsanlardan, onların kişiliklerinden ve potansiyel yeteneklerinden heyecan duyardı. Her zaman genç insanlara nereye ulaşabileceklerini anlatırdı. İnsanların zihinlerinde ateş, onları harekete geçirecek bir ateş yakma konusunda benim tanıdığım en becerikli insandı. Ve tabii ki hayat dolu ruhunun çocuklarının üzerindeki etkisi de çok derindi. Evde yediğimiz herhangi bir yemek her zaman heyecanlı bir deneyim olurdu bizim için. Annemiz sadece kentimizdeki değil, bütün dünyadaki güzel şeylerden bahsederdi.

Büyük bir birim adına kadın misyoner aktiviteleri için çalışır, dünyanın her yerindeki misyonerlerden mektuplar alırdı. Birçok ülkedeki olaylarla, hareketlerle bağlantı içindeydi. Bütün dünyayı gezerdi; Çin'in haydutlar tarafından kuşatılmış bir bölgesine, savaştan harabeye dönmüş bölgelere gitmek de yaşadığı maceralar arasındaydı. Bütün bu konuları yemek masasına taşır ve üç oğlunu bunlardan kendilerine bir anlam çıkarmaları konusunda ve dünyaya faydalı bir şeyler katmaları için ikna etmeye çalışırdı. Herkese bir düşünceyi kabul ettirebilirdi; çünkü düşünceleri güzeldi ve bu düşüncelerinin arkasına coşkunun motive edici gücünü yerleştirirdi.

Ana babalar birer satıcıdır; işleri çocuklarına hayat dolu, yaratıcı bir yaşam satmaktır. Eğer onlar bunu yapmazlarsa ba-

zı uzun saçlı, hüzünlü, uyumsuz insanlar çıkıp çocuklarına şu büyük yalanı satarlar: Birleşik Devletler ve yaşamın kendisi tam bir fiyaskodur. Ve ardından, onları uyuşturucuya ya da ölümle sonuçlanan diğer şeylere yöneltirler.

Büyük Britanya'nın eski başbakanlarından Ramsay MacDonald'ın karısı ölüm döşeğindeyken kocasına şunları söylemiştir: "Ne yaparsan yap, çocuklarımızın hayatının içine romantizm ve coşku koy. Bu özellikler sayesinde yaşamları daha güzel olacaktır."

52

Coşkuyla dolu bir ikna yeteneği gerçek bir mutluluk üreticisidir. Sıkıcılığı yok etme gücü vardır; romantizmle olmasa bile, belki de en azından heyecan verici bir ilgi ve anlam sayesinde bunu başarır. Eğitimden ve kendilerine sunulan fırsatlardan fayda sağlamış olan, yüzyıllar boyu özveri ve azimle üretilen zenginlik ve kültürden yararlanan insanların çoğunun, yaşamın anlamsız ve değersiz olduğunu düşündüğü bir zamanda yaşıyoruz. Coşku mu? Bu kelimenin sözünü etmek dahi bu insanların boş bakan suratlarında bir şaşkınlığa neden oluyor. Bu nedenle coşkuyu savunmaya elverişli bir dönemde yaşamadığımızı kabul etmeliyiz. Kim bilir, belki de aynı nedenden dolayı en elverişli dönemdeyizdir. Her neyse, coşku zamanımızın geniş çapta kullanılan bir ögesi değil. Aslında coşkuyla ilgili olan herhangi bir şeyden bahsetmek bazı çevreler tarafından saflık olarak ya da öyle olmasa bile düpedüz bir klişe olarak değerlendiriliyor.

Güçlü yazılar yazan James Dillet Freeman şöyle der: "Akla isyan edilen bir zamanda yaşıyoruz. Güzelliğe karşı bir isyan var. Sevince karşı da bir isyan var. Ressamlar boyaları boya kaplarından alıp, tuvallerinin üzerine akıtıyorlar. Heykeltıraşlar çürük demirleri bir araya getirip, hurdalıktan topladıklarıyla bir şeyler meydana getiriyor. Müzisyenler senfoniler için klakson çalıp levheleri birbirine vuruyor. Şairler havadan sudan karmakarışık şeyler mırıldanıyor. Filozoflar aklın hiçbir şey ispat edemeyeceğini akıl yoluyla ispat ediyor."

Freeman, insanın bir filozoftan dahi ummadığı bir asaletle devam eder sözlerine: "İnsanlar 'yaşam berbat' diyor. Özellikle de entelektüel insanlar diyor bunu. Kültürlü insanlar. Eğitimli insanlar. Kitap okuyan insanlar -dahası bunları yazan insanlar-, sanatçılar, bilim adamları, öğretmenler, öğrenciler hep bu şekilde düşünüyor. Onlar için 'yaşam berbat.'" Evet, buradan şuraya varabiliriz: Öyle bir çağda yaşıyoruz ki bir insanın görünüşte kültürlü olabilmesi için coşku denen duyguya kötü gözle bakması ve berbat bir hayata razı olması gerekiyor.

53

COŞKULU OLMAK İÇİN YÜREK GEREKİR!

Geçenlerde öğle yemeğinde, saygın bir kadın olan yargıç Mary Kohler'in yanında oturuyordum. Mary Kohler imkânsızlıklar içindeki insanlar için, özellikle de New York'un gettolarında yaşayan çocuklar için dikkate değer işler yapmış bir insandır. Bayan Kohler, saçlarının beyazlamasına rağmen hâlâ gençtir; yüzünde tarifi imkânsız bir parlaklık vardır. Ruhundan taşan büyük bir coşkuyla güler. Ayrıca işinde de saygın bir insandır. Bana hoş bir şekilde, o aralar fazladan neler yaptığımı sormuştu. "Bir kitap yazıyorum," dedim.

"Çok ilginç! Peki ismi ne?"

"Farkı Yaratan Coşkudur."

"Ciddi misin?" diye haykırdı. "Harika bir insansın sen! Böyle bir zamanda coşku hakkında bir kitap yazabildiğin için seni cesaretin ve yürekliliğinden dolayı tebrik ediyorum."

Böyle bir kitap yazmak için cesaret ve yürekliliğin gerekli olduğunu duyunca şaşırılmıştım. Ondan sonra bunun yaygın görüşe ya da günümüzün sözde Amerikan entelektüel düşüncesine karşıt olduğu sonucuna vardım. Ama ben entelektüeller için değil, yaşamın güzel olabileceğine dair basit bir inanç taşıyan insanlar için yazıyorum.

COŞKU SEVGİYE EŞİTTİR

Bir insan hayatında nasıl coşkulu olabilir? Aslında bu çok kolaydır: Yaşamayı sevebilme yeteneğinizi geliştirin. İnsanları sevin, altında yaşadığınız gökyüzünü sevin, güzelliği sevin, Tanrı'yı sevin. Seven insan coşkulu olur; yaşamın verdiği mutlulukla, parıltıyla dolar. Daha sonra da yaşamının içini anlamla doldurur. Eğer coşkulu değilseniz, yaşama sevgisini hemen bugün geliştirmeye başlayın. Örneğin Fred gibi.

54

Detroit'te soğuk bir kış gecesi idi. Otele saat dokuz buçuk civarında giriş yaptım. Daha akşam yemeğini yememiş olduğum için belboya sordum: "Bu otelde sandviç ve bir bardak kahve bulabileceğim bir restoran var mı?"

"Oda servisi var," diyerek bana bir menü uzattı.

Tutumlu bir insanımdır; bu yüzden de menüdeki en ucuz sandviçin iki dolar elli sent olduğunu, kahvenin ise otuz beş sent olduğunu görünce belboya sordum: "Buralarda büfe var mı?"

"Evet, sokağın yukarısında Fred'in Yeri adında bir yer var," dedi. "Pek güzel bir yere benzemez ama yemekleri çok iyidir."

Fred'in Yeri'ne doğru birkaç blok yürüdüm. Belboy haklıydı; dışarıdan bakıldığında güzel bir yere benzemiyordu. İçerisi için de aynı şey geçerliydi. Büfede pejmürde kılıklı birkaç ihtiyar adam oturuyordu (ben gidince sayıları bir arttı!). Tezgâhın arkasında iri bir adam vardı; manşetlerini kıvrıdığı gömleğinden kalın, kıllı kolları görünüyordu. Üzerinde kocaman bir önlük vardı. Büfenin bir stili yoktu ama ne olursa olsun ilk görüşte beğenmiştim.

Önlüklü adam koca elini tezgâha dayayarak sordu: "Evet kardeşim, ne istersin?"

"Sen Fred misin?"

"Evet."

"Otelde bana güzel hamburgerlerinin olduğunu söylediler."

“Böyle hamburger yememişsindir.”

“Peki, bir tane alayım o zaman.”

Tezgâhta son derece perişan, yaşlı bir adam oturuyordu. Parmakları titriyordu. Sinirsel bir şey miydi yoksa adam titremeli bir hezeyan mı geçiriyordu bilmiyorum ama Fred bana hamburgerimi getirdikten sonra, yaşlı adamın yanına gidip elini onun omzuna koydu. “Tamamdır, Bill,” dedi. “Tamam, her şey yolunda. Sana o sevdiğin güzel sıcak çorbadan bir tas hazırlayacağım. Ne dersin?” Bill başını minnetle salladı.

Aradan bir iki dakika geçtikten sonra, başka bir adam ayağa kalkıp hesabını ödemek üzere ayağını sürüyerek yürüdü. Fred adama, “Bay Brown, dışarıda caddedeki arabalara dikkat edin. Geceleri çok hızlı gidiyorlar. Nehire vuran ay ışığına da bir bakın. Ay ışığı bu gece çok parlak,” dedi.

Adama hayranlıkla baktım; kabaca gösterdiği sevgisi mangal gibi bir yüreğin ürünüydü sanki. Şefkatliydi. Gerçekten dokunaklıydı. O da bir satıcıydı. Bana şöyle dedi: “Bu harika turtadan bir parça almadan gidemezsiniz. Şuna bir bakın; ne kadar güzel değil mi? Mary turtayı az önce pişirdi.”

“Kesinlikle güzeldir; ama nerede duracağımı bilirim.”

“İşte sizin gibi insanların sorunu da bu. Böyle yaparsanız biz aç kalırız.” Bunları söylerken bana gülümsüyordu.

Hesabı ödedikten sonra söylemeden geçemedim: “Biliyor musun arkadaşım? O yaşlı insanlarla konuşma şeklini çok beğendim. Hayatın güzel olduğunu onlara hissettiriyorsun.”

“Neden olmasın ki?” diye sordu. “Ben yaşamayı seviyorum. Onlarsa oldukça üzgün, yaşlı adamlar ve bizim burası onlar için bir yuva gibi. Her neyse, onları seviyorum işte.”

O akşam otelime doğru yürürken adımlarımda yeni bir güç vardı. Mutluydum; çünkü kaba saba bir yerde olağanüstü bir şeyle karşılaşmıştım, yaşamı seven bir adamın ruhuydu bu. Coşkulu iknanın bir dahisi, insanların yaşamın güzel olduğunu hissetmelerini sağlamıştı.

Kötü yanlarını sayarak yaşamı hor görmeyin. Bazı şeyler

yanlış olabilir ama bunlarla ilgili bir şeyler yapılabilir. Zihinsel olarak yaşamdaki güzel şeylere odaklanın; yaşam güzeldir. Bu harika dünya üzerinde geçirilen bir ömür de o kadar uzun değil zaten. Bugün varız, yarın yokuz! Bu yüzden hâlâ yapabiliyorken yaşamayı sevin ve coşkuyla dolun.

PSİKOSKLEROZ

56

Bir gün iki kişiyle beraber New York'ta bir taksiye bindim ve beni hayli aydınlatan bir deneyim yaşadım. Taksiye bindiğimizde sürücüyü nezaketle selamladık. Havanın nasıl olduğundan –ki bize göre gayet iyiydi- bahsederek ona kendisini nasıl hissettiğini, işlerinin nasıl gittiğini sorduk. Taksici bütün bu dostane sorulara asık bir suratla, homurdanarak karşılık veriyordu. Genç adamın yüzünde karanlık, kederli bir ifade olduğunu fark etmiştim. Keyifsiz ve kötümser bir ruh hali içerisinde olduğu açıkça görülüyordu.

Aramızda sohbet ederken diğer iki kişi bana 'doktor' diye hitap ediyordu. Bu durum sürücünün dikkatini çekmiş benziyordu. Anlaşılan taksisinde bir tıp doktorunun bulunduğu sanmıştı ve bunu bedavaya ufak tıbbi tavsiyeler almasını sağlayacak bir şans olarak görmüştü. Bir anlık sessizlik olduğunda şöyle dedi: "Doktor, bana birkaç ufak tavsiyede bulunabilir misiniz?"

"Nasıl bir tavsiye istiyorsun?" diye sordum.

"Sırtımda bir ağrı var; vücudumun yan tarafları da ağrıyor. İyi uyuyamıyorum, yorgunum, kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Sizce neyim var? Kendimi daha iyi hissetmeme yardımcı olabilecek bir şey verebilir misiniz bana?"

Hayali bir hekim gibi, "Sana şunu söylemeliyim arkadaşım, genellikle taksilerde mesleğimi icra etmiyorum veya reçete yazmıyorum. Ama madem ki burdayız; sana elimden geldiğince tavsiyede bulunmaktan mutluluk duyacağım. Aslında düşünüp taşınmadan bir teşhis koymayı sevmem; ama öyle

görünüyor ki, sende psikoskleroz hastalığının belirtileri bulunuyor,” dedim.

Adam bunu duyduktan sonra, taksiyi az daha kaldırıma çıkaracaktı. Sanırım bu hastalık ona son derece korkunç bir hastalık gibi gelmişti. “Bu psikoskleroz da neyin nesi?” diye endişeyle sordu.

Aslında kendim de pek emin değildim ama devam ettim, “Arteriosklerozu duymuşsundur, değil mi?”

Kuşkulu bir sesle, “Evet,” dedi, “öyle sanıyorum. Nedir bu?”

“Arterioskleroz damarların sertleşmesidir. Sklerozun her türlü sertleşmedir -damar ya da doku sertleşmesi. Sendeki de psikolojik bir sertleşme; düşüncelerin, davranışların sertleşmiş. Ruhun esnekliğini kaybetmiş. Bu korkunç bir hastalıktır; ağrı ve acılarının tek nedeni de bu olmalı. Kaç yaşındasın?” Otuz beş yaşında olduğunu söyledi. “Hiç kimse otuz beş yaşındayken böyle ağrılarla, acılarla karşı karşıya kalmaz,” dedim. “Şüphesiz seninkiler psikosklerozundan kaynaklanıyor.”

Psikoskleroz sözcüğü -bu sözcüğü ben icat etmiştim- hayata karşı ilgilerini kaybetmiş olan, düşünceleri sertleşmiş ve sabitleşmiş çok sayıdaki insanın durumunu tarif ediyor. Ruhun bu hastalığının en iyi ilaçlarından biri de coşkudur.

Bir bebek dünyaya geldiğinde, her şeye gücü yeten Tanrı bebeğin içine coşkuyu yerleştirir. Bu yeni doğan, bebeklikten çocukluğa geçerken de heyecanla, yaşamın harikalığıyla, ihtişamıyla dolar. Onun için her şey taze, yeni ve şaşırtıcıdır. Ama yaşı ilerledikçe kültürlü ve kinik bir insan olursa, bakış açısı sertleşir, insan doğasının en önemli öğelerinden birini, coşkusunu kaybeder. Huxley dehanın sırrını, çocukken sahip olunan ruhun yetişkinliğe taşınması olarak açıklamıştır. Bu, doğamızda var olan, Tanrı vergisi coşkuyu korumak için önemlidir. Bir hekim bana şöyle demişti: “Coşkudan yoksun olduğun için ölen birçok insan gördüm. Tabi ki bunu ölüm raporu-

na yazamıyorum; ama coşkudan yoksun bir insan yaşama isteğini kaybedebilir.”

Birçok insan psikosklerozun kurbanı olduğu, düşüncelerinde bir sertleşme yaşadığı için satışta, yöneticilikte ve aslında liderlik gerektiren işlerin her türünde başarısızlığa uğrar. Yeni metotlar, ilerlemeci fikirler, değişen zamanlara ve durumlara gösterilen uyum, eski katı kalıplar karşısında başarılı olamaz.

58 Elbette, taksi sürücüsüne tıp doktoru olmadığımı, bunun yerine ruhsal durumlar üzerine uzmanlaşmış biri olduğumu söyledim. Ama ona birçok tıp doktorunun zihin, ruh ve vücut arasında sağlık yönünden önemli bağlantılar bulunduğunu düşündüğünü de anlattım.

Ona kitaplarımdan birini, *Olumlu Düşünmenin Gücü*'nü gönderdim. Adam kitapta anlatılan zihinsel ve ruhsal yöntemleri içtenlikle uyguladı. Bir gün iyi haberler vermek, ‘psikoskleroz’unun iyileşme gösterdiğini bana söylemek için gülümseyerek yanıma geldi ve “Düşünüşümün düzeldiğini görünce o kadar farklı hissettim ki kendimi,” dedi. Gerçekten üzerinde coşkunun işaretlerini taşıyordu; eminim bu coşku, epeyce düzelen durumuyla da ilgiliydi.

Coşkuyla dolu ikna yeteneğinin etkili olabilmesi için bir yöne ihtiyacı vardır; bu yetenek belirli amaçlara ve hedeflere yöneltilmelidir. Belirsiz, genel bir yol üzerinde coşkulu olmak, muhtemelen parlak ve çekici bir kişilik yaratır; ama yine de arzulanan şeylerin gerçekleşmesini sağlayan derinlemesine bir iletişimle sonuçlanmaz.

Beckman Instruments şirketinin başkan yardımcısı John Bowles bana, altı ay boyunca düzenli olarak her salı sabahı aynı müşteriye uğrayan bir pazarlamacıdan bahsetmişti. Homer içeri girer, şöyle bir oturur, coşkulu kişiliğini ortaya koyup heyecanla yelkencilikten, golften bahseder ve sonunda da bütün bunları “Sanıyorum bir şey istemiyorsun, değil mi?” sözleriyle bitirirdi.

Ev sahibi Sam de satıcı Homer'e bayılırdı. İkisi cumartesi-leri birlikte golf oynarlardı ve ara sıra da Sam, Homer'in küçük yelkenlisine binerdi. Homer daima çevresine her şeyle ilgili bir coşku saçardı. Gerçekten iyi bir arkadaşı.

Bir gün golf oynadıktan sonra klüp binasında dinlenirlerken Homer, "Sam, anlamıyorum. Sana altı aydır her hafta uğruyorum, böylece iyi arkadaş olduk ama benden hiçbir şey satın almadın," dedi.

Sam, "Anlamayacak bir şey yok," diye karşılık verdi. "Bana ne sattığını söylemedin ki. Satın almamı bile talep etmedin."

İşte görüyoruz; bütün o coşku, o ikna yeteneği çöpe gitti. "Bir şey istemiyorsun, değil mi?" Homer ne sattığını müşteriye hiçbir zaman söylemedi. İnanması zor belki ama, bu durum hiçbir fayda sağlamamakla sonuçlanan amaçsız bir harekete, hedefsizce harcanan bir çabaya örnek teşkil ediyor. Bir şey kesindir; hiçbir şey talep etmeyen bir insan hiçbir zaman para kazanamamış, herhangi bir şey satamamış, insanlara yeni bir yaşam için yardım edememiş ya da bir eşe sahip olamamıştır. Incil şöyle der: "Dileyin, alacaksınız." Coşkuyla dolu bir ikna bile hiçbir zaman, hedef belirli bir şekilde ortaya konulmadıkça ve konulana dek başarıya ulaşamayacaktır. Yön-amaç-hedef, bunlar başarı için gereken şeylerdir. Tabii ki bunun için siz de elinizden geleni yapmalısınız.

YARI İSTEKLİ OLMAYIN

Birkaç yıl önce Şikago'da Hotel Sherman'da çok garip bir olay yaşadım. Bir toplantıda konuştuktan sonra odama çıkmıştım. Bu sırada bir kadın telefonla aradı ve kocasını hemen beni görmeye getireceğini söyledi. Ses tonu o kadar sertti ki, kabul etmekten başka bir seçeneğim yoktu. Odama geldiklerinde gördüm ki, kadının bakışları da sertti. Kocasını Charley olarak tanıttı ve adama oturmasını söyledi; Charley de oturdu. Mabel adamın yarısı kadardı.

Kadın bana, “Şimdi, sizin Charley için bir şey yapmanızı istiyorum,” dedi. Charley ile yıllardan beri uğraşmış olduğunu ve artık vazgeçtiğini söylemek ister gibiydi.

60

Charley iyi, yumuşak başlı, cana yakın bir insana benziyordu. Ama daha sonra anladım ki disiplinsiz, kendisine bir yol belirlememiş bir insandı; satıcılık işinde de başarısız olmuştu. Çalıştığı firma kendisine genellikle sabır göstermişti. Onunla birkaç ay boyunca aralıklarla görüştüm ve kendisini çok iyi tanıdım. Beni şaşırtıyordu. En sonunda sürekli kullandığı basmakalıp bir konuşma tarzı olduğunu fark ettim. Aynı şeyleri o kadar çok tekrar ediyordu ki, tıpkı bozuk bir plak gibiydi. Charley bir şey hakkında konuşur ve “Biliyorsun, bunu yapmak için yarım bir istek duyuyorum,” ya da, “Bunu incelemek için öylesine bir isteğim var,” derdi. Bir keresinde onu olumlu düşünmesi için teşvik ettiğimde de “Biliyorsun, bunun için öylesine bir isteğim var,” dedi.

Sonunda ona “Senin sorununun ne olduğunu biliyorum, Charley. Sen yarı istekli bir insansın. Yapmayı düşündüğün her şeye karşı öylesine bir istek duyuyorsun. Ama bu dünyada hiç kimsenin yarım bir istekle bir yere varamadığını anlasan iyi olur. Sahip olduğumuz her şeye ihtiyacımız var. Öylesine bir istek yeterli değildir,” dedim.

Charley bütün zihnini kullanmaya başladıktan sonra, yaşamda gerçekten sonuçlar elde etmeye başladı. Bu sonuçları elde ettikten sonra, başarıya yeteneği şaşırtıcı bir şekilde gelişti. Bütün varlığıyla kendisini işine vermeye başlayınca da sahip olduğu doğal yetenekleri, sonunda kendisini üst düzey üreticiler kategorisine soktu.

Başarılı olmak için insanın kendisini tamamen o işe adanması, bütün zihnini kullanması gerekir. Birçok örnekte işlerine bütün varlıklarıyla eğilen insanlar, sadece fark yaratan bir istek ve coşku göstermekle kalmayıp, ayrıca fazladan bir verim de sergilemişlerdir. Arkadaşım John Imre, New York Dutchess County Quaker Hill'deki çiftliğimizin yöneticisidir.

Çiftliği gerçekten çok güzel bir yer haline getirmiştir ve tüm ilgi ve dikkatini yoğunlaştırdığı için de orayı çok iyi idare etmektedir. Imre, her sorunu dikkatle inceler; bu yüzden de verdiği doğru kararların oranı çok yüksektir.

Macaristan'dan iltica etmiş olan John ve karısı, geçenlerde vatandaşlık hakkını elde ettiler ve çevreden büyük bir saygı gördüler. John işinde başarılıdır; çünkü yarım yamalak bir istek göstermeyip bütün varlığıyla kendisini işine adanmıştır. Tanınan bir atletizm antrenörünün de dediği gibi: "Üst düzey sporcular ellerinden gelen her şeyi yapanlardır; aylıklık edenler değil."

İstek ve coşkuyla dolu ikna yeteneğine şiddetle ihtiyaç duyulan başka bir nokta daha vardır. Konuya başka bir taraftan yaklaşırsak; iyi bir satıcı olmanın yolu, kendinizi kendinize satmaktan geçer. İnsanın kendisini, kendisinin istekli ve coşkulu olduğu konusunda ikna etmesi en önemli başarılarından biridir. İnsanın kendisine, yeteneklerine, kapasitesine gerçekten inanması için istek ve coşkuyla dolu bir ikna yeteneğine ihtiyaç vardır.

Birçok insanın, kendisine, sahip olduğu yetenekler hakkındaki gerçekleri göz önüne getiren normal, gerçekçi ve nesnel bir şekilde değer biçmek yerine, kendisi hakkındaki gerçekleri çarpıtıcı bir aşağılık kompleksiyle hareket etmesi trajiktir. Doğrudur; kendine tapan bazı arsız egoistler vardır. Ama bu insanların sayısı, kendinden şüphe duyma hastalığıyla, yetersizlik duygularıyla mücadele eden çoğunluk karşısında çok küçüktür. İnanın bana, insanların kendilerine inanmalarını sağlamak gerçekten çok önemlidir. Ama bir kişinin istek ve coşkuyla dolu ikna duygusunu kendisine uygulamasını sağlarsanız, onun, sahip olduğu değerlerinin farkına varabiliyor olması gerçekten dikkate değer bir olaydır.

UÇAK TUVALETİ VAKASI

Bu, belki de benim bütün kişisel danışmanlık kariyerimdeki en ilginç deneyimdir. New York'la Şikago arasında bir jet uçağındaydım ve birinci sınıftakiler de dahil olmak üzere bütün koltuklar doluydu. Tuvalete gittim. Tam içeri giriyordum ki arkamdan başka birinin de tuvalete girmeye çalıştığını hissettim. Adama yol vermek için geri çekildim; ama adam beni şaşırtarak şöyle dedi: "Sizinle özel olarak konuşmak istiyorum. Uçak kalabalık olduğu için belki de tuvalette konuşabiliriz."

62 Garip bir insanla karşı karşıya olduğumdan süphelenmiştim. Kaçmak gerekebilir diye tuvaletin kapısını aralık bıraktım. Lavabonun üzerine tüneyerek "Aklında ne var?" diye sordum.

"Zavallı ve çaresiz bir adamım ben. Kendimi işim için yeterli görmüyorum. Kendime inancım yok. Sanki bir çukura sürükleniyorum ve ben içine girdikten sonra da çukuru kapatacaklar. Çok büyük bir aşağılık kompleksi içindeyim." Kendini böyle sıkıntılı bir şekilde ifade etmişti.

Garip misafirimden biraz daha bilgi almaya çalışarak sordum, "Ne iş yapıyorsun?"

Kendinden hoşnut olmayan bir ifade ile "Bir satıcıyım sadece, sıradan bir satıcı," diyerek karşılık verdi.

"Ne satıyorsun?"

Verdiği cevap beni şoke etti: "Bilirsiniz işte; patronlarım beni satış toplantılarında ateşli konuşmalar yapmam için ülkenin çeşitli yerlerine gönderiyor."

"Diğer insanları kendilerine ve ürünlerine karşı inanç duymaları yönünde ateşlemesi için böylesine ümitsiz bir adamı gönderdiklerine göre, patronların oldukça aptal insanlar olmaları."

İlk kez ruhunu da işin içine katarak "Patronlarım aptal insanlar değil. Onlar bu işte tanıdığım en akıllı adamlar," diye cevap verdi.

“Eğer gerçekten dediğin gibiyse -ki bence de öyle-, onlar senin kendinde görmediğin bazı özelliklerini görmüş olmalılar. Yani patronların, kendisine inanmayan bir adama inanıyorlar. Konuştuğumuz şu birkaç dakika boyunca mesleğini ve kendini hor gördün.”

Şaşırarak, “Mesleğimi mi?” diye sordu.

“Evet, mesleğini. Bu ülkedeki en iyi mesleklerden birini, satıcılığı küçümsedin ve ‘Sadece bir satıcıyım’ diyerek kendini hor gördün. Satıcılık, yaşamak için gerekli olan ürünleri ya da hizmetleri, bunlara kendilerine ve ailelerine daha iyi bir yaşam sağlamak için ihtiyaç duyan insanlara götürmektir. ‘Seyyar satıcıyım’ derken ne demek istiyorsun? Sen bir satıcısın ve bunun da ötesinde bir öğretmen ve satıcıları ateşleyen bir insansın.

“Bunlara ek olarak da kendini küçümsüyorsun. Seni kimin yarattığını biliyor musun? Açık göz patronlarının sende gördüğü bu olağanüstü liderlik vasıflarını sana kim verdi? Hadi, söyle bana. Bütün bunları kim yarattı?”

Kuşkuyla mırıldanarak “Şey, sanırım Tanrı’yı kastediyorsunuz,” dedi.

“Kesinlikle. Tanrı’yı kastediyorum! Ama sen O’nun işçiliğine iftira ederek Tanrı’yı kötülüyorsun. Evlat, senin kafan allak bullak olmuş.”

“Vay canına, bunu daha önce hiç bu kadar açık görmemişim. Sözcükler sizin ağızınızdan çıktıkça farklılaşıyor,” diyerek ilk kez hafifçe güldü.

“Şimdi bak, sende fark ettiğim başka bir şey daha var. Kambur duruyorsun. Oysa bir seksen boyunda, aslan gibi bir adamsın.”

“Bir seksen beş,” diyerek düzeltti.

“Peki, ama bir yetmiş beş gibi duruyorsun. Dik dur. Şu duvara vücudunun olabildiği kadar çok yeriyle dokunmaya çalış. Başını kaldır. Tavana ulaşmaya çalış.”

“Garip bir yöntem bu.”

“Hiçbir şey değil bu. Bu konuşmayı yaptığımız ortam garip zaten. Neyse bunun seninle ilgili bir gelişme sağlamamıza engel olmasına izin vermeyelim.

“Şimdi bu dik pozisyonunu koru ve söylediklerimi tekrar et: ‘Ben bir satıcıyım ve bu meslek dünyadaki en güzel meslektir. Amerikan serbest girişimcilik sisteminin hayatı bir parçasıyım. Malları ve hizmetleri bunlara ihtiyaç duyan insanlara ulaştıracağım. Benim gibi insanlar olmadan ekonomi çökecektir. Ben özgür toplumun önemli bir vekiliyim.’”

“Bunları gerçekten söylememi istiyor musunuz?”

64

“Tabii ki istiyorum; hadi başla.” Adam cümleleri tereddütle tekrar etti. Bunu yaparken bir canlılık göstermeye başladı. “Tamam,” dedim, “güzel oldu. Şimdi dua edelim.” Tam bir sessizlik oldu. “Haydi devam et,” diyerek onu teşvik ettim.

“Ben mi dua edeceğim? Sizin dua etmenizi bekliyordum. İnsanların önünde dua etmedim hiç.”

“Burası insanların önü sayılmaz,” dedim, “devam et, başla duaya.”

Duası hatırlanmaya değer, unutulmaz bir duaydı. Elbette bunu kaydetmedim; ama aklımda kaldığı kadarıyla şöyleydi: “Tanrım, benim ıslah edilmeye ihtiyacım var. Lütfen beni ıslah et. İçimden çıkmama yardım et. Evet Tanrım, bunu istiyorum, kendi içime sıkışmış kişiliğimden dışarı çıkmama yardım et. Gerçek bir satıcı, başarılı bir insan olmama yardım et. Amin.”

“İşte bu gerçek bir dua,” dedim. “Çünkü bunları gerçekten istiyorsun. Eminim Tanrı söylediklerini duymuştur; çünkü uçakları o uçurur.”

Daha sonra havaalanında tokalaştık ve o gitti. Ama zaman zaman ondan haber aldım; öğrendiğim kadarıyla coşku dolu bir ikna yeteneğiyle güçlü bir şekilde yoluna devam ediyor. Bu adam için coşku bir fark, çok büyük, yaratıcı bir fark yarattı. Kendisini kendisine sattı; ki bu herkesin yapması gereken çok önemli bir şeydir. Çünkü herhangi bir birey bunu uygularsa, alçakgönüllüğünü koruduğu müddetçe doğru yolda demektir.

ŞAMPİYON GOLFCÜLER VE OLUMLU DÜŞÜNME

Büyük sporcularımızdan birçoğu spor karşılaşmalarına hazırlanırken kendilerini ikna ederler. Coşku burada da hayatı bir rol oynar. Örneğin Gay Brewer, 1967 Ustalar Turnuvası'nda olumlu düşünmenin ve coşkunun kendisine yardımcı olmasını istemiş ve göstermiş olduğu başarılı performans da ona zaferi getirmiştir. Kendisini büyülenmiş gibi izleyen seyircilerin, Gay Brewer'ın turnuvalarda potansiyel güç emareleri göstermeden oynamış olduğuna dair hiçbir fikirleri yoktu. Brewer kendi içsel kaynaklarını hissediyordu. Ama bunlar sanki Brewer'ın içinde kapalı kalmış gibi duruyorlardı. Bu yüzden de sahip olduğu bütün özelliklerinin muhasebesini yaptı ve borçlar tarafında bir inanç ve coşku eksikliği olduğunu buldu. Kendisini içten içe kaybetmiş biri olarak hissederken nasıl bir şampiyon gibi oynayabilirdi ki? Takındığı tutum kendi aleyhinde çalışıyordu.

Daha sonra Gay, şansının yardımıyla -çünkü kendisini düzeltmek için gerçek bir araştıma içine girmişti- yetersizlik duygularıyla savaşıp, onlara karşı galip gelen, kendi deneyimleri sonucunda coşku dolu ve yapıcı bir yaşam için pratik kurallar geliştiren insanların eserlerini buldu. Önerileri uyguladı ve bu öneriler onu şaşırtarak işine oldukça yaradı. Ortaya çıkan sonuçlar sadece golf oynayışında değil, bütün yaşam biçiminde kendini gösterdi. Sonuç olarak Ustalar Turnuvası'nda sakın ama agresifti. Olumlu bir davranışla ofansif bir oyun sergiledi. Kazanmak istedi, konsantre oldu ve kendisine inanıp olumlu bir şekilde düşündü. Kendisini şampiyon yapacak bir oyun oynadı; çünkü şampiyon olmak için kendisini fiziksel yönden olduğu kadar zihinsel yönden de hazırlamıştı.

Golfta Amerika Açık, Britanya Açık, Ustalar ve U.S.P.G. 'grand slam' lerini kazanmış olan dört sporcudan biri olan Güney Afrikalı büyük golfçü Gary Player geçenlerde bana deneyimlerinden bahsetmişti.

“Bildiğin gibi biz golfçüler sürekli bir gerginlik içerisinde yaşarız. Bu duygu insanın içine, girip işleyebilir, onu gerginleştirebilir. Londra’daki Dünya Şampiyonluğu Karşılaşması’nda Arnold Palmer ve Jack Nicklaus’a karşı oynarken bunun üstesinden nasıl geldiğimi anlatayım.

“Golf sahası rakiplerimin becerileri için özellikle uygun bir sahaydı. Birçok insan benim bu büyük oyuncular karşısında kazanabileceğimden kuşku duyuyordu. Ama ne basın ve kamuoyunun kötümser görüşlerinin beni etkilemesine izin verdim, ne de gerginleştim. *Olumlu Düşünmenin Gücü*’ndeki bir sözü hatırladım; biliyordum ki ‘sessizlik ve güven benim gücüm olacaktı.’

“Daha sonra Amerika Açık’ta oynadığımda da kitaptaki önerileri uyguladım. Hayal ettim, bunları gerçekleştirdim ve Amerika Açık’ı kazandım.

“Sizin kitaplarınızı, durmadan okumaları için özellikle gençlere tavsiye ediyorum. Sizin yarattığınız etkinin sonucu olarak hayatımı şu Büyük Üçlü’nün üzerinde temellendiriyorum: İnanç, eğitim ve fiziksel zindelik.”

BAŞARIYA GİDEN DÖRT BASAMAK

İşte başarılı yaşam için başka bir büyük formül daha. Bu formülün sahibi William A. Ward. Ward formülünü Başarıya Giden Dört Basamak olarak adlandırmaktadır: Kendinize bir amaç edinerek plan yapın. Dua ederek hazırlanın. Olumlu şekilde ilerleyin. İsrarla amacınızın peşinden gidin.

Yani kendinize inanın. Coşkuyla dolu iknanın prensiplerini uygulayın. Kendinizi, olduğunuzdan daha iyi olabileceğinize inandırın. Ve unutmayın: Başarabileceğinizi düşünürseniz başarılırsınız! Yaşam tarzınıza gerçek bir coşku getirin; çünkü coşku her zaman bir fark yaratır.

DÖRT

COŞKU, KORKU VE ENDİŞEYİ YOK EDER

“Otuz yıllık düşünce tarafından öldürüldü!”

Bir Londra gazetesi, bayan tenis yıldızının garip ölümüyle ilgili haberi bu şekilde taşımıştı başlığına. Bu kadın, otuz yıl önce küçük bir kızken, annesinin dişçi koltuğunda kalp krizi geçirerek aniden ölüşünü dehşetle izlemişti. Bu sarsıcı olay çocuğu o kadar derinden etkilemişti ki, kendisi bunu izleyen otuz yıl boyunca her türlü diş tedavisini kesinlikle reddetti. Dişçiye gitme önerisi bile onu dehşete düşürüyordu. Annesinin gittiği dişçinin onun ölümünde hiçbir sorumluluğu olmadığını bilmesine rağmen bu böyleydi. Annesinin ölümüne sebep olan kalp krizinin dişçinin muayenehanesinde gerçekleşmesi yalnızca bir tesadüftü.

Sonunda diş tedavisi kendisi için öyle gerekli bir hale geldi ki içindeki korkuya rağmen bunu yaptırmak zorunda kaldı. Yine de gitmemekte ısrar ediyordu ama doktoru da onunla birlikte dişçiye gitti. Bunun da bir yararı olmadı. Kadın, dişçi koltuğuna oturur oturmaz, tıpkı otuz yıl önce annesinin geçirdiği gibi bir kalp krizi geçirip öldü.

Gerçekten de otuz yıllık düşünce öldürmüştü onu; otuz yıllık öldürücü bir korku düşüncesi. Bir de otuz yıllık bir inancın, otuz yıllık bir coşkunun bu kadında neleri değiştirebileceğini düşünün.

Başka bir insan öyküsü; sonu çok daha mutlu biten bir öykü anlatayım. Öykü ellili yaşlarına gelene kadar korkuyla yaşayan bir adam hakkında. Adam, içinde bulunduğu ruhsal du-

rumdan bıktı ve bununla ilgili bir şeyler yapıp sorununun üstesinden geldi. Hem de öyle iyi bir şekilde geldi ki, bir daha hiçbir zaman korku sorunu olmadı. Peki bu dikkate değer kurtuluş nasıl gerçekleşti? Coşku sayesinde. İnsanın derinliklerinde güçlenen coşkunun korku ve endişeyi yok edebileceğine dair olan o harika gerçek, adamın aklına geldi. Peki coşkulu olmak bu şaşırtıcı başarıyı nasıl sağlayabilir? İşte bu bölümde bu soruyu cevaplamayı amaçlıyorum.

Bu adamın korku ve anksiyeteleri çocukluğunda başlamışa benziyordu. Ne zaman sık sık tekrarlanan bir ağrısı olsa kanser olduğuna ya da başka ölümcül bir hastalığa yakalandığına kesin gözüyle bakardı. Çocuklarından biri gece geç saatte dışarıdaysa, birisinin kendisini telefonla arayıp kaza haberi vereceğinden korkardı. Korkusu nedeniyle ortaya çıkan utançlık da onu diğer insanlar karşısında ürkek yapmıştı. Bu yüzden de insanlarla olan ilişkilerinde iyi sayılmazdı.

Bütün korku sorunlarına rağmen, -bu gibi durumlarda çoğu kez görülen ilginç bir olgudur bu- iş yaşamında etkindi. Yüksek bir liderlik pozisyonuna kadar yükselmişti. Kendisine büyük saygı duyan ortakları, adamın içindeki mücadelenin ve perişanlığın bütün kapsamını bilselerdi şaşkına dönerlerdi. Yaşadığı içsel çatışmalara inanmaz ya da bunları anlayamazlardı. Ama sıkıntılarının su yüzüne çıkmaması, korkuları hakkında bir şey yapmaya karar verdiği takdirde özgürlük ve rahatlamaya ulaşabileceği izlenimini veren temel bir güce işaret ediyordu.

İşte o da tam olarak böyle yaptı. Şöyle oldu: Şikago Conrad Hilton Hotel'in balo salonunda bir öğlen vakti iki bin kadar insana konuşma yapıyordum. Konuşma süresince korku ve endişenin insan zihni üzerindeki korkunç etkilerini ele alıp, Amerika Din ve Psikiyatri Vakfı'mızın çabaları sayesinde insanların anksiyeteden nasıl kurtulduğunu anlattım. Yemekten sonra, bu resepsiyonu düzenleyen harika iş ortaklığının görevlileri tarafından verilen başka bir resepsiyonda tanışmış

olduğum bir adam yanıma gelerek, konuşmamdan hoş bir şekilde bahsetti ve sözlerine devam etmek yerine çekinerek, “Benimle konuşmak için bir saniyeniz bile yoktur herhalde?” dedi. Utanarak ekledi: “Konuşmanızda söylediğiniz bir şey benim için oldukça önemli.”

Adamda bir dalgınlık, neredeyse bir çaresizlik göze çarpıyordu. Konuşmak için odama gittik. Kapı kapanır kapanmaz konuşmaya başladı. İçsel bir baskı tarafından zorlanıyormuş gibi heyecanlı konuşuyordu. Kısa bir süre geçtikten sonra durdu. “Utaniyorum. Daha önce hiç böyle olmamıştım; bütün yaşamım boyunca içinde yaşadığım cehennemden kimseye bahsetmemiştim. Ama sanıyorum korku hakkında yaptığımız konuşma benim bunlardan bahsetmeme yol açtı.”

“Devam edin; anlatın,” dedim. “Her şeyi anlatın. Bilincinize yerleşmiş olan bu korku yığını kovmayı umuyorsanız, zihninizi tamamen açmalısınız. Şimdi buna engel olursanız bu yığın içinizde donar, bunu içinizden atma fırsatına tekrar sahip olamayabilirsiniz. Bu yüzden sorunuzla hemen şimdi ilgilenelim, temeline kadar inelim. Konuşmaya devam edin.”

Çoğu çocukluğuna kadar giden korkularımı birbiri ardına anlatarak bir saat kadar konuştu. Bu, onun için tam bir zihinsel temizlenme olmuştu. Sonunda nerdeyse bitkin düşmüş bir halde, bir rahatlama ile içini çekti. “Kesinlikle daha iyi hissediyorum kendimi. Zırvalamama izin verdiğiniz için teşekkür ederim. Bunun bana bayağı yararının dokunacağını biliyorum.” Böyle bir zihin boşaltımının insanın kendisini daha iyi hissetmesini sağladığını, ancak yapılan şeyin bununla sınırlı olması halinde, korku psikozunun temel nedeninin sadece geçici olarak yatıştırılmış olacağını ona hatırlattım. Zihin zamanla yine anksiyete ve endişeyle dolabilirdi.

Ona Amerika Din ve Psikiyatri Vakfı’ndan yoğun bir danışmanlık hizmeti almak üzere New York’a gelmesini tavsiye ettim. Yaşadığı zihin boşaltımının ve rahatlamanın korku tedavisi için bir başlangıç noktası olabileceğini açıkladım; şim-

di atılacak adım ise korkunun temel nedeninin ne olduğunu anlamaktı. Son olarak da, bu irrasyonel anksiyete tepkilerine neden olan davranışlarını ortadan kaldırmak için düşünme tarzını nasıl yeniden düzenleyebileceğini ona öğretecek yaratıcı adımlar atılabilirdi.

Adam psikiyatrik-dini ekibimizden danışmanlık hizmeti almak üzere New York'a geldi ve bizlere o kadar yardımcı oldu ki anksiyetesi ondaki baskın rolünü kaybetmeye başladı. Korkularının kökenleri çocukluğuna kadar geri gidilerek yok edildi. Profesyonel personelimiz tarafından gerçekleştirilen psikiyatrik danışma aşamalarının hepsini anlatacak kadar yerim yok; ama şunu söyleyeyim: bu son derece kapsamlı ve bilimsel bir çalışma oldu ve gayet iyi sonuçlar verdi.

Klinik personeli, daha uzun süreli bir danışmanlık programı önerilirse hastalarının başka bir adım için, manevi tedavi yöntemi için hazır olabileceğini tahmin ettiklerini rapor etti. Böylece ben de hastamızı pazar sabahları Marble Üniversite Kilisesi'nde 'yaratıcı manevi sessizlik' diye adlandırdığımız bir geleneğimiz olduğu konusunda bilgilendirdim ve kiliseye gelip bize katılmasını önerdim. Her ne kadar yüzlerce kişi katılıyorsa da bu aslında bir grup terapisi şeklindedir.

YARATICI MANEVİ SESSİZLİĞİN GÜCÜ

Pazar sabahı her zaman olduğu gibi, sorununu bilinçli olarak yok eden, onu yüzlerce insanın duaya ve ruha odaklanarak yarattığı manevi sessizliğin 'havuz'una bırakan her insanın, sıkıntılarından kurtulup inançları sayesinde iyileşebileceği üzerinde durarak, cemaate yaratıcı sessizliğin iyileştirici gücünü anlatıyordum.

Bu sırada muhteşem bir şey oldu. Bazıları belki de buna mucize diyecektir ama ben öyle görmüyorum. Yıllar boyunca yaratıcı manevi sessizliğin sonucu olarak meydana gelen o kadar çok şaşırtıcı kişisel değişim gördüm ki, bu benim için hiç-

bir şekilde bir mucize değildi; daha çok insanın kişiliğinde bulunan manevi kanunların bilimsel bir operasyonuydu. Bu sözünü ettiğim adama o muhteşem ‘rahatla ve Tanrı’ya bırak’ ilkesini anlatmış, onu bilerek ve isteyerek ‘korkularını unutmaması ve onları Tanrı’nın almasına izin vermesi’ konusunda teşvik etmiştim. Bu “onun daha önce hiç duymadığı garip bir şey” gibi görünüyordu; ama ona manevi çalışmaların içerisinde daha önce hiç duymadığı hayatî şeylerin kesinlikle bulunduğunu hatırlattım. Ve bu adam daha önce bilmediği yeni tekniklere öylesine hâkim oldu ki, şiddetle arzuladığı yeni kişisel özellikleri edinebildi.

Derinleşen atmosfer ve manevi bir ruhsal durum içerisindeki sessizlik sırasında adam kendi ifadesiyle ‘Tanrı’nın orada bulunduğunun karşı konulamaz hissini’ yaşadı. Daha sonra kafasında, korkularından gelecekte değil de hemen o anda ve temelli olarak kurtulabileceğine dair inanılmaz bir düşünce parıldadı. Bu yüzden sessizlik sırasında doğrudan Tanrı’yla konuşarak şöyle dedi: “Şimdi korkumun benden ayrılmasına izin veriyorum; bunu Sana şimdi veriyorum. Lütfen şimdi al bunları; beni de al. Sonsuza dek sana aitim. Beni şimdi iyileştirdiğin için teşekkür ederim Tanrım.” ‘Şimdi’ kelimesini vurguluyordu.

Özgürlük duygusunu takip eden yeni, güçlü bir motivasyon onu o kadar heyecanlandırmıştı ki, özel ofisime gelip orayı kelimenin tam anlamıyla doldurdu. Şöyle dedi: “Beni duydu. Beni gerçekten duydu! Korkuyu benden aldı. Korkularımı O’na verdim. Hepsi gitti. Hayatımda hiç bu kadar mutlu olmamıştım.”

Utançtan kızarak durdu. “Utanma,” dedim. “Harika; değil mi? İşte Tanrı bazen böyle yardım eder. Genellikle uzun süreli korkudan kurtuluş yavaş yavaş gerçekleşir; ama bazen senin durumunda da olduğu gibi çarpıcı bir şekilde gerçekleşebilir ve her iki yenileşme de aynı derecede muteberdir.” Her neyse, işte bu adam uzun zamandır sıkıntısını çektiği eski

korkularından kurtuldu. İşi, kilisesi, Rotary kulübü ve çevresindeki insanlar karşısında istek ve coşkuyla doldu. Yaşamın her yönüne karşı güçlü bir ilgi geliştirdi. Manevi ve zihinsel coşkunun nitelik ve canlılığı öylesine bir hal aldı ki eski korkularının en küçük kalıntıları bile yok olmuşa benziyor. Korkuları adama geri dönmedi. Bu örnek, bir insan bir şeylerin olmasını derinden *isterse*, bunun için coşku duyarsa ve bu istek ve coşkuya bunu *gerçekleştirmek* için bir şans verilirse nelerin olabileceğini kanıtlamıştır.

KORKU ORTADAN KALDIRILABİLEN BİR ŞEYDİR

Korku hakkında bilinmesi gereken önemli bir gerçek, ortadan kaldırılabilir olduğudur. Örneğin siz; öfkelenmeye yatkın mısınız? Öfke ortadan kaldırılabilir. Bunun üstesinden gelebilirsiniz. Depresyon yaşamaya yatkın mısınız? Depresyon ortadan kaldırılabilir. İnsanın mutluluk ve esenliği için yıkıcı olan her şey, insan ruhuna kendini tutunduran her şey ortadan kaldırılabilir. Bu kolay bir şey olmayabilir; ama yine de her şey ortadan kaldırılabilir. İnsan kişiliğinin bütün düşmanlarının en kötülerinden biri olan korku da ortadan kaldırılabilir. Bunu aklınıza iyice yerleştirin; bu düşünceyi inatla koruyun. Sizi rahatsız eden kaç tane endişe ve anksiyete olursa olsun, bunların hepsinin ortadan kaldırılabilceğini unutmayın. Coşku, sahip olduğu çok büyük zihinsel ve manevî gücüyle birlikte bütün korkuları yenebilir.

Bütün yaşamınız boyunca korkuyla yaşamak zorunda olduğunuz düşüncesini kabul etmeyin. Böyle yaşamak zorunda değilsiniz. Korku ortadan kaldırılabilir. Annenizin, babanızın ya da büyükanne ve büyükbabanızın korku ve anksiyeteleri vardı diye sizin de bunlara sahip olacağınızı düşünmeyin. Neye sahip olmak istiyorsanız ona sahip olmaya ihtiyacınız vardır. Eğer korkuyla yaşamak istiyorsanız, muhtemelen böyle olacaktır. Eğer bir insan korkunun ortadan kaldırılabilceğini

bilir ve Tanrı'nın yardımıyla bunu ortadan kaldırmaya karar verirse, şimdi önünde bunu ortadan kaldırma süreci vardır. Bu süreç yukarıda açıkladığımız basamakları ve belki de Amerikalıların bu nesli için popüler olmayan başka bir faktörü, özdisiplini içeriyor. Bu gerçeğe göz yummayın; eğer kendinizi bu yönde disipline etmek için gerekli olan vasıflara sahipseniz, derinden arzu ettiğiniz her şeyi yapabilirsiniz. Derinliklerinizde bir yerde özdisiplinin gücü yatmakta; sadece kullanılmayı beklemektedir

Bu güçlü kapasite –daha çok irade gücü olarak bilinirdi- eskiden Birleşik Devletler'de büyük saygı görürdü. Ancak bugün irade gücünün değerinin düşmesi, içinde nevroitik durumların muhtemelen daha da artacağı bir Amerikan nesline işaret etmektedir. Amerikalılar eskiden psikolojik olarak daha normallerdi. Bunun başlıca nedeni, belki de özdisiplini uygulamayı öğrenmiş olmalarıydı. Kişiliğin bütün düşmanlarının ortadan kaldırılabileceğine inanırlardı ve böylece bunları ortadan kaldırmak için Tanrı'nın yardımıyla disiplinli bir davranış içinde yollarına devam ederlerdi. Bu, hiçbir endişeleri yoktu demek değil. Tabii ki vardı.

Bu nedenle, endişeyi ortadan kaldırmanın iyi bir metodu, coşku ve özdisiplinin bilerek ve azimle kullanılmasıdır. Daha önce de belirttiğim gibi, coşkulu olmak için coşkulu davranın. Benzer şekilde endişenin yerine coşkuyu koyun; bu yıkıcı duyguyu yapıcı bir duygu lehine ortadan kaldırın. Endişe gibi kişisel bir zayıflığa dosdoğru cepheden yapılacak bir saldırı etkili olabilir; özellikle da inanç vurgulanırsa. Ama genellikle duyguların yer değiştirmesi şeklinde ya da psikolojik bir bypass olarak yapılan dolaylı bir saldırı daha kesin sonuçlar verir.

Bu endişe-karşıtı metodu, bana anksiyete sorunu hususunda danışan bir adamın geçmişinin yardımıyla örnekleyelim. Kendisini abartılı bir şekilde betimlemesine bakılacak olursa, adamın anksiyetesi kendisi için had safhadaydı; ama

bu endişe bana pek fazla derinlerde değilmiş gibi göründü. Her şeyden önce, zıt sonuçlar elde etmek için tasarladığı garip bir şans yaklaşımı geliştirmişti. Tuttuğu takım aleyhinde bahse girip, böyle yaparak kendi takımının kazanmasını sağlayacağına inanan ateşli bir beysbol taraftarı gibiydi. Bu adamın anksiyetesinin içerisinde kendisinin ürettiği hatırı sayılır büyüklükte bir histeri olduğu izlenimini edindim. Ama öyle olsa bile adamın ıstırapları gerçektir ve rahatlamaya hakkı vardır.

74

Konuşması son derece olumsuzdu; olacak şeylerin en kötüsünün meydana geleceğini düşünüyordu. Ama bu olumsuz tavrının bile sahte bir tarafı vardı; çünkü olacakların gerçekten kötü bir şekilde ortaya çıkacağını düşünmediğine dair kanıtlar vardı. 'Eğer bir insan olumsuz bir şekilde konuşursa genellikle bunun tam tersi olur' şeklindeki o acaip düşünme tarzıyla karşı karşıyaydım yine. Bu adamın zihni, korktuğu ama inanmadığı anksiyeteye bulanmış düşüncelerin garip, çelişkili bir karışımıydı. Bu düşüncelere onlar tarafından hükmedilmesine yetecek kadar inanıyordu. Ortaya çıkan sonuç sadece mutsuzluğa değil, ayrıca yapıcı gayeler için kullanılabilir zihinsel enerjisinde büyük bir sızıntıya da neden oluyordu.

Adamın endişelerine saldırmak için dolaylı metodu uygulamaya karar verdim. Onu anksiyeteleri karşısında dimdik durması için cesaretlendirmek, kendisinin de cesurca sözünü ettiği gibi anksiyetesine doğrudan vurmak yerine şöyle dedim: "Hayır, hayır; böyle yapmayalım. Endişelerine zayıf taraflarından yaklaşarak onları alt edelim. Eğer korkun gerçekten güçlüyse buna doğrudan yaklaşmak sendelemene neden olabilir; bu da cesaretini kırabilir. Bunun yerine rakibinden uzakta dans eden bir boksör gibi, rakibin menziline uzağında durarak dövüşelim. Ama rakibin gardı düştüğünde de hiç ummadığı bir anda yumruğumuzu indirelim."

Eğer doğru bir şekilde kullanılırsa onu endişeli bir insan

olmaktan kurtarıp, coşkulu bir insana dönüştürebilecek günlük bir program verdim. Ona, “Bundan sonra da hiçbir zaman düşünmediğin kadar mutlu olacaksın. İşin tıpkı çocuk oyuncacı gibi olacak. O kadar kolay yapacaksın ki bunu,” diyerek söz verdim.

ENDİŞEYE SALDIRMAK İÇİN BEŞ-NOKTA PROGRAMI

Ona verdiğim metot şöyleydi: *İlk* olarak kendisini dikkatle dinlemesi gerekiyordu. Söylediği her şeyi kılı kırk yaran bir dikkatle not edip çalışmalıydı. Böylece durmadan tekrarladığı sıkıntılı ve olumsuz sözlerin ne kadar fazla olduğunu tamamen farkına varabilirdi.

Ona “Hiçbir zaman söyleyeceklerini ölçüp biçmeden, dinlemeden konuşma,” diyerek tavsiyede bulundum.” Bunlar pek hoşuna gitmeyecek; çünkü bu süreç senin için acımasız bir kendini açığa vurma dönemi olacak. Ama bu, senin için bir ilk basamak olacak. Gün boyunca anlattığın iç karartıcı şeyleri kulaklarınla ve bütün zihninle dinle.”

İkinci olarak tamamen dürüst olmaya başlamalıydı; böylece olumsuz şeyler söylediğini fark ettiği zaman kendisine, “Söylediklerime gerçekten inanıyor muyum ya da hiç inanmadığım bir olumsuzluğu mu dillendiriyorum? Mets takımının kazanmasını istiyorsam neden onların kazanacağına inanmaya başlayıp, o doğrultuda konuşmuyorum ki? ‘Tuhaf, zıt bir prosedür uygulamak onların kazanmasına yardımcı olabilir’ gibi aptalca bir varsayımdan yola çıkarak çocuksu bir uygulamayla onların aleyhinde bahse girmekten de vazgeçmeliyim,” diye sormalıydı.

Üçüncü olarak çoğunlukla söylediklerinin tam tersini söyleme alışkanlığı edinmeli ve yeni ifadelerinin kulağa ne kadar hoş geldiğinin farkına varmalıydı. Böyle davrandığı için kendisini ikiyüzlü bir insan olarak görebilirdi; ama ikiyüzlülük kendisi için yeni bir şey değildi ki. Uzun zamandır gerçekten düşünmediklerini söylememiş miydi zaten?

Bu yeni uygulamaları sürdürerek eski bozguncu sözlerin yerine ağzından çıkan, hayatla, umutla ve beklentiyle dolu sözcükleri ve fikirleri duymak daha da heyecan verici olacaktır. Çok fazla zaman geçmeden de kendisine gerçekten heyecan verici bir şeyin olduğunu, yani dinamik bir coşkunun benliğinde yükseldiğini keşfedecekti. Bu tavsiyenin üzerinde çalışarak dürüstlüğü, analitik dinleyişin, yeni konuşma stiline kişisel değişim sürecindeki önemini anlayacaktı.

Dördüncü olarak en ufak sonuçları bile not edip hesaplamalı, yeni yöntemini uygularken meydana gelen her şeyin kaydını tutmalıydı. Örneğin eskiden “İşler bugün iyi gitmiyor,” deme alışkanlığına sahip olmuşsa şimdi (çünkü artık olumsuzluğu dillendirmiyordu) işlerin her zaman olduğundan çok daha iyi gittiğini görmeliydi. Aslında işlerin daha iyi gitmesini beklemiş olduğunu kendisine dürüstçe itiraf etmeliydi; ama artık kendisine beklentileriyle ilgili olarak yalan söylemiyordu. Artık en iyisini beklemekten korkmuyordu.

Beşinci olarak her gün bütün insanlara ve bütün hareketlere en iyi anlamları yüklemeliydi. Bu, tüm kişisel gelişim uygulamalarının en heyecan vericilerinden biridir. Buna ilk olarak Minneapolis'teki değirmencilik endüstrisinin önde gelen bir şahsiyeti olan Harry Bullis sayesinde rastladım. Harry gerçekten coşkulu bir adamdı; o kadar ki kendisinden etkilenerek mutlu tabiatının açıklamasını sordum. “Uzun zaman önce her insanın ve durumun söylediği sözlere, yaptığı hareketlere mümkün olan en iyi anlamları yüklemeye karar verdim. Kuşkusuz gerçekler karşısında kör değildim; ama ilk olarak hep iyi anlamlar çıkarmaya çalıştım. Çünkü böyle davranmanın iyi bir sonucun ortaya çıkmasına yardımcı olacağına inanıyorum. Yüklediğim iyi anlamlar bana, insanlar, iş, kilise ve diğer alanlar karşısında bir coşku kazandırdı ve yaşama sevincime fazlasıyla katkıda bulundu. Bu da endişeleri zihnimden atma yardımcı oldu. Aslında bu coşku üreten tekniği uygulamaya başladığımdan beri hiçbir endişem olmadı.

AZ DAHA KİLİSE DEN ÇIKIP GİDİYORDUM

Benim de Harry Bullis'in bu metodunu uygulamaya sık sık ihtiyacım oldu. Daha geçenlerde Avrupa'da İngiltere Kilisesi'nin bir pazar ayinine katıldım. Ayini yürüten papaz güçlü, sağlam mesajlar veren normal bir adamdı; onu çok beğenmiştim. Genellikle papaz olmayan bir insanın ayinde kutsal metinden bir şeyler okuması bir gelenektir. Kilisedeki cemaat çoğunlukla İngilizlerden oluşuyordu ve ben de orada bulunan birçok canlı, genç adamı inceliyordum. O sırada bir hipp'i'yi andıran genç bir adamın kutsal metni okumak üzere ayağa kalktığını görünce şaşkına döndüm. Adamın saçları uzun lülelerden oluşuyor; yüzünü ise kalın bir sakal çevreliyordu.

Böyle bir insanın herkesin önünde dünya'nın en büyük kitabını seslice okumasına güçlükle tahammül edebildim! Hayatımda ilk defa kiliseden çıkıp gitmeyi düşündüm; kapının yanındaki en son sıralarda oturduğum için, bunu kolayca yapabiliyordum de aslında. Ama o anda Harry Bullis'in prensibi aklıma geldi ve acayip bir insan da dahil olmak üzere kim tarafından okunursa okunsun Kutsal Kitap'ın bana yararlı olabileceğine karar verdim. Bunun yanında bir antipatinin üstesinden gelmenin manevi anlamda iyileştirici olduğunu kabul etmek zorundaydım. Zaman geçtikçe bu adamın kulağa hoş gelen bir ses tonu olduğunu fark ettim ve ölümsüz sözleri etkili bir şekilde, saygıyla ve hissederek okuduğunu itiraf etmek zorunda kaldım. Bu durumla ilgili iyi anlamlar çıkarmak üzere daha fazla düşünerek, papazın belki de benim düşündüğümünden daha iyi stratejileri olduğuna karar verdim. Eğer asi gençlerin kiliseye gelmelerini sağlarsak düşünülenin aksine gerçek insanlar haline getirilebilirler, diye düşünüyordu belki de. Her neyse; bu iyi anlamlar yüklem prensibini uygulamak benim ruhsal durumumu daha iyi bir noktaya taşıdı ve coşku duygularımın genelde bütün insanlar için artmasına yardımcı oldu.

Şimdi, endişe sorununa saldırması için beş noktalık bir yöntem önerdiğim o adama geri dönelim. Adam başarılı oldu; çünkü bu plana inandı ve önerilen ilkeleri özenle hayata geçirdi. Bununla beraber başarı kolayca gelmedi, çünkü yapılan şey eski zihinsel alışkanlıklarının neredeyse tam anlamıyla tersine çevrilmesiydi. Daha sonra normal, endişesiz bir ruhsal durum için verdiği mücadeleyi şöyle anlatmıştı: “Bu, gerçekten acı veren bir süreç oldu. Ama daha fazla mücadele ettikçe en sonunda endişeyi başımdan atabileceğimi daha açık görmeye başladım. Ne zaman kendi üzerimde küçük bir zafer elde etsem düşmanımı öyle bir defettim ki başımdan, gayretle diğer bir zaferin peşine düştüm hemen; ta ki sonunda değişmeye başlayana dek.”

Birkaç ay sonra bu adamın yaşadığı şehre bir konuşma yapmak üzere gittim; beni havaalanında karşıladı. Karanlık, kapalı bir hava vardı ama bulutlar bu yeniden canlanan adamın karşısında dağılıyor gibiydi. Şehrin güzel yerlerini bana göstermek için, biraz zaman ayırmam konusunda ısrar ediyordu. Daha sonra da beni karısıyla tanıştırmak için evine götürdü; karısını çılgınca sevdiği açıkça görülüyordu. Karısının da onu çılgınca sevdiği belliydi; çünkü eve girince birbirlerini coşkuyla kucaklamışlardı. Bu durum beni aynı tür bir coşkuyla esinlendirdi; bu yüzden ben de kadının ellerini sıkmak yerine onu öptüm.

Otele gitmek üzere evden ayrılmadan önce –henüz otele giriş yapma fırsatı bulamamıştım- karısı kibarca sordu: “Hep beraber kocamdaki harika değişim için Tanrı’ya dua edebilir miyiz? Artık yepyeni bir adam ve hayat çok farklı.” Böylece ellerimizi dua etmek için birleştirerek Tanrı’ya korku ve anksiyeteleri ortadan kalkan bu adam için teşekkür ettik. Bu son derece dokunaklı bir andı. Adam daha sonra arabayla şehir merkezine doğru yol alırken şöyle dedi: “Bana gerçekten sahip olan şey, değişimin mucizesi.”

DİĞER İNSANLARDAN KORKMAYIN

Eğer coşkunuzu sürdürürseniz, insanlar karşısında coşku-
lu olursanız, sizi rahatsız etmeyi kesecek başka bir zayıflık da
insanlara karşı duyduğumuz korkudur. Bu duygu birçokları
için -her ne kadar bunu birkaçı kabul edecekse de- büyük bir
endişe kaynağıdır.

Eski Detroit *Journal* gazetesinde genç bir muhabirken, edi-
törüm Grove Patterson üniversiteden yeni mezun olmuş, şe-
hir gazetelerinden birinde çalışan genç bir adam olarak bana
iyi niyetli bir ilgi gösterirdi.

Zeki ve kavrayışı güçlü bir adamdı. Bir gün beni ofisine ça-
ğırdı. Gazetenin tepesinde bulunan bir insan olmasına ve zi-
yaretçisinin -tıpkı bu durumdaki gibi- en düşük seviyeden bi-
ri olmasına rağmen, her zaman karşısındaki insanın kendisini
rahat hissetmesini sağlayabilirdi.

“Norman,” dedi, “bünyende birçok korku ve anksiyete ol-
duğu hissine kapılıyorum. Bunlardan kurtulmalısın. Dünyada
korkacak ne var ki? Neden insan, korkak bir tavşan gibi giz-
lensin ki yaşamdan? Yardımsever Tanrımız her zaman bizle-
rin yanında olacağını ve bize yardım edeceğini söylemiştir.
Öyleyse neden bunu olduğu gibi kabul edip kafanı dimdik
tutmuyorsun? Neden dünyanın gözlerinin içine dimdik bakıp
sertçe yumruğunu indirmeyesin ki? Tanrı aşkına hiçbir şey-
den ya da hiç kimseden korkma!”

Jefferson Caddesi'nde bulunan eski Detroit *Journal*'daki o
sahneyi sanki dünmüş gibi hatırlıyorum.

“Ama,” dedim, “bu çok zor bir şey. İnsan hiçbir şeyden ya
da hiç kimseden korkmadan nasıl yaşayabilir ki?”

Ayakları masanın üstünde, oturuyordu; mürekkebe bu-
lanmış uzun parmağını bana doğrulttu. Grove'un parmağında
daima mürekkep lekesi bulunurdu ve parmağını gösterip o
delici gözleriyle size baktığında onu mutlaka dinlerdiniz.

“Dinle,” dedi, “sana nasıl olacağını söyleyeceğim. ‘Güçlü ve yürekli ol; korkma...Çünkü Tanrı gideceğin her yerde seninle birlikte olacak.’ Bu sözü unutma.”

Bu benim için çok iyi bir tavsiye olmuştu; buna ihtiyacım vardı, çünkü çocukluğumdan beri insanlardan korkmuşum. Aslında bazılarında ölümüne korkardım.

Babam bir papazdı ve onun mezhebinde papazlar sık sık kilise değiştirdi. Aslında her sonbaharda eylül ayı boyunca kilise, papaza bir yıl daha kalması konusunda teklif götürmek ya da götürmemek için oylama yapardı. Papazın psikopos tarafından sadece bir yıl için tayin edilmesi bir gelenektir. Bu bir yıllık papazlık sistemi, destekleri kolayca, özellikle de olayları manipüle etmek isteyen biri tarafından planlandığı takdirde düşmanlığa dönüşebilen cemaatin kaprisleri karşısında papazlara bir güvenlik sağlıyordu.

Bu güvensizlik ortamının sonucu olarak kilisenin önde gelen üyelerinden korkar; babamın liderliğinden hoşnut olup olmadıklarına dair en ufak bir işareti bile endişeyle gözlemlerdim. Pazar günü sıralardan birine oturup babamın vaazını beğenip beğenmediklerini insanların yüzlerinden okumaya çalıştığımı hatırlıyorum. Nazik bir insan olan babam benim aksime bunlardan endişe duymazdı. Yıllar boyunca diğer insanların davranışları konusunda duyduğum anksiyetenin benim üzerimde güçlü bir etkisi oldu. Ama zamanı geldiğinde bu korkunun üstesinden geldim. Bir çocuk olarak Falanca Bey'den, Filanca Hanım'dan korku duyardım. Sonunda da tüm insanlara karşı bir korku geliştirmiştim içimde.

Babamın bir alışkanlığı vardı; ancak bu alışkanlığın insanlara karşı duyduğum korkunun üstesinden gelmemde hiçbir etkisi olmadı. Ne zaman yeni bir topluluk içine girsek beni kilisenin önde gelen üleriyle tanıştırdı, “Bu adam büyük bir bankacı,” veya “Bu adam büyük bir avukat,” veya “Bu adam bu kentteki büyük bir bakkal,” derdi. Bu da bana bu ‘büyük’ karakterlerin karşısında titremem gerektiği gibi saçma sa-

pan bir fikir verdi. Bu nedenle insanlara karşı duyduğum aşırı duyarlı korkum her zaman şiddetliydi.

Okulda da fazla hareketli, kibirli, her an her konuda düşünmeden konuşabilen, ağzı laf yapan öğrencilerden korkardım. Utangaç ve suskun bir öğrenciydim; çoğu zaman da kendimi iyi ifade edemezdim. Konuyu bilmeme rağmen kötü bir şekilde anlatırdım. Diğer öğrenciler ben konuşurken gülerlerse anında buz kesilirdim. Bu nedenle, bütün cevapları biliyor-muş gibi ukala davranan bu kendini beğenmiş çocukların karşısında kendi düşüncelerimin içerisine çekildim. Onların benden yetenek yönünden hayli ileride olduğuna inanıyor ve bu yüzden de onlardan korkuyordum. Aradan geçen yıllardan sonra bu öğrencilerin şimdi nerede olduğunu merak ediyorum. Ashında isimlerini bile unuttum. O zamandan beri hiçbirinden ses çıkmadı. Anlaşılan, ellerinde kalan son imkânlarını da okulda kullanmışlardı.

Korkunun üstesinden gelmek, önde gelen tanınmış insanlar, parası veya pozisyonu olanlar karşısında duyduğum o dehşetli korkudan kurtulmak benim için gerçekten zor oldu. Gücünü hissettiren herhangi birisinin karşısında kendimi aşağı ve yetersiz görüyordum. Bu yüzden Grove Patterson benimle, insanlara karşı duyduğum aşırı korkudan kurtulmam gerektiği gerçeği hakkında konuşarak bam telime basmış oldu. Gazete ofisinde yaptığımız konuşma benim kendime çekidüzen vermeme sağladı, öyle ki artık hiç kimse karşısında titremeyecektim.

Bu kitabı yazdığım sırada bile 'kimseden korkma' ilkesini daha içtenlikle çalışmam gerektiğini gösteren kişisel bir deneyim yaşadım. Karım Ruth ve ben bir gün New York Pawling'deki çiftliğimizden New York Sirakuza'ya gidiyorduk. Orada, Ortak Acenteler Birliği Kongresi'nde bir konuşma yapacaktım.

Otobanda bir benzin istasyonunda durduk ve son derece otoriter genç bir adamın yanında beklemeye koyulduk. Genç

adam hava durumu hakkında yaptığı yorumlarda bile havayla ilgili tahminlerimin tamamen yanlış olduğunu ileri sürerek beni ezmeye çalışıyordu. Münakaşa etmeye değmeyeceğini düşündüm ve tartışmaya devam etmedim. Adam benzin depomuzu doldururken arabanın yağını, suyunu ve aküsünü kontrol etmek için motor kapağını kaldırdı ve “Aman Tanrım!” diyerek haykırdı. “Fan kayışı ve içerideki diğer iki kayışta sorun var.”

Hakkında hiçbir şey bilmediğim bir şey varsa, o da motor kapağının altında neler olduğudur. Endişelenerek adama “Ne olmuş ki?” diye sordum.

“Kayıştaki şu yıpranan yere baksana. Otobandan buraya gelen kayışları sarılmış birçok araba gördüm; kayışları o kadar sertleşmişti ki çıkartmak birkaç saatimizi aldı. Senin kayışları da hiç vakit kaybetmeden çıkartmak lazım.”

Kayışlara şöyle bir baktım. Kötü bir şey göremedim; göremedim ama adam o kadar otoriterdi ki korkmaya başladım; dilim tutulmuştu. Konuştuğu şey hakkında bilgili olduğunu varsayarak adama boyun eğdim. Arabayı kenara çekip kayışları çıkartmaya başladı. Yan tarafta başka bir arabanın daha bulunduğunu, onun da kayışlarının söküldüğünü fark ettim. Tereddütlü ve kuşkuluydum; benzin istasyonunun içindeki adama utanarak sordum: “Bu genç adam ne yaptığını biliyor mu?”

“Evet,” dedi. “Ne yaptığını çok iyi bilir.”

“Kayışlar bana iyi göründü de,” dedim

“O kayışların sağlam olmadığını söylüyorsa kayışlar sağlam değildir,” diyerek karşılık verdi. Bu cevap karşısında ben de boyun eğdim.

Tam o sırada karım yanıma geldi ve neler olduğunu sordu; ben de anlattım. Kadınlara özgü bir merakla, “Kayışların neyi varmış?” diye sordu. Karım zeki biridir ve insanların kendisini sindirmesine izin vermez.

“Bu genç adam kayışlar hakkında bilgili ve kayışların de-

ğiştirilmesi gerektiğini ileri sürüyor. Arabaların otobandan buraya kayışları motorlarına dolanmış bir şekilde geldiğini söylüyor. Yeni kayış taktırmak zorundayız,” dedim.

Karım iki tane kayışın çıkartılmış olduğu gördü ve bunları inceleyip, ”Kayışların bir şeyi yok. Bizi kandırmaya çalışıyorsunuz. Onları hemen yerine takın,” dedi.

Bu açık konuşmadan utanmıştım; bir gazete almak üzere oradan uzaklaştım. O sırada karım benzin istasyonundaki dört adamdan üçünü etrafında buldu ve onları gayet kibar ama kendinden emin bir ses tonuyla bunun bir üçkâğıt olduğu konusunda bilgilendirdi. Arabamızdaki eski kayışlar ilk alındığından beri, yani on altı bin kilometreden beri gayet iyi bir şekilde çalışıyordu. Bu zorlayıcı, kendini beğenmiş ya da tabiri caizse “üçkâğıtçı” genç adam, otoritesini sergilediği kavgacı ve mağrur tavrıyla bana az daha hiç ihtiyacım olmayan kayışları satacaktı. Ondan ve takındığı ‘her şeyi biliyorum’ tavrından çekindiğim için insanlara karşı duyduğum o eski korku yine su yüzüne çıkmıştı. Ama karım, adamın davranışlarından hiçbir şekilde etkilenmemiş, sadece gerçekleri göz önüne almıştı. İşte insan ancak bu şekilde rasyonel düşüncesini koruyabilir ve sadece gerçeklerden etkilenir. Böylece insanlara karşı duyduğu korku da ortadan kalkar.

Bu yüzden kimseden; kocanızdan, karınızdan, çocuklarınızdan (Tanrı yardımcınız olsun), patronunuzdan ya da sesi çok çıkan kodamanlardan korkmayın. Elbette bunu gerçekleştirmek için en iyi yöntem insanları sevmek ve onlarda hep iyi şeyleri görmektir. Onlar karşısında duyduğunuz coşku içinizde büyüyecek ve böylece utangaçlığınızı, diğer insanlara karşı duyduğunuz korkularınızı ve sizin hakkınızda neler düşündüklerine dair endişelerinizi ortadan kaldıracaktır. Bundan sonra da kendinizi unuttukça, diğer insanlarla olan cesaret verici ilişkileriniz, hayatın kendisine karşı duyduğunuz coşkunuya katkıda bulunacaktır.

Endişe-korku hastalığı hakkında yapılan dikkatli araştır-

malar, çoğu durumda insanın kendi kendisiyle meşgul olduğunu gözler önüne serecektir. Endişe, insanın kendisiyle ve kendisine yakın olan insanlarla ilgili duyduğu kuşkuların varlığını sürdürdüğü şiddetli bir kendine-başvurmaya öngörür. İnsan kendi içine ne kadar fazla dönerse, endişelerinin o oranda keskinleşmesi muhtemeldir. Bu nedenle endişeyi ortadan kaldıran her türlü alışkanlık, insanın kendi dışına çıkmasını gerektirir.

84 İşte coşkuyu bu kadar önemli kılan şey de bu gerçektir. Çünkü coşkulu olmak, dışadönük bir kişilik geliştirmede etkili mekanizmalardan biridir. Kendi içine dönük birey, çevresinde olan bitenle çok az ilgilidir. Günlük gazeteyi sinirle okur ve her şeyin kötü gittiğinden kesinlikle emindir. Sosyal önem arz eden konulara karşı duyduğu ilgi de geçici, zayıf ve belirsizdir. Asıl ilgili olduğu şey, olan bitenin kendisini kişisel olarak nasıl etkileyeceğidir. Bu yüzden dış dünyanın şartlarına yarım yamalak bir dikkat gösterir ve zihnini alt üst eden, kendisinin yarattığı endişe kütlesi yüzünden tasalanmaya, huysuzlanmaya devam eder. Bu şekilde bir endişeye yeteri kadar yer verilirse sonuç, insanın kendi içinde boğulması şeklinde gerçekleşir.

ENDİŞELENİRSENİZ TIKANIR VE BOĞULURSUNUZ

Endişe (worry) kelimesi eski bir Anglo-Sakson fiili olan *wyrgan*'dan gelir. Bu kelime tıkanmak, boğulmak anlamına gelmektedir. Eğer biri gelip sizi boynunuzdan iki eliyle yakalar, mümkün olduğu kadar sıkıca bastırır ve böylece hava alışınızı engellerse, bu adamın size yaptığı şey, sizin kendinize müzmin bir endişe hastası olarak yavaş yavaş yaptığınız şeyle aynıdır. Aslında endişe yüzünden sahip olduğunuz yaratıcı güçlerinizi boğuyorsunuz. Eski bir Anglo-Sakson ilüstrasyonunda endişe, dişlerini bir adamın boynuna geçirmiş koskoca bir kurt olarak tasvir edilmiştir.

Bu kitap endişeden kurtulmanızı sağlamaya çalışıyor. Hatta kurtuluşun da ötesinde, endişelerinizi yok edebilecek canlı bir coşku formunda olumlu bir tedavi öneriyor.

Bunları gerçekleştirecek olan coşkunun gücü, endişe alışkanlıkları kocasının hayatta olduğu süre içerisinde (dönem boyunca) önemsiz bir derecede seyretmiş olan dul bir kadının yaşadıklarında görülebilir. Kocası öldükten sonra kadında bir anksiyete baş göstermişti; çok geçmeden de kadın bunu şiddetli yaşamaya başlamıştı. Kocası, kadına tutumlu olduğu takdirde rahatını sağlamaya yetecek, makul bir servet bırakmıştı. Kadın karar vermekten korkuyordu; çünkü beraber oldukları bütün zaman boyunca kararları kocası almıştı. Kocasına, bir konu hakkında karar vermek de dahil olmak üzere her konuda bağımlıydı. Kadın bana gelip endişe hastası olduğunu söyledi. (Ona inandım; çünkü endişe bir insanı gerçekten hasta edebilir.

Kadının zihninde bulunan daima güçlü bir kocaya duyduğu bağımlılık fikrini güçlü bir Tanrı'ya duyulan bağımlılık şeklinde değiştirmek üzere ona danışmanlık yaptım. Ancak kadın inanan bir insan olmasına rağmen, korkularının üstesinden gelmeye yetecek kadar gerçekçi bir inancı geliştirebilecek gibi durmuyordu. Bu nedenle daha da büyüyen endişeli bir ruh halinin içinde kaybolmaya başladı.

Bir öğlen vakti Rotary Kulübü'nün haftalık toplantısına katılmak için New York Commodore Hotel'in lobisinde yürürken, kadının Rotary yemek salonunun girişine yakın bir yerde oturduğunu fark ettim. Sıkıntılı bir şekilde önüne bakıyordu. Neden orada oturduğunu sorduğumda da her Rotary toplantısına gelmesinin nedenini, "Bill hiçbir toplantıyı kaçırmazdı; ben de bu yüzden Rotary salonunun dışında, lobide oturup onu düşünüyorum. Başka ne yapabilirim ki Dr. Peale? () kadar endişeliyim ki. Artık hiçbir şeyin anlamı yok. Hayat benim için bitti," diyerek açıkladı. Dul kadın "Anksiyete hastasıyım," diyerek gene hayıflandı.

Bütün Rotary toplantısı boyunca kadının sorununu düşü-

nüp durdum. Kadının enerjisi vardı; ama coşku için hiçbir bir gücü yoktu. Onu korkularından kurtarmak için bir coşku tedavisi uygulamaya karar verdim; bunun kocasının ölümünden bu yana yavaş yavaş yok olan inanç gücünü harekete geçirebileceğini düşünüyordum.

Rotary toplantısında fakir ve zayıf insanlarla ilgilenen büyük toplumsal hizmet kuruluşlarından birinin başında bulunan bir adamla karşılaştım. Ona, “Jerry, çalışmalarınızda daha fazla elemana ihtiyacınız var mı?” diye sordum.

86 “Tabii ki var; az sayıda işçimiz var. Ama bütçemizin hepsini tükettik; kimseyi işe alamam.”

“Tamam, bedavaya çalışacak, elli yaşlarında, deneyimsiz ama yetenekli ve zeki bir kadını kullanabilir misin?”

“Böylelerini bilirim: Kendisine sahte bir sofuluk duygusu katmak için birç partilerinin arasında haftada iki saatini ayıranlardan biri. Teşekkür ederim, kalsın.”

Jerry’yi bu kadının haftada beş gün sabah dokuzdan öğlen bire kadar yarım gün çalışabileceği konusunda temin ettim. O da istemeye istemeye, “Peki, gönder bakalım. Ama eğer çalışma saatlerine riayet etmezse onu işte tutmam. Ben gerçekten çalışan insanlar istiyorum; güzel şeyler yaptıklarını düşünerek bundan zevk alan aşırı duygusal insanlar değil,” dedi.

Lobiye geri dönerek Mary’ye “Şimdi lütfen Marble Üniversite Kilisesi’ndeki ofisime gel. Seninle bir saat içerisinde orada görüşeceğim. Ama Kilise’ye kadar yürümeni istiyorum. Taksiye ya da otobüse binme. Biraz hızlı yürümen gerekecek ama bakalım altı kilometreyi bir saat içerisinde yürüyebilecek misin? Dr. Paul White’ın kalp krizinden uzak durmak için yürüyüş yapanlara önerdiği yürüyüş hızı budur,” dedim.

Şaşırarak “Ama ben yürümeye alışkın değilim,” diye haykırdı. “Ofisinize nasıl geldiğimin ne önemi var ki zaten?” Ben de kadını bunu istememin iyi bir nedeni olduğu konusunda ikna ettim ve ofisime yürüyerek geleceği sözünü aldım.

Bir saat sonra ofisime geldiğinde yanaklarına ilk defa renk

gelmişti. “Kendimi aylardan sonra gerçekten iyi hissediyorum,” dedi. “Bu serin gün, başımın üstündeki mavi gökyüzü ve mağazaların renkli vitrinleri gerçekten harika.”

“Vitrinlere bakmak için durmadın değil mi? Saatte altı kilometrelik yürüyüş hızını kesmeden yürümeni istemiştım,” dedim. O da aynı benim söylediğim gibi yürüdüğünü kararlılıkla ifade etti.

YÜRÜYÜN VE BÖYLECE ENDİŞELERİNİZDEN KURTULUP COŞKU KAZANIN

87

“Neden yürümem konusunda ısrar ettiniz?” diye sordu. Ona eski bir arkadaşım olan rahmetli psikolog Henry C. Link’ten bahsettim. Dr. Link kendisine endişe içinde olan bir hasta geldiğinde, konuşmaya başlamadan önce hastadan sokağın çevresinde hızlıca yürüyerek üç tur atmasını isterdi. Sokağın çevresinde atılan üç tur yaklaşık sekiz yüz metreydi. Dr. Link beynin üst ve alt beyin olmak üzere iki kısma ayrıldığını, insanların beyinlerinin üst kısımlarıyla endişe duyduğunu, bu sırada da alt kısmın motor tepkileri kontrol ettiğini anlatırdı. Gülerek, “Yani hastanın yürümesini sağlayabilirsem, bu hasta bacaklarını çalıştıran alt beynini kullanmış olur ve böylece beyninin üst kısmını endişe düşüncelerinin verdiği gerginlikten kurtarır,” derdi. Böyle bir uygulamanın “endişeleri uçurmak” için çok daha kolay bir yol olduğunu düşünürdü.

Yüksek İsviçre Alpleri’nde birlikte yürüyüş yaptığım, Bern’de oturan arkadaşım Ernest Zingg bana, Bern şehrinin sağlık müdürü Dr. Felix Oesch’in yazdığı *Bir Tedavi Olarak Yürüyüş* başlıklı bir yazı vermişti. Yazının bir bölümünde şöyle deniyordu: Yürümek sadece kan dolaşımını harekete geçirmez; aynı zamanda solunumu hızlandırıp güçlendirir ve böylece oksijenin daha fazla emilmesini sağlar... Yürüyüşçünün vücudu tamamen özgürleşir; ayakları sadece belirli aralıklarla yeryüzünün üstünde hareket eder. Kan dolaşımı başka hiçbir

pozisyonda, yürüyüşte olduğu kadar özgür değildir... Buna ek olarak, yürümek uzun ve kısa kaslardan oluşan orkestrayı harekete geçirir ve bunlara bir ahenk katar. Kasların düzenli ritmi kanı kalbe yollar ki, kalp de sadece bu yönde gelişen bir harekete izin verir... Yürümenin iyileştirici bir etkisi vardır ve yürümek, küçük büyük bütün fiziksel sıkıntıları, çatışmaları dengeler... Kişi evden uzaklaşarak dünyanın ıstıraplarından da daha kolay bir şekilde uzaklaşmış olur. Önündeki manzara, yani “mavi ufuklar”, kişisel kederlerin, dünyanın onca derdi karşısında daha iyi bir yere konulmasını sağlar. Doğayla ahenk içinde yapılan bir yürüyüş çoğu zaman bir psikiyatrin yerini tutar.

“Yani Mary,” dedim, “sana daha fazla fiziksel aktivite ve yürüyüş öneriyorum. Ama yürürken ağır ağır değil, gerçekten yürü. Bunu yağmur da yağsa güneş de açsa her gün yap.”

Ona kendisi için toplumsal hizmet kuruluşunda ayarladığım “iş”ten bahsettim ve Jerry’ye ertesi gün işe kararlaştırılan iş saatleri içerisinde gideceğine dair söz verdiğimi söyledim. Bu onun için tam bir şok oldu. Sabahları çok zor uyandığı için saat dokuzda işe gitmek, onun için yeni, ürkütücü bir değişiklik olacaktı. “Yeni ürkütücü bir değişikliğin” endişe sorununun tedavisinin ayrılmaz bir parçası olduğunu söyleyerek itirazlarına hiç kulak asmadım. Belki yaptığı yürüyüş sayesinde, belki önünde yeni bir hayatın açılma ihtimali olduğu için; belki de her ikisi sayesinde, kuruluştaki işi belirlenen şartlar altında üstlenmeyi kabul etti. Ertesi gün saat dokuzu vurduğunda oradaydı.

Aradan birkaç hafta geçtikten sonra kuruluşun yöneticisi bana telefon açtı ve “Bu hanımefendi gibisi zor bulunur. Çalışma sistemimizi tam anlamıyla öğrenip bize coşkuyla katılıyor. İlgilendiğimiz talihsiz insanlara sıcak bir tavırla ve şefkatle yaklaşıyor. Onlara yardım etmek için gösterdiği gayret, bizim profesyonel toplumsal çalışmalarda nadiren karşılaştığımız bir durum,” dedi.

Saniyorum bu örnek üzerinde daha fazla durmaya gerek kalmadı; yalnız şunu söylemeliyim: Güçlü ve canlılık veren bir coşku bu kadının zihnine hâkim oldu. Böyle olunca da dua bir anlam kazandı ve geçenlerde kadın bana şöyle dedi: “Sizin söylediğiniz gibi, Tanrı’ya olan bağımlılığa ulaşma yolunda ilerliyorum.”

BİR ENDİŞE SORUNUNUN ÜSTESİNDEN GELME FORMÜLÜ

Endişe sorunu için önerdiğimiz terapiyi şu şekilde özetleyebiliriz:

89

- Hareketli yürüyüşler yapın.
- Disiplinli bir şekilde insanî hizmetlere katılın
- Talihsiz insanlara karşı uyanık bir ilgi, hatta bir sevgi geliştirin.
- Duada ve Tanrı’nın varlığındaki hakiki gerçeklikte yeni anlamlar bulun.

Bu sayılan faktörler, kadının geleceğini tehdit eden hastalık yapıcı endişeyi ortadan kaldırmış ve birçok örnekte de etkili olmuştur.

COŞKULU OLMAK KÖTÜ GÜNLERİNİZİ İYİYE ÇEVİRİR

İsviçre, Watwill’deki Heberlein tekstil şirketinin başında bulunan arkadaşım Dr. Georg Heberlein’in evinde misafirdim. Akşam yemeğinde Georg yeni kitabımın ismini sordu. Kitabımın isminin *Farkı Yaratan Coşkudur* olduğunu söyleyince de kitabın konusunun, kendisi hakkında bir şeyler yapmayı gerçekten isteyen herkes için son derece önemli olduğunu belirterek olumlu düşüncelerini açıkladı. George başarılı bir sana-

yici olarak coşkunun başarı veya başarısızlıkta hayati bir rol oynadığını biliyordu. İşle ve yurttaşlıkla ilgili meselelere olan coşkulu katılımıyla kendisini gelecek vaat eden biri olarak ortaya koyan genç ve dinamik damadı Mark Cappis hemen endişenin istek ve coşkuyla hareket eden bir insan üzerinde hiçbir etkisinin olamayacağını söyledi.

Mark, kendisinin ve karısı Bridgett'in kendilerine yabancı bir ülkede bir yol çizmek, İngilizce öğrenmek, arkadaşlıklar kurmak ve böylece kendilerini uluslararası işleri için hazır hale getirmek için New York'a nasıl geldiklerini anlattı. Günlerce, ekonominin kötü olduğu bir dönem boyunca Mark kendisine uygun bir iş arayarak New York'un kaldırılmalarını aşındırmış. Tanrı'ya şükürler olsun ki dünyada hâlâ Mark gibi genç adamlar var. Genç çift iki odalı ufak bir apartman dairesinde yaşamış ve üzeri seyahat afişleriyle kaplı karton bir kutuyu yemek masası olarak kullanmış.

"O zor günlerde cesaretiniz kırılmadı mı hiç?" diye sordum.

İkisi de "Zor günler değildi ki onlar!" diyerek haykırdı. "Eğleniyorduk. Önümüzde büyümlü bir geleceğin uzandığını düşündükçe heyecanlanıyorduk. Nasıl endişe edebilirdik ki? Amerika bizi heyecanlandırıyordu. Oradaki insanları çok seviyorduk. Her şey karşısında taşkın bir coşku duyuyorduk ve doğal olarak endişenin bizim karşımızda hiçbir şansı yoktu."

Evet, gerçekten doğru bir şeydir bu. Coşkunuzu sürdürün; endişe hiçbir şekilde size mikroplarını bulaştıramayacaktır.

Bir gece John Robinson'la Columbus'tan Findlay, Ohio'ya doğru gidiyordum. Orada bir konuşma yapacaktım. Yolda arabayla ilerlerken geçtiğimiz çiftlik evlerinin yanlarında direklerin üzerinde yumuşak ama yine de etkili ışıklar olduğunu fark ettim. Columbus ve Güney Ohia Elektrik Şirketi'yle bağlantısı olan John, bunların cıva buharlı lambalar olduğunu söyledi. Lambalar, hava karardığında harekete geçip otomatik ola-

rak yanıyolar, güneşin doğmasıyla da otomatik olarak sönüyorlardı. Bu koruyucu ışıklar, çiftçileri gecenin davetsiz misafirleri konusunda endişe duymaktan kurtarıyordu.

Bu, bana benzer bir şeyi hatırlattı. Eğer insan, zihninin içinde her zaman coşkunun ışığını açık tutarsa, içinde coşkunun yeşerdiği zihinsel karanlığı yok eder. Unutmayın; endişe ve coşku aynı anda insan zihninde barınmaz. Bunlar hiçbir şekilde birbirleriyle uyuşmayan iki ayrı şeydir.

Geçenlerde Hawaii Adaları'nın en popüler adamı seçilen Honolulu Polisi'nin şefi Dan Liu bunu şöyle özetlemiştir: "İsa'ya bağlı kalarak, anksiyete altında hiçbir zaman ezilmedim ve işimin getirdiği tehlikeler karşısında her zaman gücümü korudum." Evet, manevi coşku gerçekten de endişeyi yok eder.

Her zaman Victor Hugo'nun şu samimi ve güven verici sözünü sevmişimdir, "Bütün yapabileceklerinizi başardığınız zaman uzanın ve rahat bir uyku çekin. Tanrı her zaman uyanıktır."

Bir hekimin de bu konuda iyi bir fikri vardır. Hastalarından dua ettikten sonra şunu söylemelerini ister: "İyi geceler bütün endişelerim. Sabaha görüşürüz."

Buna şunu ekleyebilirim: Gerçek bir coşku geliştirdikten sonra endişeleriniz sizi sabahları da rahatsız etmeyecektir. Bir endişeniz olursa bile, onun üstesinden gelebileceksiniz.

BEŞ

İŞİNİZDE COŞKULU OLMAYA ÇALIŞIN

Amerikan spor tarihinin en heyecan verici yarışlarından biri Temmuz 1920'de Man o'War ve John P. Grier adındaki iki ünlü at arasında Aqueduct'ta gerçekleştirilen Dwyer Ödülleri'nde yapılmıştı. Man o' War Amerika'nın en önde gelen yarış atı, zamanının tartışılmaz şampiyonu ve bütün zamanların en dikkate değer atlarından biriydi. Ona denk olan birkaç at gelip geçmişti. Ne muhteşem bir hayvandı!

Onu koşarken bir kere izlemiştim sadece, ama bu koşu hafızamdaki tazeliğini hâlâ koruyor. Jokey ve at tek vücut olmuş gibiydi sanki. Bu muhteşem hayvanı koşarken izlemek hayatımda yaşadığım en büyük spor deneyimlerinden biriydi; Man o'War uzun zamandır şampiyondu. Daha sonra başka bir at çıkıp onu ciddi bir şekilde zorlamaya başladı. Ama bu at –daha sonra da ispat ettiği gibi– gerçek bir şampiyonun ruhuna sahip değildi.

Bu unutulmaz koşuyu şu anda anlatıyor olmamı, Napoleon Hill'le birlikte bu koşunun hikayesini de içeren *Success Through a Positive Mental Attitude* (Olumlu Zihinsel Tavrın Getirdiği Başarı) adındaki ilham verici kitabı yazan arkadaşım W. Clement Stone'a borçluyum. Man o'War'a meydan okuyan John P. Grier, gerçekten iyi görünüyordu ve birçok insan, spor yazarlarının söylediğine göre, formdan düşen Man o'War'u yenebilecek atın, yükselişte olan John P. Grier olabi-

leceğini düşünüyordu. Düğümü çözecek olan yarış, günün konusuydu. Sonradan ortaya çıkan bu at eski şampiyonu solayabilecek miydi?

Sonunda büyük gün gelip çattı. Her iki at da yerini almıştı. Başlangıç ziliyle temiz bir çıkış yaptılar. İlk çeyrek geçilirken yan yanaydılar; ikinci çeyrekte de burun buruna koşmaya devam ediyorlardı. Koşuyu izleyen büyük kalabalık bir anda heyecanlanarak ayağa fırladı. John P. Grier öne geçiyordu. Man o'War kariyerinin en büyük mücadelesiyle karşı karşıyaydı.

Man o'War'un üzerindeki deneyimli jokey süratle ne yapacağını düşündü. Atını hayvanın varlığının en derin noktalarına kadar tanıyordu; sahip olduğu gücün ve ruhun farkındaydı. Man o'War'a hiçbir zaman kırbaç vurmamıştı. Muhteşem at buna hiç gerek kalmadan yeterli derecede bir güç göstermişti her zaman. Ama açıkça görülüyordu ki Man o'War bu kez kazanmaya yetecek kadar büyük bir güç göstermiyordu. Jokey, John P. Grier'in burnunun yavaşça ileri doğru çıktığını görünce hemen o anda yapılması gereken hareketin zamanının geldiğini anladı ve kırbaç, o zamana kadar hiç bu hissi yaşamamış olan hayvanın vücuduna indi.

Kırbaç darbesi anında sonuç verdi. Bu can acıtan kırbaç darbesine verilen tepki çabucak kendini gösterdi. Man o'War'un içinden bir yerden büyük bir güç dalgası, yeni ve muazzam bir motivasyon yükseldi. Atın bacakları bir piston gibi vuruyordu yere; kaslarının, nefesinin ve ruhunun her zeresi iş başındaydı. Ortaya çıkan bu yeni ruh Man o'War'u tıpkı bir ateş topu gibi John P. Grier'in önüne geçirdi. Man o'War, kalabalığın çığlıkları arasında bitiş çizgisini birkaç boy önde geçti. Hâlâ şampiyondu. İnsanlar birbirlerinin sırtına vuruyor, kısılan sesleriyle bağırmayı sürdürüyorlardı; birçoğunun gözü yaşarmıştı. Bu, onlar için hayatlarının yarışı olmuştu.

Amerikan spor tarihinden alınan bu büyüleyici öykünün

ders çıkarılması gereken bir noktası vardır. Soru şu: John P. Grier'a ne olmuştu? Eski şampiyonu bir an için geçtiği o yarış; öyle görünüyor ki yaşadığı en şerefli an, eline geçen en büyük fırsattı. Görünüşe bakılırsa, galibiyete bu kadar yaklaşmış olmasının hayvanın üzerinde yıkıcı bir etkisi olmuştu. At psikolojisi alanında bir otorite değilim ama sanıyorum John P. Grier özünde yumuşak bir hayvandı. Gerçek bir yarış atı değildi; çünkü bir kriz anında bütün ruhu uçup gitmişti.

Eğer bir atın düşünebilme yeteneği olsaydı şu sonuca varabilirdi: "Tamam, Man o'War'u az daha yeniyordum. Biraz daha idman yaparsam bir dahaki sefere onu kesinlikle yeneceğim." John P. Grier, gerçek bir şampiyon için gerekli olan özelliklere sahip değildi. Ama Man o'War değişik türden bir hayvandı. Atları ve insanları yaşam denen yarışın zirvesinde tutan niteliklere sahipti. Yarışı az daha kaybediyordu ama o kritik anda, sahip olduğu ekstra kuvveti kullanmayı bilmişti. Man o'War'un zafer için güçlü bir isteği ve coşkusu vardı. Yapması gereken şey koşmak ve kazanmaktı. O da, yarışma için duyduğu coşkunun, bir kriz anında yeniden canlandırılmasıyla görkemli bir şekilde koşuyu kazandı.

Yaşamın kendisiyle ilgili olan sorunlar ile spor karşılaşmaları arasında bir ilişki olduğuna inanıyorum. Siz de ben de içimizde var olan ekstra bir güce sahibiz. Yaratıcımız, bu gücü atların içine olduğu gibi insanların içine de yerleştirmiştir; eminim insanlara atlardan çok daha fazla güç vermiştir. İnsanların içine yerleştirilen şey üstün olma arzusudur. İnsan için yarışmak, başkalarıyla olmasa bile kendiyile yarışmak doğanın özünde bulunur. Ve belki de insanın kendisiyle yarışması, hatta sahip olduğu performansın üzerine çıkmaya çalışması en yüksek yarışma şeklidir. Ama ne yazık ki birçok insan, daha da üstün olma, daha da büyük bir başarı elde etme arzusundan kaynaklanan ekstra kuvvetine hiç başvurmadan yaşayıp ölür. Bunun sonucu olarak da hiç gereği yokken geride kalır. Bu çeşit bir başarısızlığı tedavi etmenin yolu, ruhun derin-

liklerine inip insanın yerine getirmek zorunda olduğu iş için yeni bir coşku bulmaktan geçer.

COŞKUYU BİR ATLAMA TAŞI OLARAK KULLANAN DELİKANLI

Coşkulu olmanın insanın çalışma performansında hatırı sayılır bir değişiklik yarattığı kanıtlanmıştır. Birçok bireyin yaptığı gibi günlük uğraşlarınızı kayıtsızlık içinde kendi haline bırakırsanız, işleriniz hiçbir yere varamaz; daha zor ve yorucu bir hal alır. İşini, yerine getirilmesi gereken sıkıcı bir angarya olarak gören, bunun hiçbir tatmin ve yarar sağlamadığını düşünen bir insan için işlerinin yolunda gitmesi çok zordur. Bunu bir düşünelim; “İşim sıkıcı,” diyebilirsiniz. Peki bu sizin işinize karşı vurdumduymaz bir tutum takınmanızı gerektirir mi? İşinizde istekli ve coşkulu olmaya çalışın; ne olursa olsun bir değişim gözlemleyeceksiniz. Şunu da söyleyeyim; bu, sizi de değiştirecektir. Coşku, bir işin niteliklerini değiştirir, çünkü coşkulu olmak insanları da değiştirir.

Hiçbir zaman işinizin sıkıcı olduğu bahanesinin sizi coşkunuzu canlandırmaktan alıkoymasına izin vermeyin. Birçok coşkulu insan, başlarda yararsız görünen işlerde olağanüstü sonuçlar elde etmiştir. Örneğin kolayca can sıkıcı olarak nitelenebilecek bir işi; büyük bir otelde çalışan bir kominin işini ele alalım. Bu iş, yemek salonundaki kirli tabakları toplayıp mutfağa götürmekten ibarettir. Avrupa restoranlarının katı hiyerarşisi içinde bu iş, kademe olarak en düşük iştir. Birçok komi işini hor görüp bu işi baştan savma bir şekilde, hatta öfkelenerek yerine getirir. Sonuç olarak da bu, ilgisiz, kayıtsız bir insan tarafından yerine getirilen donuk ve sıkıcı bir iş haline gelir. İnsanı yenilgiye götüren bir iş olarak ortaya çıkar.

Ama coşkuyu bu işe uygulayıp şaşırtıcı sonuçlar elde eden genç bir adam tanıyorum. Bu genç adam içindeki ekstra gücünü kullanma tekniğini uyguladı ve böylece heyecan verici, ya-

raticı sonuçlar ortaya çıktı. Genç adamın adı Hans'tı. Onunla Avrupa'da bir otelde bir aylığına kalırken karşılaştım. Çok geçmeden yemek salonunda bu güler yüzlü, iyi huylu Alman gencini fark ettim. Sempatik bir havası vardı ve o kadar ilgili ve coşkulu görünüyordu ki diğer servis personelinin arasında hemen göze çarpıyordu. Herkesin ihtiyaçlarına karşı dikkatliydi, sadece müşterilere değil çalışma arkadaşlarına da yardımcı olmak için gayretliydi.

Garsonlara işlerinde yardım ediyor, yapmak zorunda oldukları işler dışındaki en ufak bir şeyi bile yerine getirmeyi reddedenlerin aksine, yapılması gereken ne varsa yapıyordu. İnsan, bu kominin diğerlerinden tamamen farklı bir insan olduğunu kolayca fark edebilirdi. Sorumluluk almayı seviyordu ve bu durum da kendini davranışlarında gösteriyordu. Sahip olduğu şey olağanüstü büyük bir coşkuydu ve bunu kullanarak işinin kalitesini artırıyor. Bu durum sonuç olarak kendisi için bir fırsat haline geliyordu.

Ona "İyi vakit geçiriyor gibi görünüyorsun, Hans," dedim.

"Evet, burası harika bir otel. Yemek servisinin en iyi ve en doğru şekilde yapıldığı bir yemek salonunda yaşanan yemek saatinin heyecanını seviyorum. Buradaki yemekler çok güzel. Müşteriler de Avrupa'nın seçkin insanları; şefimiz işinde büyük bir ustadır." Böylece devam etti coşkulu konuşmasına. Bu yemek salonundaki hiyerarşik sıralamanın en altında bulunuyor olması onu hiçbir şekilde rahatsız etmiyordu. İş hakkında coşkuyla konuşuyordu.

Konuşmalarımız sırasında Hans'ın belirli bir hedefi olduğunu öğrendim; "bir gün bir yere varmayı düşünüyorum" şeklinde belirsiz bir hedef değildi bu. Ulaşmak istediği şey kesin di ve keskin bir şekilde belirlenmişti. Avrupa'daki büyük bir otelin direktörü ya da genel müdürü olmak istiyordu. Bir komi olarak olabileceğinin en iyisi olmak, hedefine ulaşması açısından bir başlangıçtı. Ayrıca, güzel bir tavır sergileyerek verilebilecek en iyi hizmeti vermenin hedefine ulaşmasında

büyük bir rol oynadığını da biliyordu. Ama bu mutlu ve coşkulu hali, gizli bir amacı gerçekleştirmek adına yapılan taklitlerden değildi. Doğuştan neşeli ve coşkulu bir insandı o.

Hedefine ulaşması için Londra'ya gidip oradaki uluslararası restoranlarda temel bir eğitim alması gerektiğini biliyordu. "Ama," diyordu, "Londra çok uzak ve benim de ceplerim bomboş."

Ona "Boş cepler hiçbir zaman kimseye engel olmamıştır," dedim. "İnsanları engelleyen şey, boş olan kafaları ve kalpleridir. Sen doğru yoldasın. Nereye varmak istediğini biliyorsun. Bu arada, bu işe de sahip olduğun her şeyi veriyorsun. Hedefine ulaşacağına şimdiden inanmaya başla. Hedefinin ortaya koyduğu görüntü, zihinsel ve manevi bir ozmos sonucunda bilinçaltına yerleşene dek bu resmi bilincinde koru. O aşamaya gelince buna sahip olacaksın; çünkü o da sana tümüyle sahip olacaktır. Ayrıca işlerini en iyi şekilde yapan insanları dikkatle gözlemler. Arkadaşlıklar kurmaya devam et. İnsanları sev. Bu yemek salonundaki bazı insanların mutsuz olduklarını, kederin, cesaretsizliğin ve sıkıntıların ağır yükünü omuzlarında taşıdıklarını hatırla. Onları kişisel olarak sevmeye devam et; onlar da buna karşılık olarak seni seveceklerdir. İnan bana, insanları seven insanlar bu dünyada çok başarılı olurlar."

Ona *Olumlu Düşünmenin Gücü* adlı kitabımın Almanca baskısını verdim. "Eğer ben bu işten anlıyorsam, sen zaten olumlu düşünen bir insansın," dedim, "ama bu kitabı okuyup, yaşamını Tanrı'nın ellerine bırakma ilkesini, Tanrı tarafından yönlendirilme ilkesini, doğru düşünme ve olumsuzlukları yok etme ilkesini öğrenmeni istiyorum." İşinin olmadığı zamanlarda kitabı okumaya daldığını görüyordum; ara sıra kitaptaki bazı noktaları tartışmak üzere masamıza geliyordu.

Tatilimiz bitince otelden ayrıldık ve ben de Hans'ı yavaş yavaş unuttum. Aradan birkaç yıl geçti. Bir gün Londra'da ağzına kadar dolu ünlü bir restoranda yemek yiyorduk. Üzerinde tertemiz siyah bir ceket ve çizgili bir pantolon olan şef gar-

son masamıza geldi. Bize menüyü öyle bir sundu ki, bütün yemekler çok lezzetliymiş gibi geldi. Bütün davranışları son derece arkadaşçaydı; kendimizi evimizdeymiş gibi hissetmemizi sağladı.

Almanca aksanının doğurduğu merak sonucunda ona daha da yakından baktık. Bunun üzerine gülerek, “Hâlâ olumlu düşünme ilkesi uyguluyorum, Dr. Peale,” dedi.

“Hans,” diye haykırdım. “Hans! Şu bizim komi!”

“Ta kendisiyim,” diye cevap verdi.

98 “Hiç değişmemişsin; ama bir yandan da değişmişsin. Büyümüşsün. Gelişmişsin. Demek Londra’ya gelmeyi başardın! Hâlâ yoluna devam ediyorsun.”

“Evet, evet,” diye karşılık verdi. “Hâlâ direktör olmak için çaba gösteriyorum.”

“Hâlâ insanlara aynı kibar tutumunla yardımcı oluyorsun, değil mi?”

“Evet ve söz veriyorum; her zaman böyle olacağım.”

Hans hedefine ulaşacak mı? Neden ulaşamasın ki? İş yaşamına komi olarak başlayan Hans’ın öyküsünde sıkıcılığın işe özgü olmadığına; aslında bunun, işi yapan bireye özgü bir durum olduğuna dair canlı bir kanıt vardır. İnsan işine coşkuyu katarsa, bu iş heyecan verici yeni olanaklarla canlanacaktır. Öyleyse yeni bir işe özlem duyuyorsanız, bunun yerine şu anda sahip olduğunuz işe coşkuyu katın. Kendinizde ve işinizde şaşırtıcı değişimlere tanık olacaksınız.

FRED HILL NASIL COŞKULU OLDU?

Peki insan coşkuyu mevcut işine uygulamayı nasıl başarır? Bu soruyu cevaplamak için kitapta daha önce sözü edilen Fred Hill örneğine geri dönelim. Bu adam yakında boşalacak bir kadro için sırada bekliyordu; fakat personel müdürü, Fred’in kabul gören yeteneklerine rağmen onun terfi etmesi konusunda öneride bulunamıyordu. Bunun en önemli nedeni Fred’in coşkudan yoksun olmasıydı.

Ancak personel müdürü, Fred'e altı ay içerisinde yavaş coşku aşılayabilirsek onun terfisi için güçlü bir şekilde öneride bulunabileceğini ifade etmişti. Acaba öngörülen süre içerisinde bunu başarabilir miydik. Nasıl? Sorun buydu.

Fred ve ailesi böylesine bir risk altında olduğu için bu konu üzerinde uzun süre kafa patlattım. Müdür bu konuyu Fred'le serbestçe konuşmam için bana izin vermişti; hatta şirketteki geleceğinin tehlike altında olduğu konusunda onu uyatabilecektim. Bir öğle yemeğinde Fred'le karşılaştığımda, konu da kendiliğinden açılmış oldu.

Biraz hoşbeşten sonra, "Fred, aşağıda heyecan verici bir işin olmalı," diyerek konuya girdim.

Fred ters ters, "Nasıl böyle bir fikre kapıldın ki?" diye sordu. "Bana sorarsan işim oldukça sıkıcı."

"Neden?" diyerek ona karşı çıktım, "Yöneticilerden biri olman nedeniyle senin, karar vermekten ve fikirlerinin yaratıcı bir eyleme dönüşmesini görmekten büyük zevk aldığını sanıyordum."

Fred bunun üzerine yönetici olmanın kendisi için gerçekte ne kadar önemsiz bir şey olduğunu anlatmaya başladı. "Bir insanın yönetici sıfatını aldı diye matah bir şey elde ettiğini sanma," diyerek homurdandı. Ardından büyük kurumlarda var olan güç yapısının nasıl olduğu konusunda nutuk atmaya başladı ve böyle bir kurumda çalışan hiç kimsenin, hatta başkanın bile hiçbir karar veremeyeceğini söyledi. Fred bu son söylediği durumu, "Bir kutu kalem satın almadan önce bir o, bir bu komiteye danışmak zorunda olan yüksek maaşlı bir ofisboy," diyerek açıkladı. Bu, kendi deyimiyle "bireyin, ağzına kadar kurbağalarla dolu olan bir gölcükte küçücük bir kurbağa olarak yaşadığı" büyük işletmelere dair oldukça sert bir analizdi.

"Birbirlerini trende, metroda, asansörde itip kakan dokuz bin insanın bulunduğu bir binada çalışıyorum. Ne kadar önemli biri olduğunu düşünürse düşünsün; insan bu günlük

telaşın içinde sıkıştığı zaman hiç kimse olmadığını anlıyor! 'Heyecan verici' derken neyi kastediyorsun?"

Bu söyledikleri açıkça gösteriyordu ki, Fred'in sorunu sadece kayıtsız davranması değil, bunun yanında öfke de duymasıydı. Hatta çoğu sıradan işçinin yaptığı gibi işine öfkeyle bakıyordu. Bu nedenle onunla açık konuştum. Eğer çalıştığı kurumda yükselmeyi başaramazsa tepkisinin ne olacağını sordum. Beni şaşırtarak, "Bunun umurumda olacağını hiç sanmıyorum," dedi. "Gözlemlediğim kadarıyla insan yukarı çıktıkça, işi daha da sıkıcı bir hal alıyor." Ancak daha sonra Fred'in bunu önemsedğini, hem de çok önemsedğini fark ettim.

100

Bu arada Fred'e karşı dürüst davranmak zorunda olduğumuzu anladım ve o da konuşmak için randevu talebimi kabul etti. Bulduğumuzda ona, işi ve kendisi hakkındaki durumu anlatmaya başladım. Yüzü sapsarı kesildi. "Tipik bir iş manyağı olmadığım için benim önümü keseceklerini mi söylüyorsun yani? Şu dönemlere bak!" Öfkesi açığa çıkmaya başladı. Daha sonra sakinleşerek mantıklı bir şekilde, "görüntüsünü düzeltmek" için neler yapabileceğini sordu. Huysuzluğundan kurtulmuştu, içtenliği kendini göstermeye başladı. Bu konuyu umursadığı açıkça görülüyordu. Başarısızlığımı gerçekten telafi etmek istiyordu. Sorununun önemi iyice ortaya çıktığı için konuya olan ilgisi artmıştı.

Ona, "Yapmamız gereken şey, ihtiyaç duyduğun coşkuyu oluşturmak için çalışmak. Ama öncelikle, sızlanmanın coşkulu bir davranış tarzıyla uyuşmadığını söyleyeyim. Bu nedenle o öğle yemeği sohbetimizde sergilediğin bütün huysuzluklardan ve öfkeden kurtul," dedim. Bir önceki konuşmamızın geçtiği günün, yaşadığı en kötü günlerden birine denk geldiğini açıklayarak söylediklerime yerden göğe kadar hak verdi; ama ben yine de kendisini bütün öfke ve hüsrانlarından arındırması için ona ısrar ettim. Bu hislerini çoğu insandan saklamayı gayet iyi başarmıştı.

İsrarlarım sayesinde en sonunda kendini, insanlara, içinde

hapsolduğu ve küçümseyerek baktığı modern yaşama duyduğu kinden arındırdı. Bu arınma süreci kolayca gerçekleşmedi. İçinde birikmiş olan öfke ve kinden kurtulması için onunla birkaç görüşme daha yapmamız gerekti. Çalıştığı kurumda sakin ve sessiz bir adam olarak tanınıyordu; belki de fazla sessiz... Bu sakin dış görünümünün altında kopan fırtınalardan kimsenin haberi yoktu. Bu adamın içinde köpüren öfkenin, kendisiyle ilgili derin bir memnuniyetsizliği içerdiğini açıkça hissediyordum. Adam bunu kabul etti. Böylece bir sonraki basamak için hazır hale gelmiştik.

YARATICI YAŞAM MERKEZİ

Fred de inançlı bir insandı ama kayıtsız bir inançtı bu. Çoğu zaman kiliseye gitmezdi. Ona düzenli olarak Marble Kilisesi'nin dinamik atmosferine katılmasını tavsiye ettiğimde de, "Kiliseye gitmek için her pazar sabahı seksen kilometre yol tepmek zorunda olduğumu mu anlatmak istiyorsun?" diyerek söylendi.

"Evet, aynen öyle. Benim ilgilendiğim şey sadece kiliseye gitmen değil; daha çok kendini kişisel bir yenileşmeye açmanla ilgileniyorum ben. Eğer bunu başarabilirsek; seksen kilometre yol tepmene, hatta daha da fazlasına değecektir."

Fred, geleceğinin önerilen zihinsel ve manevi tedaviye bağlı olduğunu anladı ve bütün tavsiyelerime uymayı kabul etti. Aradan geçen bir ay sonunda, kendini kilisenin dinamik manevi atmosferine bırakması sonucunda, bunun kendisini etkisi altına aldığını itiraf etti. "Beni etkileyen bir şeyler var," diyordu. Bunun gerçekten de böyle olduğu, insanlardan nefret etmeyi kesmekte ve onları sevmekte gösterdiği kararlılık sayesinde açıkça görülüyordu. Kiliseye gitmesi onda sağlam bir anlayış yarattı. Öfke ve nefretinin, onda geliştirmeye çalıştığımız yaratıcı coşkuya büyük bir engel teşkil ettiğini anlamıştı.

Onda daha ileri değişimler ortaya koymak için Fred'e, benim benzer örneklerde işe yaradığını bildiğim, yapıcı bir prensibi uygulamaya başlamasını önerdim. Trende, metroda ve asansörde karşılaştığı insanlara güzel düşünceler saçması gerekiyordu. Onları can sıkıcı bir kalabalık olarak değil; her biri anlamlı bir şekilde yaşamaya çalışan bireyler olarak görmeliydi. Bu uygulama ilk başlarda Fred'e absürd bir şeymiş gibi geldi. Ama yine de denedi ve açıkçası bundan çok hoşlandı. Öfkesinin geçmesiyle birlikte değişmeye başladı; öyle ki işine, kendi deyişiyile "kendini iyi, hatta çok iyi," hissederek geliyordu.

Sonuç olarak, herkesi şaşırtaen yeni bir canlılıkla hareket etmeye başladı. Herhangi bir varsayım değildi bu; gerçekten de böyle davranıyordu. O kadar değişmişti ki, eski ve yeni Fred arasındaki fark onu tanıyan herkes tarafından gözlemleniyordu. Coşku, Fred'in içinde artıyordu.

Bu değişimin kolayca gerçekleşmediğine dikkat çekmeliyim. Aslında Fred'in yerinde daha zayıf bir insan olsaydı, söz konusu değişim daha da uzun zamanda gerçekleşirdi. Ama Fred aslen kaliteli bir insandı. Değişim kararını hiçbir türden zayıflık etkileyemezdi. Ciddiydi. Elbette derinliklerde gerçekleşecek bir değişimin bir gecede ortaya çıkması beklenemez. Ama bununla beraber, bu sürecin sonsuza kadar sürmesi de gerekli değildir.

Şimdi insanın, coşku duygusunu işine yapıcı bir şekilde aktarma yeteneğini nasıl geliştirdiğine örnek teşkil eden Fred Hill'in vakasını bir sonuca ulaştırmak için önemli noktaları özetleyelim.

- Coşkulu olmayı öğrenmek zorundaydı, yoksa işinde daha ileri gidemezdi.
- Kendine objektif bir gözle bakmalı; donanımlı fakat motivasyon gücünden yoksun bir insan olduğunu görmeliydi.

- Kendini, içinde gayet iyi bir şekilde gizlenmiş olan, kötülük kaynaklı şikâyet, nefret ve öfke kütlesinden arındırmalıydı. Bunlar büyük ölçüde ihtiyaç duyduğu coşku duygusunu gayet etkili bir şekilde engelliyordu.
- Bilimsel, harekete geçirici, manevi bir tedaviye tabi tutulması gerekliydi.

COŞKUUYLA CANLANIN

Sonuç olarak, Fred'in kişiliği tümüyle canlanmaya başladı. Kişiliği, New York Tıp Akademisi'nde yaptığı bir konuşmada, "Kişiliğiniz sizi yaşamda etkili kılan görüntünüzdür. Kişiliğin etkililiğinin iki yönünün olduğu ortadadır. İlki, diğer insanları nasıl etkiliyor ve harekete geçiriyorsunuz? Bu, sizin harekete geçirme değerinizdir. İkincisi ise, diğer insanlar sizi nasıl etkiliyor? Onlara nasıl tepki veriyorsunuz? Bu sizin tepki verme değerinizdir. Bu ikisini bir araya getirin; yani sizin diğerleri üzerindeki etkinizi ve diğerlerinin sizin üzerinizdeki etkisini bir araya getirin. İşte bu, hemen hemen sizin kişiliğinizi oluşturur," diyen eğitim psikoloğu Dr. Rollo May tarafından tanımlanan özellikleri kazanmaya başladı.

Fred tam olarak bunları yaptı. Kişiliğin bu iki yönünü bir araya getirdi ve insanlarla olan ilişkisi büyük ölçüde düzeldi. Sonuç olarak, kişiliği yeni bir canlılık ve coşku kazandı. Yönetici arkadaşım büyük bir coşkuyla, Fred'in işteki durumunun çok büyük bir gelişme gösterdiğini söyledi. Fred artık terfi edebilirdi. Ama bunun yerine ironik bir şey yaşandı. Fred terfiyi istemedi. Yeni kavuştuğu coşkunun verdiği ilhamla kendi işini kurmaya karar verdi. Bu yeni girişimi, onun son zamanlarda edindiği kendine güven duygusuna dayanıyordu. "Bu iş bir harika," diyordu sevinçle, "ve bu işe büyük para yatıracağımı biliyorum. Bu iş sayesinde hayatımın en güzel günlerini geçiriyorum." İşine gerçekten bir coşku katan her insan gibi Fred de işinde çok başarılı oldu.

Coşkuyu iş yaşamına aktarmak için başarıyla kullanılan diğer etkili teknikler arasında, çok sevdiğim arkadaşım rahmetli Dale Carnegie'nin önerdiği bir teknik vardır. Dale, tüm zamanların en çok satan kitaplarından biri olan *Dost Kazanma ve İnsanları Etkileme Sanatı*'nı yazmıştır. Ayrıca, Dale Carnegie konuşma kurslarını da düzenlemiştir. Kitapları ve programları sayesinde çok sayıda insanın kişisel yetenek ve becerilerinin ortaya çıkmasına yardımcı olmuştur. Dale, yoksulluk ve zorluklarla geçen bir geçmişten gelmiştir. Gençliğinde yaşadığı güçlüklerin sonucunda, diğer insanlara yukarı çıkmaları, her zaman yukarı, daha iyi bir hayata doğru yükselmeleri için yardım etmek gibi olumlu bir takıntı geliştirmiştir kendinde. Binlerce insan, başarısını bu büyük adamın yol göstericiliğine ve verdiği ilhama borçludur.

Bütün başarılı insanlar gibi Dale Carnegie'nin de son derece titiz ama bununla beraber duyarlı bir mizacı vardı. Derin bir düş kırıklığı ve depresyon yaşadığı zamanlar olurdu. "Ama," demişti, "yaşama ve işe karşı olan alışlagelmiş coşkumu eski haline getirmek için zihinsel bir hile buldum. Böyle zamanlarda her şeyimi kaybettiğimi düşünüyorum. İşimi, mal varlığımı, saygınlığımı, ailemi; kısacası sahip olduğum her şeyi kaybettiğimi düşünüyorum. Olabilecek en kederli halimle oturuyorum. Daha sonra ise neleri kaybetmediğimi düşünüyorum; bunları üst üste koyuyorum. Yani yukarıdaki listede saydığım her şeyi tersine çeviriyorum; böylece işime karşı duyduğum coşkum daha da yüksek bir seviyede geri geliyor. Bunu ara sıra dene. Gerçekten işe yarıyor." Söylediklerinden etkilendim ve bu yöntemi uyguladım. Haklıydı; bu yöntem gerçekten işe yarıyor.

SİZİN YERİNİZDE YARATICI BİR İNSAN OLSAYDI; İŞİNİZDE NE GİBİ ŞEYLER YAPARDI?

İçinizde azıcık bir coşku duyduğunuz, hatta tiksindirici ve son derece sıkıcı bulduğunuz işiniz üzerinde, başka etkili bir teknik de uygulanabilir. Kendinize, başka birinin işinizde ne gibi şeyler bulabileceğini sormayı deneyin. Bu adamın işinizle ilgili neler yapabileceğini hayal edin. Bu adam kendi işinde son derece iyi çalışan bir insan olabilir. Böyle birinin aniden sizin işinizi devraldığı takdirde neler yapabileceğini hayal edin. Sizce bu adam işinize karşı ne gibi bir tepki gösterecektir? Sıkıcı olduğunu düşündüğünüz işinizi canlandırmak ve başarılı kılmak için ne gibi taze ve yaratıcı hareketlerde bulunacaktır? “Bu adam sizin pozisyonunuzda olsaydı neler yapabilirirdi?” sorusu hakkında düşündüğünüz şeyleri bir kâğıda not edin.

Daha sonra da bu adam sizin yerinizde olsaydı, kullanacağını düşündüğünüz becerileri kendi işinize uygulayın. İşinizde deneyimli olduğunuz için içinizde, hem bilgi hem de deneyim yönünden, o adamda olmayıp da sizde bulunan gizli kalmış yetenekler mevcuttur. İyi bilinen bir işe dahi uygulayabileceğiniz yeni ve yaratıcı bir şeyler her zaman vardır. Bu yeni yaklaşım, size görevinizle ilgili olarak, umulmadık bir güç ve coşku kazandıracaktır.

Toptan satış yapan bir şirketin satış müdürü bir keresinde bana, konumuza örnek teşkil eden bir hikâye anlatmıştı. Bu şirket mallarını, dört ana şehirde satıyordu. B şehrinin bir bölgesi, o bölgenin satıcısı tarafından hiçbir şeyin satılamayacağı bir bölge olarak belirlenmişti. Satıcının bu düşüncesi kesindi. Bu düşüncüyü, yetenekli bir satıcı olmayan selefinden devralmıştı. Kendi de kötümser biri olduğu için yeni bir heyecan aramıştı. Bu yüzden beş para etmez dediği bu bölgeyi gözden çıkarmış; burada hiç satış yapılamayacağına inanmıştı.

Zaman içinde şirket yönetimi bu kötümser satıcıyı başka

bir yere gönderdi. B şehri için, bölgesinde çorak noktalar olarak damga yemiş yerler bulunduğundan haberi olmayan yeni bir satıcı görevlendirildi. Bu yeni satıcı doğası gereği cana yakın ve enerjik olduğu için müşterilere, satış ve hizmet fikriyle yaklaşıyordu. "Bu bölgede kimse satış yapamaz," gibi bir önyargısı olmadığı için, olumsuz düşünmekten dolayı hareketsiz kalmamıştı. İhmal edilen bu bölgedeki potansiyel müşterilere uğramaya başladı ve çok geçmeden de şaşırtıcı satışlar gerçekleştirdi. Ana ofise coşkulu bir şekilde burada bakir bir bölge bulunduğunu bildiriyor ve o bölgeye ağırlığını veriyordu. Kendisinden önceki satıcının neden bu bölgeyi ihmal ettiğini anlayamamıştı.

Bu hikâyede hepimiz için alınması gereken bir ders olabilir. Belki de sizin işinizde de aynı şekilde gerçek bir altın madenine dönüştürülebilecek bakir kalmış bölgelerin olma olasılığı vardır? Olanaklar için duyulan coşku bu olanakları artırır ve bu da karşılık olarak, coşkunun kendisini artırır.

Bu şekilde bir düşünüş benim gibi bir insan için gereklidir. Otuz beş yıldır papazı olduğum Marble Üniversite Kilisesi'nde daha fazla insana ulaşabilmek adına daha yaratıcı yollar geliştirmek için, metodlarımızı durmadan yeniden değerlendirip sorguluyoruz.

Her işte önemli olan başka bir faktör de zamanlamadır. Zamanlama, doğru işi doğru zamanda doğru bir şekilde yapma sanatıdır. Bir işe olumsuz bir bakış açısıyla yaklaşanlar hassas zamanlama duygusunu feda ederler. Bir görev önceden ne kadar güzel bir şekilde yerine getirilmiş olursa olsun yine de hayal gücünün, coşkunun ve zamanlamanın kullanımıyla daha da geliştirilebilir.

Sonu gelmeyen bir araştırma ve bunun sonucunda ortaya konan keşfin verdiği memnuniyet, bir işin yapısına heyecan katar; yararları artırır. Eğer işteki potansiyelleri bulmaya karar verip bunları geliştirirseniz, hiçbir işin sıkıcı ya da verimsiz olmasına olanak yoktur. İş skalasının en altında sıkışıp kalan-

lar için hiçbir olanağın var olmadığından endişelenebilirsiniz. Ama hükümetten yardım istemeden önce durumunuzu düzeltmek için bağımsızlık duygunuza başvurarak son bir denemede daha bulunun. Dua edin, düşünün; işiniz ne kadar önemsiz olursa olsun istek ve coşkuyla çalışın. Çoğu zaman coşku, yoksulluk ile refah arasındaki köprüdür.

COŞKULU OLMANIN BİR HAMALA KAZANDIRDIKLARI

Bir adam geçenlerde “Size bir süre önce yazmıştım,” di-yordu mektubunda; “On yedi yıldır çalıştığım işimden atılma-mı ve vasıfsız bir işçi olarak başka bir iş bulma konusunda ya-şadığım zorlukları anlatmıştım. Ama sizin dediğiniz gibi inan-cımı ve kendime olan güvenimi devam ettirdim ve sonunda bir hamal olarak iş buldum. Aylar geçiyordu ve Tanrı’ya sor-mayı sürdürüyordum: ‘Dr. Peale’in sözünü ettiği bereket bu muydu; her şeyden önce benim istediğim ve düşündüğüm bu muydu? Tanrım, üniversiteye gidecek olan iki oğlum ve lise-ye giden bir kızım var. Bir hamal olarak onların ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağım?’”

Bu adamın inancı bazen biraz azalıyordu. Ama hayallerine inatla bağlı kalmıştı; her duasını, “Her şeyin yoluna gireceği-ne inanıyorum; isteyebileceğimden ya da düşünebileceğimden daha büyük bir berekete sahip olacağım,” diyerek bitiriyordu. Sonunda altı ay geçtikten sonra yetenekli bir işçi için bir kad-ro boşaldı. O da bu işi kabul etti ve maaşı haftada yetmiş se-kiz dolara kadar yükseldi. Dualarında Tanrı’ya şöyle sesleni-yordu: “Şimdi daha iyi bir durumdayız. En azından kendimi-zi geçindiriyoruz.”

Daha sonra kütüphaneye gidip buhar kazanlarıyla ilgili ki-taplar aldı. Düşünün bir kere; buhar kazanları konusunda ça-lışan bir hamal. Tanrı’dan kendisine yol göstermesini diliyor-du; sıkı çalışıyordu; sıkı çalışmanın ve yardımlaşmanın gerek-li olduğuna inanıyordu. Sonunda Brülörcülük Lisansı sınavı-

na girdi ve bu sınavı geçti. İki hafta sonra patronu, ona bir yöneticiye ihtiyaç duyan bir okulu yönetip yönetemeyeceğini sordu. Hâlâ Tanrı'ya kendisine yol göstermesi için dua ediyordu.

Mektubuna, "Tanrı bana yardımcı oldu," diye devam ediyordu. "O, bütün malzemeleri bize verdiği için okulu inşa edebildiler; okulu yönetmekte zorluk çekmeyeceğimizi biliyordum. Tanrı'nın da yardımıyla haftada yüz kırk beş dolar kazanıyorum ve işimi çok seviyorum.

108

"Her şey bu kadarla sınırlı değil; çünkü Tanrı'nın yardımıyla çok daha iyi şeyler yapacağım. Oğlumun üniversiteye gitmesi için bankada bir hesabı bulunuyor. Diğer oğlum üniversiteden dört bin dolarlık burs kazandı. Kızım ise burs veren bir liseden randevu hakkı kazandı. 'Tanrı bereket verir,' derken yanılıyordunuz Dr. Peale; 'Tanrı müthiş bir bereket verir,' deseniz daha iyi olur."

İşte size mütevazı, fakir, mücadeleci ve eğitimsiz bir insan. Ama bu adam yaşamdaki en büyük gerçeklerden birini öğrendi: Inanan, kendine güvenerek düşünen, Tanrı'ya inançla bağlı olan ve çalışıp çabalayan bir insan şaşırtıcı sonuçlar elde edebilir.

Bu mektubun yazarının sahip olduğu coşku, sahip olduğu inanç kadar sınırsızdır. Sonuç olarak da kendisinin ve ailesinin hayatına ilişkin dikkate değer kazanımlar elde etmiştir.

Coşkunun ateşiyle tutuşup bu ateşin sahip olduğu düşünceleri etkilemesine, bunlara hâkim olmasına izin veren insanların önlerinde yeni dünyaların açıldığını gördüm sık sık. Coşku sürdürüldüğü sürece önünüze yeni fırsatlar çıkmaya devam edecektir.

BİR PARÇA TURTA COŞKUYU NASIL HAREKETE GEÇİRDİ

Bir gece Indiana'da bir akşam yemeğinde büyük bir kalabalığa konuşmuştum. Baş masada, yanımda oturan adam, bu

geceyi düzenleyen organizasyonun başkanıydı. Son derece dikkat çekici ve coşkulu bir insandı. Çeşitli konular hakkında konuşuyorduk; hareketli halinden ve gösterdiğim dikkatten etkilenmiştim. Yaşamdan büyük zevk alan bir insana benziyordu. Bana, “dünyadaki en harika iş” olarak gördüğü bir işte çalıştığını söyledi. Bu ifadesi dikkatimi çekti; ben de “Dünyadaki bu en harika iş nedir?” diye sordum.

Gülerek, “Turta yapıyorum,” dedi, “Bu ülkenin ihtiyacı olan şey de güzel turtalar; tıpkı benim yaptıklarım gibi.”

Onu konuşturmaya başladım; anladım ki bu adam eskiden bir satıcıydı. İşinde gayet iyi çalışıyordu ama sonuçlar hiçbir zaman muhteşem olmamıştı. Daha sonra, bir gün ona yeni bir kariyerin yolunu açacak bir şey oldu. Bir parça turta yemişti. Bu tarihî turta kendisine, öğle yemeği için mola verdiği küçük bir beldedeki sade bir restoranda sunulmuştu. Daha önce böyle bir turta yememişti! Lezzetli bir sanat eseriymişti bu. Bunu izleyen haftalar boyunca o yol üzerinde gidip gelirken yine aynı restorana uğradı. Turta aynı şekilde lezzetliydi. Bu, birkaç hafta daha böyle devam etti. Daha sonra bir gün orada yediği bir turtanın tadı, tıpkı diğer turtalar gibi geldi: lezzetsiz ve sıradan. Bu nedenle de restoran sahibine, neler olduğunu sordu. Adam da turtaları yapan kadının hastalandığını, bundan böyle çalışamayacağını açıkladı.

Bu haber arkadaşşıma büyük bir felaket gibi geldi. Artık o lezzetli turtalar yoktu. Aldığı haberdan sarsılmış bir şekilde eve dönerken, karısının yemek pişirme konusunda yetenekli olduğunu hatırladı. Ashında karısı harika yemek yapıyordu ama son zamanlarda evde pişirmek yerine tatlıları fırınlardan alır olmuştu.

Bunun üzerine girişimci arkadaşım, karısını yarım düzine turta yapması için ikna etti. Bir tanesinin tadına baktı; harikaydı. Bu turtaları oradaki bir restorana götürdü ve restoran sahibine tattırdı. Restoran sahibi turtaların altısını da alıp daha fazla turta siparişi verdi. O sıralarda fırınlardaki turtalar

otuz beş sentten satılıyordu; ama arkadaşım kendi turtalarının yetmiş beş sent ettiğini düşünerek bu fiyatı talep etti. Restoran sahibi bunun yüksek bir fiyat olduğunu söyledi. Ama “müşterilerin tekrar gelmelerini sağlarsa” hiç de yüksek bir fiyat değildi. Ev yapımı turtalar hızlı bir başarı sağladı ve adamın karısı gün boyu turta pişirmeye başladı. İşleri o kadar hızlı gelişti ki kendilerine yardımcı olacak işçilere ihtiyaç duyular. Sonunda bu çiftin, bütün restoranlara fırında pişirilmiş taze turta sağlayan bir turta fabrikası oldu.

110

Adam neşe içinde anlatıyordu bütün bunları. İnançla titreyen sesiyle, ev yapımı kalitenin ve kişisel seçimlerin kendi turtalarını hâlâ diğerlerinden ayırdığını söylüyordu. Doğuştan bir turta âşığı olarak ben de -göbeğime üzüle üzüle- onun bu coşkusunu paylaşıyordum. O akşam odamda yatmak için hazırlandığım sırada kapım çalındı. Kapıda elinde iki sıcak turtayla bir belboy duruyordu. Turtaları, düşünceli davranan o arkadaşım göndermişti. Biri elmalı, biri kirazlıydı ve her ikisi de umduğum gibi çok lezzetliydi.

İşte bu adam coşkuyu gerçekten işine uygulayan ve şaşırtıcı sonuçlar elde eden bir adamdı. Diğerlerinden öğrendiğime göre mükemmel turtaları tarafından tetiklenen coşkusu, toplumun geneli tarafından biliniyordu. Bu sayede de bu topluluk içerisinde hatırı sayılır bir liderlik mevkiine gelmişti. İster turta olsun, isterse başka bir mal olsun; coşkulu olmanın bir fark, gerçek bir fark yarattığını görmüştü.

COŞKU GÜZEL GÜNLER GETİRİR

Amerikan endüstrisinin en etkili satıcılarından biri, günümüz ekonomisinde geniş kullanım alanı olan ürünlerin bazılarını pazara çıkartmıştır. Bu kişi, kiliseye ve topluma muhtemem hizmetlerde bulunan, keskin zekâlı ve harekete geçmeyi bilen biridir. Basit bir başlangıçtan sonra etkileyici bir şekilde liderliğe kadar yükselmiştir. Toplum yararına yapmış olduğu

bütün hizmetleri dikkat çekicidir. Ona gelecek hakkında ne düşündüğünü sordum. Geleceğin çok iyi olacağını düşündüğünü söyleyerek karşılık verdi. Bu iyimserliğinin ve coşkusunun nedenleri konusunda kendisini sıkıştırdığımda da “Güzel günler önümüzde; çünkü biz onları güzel günler haline getireceğiz,” dedi.

Bu inancını, “Tanrı’nın bize günlerimizi güzelleştirmek veya kötüleştirmek için güç ve yetki verdiğini” söyleyerek açıkladı ve “Her sabah günümüzün iyi ya da kötü geçeceğine dair bir seçim yaparız. Ben şahsen her sabah, günümü Tanrı’nın yardımıyla güzel bir hale getirmeye karar veririm. Sonuç olarak şunu söyleyebilirim ki; günlerim daima kolay geçerse de hâlâ güzel,” dedi. Bu adam, bazı insanlar tarafından kötü diye nitelenen bir günün, bu günü güzelleştirme sorumluluğunun altına girildiği takdirde, güzel bir güne dönüştürülebileceğine inanıyordu.

Güzel günler yaratmak için “kusursuz” bir formülü olduğunu söyledi. Benim de faydalı olacağını düşündüğüm bu altı maddelik teknik, coşkusunu işinde kullanmak isteyen herkese yardımcı olacaktır.

HERHANGİ BİR GÜNÜNÜZÜ GÜZELLEŞTİRECEK FORMÜL

- Güzel bir gün düşünün. Güzel bir gün yaratmak istiyorsanız ilk olarak bunu bilincinizde güzel bir gün olarak canlandırın. Gününüzün güzel geçmeyeceğine dair zihinsel bir tereddüte izin vermeyin. Olaylar, çoğunlukla yaratıcı düşünceler tarafından idare edilir. Bu nedenle gününüze karşı olan olumlu görüşünüz, bu günün kuvvetle düşündüğünüz gibi olmasını sağlayacaktır.
- Güzel bir güne teşekkür edin. Önünüzdeki gün için peşin olarak teşekkür edin. Bu yöntem, gününüzün güzel geçmesine yardımcı olacaktır.

- Güzel bir gün tasarlayın. Gününüz içerisinde neler yapmak istediğinizi bilin. Yapacaklarınızı tasarlayın ve tasarladıklarınızı yapın.
- Güne güzel şeyler koyun. Gününüze kötü düşünceler, kötü davranışlar, kötü hareketler koyarsanız; o gün kötü vasıflar kazanacaktır. Gününüze iyi düşünceler, iyi davranışlar, iyi hareketler katın; bunlar gününüzü güzelleştirecektir.
- Güzel bir gün için dua edin. O zaman, içerisinde zor şeyler yaşarsanız da gününüz mutlaka güzel olacaktır.
- Gününüzü coşkuyla doldurun. Gününüze, sahip olduğunuz her şeyi verin; gününüz de sahip olduğu her şeyi size verecektir -ki onun size verecekleri oldukça fazladır-. Coşkulu olmak, her günde, her meslekte büyük bir fark yaratacaktır.

Bana bu kuralları veren üst düzey yönetici, gülerek, “İşte bir yerlerden bulduğum bir alıntı; H.W. Arnold isminde bir adam söylemiş bunu. Bence çok doğru bir tespit: İşini coşkuyla yapan adamı patronu asla kovmaz,” dedi.

Bu söz bana bir çalışanımı işten çıkaracak olan bir işvereni hatırlattı. Ona, “Neden onu işi konusunda ateşlemiyorsun? İşine coşku katmasını sağla,” dedim. O da öyle yaptı ve çalışanı kısa süre sonunda işyerinde çok önemli biri haline geldi. Ateşlenmişti ve işten atılmamıştı. Coşku, onu işinde yeni bir katılıma doğru harekete geçirmişti. Yeni bir kişiliğe kavuşmuştu: başarılı, mutlu, yaratıcı biri olmuştu. İşinize coşkuyu katın. Sonuç muhteşem olabilir.

ALTI

GERGİN MİSİNİZ? SINIRLI MİSİNİZ? BIRAKIN COŞKU YARDIMINIZA KOŞSUN

113

Otelin büyük balo salonunu dolduran bin beş yüz kişilik bir kalabalığın önünde konuşmacıların bulunduğu masada hep birlikte oturuyorduk. Davetin sunucusu çok sinirli görünüyordu. Yemeğini isteksizce yiyor; kuruyan dudaklarını durmadan ıslatıyordu. Elleri bir kavak ağacı yaprağı gibi titriyordu. Eli yanlışlıkla bana dokunduğunda, tıpkı buza dokunmuş gibi bir soğukluk hissettim.

Sempatik bir şekilde, “Biraz sinirli görünüyorsun,” dedim.

Beni şaşırtarak, “Şu anda sinirli olduğumu mu düşünüyorsunuz? Sen bir de beni altı ay önce görseydin,” diye karşılık verdi.

“Altı ay önce şimdi olduğundan daha mı sinirliydin?” diye sordum.

“Kesinlikle,” dedi. “Sonra nasıl düzeldiğimi, seni insanlara takdim ettiğimde anlayacaksın.”

Ayağa kalktı; dizleri birbirine çarpıyor, sesi titriyordu. Şunları söyledi: “Sevgili konuklar; bu akşam size bana sonsuz iyiliklerde bulunmuş olan konuşmacımızı takdim etmek istiyorum. Bir süre önce gergin ve stresli bir hâl içindeydim. Sinirsel bir çöküntünün kıyısındaydım. Geceleri uyuyamıyordum; her şey keyfimi kaçırıyordu. İşte tam o sırada, bir arkadaşım bana bugünkü konuşmacımızın bir kitabını gönderdi.

Kitabı yatarken okumaya başladım. Ve ister inanın ister inanmayın; daha üç sayfa okuyamadan uyuyakaldım.”

Bu iyi niyetli latife, kalabalığı kahkaya boğdu; ama bu tepeki konuşmacının gerginliğini azaltmamıştı. Daha sonra bana özel olarak konuşup konuşamayacağımızı sordu. Yalnız kaldığımızda ona, “Gelişme göstermiş olsan da, bu gerginlik sorunundan tam olarak kurtulamadığın gerçeğiyle yüzleşelim,” dedim. Gerginliğin iki tip olduğunu hatırlattım: (1) İyi tip; bu tip bir gerginlik insana yönü belli olan bir dürtü kazandırır ve (2) kötü tip; bu tip bir gerginlik insanı allak bullak eder. Bu ikinci tip gerginliğin üstesinden gelmek ve birinci tip bir gerginliğe sahip olmak için, onu coşkuyu uygulaması konusunda teşvik ettim. Çünkü coşkunun olmanın insanı kendi içinden çıkarıp, aşırı duyarlılık halinden ve gerginlikten kurtarma gücü vardır.

Herhangi bir neden yüzünden coşku azaldığı zaman, gerginlik artmaya başlar. İşte tam o anda harekete geçmek gerekir. Ben kişisel olarak ne zaman coşkumun azaldığını hissetsem hemen dikkatlice gerginlik durumumun ne seviyede olduğuna bakarım. Eğer mümkünse, kısa bir süre için bile olsa gerginliği azaltıcı özellikleri olan bir yere giderim. Burası da genellikle New York, Dutchess County'deki çiftliğim olur.

Bir kez, yoğun bir sezondan sonra, iyice uzaklaşmak istedim; bir jete atlayıp yedi saat sonra İsviçre'ye indim. Hiç zaman kaybetmeden, Avrupa'nın çatısı olarak bilinen yüksek Engadine vadisine gittim. Burada üç büyük dağ vardır; Julier, Maloja ve Bernia dağları, seyyahı dış dünyadan korur. İşin yaşattığı gerginlikten böylesine bir kaçış, insanın bilindik rutine geri döndüğünde yaşayacağı sorunlarla başa çıkmasını olana kılar. Gerginlikten kurtulmak için tabii ki yurt dışı bir seyahate gerek yoktur. Çoğu zaman yıldızların altında, cadde de yapılacak bir yürüyüş de işinizi görecektir; hem de daha ucuza.

St. Moritz, deniz seviyesinden bin dokuz yüz metre yük-

sekte, dağlarla çevrili harika bir vadide bulunan güzel bir Alp dağları kaplıcasıdır. Havası kuvvet vericidir; her zaman taze bir serinlik içindedir. Altın sarısı güneş ışınları gündüzleri insanı ısıtır. Akşam kızılığı ortadan kalkınca, gerçekten de çok yakındaymış gibi görünen parlak yıldızlar geceleyin gökyüzünü aydınlatır. Geceler soğuktur ve insan derin bir uyku çekmek üzere, memnuniyetle, yumuşacık sıcacık yorganların altına girer.

Sahibi olduğu Palas Hotel'de kaldığım, Avrupa'nın en hoş ev sahiplerinden biri olan arkadaşım Andre Badrutt, yukarı Engadine'nin havasının, suyunun ve güneşinin, dünyanın en meşgul insanların hayatlarında mucizeler yarattığını söyler. "İnsanların antik çağlardan beri iyileşmek için geldiği bir vadinin sakinleştirici ve rahatlatıcı atmosferinde, gerginlik insanın içinde barınmaz," der.

Modern yaşamın getirdiği büyük gerginliklerden kurtulmak için insan arada sırada dünyadan uzaklaşmalıdır ki dünya üzerinde etkili bir şekilde yaşayabilsin. Bir Amerikan eyaletinin valisi, dini bir atmosfer içinde kırk sekiz saatlik mutlak bir sessizliğin şart koşulduğu bir inziva için bir grup insana katıldığını anlatmıştı.

Ona, "Nasıl oluyor da bir politikacı iki gün boyunca sessiz kalabiliyor? İnanılması güç bir şey," diye sordum.

Gülerek, "Bu da tedavinin bir parçası," diye cevapladı. "Disiplin, gerginliği iyileştirmek açısından çok önemlidir ve insan, sesizlik içerisindeyken kendini ve Tanrı'yı yeniden keşfedebilir. Yaşamın düzensiz heyecanları yatıştırıldıkça, insanın kavrayışı da derinleşir."

Sonra da, Thomas Carlyle'nin şu güzel sözünü alıntılıdı: "Sessizlik, içinde büyük şeylerin kendine biçim verdiği bir ögedir." Sessizlik güvene, güvense güce yol açar. Sessizlik, güven ve güç, sizi daha yetenekli ve tam anlamıyla daha mutlu ve coşkulu bir insan yaparak, büyük yarar sağlar.

Heybetli tepeler tarafından kuşatılan, güneş banyosu altın-

daki geniş vadiye yaptığım ziyaret sayesinde gerginliğim yatıştı. Engin dağ yamaçlarını saran sık ormanlar ve üzerimizdeki koyu mavi gökyüzü altında, Bernina tepelerinin hemen ötesinde İtalya bulunuyor. Buradaki hava düz arazide solunan havadan çok daha hafif ve bu hava, güçlü güneş ışığıyla beraber insanın üzerinde nazik bir masaj etkisi yapıyor. Mineral su ve Alp turbasıyla yakılan banyolar insanın kendini sağlıklı hissetmesini sağlıyor.

Şimdi, güneşten, havadan ve sudan daha basit bir şeye ihtiyacımız var; çünkü gerginliğin nedeni psikolojik ya da manevi olabilir. Gerginliğin üstesinden gelmenin sırrı, kontrol altına alınmış zihinsel bir davranıştır ve bu da çoğu zaman manevi faktörlere bağlıdır.

St. Moritz'de zengin bir çapkın bana “paradan ve zamandan başka hiçbir şeyinin olmadığını” söylemişti. Bu adam Avrupa'nın bütün kaplıcalarına tedavi amacıyla gitmişti ama hâlâ hiç durmadan “kaşındığından” şikayet ediyordu. Acıklı bir şekilde, “Bu berbat kaşınma sonsuza dek devam etmek zorunda mı?” diye sordu.

Ona yıllar boyunca “kaşınan” bir kadını anlattım. Doktoru, kadının bazı nedenlerden dolayı “kendini içinden kaşındığını” söyleyerek onu bana gönderdi. Kadın son derece gergindi. Konuşmamız, kadının, babasının vasiyeti yüzünden kız kardeşine karşı eski, acı bir öfke beslediğini ortaya çıkardı. Bu kin, kadının doktoruna göre hiç kuşkusuz fiziksel kaşınma belirtilerine neden olmuştu. Biz de kadını nefretinden vazgeçmesi için ikna ettik ve kendisinin gerginliği yavaş yavaş hafifledikçe, kaşınması da azaldı.

Gerginliğe razı olmak zorunda değiliz; anksiyete devrinde bile. Gerilimsiz yaşayabilirsiniz ve bunu gerçekleştirmenin tek yolu da coşkulu davranış kalıpları ve teknikleri geliştirmekten geçer.

Gerginlik sorununuz kısmen veya tümüyle tıbbi nedenlerden kaynaklanıyor olabilir. Bu durumda tedavi, bir doktor ta-

rafından gerçekleştirilecektir. Öte yandan, gerginliğiniz psikolojik ya da manevi faktörlerin bir sonucu da olabilir. Eğer öyleyse okumaya devam edin; çünkü bu bölüm sizin için hazırlanmıştır. Size yaratıcı bir şekilde yardım edebilir.

GERGİNLİKTEN KURTARILAN İŞADAMI

Tanınmış bir işadaminin, kadim bir dostumun coşku sayesinde gerginlikten kurtulmasına yardımcı olmuştum. Ciddi bir biçimde gerginlik sorunu yaşıyor; umutsuzca yardım bekliyordu. Yaptığım yardımdan yararlanabildi; çünkü alçakgönüllülükle pratik bir program uyguladı. Her insan, gerçekten yardım görmek isterse ve benzer sorunlar yaşamış insanlara yararlı olan tekniklere inanıp bu teknikleri uygularsa, kendisi için bir çıkış yolu bulur.

Bu adam, Joe K——, kendisindeki şiddetli gerginlik halinden kurtulmak ümidiyle, verdiğim vaazları dinlemek için kiliseye gelmeye başladı. Bunun üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra, benimle görüşmek için bir randevu aldı ve belirtilerinden biri de karar verme güçsüzlüğü olan yüksek derecedeki sinirli halini anlattı. Ne zaman bir karar verecek olsa “soğuk terler döküyor,” ve kendini “yere yıkılacakmış gibi” hissediyordu. Bu ruhsal durumu kendisi için ciddi bir sorundu. Çünkü işinde her gün önemli kararlar vermek zorundaydı.

Eskiden, karar vermek kendisini hiçbir şekilde rahatsız etmiyordu. Gerçekten de zekice kararlar veren bir insandı. Böyle olmasaydı; bugünkü konumuna gelemezdi zaten. Doktorlar bu adamın sıkıntısına bilinçaltındaki eski anksiyeteden kaynaklanan bir akut hipertansiyon, karar verememe olgusu teşhisi koydular. Kendisine ilaçlar verildi. Önemli bir kararlar karşı karşıya kaldığında, “kendi içerisinde birçok anlam içeren” bir karar vermesi gerektiğinde ilaçlarını içecek ve bu da kendisine yardımcı olacaktı. Üzüntüyle “Ama,” dedi, “bir karar vermek zorunda kaldığım her durumda, hayatımın geri

kalanı boyunca bir ilaca bağımlı kalamam. Tek umudum gerginliğimin kalıcı bir şekilde yatıştırılmasında yatıyor; aksi takdirde emekli olmak zorunda kalacağım ve sonra da öleceğim.”

Uzun bir müddet sessizce oturdu ve sonra dokunaklı bir şekilde, “Tanrı’nın beni iyileştireceğine inanıyorum. Evet, inanıyorum. Beni iyileştirecek,” dedi.

“Madem ki buna samimi bir şekilde inanıyorsun,” dedim, “iyileştirme süreci zaten gerçekleşiyor demektir.” Ona, inancın tabiatında olan büyük güçten bahsettim ve basit inancın gücünün ne kadar önemli olduğunu hatırlattım.

118

“Joe, önemli bir insan olmana rağmen, o az bulunan masum inanca sahip görünüyorsun ve sonuç olarak inanıyorum ki gerginlikten kurtulabileceksin,” dedim. Şu sözleri alıntıyla-
yarak ona aktardım: “ ‘Bir hardal tohumu kadar imanınız ol-
sa...sizin için imkânsız bir şey olmayacaktır.’ ”

“Buna inanıyorum. Gerçekten inanıyorum!” diye haykırdı. “Peki, şimdi ne yapmalıyım?”

“Hiçbir şey,” dedim, “sadece inanmaya devam et; içten ve güvenle. Tanrı’ya iyileştirici lütfu için ve bu lütfu sana gösterdiği için teşekkür etmeye devam et. Bunu, daha sonra bahşedilecek bir şey olarak rica etme; bugüne ait bir gerçekmiş gibi şükret. Yani demek istiyorum ki; bu lütfu görmüşsün gibi minnettarlık göster. Zihnin bütünüyle imanla dolsun. Her gün duaya adadığın on beş dakika mucizeler yaratacaktır. Böylesine bir uygulamanın başlıca amacı imanını derinleştirmektir; çünkü seni iyileştirecek olan şey, her türlü eylemden ziyade, imandır.”

COŞKUyla DOLU İMANIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ

Hasta, neredeyse hemen özgürlüğe kavuştu ve bu özgürlükle beraber coşku da geldi. Gerçekten de bu coşku o kadar büyük bir sel gibi geldi ki; beni telefonla arayıp, “Dinleyin. Ne kadar muhteşem bir şey bu!” dedi ve İncil’den, imanla, iyileş-

meyle, huzurla ilgili bir söz alıntılıyıp söyledi. Daha sonra “Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm,” diyerek benden özür diletti. “Vay canına, ne kadar güzel bir şey bu! Hoşça kalın. Görüşürüz.”

Az bulunur türden bir insandı; elinden gelen her şeyi yapanlardandı. Bu tip insanlar coşkuyla imana kavuşurlar ve bu imanla ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Bunlar gerçek müminlerdir ve bu çeşit müminler daima önlerindeki her şeyi, gerginliği ve siniri ya da ne tür olursa olsun bütün sorunları süpürürler.

Joe, bütün hayatı boyunca tuttuğunu koparan bir insan olmuştu. İnancın psikolojisine yatkın bir insandı ve anlatıldığı gibi; tevazu sahibi biriydi. Elden gelen her şeyi yapma niteliği ile tevazu, kişisel bir güç kazandırmak açısından muhteşem bir kombinasyon oluşturur. Joe’nun sade olmaya yetecek kadar büyük bir zihinsel vasfı vardı ve kendisi şu olağanüstü yeteneğe de sahipti: İnanma kapasitesi.

Eğer sade, mütevazı ve doğal olmak için gereken özelliklere sahipseniz, iyiliklere çocukça inanıyorsanız, bu hayatın nimetlerine bir giriş yapabilmeyiniz mümkündür. Her neyse; Joe kendinde gerçek bir fark yaratan bir coşku geliştirmeyi başarabildi.

Joe’ya öğrettiğimiz başka bir şey de Tanrı’nın varlığını duyumsamaktı. Tanrı’nın varlığını duyumsayan birey, içinde iyileştirici gücü hissediyordu.

O yüzden bu adamdaki gerginlikten kurtuluş süreci, inancı kuvvetle vurgulamaya başlayınca bir ilerleme gösterdi. İyileşme sürecinin devam ettiği fikrini kabul ettiği için, şifa veren coşku bir kurtuluşu harekete geçirdi. Zihnini inançla doldurup Tanrı’nın varlığını duyumsadıkça, gerilimi azalmaya başladı; coşku ona hâkim olmaya başladı. Joe’da uygulanan işlem o kadar başarılı oldu ki; kendisi o zamandan beri hiçbir azalma göstermeyen sınırsız bir heyecan ve canlılık geliştirdi.

Uygulanan tedaviyi gizliden gizliye bilen bir iş arkadaşı,

“Joe’daki şaşırtıcı değişikliğin mümkün olacağına inanmıyordum,” diyerek fikrini açıklamıştı ve duygulanarak “Bunu sadece Tanrı yapabilirdi,” diye eklemişti.

Evet, bu doğrudur. Bunu sadece Tanrı yapabilirdi. Yapmıştır da. Neden olmasın? Tanrı içinizi yeni bir yaşam sokarsa gerçekten yaşarsınız. Tolstoy bunu çok güzel açıklamıştır: “Tanrı’yı bilmek yaşamaktır.”

Joe’daki gerginlikten kurtuluş süreci üç sihirli sözcük sayesinde gerçekleşti: Düşünmek, inanmak ve uygulamak. Gerilimi zihninde varlığını sürdürdüğü için, bu gerilim zihinsel bir yer değiştirme sayesinde defedildi. Bu gerilimin yerine Tanrı anlayışı etrafında inşa edilen daha güçlü bir düşünce yapısı yerleştirildi. Bu güçlü anlayış günlük uygulamalar sayesinde güçlendirildi. Joe’ya bu yeniden uyanış dönemi sırasında Tanrı’yla “konuşmasını”, geceleri uyuduğu iyi uykular için şükretmesini ve minnettar ve neşeli olmak için bütün aklını toplamasını önerdik. Daha sonra gününü zihinsel olarak Tanrı’nın ellerine bırakmalı ve bütün eylemleriyle ilgili olan Tanrı’nın yol göstericiliğinin kendisine sunulacağına inanmalıydı. “Tanrım, bugün vermem gereken önemli kararlar var. Bu kararların her birinde bana yol göstereceğin için ben nasıl yanlış yapabilirim ki?” demeliydi.

Canlılık verici fiziksel egzersizler yapmalıydı; bu esnada da şunu tekrarlamalıydı: “Bugün Tanrı’nın yarattığı gündür; onun için sevinip coşalım.”

Ofiste çalışmaya başlamadan önce, “Tanrım, şimdi işe girişmeliyim. Benimle ol ve bana yardım et,” demeliydi. Ona ünlü bir yazar olan arkadaşım rahmetli Fulton Oursler’in evden her çıktığında görebilsin diye kapısına astığı bir sözden bahsettim: “Tanrım, bugün çok yoğun olacağım. Sizi unutabilirim ama siz beni unutmayın.” Fulton’un Tanrı’yı unuttuğunu hiçbir zaman görmedim; o, kesinlikle insanların en inançlı ve en coşkulularından biriydi.

Joe’yu gün içerisinde parça parça dualar etmesi için de

teşvik ettim. Örneğin, önemli bir telefon görüşmesi yapması gerekiyorsa, “Tanrım, bana bu telefon görüşmesinde yol göster. Teşekkürler,” diye dua etmeliydi. Bir mektup yazması gerekiyorsa yine aynı çabuk dualardan birini tekrarlayabilirdi. Bu parça parça yapılan “hızlı” dualar, Joe’nun zihnine Tanrı’nın varlığı gerçeğini-gökyüzündeki belirsiz bir figür olarak değil, yol gösterici bir arkadaş olarak- sokmak için tasarlanmıştı. Bu işlemleri devam ettirdikçe-ki bunları içtenlikle ve inanarak yapıyordu- karar verme süreci onun için yavaş yavaş kolaylaşmaya başladı; ta ki bir gün bana heyecanla “Sonunda nasıl karar vereceğimi yeniden öğrendim ve bu kararları vererek bunları unutmayı da öğrendim. Artık bu kararları verdikten sonra bunları tekrar tekrar düşünerek gerilmiyorum,” dedi. Joe’nun yeni keşfettiği coşku onu gerilimden kurtardı. Bunun sonucu olarak da yeniden canlanmış zihinsel bir güç buldu ve önüne çıkan her durum karşısında sağlam bir duruş kazandı.

Son olarak geceleri şöyle demeliydi: “Tanrım, bütün gün benim yanımda olduğun için teşekkürler. Birlikte güzel bir gün geçirdik. Şimdi bana huzurlu bir uyku nasip et. İyi geceler, Tanrım.” Tanrı’nın varlığının hissi Joe’nun içinde büyüdüğü, içinde kabaran coşku da sahip olduğu gergin ve sinirli düşünceleri onun bilincinden attı. Joe sonunda iyi bir adam haline geldi. Coşku bir kez daha iyileştirici gücünü kullanmıştı.

Onun kendini unutarak, “Tanrım, senin için ne yapabilirim?” derken gerçekten iyi olduğunu biliyordum. Bu son söylediğim şey de çok önemlidir; çünkü gerilim tedavisi, birey kendi dışına çıkmasına yetecek kadar coşku kazanana değin hiçbir zaman tamamlanmış değildir. Seneca, “Zihin, kendi içerisinde huzurlu olduğu zamanlar dışında hiçbir zaman doğru çalışmaz,” demiştir. Zihin anormal bir şekilde kendisiyle ilgilendiği takdirde de huzurlu olamaz. Gerçekten de bir insan ne kadar çok kendi içine gömülürse, gerginliğin gelişme-

si o derecede muhtemeldir. Aslında gerginlik, faal insanlar için, hep kendini düşünen insanlar için olduğu kadar büyük bir sorun oluşturmaz. Bu düzensiz, telaşlı ve hatta çılgın bireyler-zihinsel olarak disiplinsiz insanlar- gergindirler ve bu doğaldır. Ama düzenli, dışa dönük zihinlere sahip insanlar, yani zihinsel kontrollerini sağlayan insanlar, gerilimsiz, yumuşak bir tavır içinde yaşayabilirler.

KENDİNİZİ UNUTUN; GERGİNLİĞİNİZ DE SİZİ UNUTSUN

122

“Gerginliğin kendisini deliye çevirdiğinden” çaresiz bir şekilde şikâyet eden bir adam bana müracaat etmişti. Gerçekten de bir isteri halinden uzak değildi. New York’ta yaşamak onu “deli”ye çevirmekten başka bir şey yapmamıştı. Bu şehrin gürültüsüne, stresine ve kargaşasına dayanamıyordu. Keşke kırsal bir yere; tepelerin, çayırın, gürültüyle akan ırmakların yakınına gidebilseydi...

Onun bu dingin huzur hayallerini bölerek, “John, kırsal bir yere gitmenin sana hiçbir yararı dokunmaz,” dedim. “Orada da aynı gerginlikle karşılaşacaksın. Senin sıkıntın şehrin içinde değil; kafanın içinde.” Ona bir keresinde New York’ta bir sokakta karşılaştığım bir adamdan bahsettim. Adama sağlığının nasıl gittiğini sorduğumda, ne kadar gergin olduğuyla ilgili sınırlı bir söyleve başlamıştı; elini bütün şehre dokunmak istermiş gibi sallayıp haykırmıştı, “Bu şehrin havası gerilimle dolu.” Adama doğru yolu göstermek zorundaydım: “Eğer bu havadan bir örnek alıp bilimsel bir tahlil için laboratuara götürseydin şüphesiz havanın pislikle dolu olduğunu görürdün. Ama bir zerre bile gerilime rastlamazdın. Gerilim havada değil; bu havayı soluyan insanların zihinlerindedir,” diyerek karşılık verdim.

John’a bu hikâyeyi anlatarak, kendisinde sınırlı bir gerilim yaratan kaygı kütesine karşı koymak için, düşüncelerine coş-

kuyu katmasını salık verdim. Küçümseyerek, “Coşku mu?” dedi. “Bende o yok.”

“Belki de sorun buradadır işte,” diye karşılık verdim. “O zaman sana biraz coşku kazandıralım.”

“Peki,” diyerek homurdandı, “doktor sensin. Nasıl olacak bu?”

“Eğer doktor bensem, senin fokurdayan zihninde iyileştirici coşkunun işe yaramasını sağlayacak önerilerim olacak.”

Emin olun ki adamımı çok iyi tanıyordum. Onun sahip olduğu anormal seviyedeki kendine dönük ilginiz, kendi iyiliğine ve fiziksel rahatına olan aşırı düşkünlüğünün tümüyle farkındaydım. Kilisesine ya da sosyal kuruluşlara-eğer veriyorsa-nadiren para verdiğini biliyordum; bu işler için zamanını dahi ayırmıyordu. Birçok iyi ve çekici vasfı olmasına rağmen, kendine dönük, kendi içine gömülmüş bir insandı. Üzerindeki gerginlik aslında hep kendisine önem vermekten ve manevi baskıdan kaynaklanan bir hastalıktı. Bunu azaltmak istiyorsa, kendisi için uç önlemler almak gerekiyordu; tabi ki onun için uç.

“John, bana bir saatini ayırabilir misin?” diye sordum. Biraz şaşırmişti; ama yine de kabul etti. “Peki o zaman. Büyük sıkıntılar çeken bir arkadaşımın yanına gitmeni istiyorum. Bu adamın oğlu tehlikeli bir topluluğa dahil oldu. Çocuk kendini bir özgürlükçü olarak görüyor ve bu yüzden babasından Birleşik Devletler hükümetine kadar her şeye isyan ediyor. Şişko kapitalist diye çağırdığı işvereniyle de kavga edip işinden kovuldu. O zamandan beri de durmadan kötüleştirmeye devam etti. O kadar garip bir insan ki kimse onu yanında istemiyor. Babasının üzerinden geçiniyor. Adamcağız, işleri pek de iyi gitmediğinden, oğlunun gereksinimlerini güçlükle karşılayabiliyor.

“Ama geçenlerde bu babanın suratına daha da sert bir yumruk indi. Doktor, adama karısının umutsuz bir hastalığa yakalanmış olduğunu haber verdi. Kadının iyileşmesi için hiç-

bir umut yok. Ona destek olmaya çalışıyorum ama zavallı adam gerçekten büyük bir sıkıntı içerisinde.”

John, “Aman Allahım, zavallı adama çok üzüldüm,” dedi, “ama bu adamın imanı yok mu? Ona gereken şey imandır.” John’un vermesini umduğum en son tepki böylesine bir yorumdu.

Darbe yemiş adama verecek hiçbir şeyi olmadığını iddia edip, bizzat kendi de sıkıntı içerisinde olduğu için benden yardım almaya geldiğini hatırlattı. “Bu adama yardım etmek için ne söyleyebilirim, ne yapabilirim ki zaten?” diye sordu.

124

Ona benim de sık sık aynı sorunu yaşadığımı ama Tanrı’nın yol göstericiliğini dilemek için dua ettiğimi anlattım. Bundan sonra da en iyi olduğunu düşündüğüm şeyi söylüyor ve yapıyordum. “Bu metodu uygula,” diyerek öneride bulundum. “Git ve bu adamı benim için gör. Daha sonra da beni haberdar et.”

John yanımdan kuşku ve tereddütle ayrıldı. Ondan birkaç gün boyunca haber alamadım; ümitlerimi boşa çıkardığını düşünmeye başlamıştım. Derken, şaşırtıcı haberleri vermek için beni telefonla aradı; heyecanla, “Bu yaşlı delikanlıyı gerçekten kendine getirdim,” dedi. “Ona inancın başa çıkamayacağı hiçbir sıkıntının olmadığını anlattım. İster inan, ister inanma; onunla dua ettim. Hayatımda ilk defa bir insanla birlikte dua ettim. Geçen akşam da onu yemeğe götürdüm. O hippie oğlunu tanıyorsun, değil mi? Dinle o zaman; bu çocuk aslında kötü bir insan değil. Biraz kafası karışmış o kadar. Toplumla ilgili bazı huysuzlanmalarının gerçekten de bir parça doğruluk payı olabilir. Her neyse; ister inan ister inanma, bu gece benimle akşam yemeğine geliyor. Ama ona üzerine bir ceket ve temiz bir gömlek giymesi için ısrar ettim. Ve biliyor musun; bana serseri gibi görünmekten bıktığını söyledi. Bir dostunun ona adam gibi giyinmesini söylemesinden mutlu gibi görünüyor.”

“Bu meseleyle uğraşmak hoşuna gitti galiba. Gerginlik ne âlemde?”

“Gerginliğim mi? Tam olarak üzerimden attığımı sanmıyorum ama benim derdim Dick’in sorunları yanında basit kalıyor. Sonra görüşmek üzere.”

Beni daha sonra görmeye geldi; çok sonra. Gerçekten de Dick ve oğluyla o kadar meşgul olmuştu ki kendi kişisel sorunları için hiç vakti kalmadı.

Aylar sonra Dick’in karısının cenazesine gittim. John, Dick ile oğlunun yanında oturuyordu. Babayla oğulun bu hüznünlü matem anlarında destek aldıkları bir dayanak gibiydi. İnsanlara karşı coşkusu, gerilimini ortadan kaldırmıştı. Yaşadığı yerden ayrılıp Amerika’nın orta bölgesinde bulunan bir şehre taşındı. En son aldığım haberlere göre, sosyal hizmetlere katılıyordu. Daha geniş çaplı bir toplumsal sorun için gösterdiği çaba sayesinde, kendi kişisel sorunları yavaş yavaş ortadan kalktı.

Tıp uzmanları stresin fiziksel hastalıkları tetiklediğini vurgularlar. Gerginliğe son verebilen her işlem, kişinin refahına katkıda bulunur. Ve sağlam, yönü belirlenmiş bir coşku da birçok durumda insana yardımcı olur. Dr. Hans Seelye yıllardan beri, stresin birçok hastalığın temel nedeni olduğunu söylemektedir. Çünkü stresin, insan organizmasının fonksiyonları üzerinde, dengeyi bozucu bir etkisi vardır. Seçkin bir kalp uzmanı bir keresinde bana, her biri altmış beş yaşında olan üç kişinin kalp filmlerini göstermişti. Filmlerdeki belirli tanıtıları gösterip, “Bu insanların ölmüş olmaları lazım aslında ama şu anda üçü de hemen hemen yetmiş yaşında ve memnuniyet verici bir ömür sürüyor,” demişti. Bunun nedenini sorunca, bu adamların her birinin gerginliği ve stresi denetim altına aldıklarını söyledi. İçlerindeki kasveti başlarından savıp sağlıklı bir coşku geliştirmişlerdi. Sonuç olarak, her üç hasta için tahminler gerçekten de iyi yöndeydi.

COŞKU İYİ BİR İLAÇTIR

126

Ünlü Avrupalı psikiyatr, Dr. Paul Tournier kitabı *The Healing of Persons*'da (İnsanların İyileşmesi) yanlış düşünmenin fiziksel olarak yıkıcı etkileri olabileceği tezini geliştirir. "Hastalıkların çoğu -genellikle düşünüldüğü gibi- birdenbire ortaya çıkmaz. Yıllar boyunca hatalı diyetler, aşırılıklar, aşırı çalışma ve ahlâki çatışmalar yoluyla hastalığa zemin hazırlanır. Sonunda hastalık aniden kendini gösterdiğinde, bu hastalığı geçmiş nedenlerine inmeden tedavi edecek olan ilaç, yüzeysel kalmış bir ilaç olacaktır." Dr. Tournier bu sözlerine bir doktor arkadaşının sözlerini de ekler: "İnsan ölmez; kendini öldürür."

Marble Üniversite Kilisesi'ndeki kliniğimize taşradaki bir doktor tarafından bir hasta gönderilmişti. Doktor şöyle diyordu: "Bu adam aslında anormal bir depresyon yoluyla kendini öldürüyor. Onu iyileştirecek hiçbir ilaç bilmiyorum. Ona yaşaması için taze bir coşku kazandırın; aksi takdirde ölebilir." Neyse ki biz adamın coşku "ilacını" almasına yardımcı olabildik ve adam sadece yaşamakla kalmadı; depresyonunun da üstesinden geldi.

Dr. Tournier kitabında, "Tanrı'nın amacına aykırı olan bütün fiziksel, psikolojik ya da ahlâki eylemlerin, yanlış yaşama eylemleri olduğunu ve bunların kaçınılmaz sonuçları olduğunu" belirtir. Tekniği, hastayı tedavi etmek yerine hastalığı tedavi etmek olan ve muhtemelen Dr. Tournier kadar da dindar olmayan çoğu doktor, bütün bunlara rağmen Dr. Tournier'in, nefretin, kötülüğün, kasvetin ve depresyonun insan üzerindeki etkilerine dair verdiği kararın altına imzasını atar.

Mesela, kilisedeki ayinlere hiç katılmadığını veya hiçbir dini terim kullanmadığını ifade eden bir doktor, "kin hummasından" dan ölen bir hastadan bahsetmişti. Bu hastalığı, "Bu, insanı derinden hasta eden öyle şiddetli bir kindi ki, sonlara doğru hastanın nefesi inanılmayacak derecede pis kokmaya

başladı; görünen organları bir anda çürümeye başladı,” diye-
rek tarif ediyordu. Daha sonra da, bildiğine şaşırıldığı bir ata-
sözü ekledi sözlerine: “Günahın kefareti ölümdür.”

Yanlı ş düşünmek, yukarıda sözü edilen hastalık gibi dra-
matik bir hastalıkla sonuçlanmaz her zaman. Ama, umudun,
iyimserliğin, coşkunun yaptığı gibi zihni güçlendirip tazele-
yen her türlü işlemin sağlık ve iyi yaşamla sonuçlandığı, doğ-
ruluğu ispatlanmış bir gerçektir. Bu nedenle eğer gergin ve si-
nirli bir insansanız, coşkulu olmak birçok insana olduğu gibi
size de yardımcı olabilir.

127

ENDİŞE BONCUKLARI, SIKINTI TAŞLARI VE BÜKÜLEN ATAŞLAR

Bu gerilim çağı, görünüşe bakılırsa dünyanın her tarafın-
daki insanları etkilemiştir. Batı uygarlığının materyalist ikli-
minden uzak bir bölge olan Orta Doğu'ya birçok ziyarette bu-
lundum. İnsanların, orada bile sinirliliğe eğilimleri olduğunu
gözlemledim. Dindar Müslümanlar, arkada kavuşturdukları
ellerinde üzerinde boncukların dizili olduğu bir ip taşırlar ge-
nellikle. Parmaklarıyla bu boncukları ara vermeden, bir bir çe-
kerler; her bir boncuk Tanrı'nın isimlerini simgeler. 'Tespih'
diye adlandırılan bu boncukların, gerginliği ve anksiyeteyi
azaltıcı bir etkisi olduğu düşünülür.

Eğer bu uygulamanın 'batıl' bir inanç olduğunu düşünö-
yor ve buna hiçbir kıymet vermiyorsanız, sizlere New York
Beşinci Cadde'deki bir mağazaya yaptığım ziyareti ve mağaza
sahibinin bana gösterdiği icadını anlatabilir miyim? Adam
mağazasında diğer malların arasında, düz bir yeşim taşı sergi-
liyordu. Muhtemelen altı yedi santim uzunluğunda, dört beş
santim genişliğinde olan ve üzerinde, baş parmağın üst kısmı-
nın girebilmesi için bir girinti bulunan bir taşı bu. Adam bu
taşa "sıkıntı taşı" ismini vermişti. Cömert davranarak bana da
bu taştan bir tane hediye etti ve bu taşları New York Şehri ve
Westchester sakinlerine çokça sattığını söyledi.

Taş, güderiden bir kabın içerisindeydi ve kabın içerisinde aşağıdaki mesajı içeren bir kâğıt vardı: “Gevşemek, parmaklarınızın ucunda. Parmaklarınız Sıkıntı taşının sakinleştirici yüzeyinde dolaştıkça, üzerinizdeki baskı ve endişe kayıplara karışacaktır. Güzel bir el yapımı olan bu yeşim taşı, kişiliğinize uyum sağlasın diye üretilmiştir. Bu taşı arkadaşlarınıza göstermekten gurur duyacaksınız. Doğulular yüzyıllar boyunca sü-kûnetlerinin ve vurdumduymazlıklarının nedenini bu taşa bağlamışlardır. İyi olan her şey yeşim taşına atfedilmiş; kötü olan her şey ise bu taş sayesinde engellenmiştir.”

Görülüyor ki kültürlü Amerikalılar da, tıpkı o ‘batıl inançlı’ dedikleri insanlar gibi, yeşim taşının gizemli, esrarengiz bir sakinleştiricilik etkisine sahip olduğu umuduna bel bağlıyor. İnsan durmadan kıpırdanarak, bir şeyler karalayarak anksiyeteden bir an için kurtulabilir. Her gün gergin iş adamları tarafından binlerce ataş, türlü türlü şekillere sokulmaktadır. Bu suretle, endişe boncuklarının, sıkıntı taşlarının ve bükülen ataşların, gerginlikten kurtulmak için gösterilen şuarsuz bir arzunun belirtileri olduğunu görüyoruz. Ancak bu tür uygulamaların faydasızlığı aşikârdır; çünkü gerçek tedavi, parmakların telaşlı bir şekilde kullanımıyla değil kontrol edilen, geliştirilebilir zihinsel davranışlarla sağlanır. Huzur, sadece ve sadece zihnin derinliklerinde bulunabilir.

GERGINLIĞI DURDURMAK İÇİN SİZ DE DURUN

Günümüzde duygusal sorunlarla ilgili olarak genellikle, psikiyatrik bir desteğe ek olarak derinlemesine analizlere de başvuruluyor. Bunların her ikisi de doğru ve geçerlidir. Ancak hasta, bilincinin derinliklerinde, gerginliğin üstesinden gelmek için kararlı olduğuna dair bir taahhütte bulunduğu takdirde, çoğu gerginlik durumunun yenilgiye uğratılabileceği de başka bir gerçektir. Elbette hastalığın nedenlerini anlayabilmek için bir içebakış gereklidir ve bu içebakış da psikiyatrik

danışmanlık sayesinde sağlanır. Ama kişinin, disiplinsiz bir mizacın sergilediği duygusal tepkileri, kontrol altındaki duygusal tepkilerle değiştirme kararını gerçekten verdiği bir an da olmalıdır. Tabii ki herkes disiplinle ilgili bu metodu uygulayacak kadar güçlü değildir; ancak bazı kişiler düşündüklerinden daha da güçlülerdir. Kişi ne kadar çok psikiyatrik danışmanlık hizmeti alırsa alsın, bu danışmanlık hizmetinin kalitesi ne olursa olsun; şu çok önemli bir gerçektir: Her insan kendi başına, kendi kendine, Tanrı'nın yardımıyla, sağlıklı zihinsel davranışların tedavisini başlatan bu kararlı adımı atmalıdır.

Birkaç yıl önce akşamleyin, Venedik'teki Royal Danielli Hotel'in terasındaki açık-hava restoranında arkadaşlarımla birlikte yemek yiyordum. Ilık bir geceydi. Gökyüzünde dolunay vardı ve gondolcuların romantik şarkıları Büyük Kanal'ın gümüşü sularından kulağımıza kadar geliyordu. Gecenin güzelliği, sükûneti hakkında yorumlarda bulunuyor, böylesine bir ortamın masanın etrafında bulunan insanlar-New York'lu bir şirket yöneticisi, bir Hollywood prodüktörü, bir borsa brokeri ve eşleri- gibi gergin ve hırslı insanlar için ne kadar yararlı olduğunu konuşuyorduk.

Film prodüktörü, günümüzde duygusal sorunlarda kullanılan tekniklerin, kendi "disiplinli kesinliklerine" daha fazla şifa verici değerler katması gerektiğini söyledi. Sözünü ettiği şeyi babasıyla ilgili bir hikâyeye anlatarak vurguladı. "Babam," dedi, "tanıdığım en kontrollü insandı. Bütün duygusal tepkilerini tümüyle kontrol altında tutardı. Bununla beraber, bu tariften çıkartılabileceği gibi soğuk bir insan da değildi. Tam tersine, muazzam bir coşkusu ve sıcak bir iç dünyası olan bir insandı. Ama duygusal kontrol onun göbek adıydı."

Babasının kırk yaşından önce ne kadar vahşi ve zaptedilemez bir tabiatı olduğunu anlattı. Adam, korkutucu bir öfke seline kapılıyor, daha sonra da karanlık bir depresyona giriyordu. "Bu ateşli ve disiplinsiz davranışları gençliğim süresince sık sık tekrarlanırdı. Ama babam kırklı yaşlarına geldiğinde aniden

kendine hâkim olmaya başladı. Tümüyle değişti ve bir daha hiçbir zaman herhangi bir öfke nöbetine kapıldığını veya bir depresyona girdiğini görmedim. Bunun yerine inanılmaz bir coşkusu ve mutluluğu olan kontrollü bir insan haline geldi.

“Yıllar sonra babama böylesine çarpıcı ve mutlak bir değişimi nasıl başardığını sordum. Cevabı klasik oldu: ‘Evlat, olduğum insan olmaktan yorulmuştum. Duaya ve Tanrı’ya inandım. Böylece Tanrı’ya kendimden bıktığımı anlattım ve O’ndan beni değiştirmesini istedim. Tanrı’nın bunu yapacağına inanıyordum ve elbette yaptı da. Duama cevap verdi; İşte hepsi bu. Tanrı’dan beni değiştirmesini istedim ve O da bunu yaptı.’ Anlaşılan, babam duasının karşılık göreceğinden hiçbir şüphe duymamıştı.

“Babama o eski öfkeyi yeniden hissedip hissetmediğini sordum. O da bana ‘Böyle bir şey hissettiğimde evlat; kendimi bir öfke seline bırakmak yerine, bir sükûnet seline bırakıyorum,’ diye karşılık verdi.

“Babam her zaman Tanrı’nın, kararlılığın, azmin ve coşkunun kendisini delirmekten kurtardığını söylerdi. Bu kabaca ifade edilmiş bir formül olabilir; ama bana sorarsanız, oldukça etkili bir bileşim olduğunu kanıtlamıştır.”

İşte ne zaman gerilimlerinin üstesinden gelemeyecekleri konusunda isterik bir şekilde ısrar eden insanlarla karşılaşsam, Venedik’te yaptığım bu sohbet gelir aklıma. Şu önemli bir gerçektir! Disiplinli bir yol izlerseniz düşündüğünüzden çok daha fazla yol katedersiniz. Sinirsel bir çöküntü yaşayan New York’lu şirket yöneticisinin hikâyesinde de hicivsel bir durum vardı. İşlerini personelinden ikinci derece bir çalışanına devrederek, tedavi için ünlü bir kaplıcaya gitmişti. Bu adam aşırı çalışma nedeniyle kendisini sinirsel bir çöküntüye sürüklediğine inanıyordu; ama kendisini isteyerek böyle bir şeyin içine soktuğunu söylemek daha doğru olacaktır. Ancak sahip olduğu para sayesinde sinirsel çöküntüsünün maliyetini karşılayabiliyordu.

Adam kaplıcada sinirsel çöküntüsünü yaşarken, işlerini devrettiği genç çalışan da işte zorluklar yaşadı. Bu nedenle adama geri dönmesi ve şirketi “düştüğü çukurdan çıkarması” için yalvarıldı. O da işine geri dönüp şirketin biriken sorunlarıyla istekle ilgilendi ve sonuç olarak kendini daha iyi hissetmeye başladı. Ofiste bulunuşunun, durum düzeline kadar sadece geçici bir süreyi kapsadığını bildiği için de eskiden olduğu gibi bir baskı hissetmedi üzerinde. Gerçekten de sorunlar giderilene kadar, yani altı ay boyunca çok iyi zaman geçirdi. Daha sonra orada yapacağı bir iş kalmadığı için, “Artık burada bana ihtiyaç kalmadı; bu yüzden kaplıcaya dönüp sinirsel çöküntüme kaldığım yerden devam edeceğim,” dedi.

Bu örnek bana, sıkıntı üstüne sıkıntı yaşayan ama yine de soğukkanlılığını koruyan zavallı bir kadını hatırlattı. Bu soğukkanlılığının sırrını sorduğumda bana “Her sıkıntıyı, olduğu gibi kabul ediyorum. İki sıkıntı aynı anda gelirse, her ikisiyle de başa çıkıyorum. Böyle olmak zorundayım; başka çare yok. Elbette zengin bir kadın olsaydım kendime hemen sinirsel bir çöküntü edinirdim,” diye karşılık vermişti.

Gerginlik gerçeğini ya da bunun acı sonuçlarını küçümsemek gibi bir niyetim yok. Tehlikelerini çok iyi biliyorum. Coşkuyu sadece neşeli bir ruh, umut verici bir ateş olarak da sunmuyorum. Coşku, derin anlamı içerisinde zihnin sakin ve deneyimli bir davranışdır ve bu davranış da sessiz bir kontrol sağlar.

Yıllardan beri, kargaşa ve stresin ortasındaiken sükuneti koruyabilmek gibi etkileyici bir yeteneği olan bir adam tanıyorum. Kendini her zaman kontrol altında tutan bu adam coşkulu bir insandır. Geçmişte çok gergin olmasına rağmen “kendisini bu sefil durumdan çabalayarak kurtarmayı başarmıştı.” Bu nokta önemlidir; çünkü çalışıp çabalamak, gerginlik tedavisinde gerçekten de büyük rol oynar. Bu adam aşağıda gösterilen dört-maddelik bir program kullanmıştı: 1. Coş-

kulu olmak. 2. Minnet duymak. 3. Soğukkanlılığı korumak. 4. Filozofça düşünmek.

Şöyle dile getirirdi bunu: “Coşkulu bir şekilde yaşıyorum. Elde ettiklerime minnetle yaklaşıyorum. Başarısızlıkları soğukkanlılıkla karşılıyorum ve başıma gelen şey ne olursa olsun filozofça düşünüyorum.” Bu dört maddelik formül bir değere sahiptir. Bu adamın işine yaradı. Gerginlik bu adam için bir sorun olmaktan çıktı; bunun yerine coşku ve sükûnet hâkim oldu.

SON BİR SÖZCÜK

Amacım, gergin olmanın bütünüyle istenmeyen bir şey olduğunu söylemek değil. Gerginliğin motive edici bir kuvvet olarak kendine has bir kullanımı da vardır. Ayrıca gerginlik, sizi ortalamanın üzerinde bir başarı için hayatî önem arz eden yaratıcı bir düzeye yükseltmek için tasarlanmıştır. Gergin olmayan bir çelik, gereken vasıflardan yoksundur. Aynı şekilde gerginliği olmayan bir insan da sönük ve ruhsuzdur. En önemli olan, gerginliğin sizin aleyhinize değil, lehinize çalışmasını sağlamaktır.

Batten ve Hudson *Dare to Live Passionately* (Tutkuyla Yaşamaya Cüret Edin) isimli kitaplarında Dr. James G. Bilkey'in bir sözünü kullanırlar: “Eğer baskı, gerilim ve disiplin yaşamınızdan çıkarılırsa, hiçbir zaman olabileceğiniz insan olmazsınız.”

İnsan yine de anormal bir gerginlik yaşamadan dingin bir itici kuvvete sahip olabilir. Bu itici kuvveti kazanmak başarılı yaşamının önemli bir sırrıdır. Bu vasfı edinen bir adam da arkadaşım John M. Fox'tur. O sıralar dondurulmuş portakal suyu ticareti yapan Bay Fox'un gerginliğe karşı vermiş olduğu mücadeleyi yıllar önce dinlemiştim. New York Rotary Kulübü huzurunda yaptığı konuşmasında, her ne kadar coşku kazanmak için gerginliğin üstesinden gelmek zorunda kaldıysa da,

bunun sonucunda kazandığı coşkunun, yaşamında büyük bir fark yarattığını anlatmıştı.

“Sizlere şirketimin ilk yıllarında yaşadığım bir deneyimimi anlatmak istiyorum. Olay, 1947 yılının kışında meydana geldi. Şirketimizin yaşadığı sorunlar görünüşe göre başa çıkılmaz şeylerdi. Büyük bir fiyasko yaşıyorduk; kimse kapımızdan içeri adımını atmıyordu. Döner sermayemiz sıfır seviyesine düşmüştü; hiçbir satış yapamıyorduk. Dondurulmuş gıda endüstrisi iflas etme aşamasındaydı. Şöyle bir söz vardır: ‘Sular alçaldığı zaman kayalar kendini göstermeye başlar.’ İşte ben de nereye baksam, kayaları görüyordum!

“Bu noktada Atlantic City’deki konserveçiler kongresine katılmaya karar verdim. Bu bir hataydı. Sıkıntım çevremde karşılaştığım sıkıntıların bir yansımasıydı tamamen. Felaketler bulaşıcıdır ve ben de o yıl orada, çok kötü durumda olan bir kalabalıkla karşılaştım.

“Midem ağrımaya başlamıştı. İnsanlara satmış olduğumuz hisse senetleri hakkında endişeleniyordum. Sağlam ve iyi maaşlı işlerinden kopardığımız çalışanlar hakkında endişeleniyordum. Geceleyin yatağıma endişeyle yatıyordum. Yitirmekte olduğum uykum için bile endişe duyuyordum.

“Ailem Atlantic City’de yaşıyordu; bu yüzden onların yanında kalıyordum. Böylece zorlukla karşılayacağım otel masraflarından da kurtulmuş oldum. Kongrenin sonlarına doğru bir gün babam kendisine Rotary Kulübü yemeği için eşlik edip edemeyeceğimi sordu. Bunu pek istemiyordum ama eğer reddedersem babamın kırılacağını biliyordum.

“Memnuniyetsizliğim, misafir konuşmacının bir papaz olduğunu öğrendiğimde daha da arttı. Vaaz dinleyecek halim yoktu hiç. Bu papaz Dr. Norman Vincent Peale idi. Konuşmasının konusunun ‘Amerikalı iş adamlarını mahveden hastalık-Gerginlik’ olduğunu söyledi.

“Konuşmasında kullandığı ilk sözcüklerle birlikte sanki yalnızca benimle konuşuyormuş gibi geldi bana. Dinleyiciler

arasındaki en gergin insan olduğumu biliyordum. Ülkenin dörtbir yanında tekrar tekrar yaptığı harika bir konuşmaydı bu. Endişeyi bir kenara koymak ve rahatlamak için önerdiği formülü tekrar etmek istiyorum:

“İlk önce, fiziksel olarak gevşeyin. Bu hareketi bir yatağa ya da koltuğa uzanarak yapabilirsiniz. Daha sonra vücudunuzun her bir parçasını gevşetmek üzere düzenli ve dikkatli bir şekilde konsantre olun. Kafa derinizden başlayın; daha sonra yüzünüze, boynunuza, omuzlarınıza ve bu şekilde aşağı inerek gevşemeye devam edin; ta ki bir tüy kadar hafifleyinceye dek.

“İkinci olarak, zihninizi gevşetin. Yaşamınızdaki güzel bir şeyi aklınıza getirin; bir tatili, balayınızı, bir oyunu, bir kitabı, gözünüzün önüne güzel bir sahneyi getiren herhangi bir şeyi.

“Son olarak da, ruhunuzu gevşetin. Bunu yapmak, bizim gibi işadamlarının çoğu için biraz daha zordur. Ama bunu Tanrı’ya olan inancınızı tazeleyerek gerçekleştirebilirsiniz. Tanrı’yla iyi geçinin. Korku ve endişeleriniz için O’na danışın. O, bunları sizden çok daha iyi bir şekilde halledebilir. Bunu dualarla yapın. Eğer başka bir dua bilmiyorsanız; şu çocuk duası işinizi görecektir: ‘Şimdi uyumak için uzanıyorum. Tanrı’nın ruhumu koruması için dua ediyorum.’

“İlk olarak fark edeceksiniz ki, hemen uykuya dalmışsınız. Bunu biliyorum; çünkü çaresizlik içindeyken, Dr. Peale’nin bu anlattıklarını duyar duymaz geceleyin hemen bunu uyguladım. İşime yaradı; çünkü ertesi sabah yenilenmiş, canlanmış ve yaşadığımız sıkıntıların içinden çıkacağımıza inanmış bir şekilde uyandım. Bu sıkıntılardan kurtulduk da.”

İşte benim önerdiğim teknikleri deneyen ve bunların işe yaradığını gören çok başarılı bir işadamlarının ifadesi böyledi.

YEDİ

COŞKULU OLMAK SORUNLARINIZDA MUCİZELER YARATIR

Yedi sözcük yaşamınızda şaşırtıcı bir fark yaratabilir. İşte bu sözcükler: *Her sorun kendi içerisinde çözümünün tohumlarını taşır.*

Kavrayış ve gerçeğin bir başyapıtı olan bu yedi sözcüklük formül Stanley Arnold'a aittir. Onun sorun-çözme yeteneklerini kullanan birçok firma sahibi, Stanley Arnold'ın Amerika'nın bir numaralı fikir adamı olduğunu düşünür.

Gerçekten de Stanley Arnold, sorun-çözme işini milyon dolarlık bir girişime dönüştürmüştür. Diğer insanların cesaretsizlik ve yenilgiden başka hiçbir şey görmediği alanlarda, başarıya uzanan şaşırtıcı fırsatlar bulmuştur. Birçok insan tarafından anlaşılamayan, her sorunun kendi içerisinde doğal bir iyilik taşıdığı gerçeğini keşfetmiş ve bunu kullanmıştır. Ama onun klasik sözü bunu en iyi şekilde ifade etmektedir. *Her sorun kendi içerisinde çözümünün tohumlarını taşır.*

Stanley Arnold bütün yaşamını kendisinin ve diğer insanların sorunlarını çözmeye adanmış biridir. Mesleği düşünmek, derinlemesine düşündürmektir. Bu yeteneğini yaşamının ilk yıllarında edinmiştir. Auren Uris, *The Executive Breakthrough* (Yönetimsel Sıçrayış) isimli kitabında Arnold'un ilk zamanlarını anlatır.

"On üç yaşındaki Stanley Arnold sırtını avludaki ağaca dayamış, kendisinin bütün Cleveland eğitim sistemi içerisindeki belki de en kötü uzun atlamacı olduğu gerçeğini düşünüyor-

du. 'Eğer ileri doğru atlamada o kadar kötüysen,' diye düşündü, 'belki de geriye doğru atlamayı öğrenebilirim.' Ayağa kalktı; arkaya doğru zıpladı ve çimenlerin üstüne düştü. Yine denedi ve bu sefer tökezlemedi. Çok uzun bir mesafe katedememiş olsa da, geriye doğru yarım metre kadar atlayabilmişti; hatta bunu zarifçe gerçekleştirmişti.

"Beden eğitimi öğretmenine bundan bahsedip sınıfın böyle bir geriye-atlama yarışması yapmasını önerdiğinde de adam, bu zayıf ve uzun boylu öğrencisine bakıp, 'Eğlenceli olabilir,' diye cevap verdi. Öğretmen bir sonraki beden eğitimi dersinde sınıfa, 'Şimdi geriye zıplamayı deneyeceğiz,' diyerek duyuruda bulundu. Yapacakları şeyin her zamanki uzun atlamaya benzediğini ama yarışmacıların, geriye doğru ne kadar zıplayabildikleriyle ölçüleceklerini açıkladı.

"Sınıfın en iyi atletleri bir bir yerlerini aldılar; kendilerini geriye doğru hızla atıp sadece beş on santim geriye, kıçlarının üstüne oturdular. Stanley'in sırası geldiğinde, diğer öğrenciler ondan yine aynı başarısız atlayışlardan birini bekliyorlardı. Stanley yere eğildi, tıpkı boşalan bir zemberek inceliğiyle geriye doğru uçu ve temiz bir şekilde ayaklarının üstüne düştü. Şüphesiz, okul sadece yeni ve heyecan verici bir aktiviteye değil, geriye atlamada dünyanın ilk şampiyonuna da sahip olmuştu.

"Stanley Arnold o günden beri, bir çocukken okul arkadaşları için yarattığı heyecanın aynısını müşterileri için de yaratarak, daha büyük şeylerin üzerine sıçramıştır. Arnold şu anda, tek işi ürünlerinin satışını artırmak isteyen şirketlere yeni yollar bulmak olan bir şirketin, Stanley Arnold & Ortakları Şirketi'nin başkanıdır."

Bu yüzden Stanley Arnold'un o mükemmel sözünü her zaman hatırlayın: "Her sorun kendi içerisinde çözümünün tohumlarını taşır." Böylece sorunlarınızda mucizeler yaratan coşkuya kavuşacaksınız.

COŞKULU OLMAK EN GÜÇ SORUNLAR İÇİN BİRE BİRDİR

Coşku, Pollyannacılık oynamak anlamına gelmez. Pollyannacılık gibi sevimli ve endişesiz, aydınlık ve raslantısal bir kavram değildir. Coşkulu olmak, sahip olunması ve sürdürülmesi zor olan, kuvvetli, sağlam bir zihinsel tavidir. Bu zorluklarının yanında çok da güçlüdür.

Coşkunun, sorunların çözümünde mucizeler yarattığını iddia ettiğimizde, bütün güçlüklerle başa çıkabilmemiz için gerekli olan aklı, cesareti, stratejiyi ve inancı, bizlere aslında içimizdeki Tanrı'nın kendisinin sağladığını söylüyoruz. İhtiyacımız olan tek şey sorunlarımıza verimliliği, coşkuyu ve doğru düşünmeyi nasıl uygulayacağımızı keşfetmektir. Sıkı bir örnekle söze başlayalım.

Çoğunluğu temelde birbirine benzeyen birçok vakayla meşgul oldum. Bunlardan biri de Batı kıyısında yaşayan bir kadına aittir. Bu bölgede konuşmalar yaptığım bir dönemde bu kadın beni telefonla aradı; çok kederliydi çünkü kocası kendisini bir kozmetik mağazası işleten yirmi üç yaşındaki bir kadın için terk etmişti. Adam karısına, bu kıza deli gibi tutulduğunu söylemişti. Sorunun daha da derinine indiğimde, görünüşte adamın parasıyla ilgilenmeyen bu genç kadının, adama nasıl sokulacağını bildiğini düşündüm. Sevimli bir tavırla adamdan kendi işleriyle ilgili tavsiye istemişti. Öyle görünüyordu ki kozmetik işleri pek iyi gitmiyordu. Babacan akıl hocasının vaziyeti de daha romantik bir hâl almıştı. Böylece karısına gidip, onu sevmesine rağmen, romantizmin bu ısrarcı çağrısını takip etmek ve genç kadınla birlikte uzaklara gitmek zorunda olduğunu söylemişti. Kadın da anlayışlı bir anne gibi, kocasının gitmesine izin vermiş; ağlayarak onun dönüşünü sabırla bekleyeceğini söylemişti. Kadın bana kederle "Peki şimdi ne yapacağım?" diye sordu." Bu fedakâr kalbim hiçbir işe yaramadı ve bu durumdan hiç hoşnut değilim."

Bu saf hâline rağmen potansiyel bir gücü ve anlayışı olan, 'modern' olmak adına harcadığı bütün bu efor yüzünden güçsüz düşmüş bir kadınla karşı karşıya olduğumu anlamıştım. "Peki o zaman," dedim, "bu soruna yaratıcı coşku tekniğini uygulayalım."

Bu söylediğime inanamayarak "Coşku mu!" diye haykırdı. "Coşkunun konumuzla ne ilgisi var?"

"Coşku, içindeki gücü ortaya çıkarıp bu gücün sana yardımcı olmasını sağlayabilir. Parçalanmış evliliğini onarabilir," diye karşılık verdim.

138

Ona karı-koca ilişkisinde bazen ortaya çıkan bu garip, eş-anne-âşık ilişkisini anlattım. Bir erkeğin gerçekte karısını sevip aynı zamanda başka bir sevdaya tutulabileceğini açıkladım. Adamın, içinde bulunduğu durumu karısına dürüstçe anlatması, karısını bir eşten ziyade her ağladığında çocuğuna istediğini alan anlayışlı bir anne olarak gördüğünü gösteriyordu. Âşığından sıkıldığında yuvasına, annesine (eş-anne), sevdiğine geri dönebilirdi. Evi onun için anlayışlı bir şefkat ve affedicilik yuvasıydı. Böylece bir iç huzura kavuşuyor ve işlediği günahı arınıyordu. Ancak bu garip zihinsel mekanizma bir şeyi göz ardı ediyordu: Eş-anne, karşısında bir çocuk yerine bir erkek isteyen gerçek bir kadına dönüşebilirdi. Adamın gerçek sevgiden vazgeçip fiziksel bir sevdanın peşinden gidebilmesi gerçeği, kadın tarafından kendisinin bir kadın ve eş olarak suistimal edildiği şeklinde yorumlanıyordu.

Kadına "Şu durumu anlayalım," dedim, "Kocanın yaşında olan erkekler sık sık genç kadınlara tutulur. Bunun yaşlanma korkusuyla ilgisi vardır. Ve kocanla olan ilişkindeki fiziksel faktörlerden, gerektiği kadar haberdar da olmayabilirsin."

Sonra kadına, davranışlarını değiştirmesi konusunda tavsiyede bulundum. Kocasını, kadına çok güveniyordu. Bu güven sarsılmalıydı. "Ona büyük bir sürpriz hazırla," dedim. "Seni bulamayacağı bir yere git. Her zaman hazır bulunan sevgi dolu annesinin nerede olduğunu bulamazsa umutsuzluğa kapı-

labilir. Avare oğlunun geri dönmesini bekleyen şefkatli, affedici bir anne olmaktan vazgeç. Ortadan kaybol. Karılık görevinden istifa et. Bırak o seni bulsun bakalım.”

Bu önerime ilk başta sıcak bakmadı ama en sonunda bu stratejiyi kabul etti. Japonya'ya gidebileceğini söylüyordu. Ona, “Peki,” dedim. “Japonya, bu reçeteyi uygulamak için harika bir seçim. Yokluğun kocanı nasıl meraka düşürecekse; uzakta olman da aynı görevi görebilir. Hem ayrıca uzakta olmak da duruma dışarıdan bakabilmeni sağlar. Bunun yanında, Japonya onun seni arayacağı en son yerlerden biri değil mi?”

Kurnazca, “Belki de,” diye karşılık verdi. “Aramızdaki romantizm azaldığı takdirde kirazların çiçek açma zamanında Japonya'ya gideceğimizi söyledik hep. Kocamla Japonya'da tanışmıştık.

Akıllı kadın; diye geçirdim içimden. Yine de onu bir kumar oynadığımız konusunda uyardım; ama benim içimde bu kumardan kazançlı çıkacağımıza dair bir his vardı. Böylece ona, “Japonya'ya git ve orada biraz huzur bul. Küçük yaramaz oğlun annesine ihtiyaç duyana kadar sakın vakit geçirebilirsin orada,” dedim

Ayrıca kadına, kocasının romantik eğilimleriyle ilgili kendi sorumlulukları hakkında da iyice düşünmesini salık verdim. Evliliğin en temel biyolojik fonksiyonuna, çocuk yapmaya- karşı kayıtsız mı kalmıştı? Sevişme sanatında ilgisiz miydi? İki orta yaşlı insanın hâlâ sekse ilgi duymasını aptalca bir şey olarak mı görüyordu? İlişkilerinin bundan böyle sevgi dolu bir dostluğa mı dönüşmesini istiyordu? Herhangi bir şekilde kocasını kendinden uzaklaştırmış mıydı?

Kadın kocasının kendisini ilk defa terk etmediğini itiraf etti. Şaşkınlık içerisinde, “Ama böyle şeyler yapmasına rağmen sanıyorum benden vazgeçemiyor,” diyordu.

“Kocan eve geri döndüğünde ona büyük zorluklar çıkarıyordun, değil mi?” diye sordum.

“Tabii ki çıkarıyordum. Dünyayı zehir ediyordum ona.”

“Sonra,” diye devam ettim, “kocan cinsel ilişki sırasında tamamen olmasa da yetersiz kalıyordu değil mi?”

“Aman Tanrım, evet. Ama bunu nerden biliyorsunuz ki?”

“Çok kolay. Çünkü kocan aslında bilinçaltının derinliklerinde cezalandırıcı bir anne figürüyle cinsel ilişkiye giriyordu.”

“Ama,” diye üsteledi, “ne yapsaydım yani? Başka bir kadının yanından eve geri döndüğünde onun kucağına mı atlasaydım?”

140

“Hayır, elbette. Ama Tanrı'nın sana verdiği şeyi kullan: Kadınlığını. Kendini öyle çekici bir kadın haline getir ki diğer kadınlara karşı üstünlük sağlayabilesin. Kendini güzelleştir. Şehirdeki en şık kuaföre gidip saçını yaptır. Satın alabileceğin en güzel kıyafetleri geçir üstüne. Bunların parasını da bırak o ödesin.”

ERKEK AVCISI KADIN KAYBETMEK ÜZERE

“Sahip olduklarına bir bak,” diye devam ettim: “Taze bir sevgi, aile bağları, dürüst bir evlilik ve Tanrı'ya olan inanç. Bunları bir de o kızın sahip olduklarıyla karşılaştır: Gizli kapaklı bir ilişki, belki de hastalık tehlikesi, gözden düşme korkusu. Senin lehine olan birçok şey var; diğer kadından çok daha fazla hem de.

“Bir geziye çık. Ruhunun derinliklerine in ve gerçekten değiş. Kocanın sana âşık olduğu o ilk zamanlardaki özelliklerini yeniden kazan. Kocanın bir an için tutulduğu o kadını alt etmek için gereken özelliklere sahipsin. İnaniyorum ki kocan yuvasına, anneciğine perişan bir halde koşa koşa gelecek. Ama kocan eve geri döndüğünde ihtiyaç duymadığı bir anneyle karşılaşmasın; bunun yerine gerçekten istediği, büyüleyici bir kadınla karşılaşsın. Bundan sonra da yaşamlarınıza manevi bir çözüm getirin; bu projenin içine dinamik, olumlu bir coşku katın. Bahse girerim, çok mutlu olacaksınız.”

Kadın böylece Japonya'ya gitti. Aradan birkaç ay geçmişti. İlkbaharın yaklaştığı sıralarda Kaliforniya'dan bir adam bana telefon etti: "Dr. Peale, karımın nerede olduğunu biliyor musunuz? Onu bulmam gerekiyor. Bunun için Kayıp İnsanlar Bürosu'na başvurduğum ama onun iyi olduğunu söyleyen bir notla karşılaştım. Notta karımın buradan temelli uzaklaştığı yazıyordu. Ben onu bırakıp gittiğim için o da beni terk etmiş. Karımın sizinle konuşmuş olduğunu duydum. Onun nerede olduğu hakkında bir fikriniz var mı?" Adam gerçekten de yıkılmış bir hâldeydi.

"O tatlı genç kadınla aranız nasıl?"

"Ondan o kadar bıktım ki cehenneme kadar yolu olduğunu söyledim."

"Eninde sonunda iş oraya varıyor değil mi? Cehenneme?"
Pişman olmuş bir tavırla "Tabii ki öyle," dedi.

Ona, "Gerçekten bir eş mi istiyorsun yoksa bir anne mi istiyorsun?" diye sordum.

"Sadece karımı istiyorum," dedi. Bu sefer gerçekten ağlıyordu.

"Peki," dedim. "Kirazlar çiçek açıyor."

Adam şaşırarak, "Kirazlar çiçek mi açıyor?" diye tekrar etti. "Ah, kirazlar çiçek açıyor! Sanıyorum ne demek istediğimizi anladım."

"Karına Kyoto Taş Bahçesi'nde, o huzur verici antik Şinto tapınağında meditasyon yapmasını ve böylece daha iyi bir eş olmak için neler yapması gerektiğini düşünmesini tavsiye ettim."

Adam, "Hoşça kalın!" diye bağırdı. "Teşekkürler. Gerçekten çok teşekkürler!"

YENİ BİR KARISI OLDU

Epey zaman sonra, San Francisco'dan bir telefon aldım. Bir erkek sesi, "Kadınlar hakkında çok şey biliyorsunuz," di-

yordu. “Onu Kyoto Taş Bahçesi’nde bulduğumu düşünmüyorsunuz herhalde? Nerede buldum biliyor musunuz? Anlatayım: On yıl daha gençleşmiş bir haldeydi; bir peri kızı gibiydi tıpkı. Miyako Hotel’de birkaç İngiliz erkeğiyle dans ediyordu. Beni gördüğü için hiç heyecanlanmadı ama dünyada benim için ondan başkası olmadığı konusunda karımı ikna ettim.”

“Harika,” diye karşılık verdim. “Siz de kadınları tanıyor-sunuz.”

Adam Japonya’ya gitmeden önce karısına telgraf çekmiş-tim. Bunu adama hiç söylemedim. Bir sorunu çözenin bir-den fazla yolu vardır. Daha sonra bu çifti kilisenin mihrabının altında sembolik bir nikah töreniyle “yeniden evlendirdim.” Artık bu iki insan arasında gerçek bir adanmışlık ve aşk vardı.

Coşku, dua ve strateji ne kadar zor olursa olsun her soru-nu çözer. Gerçekten de bu güçlü kombinasyon için hiçbir so-run yeterince zor değildir. Coşkulu olmak sorunlarınızda mu-cizeler yaratabilir.

COŞKU FELSEFESİ

Coşkunun böylesine mucizeler yaratabilmesi için sağlam ve uygulanabilir bir felsefe şarttır. Sorun, insanlar tarafından kötü bir şey olarak görülür; mümkünse her sorundan kaçınıl-malıdır. Birçok insan sorunlara kötü bir gözle bakar. Ama so-run gerçekten de kötü bir şey midir; ya da bunun aksine her-hangi bir sorun çok iyi bir şey olamaz mı?

Yaşadığım bir olayı anlatarak bu soruyu cevaplayayım. Bir keresinde New York Beşinci Cadde’de yürürken, George is-mindeki bir arkadaşımın bana doğru yaklaştığını gördüm. Ke-derli ve melankolik hâli açıkça gösteriyordu ki George, varol-manın neşesi ve canlılığıyla dolup taşmıyordu. Bu keyifsiz ha-li bende şefkat uyandırdı ve ona “Nasılsın George?” diye sor-dum.

Bu sıradan bir soruydu ama pek de benim hayrına olma-

dı. George kendisini ne kadar kötü hissettiğini on beş dakika boyunca ayrıntılarıyla anlatarak beni aydınlattı. O konuştuğunda ben de kendimi daha kötü hissediyordum. Sonunda, “Ama George,” diye sordum, “sıkıntın ne ki? Eğer elimden gelirse, sana yardımcı olmayı çok isterim.”

“Bildığın sorunlar işte,” diye karşılık verdi, “Hayat sorunlarla dolu. Yetti artık. Bıktım bunlardan.” O kadar heyecanlanmıştı ki kimle konuştuğunu unuttu ve birçok teolojik terim de kullanarak yaşadığı sorunlara karşı bir öfke saçmaya başladı. Ne demek istediğini anlayabiliyordum.

“Peki senin için neler yapabilirim George?” diye sordum.

“Beni bu sorunlardan kurtar; istediğim bu. Bak sana ne diyeceğim. Eğer beni bu sorunlardan kurtarırsan sana emeğin için bin dolar veririm.”

Böylesine bir teklifi geri çevirecek bir insan değilimdir. Böylece, iyice düşünüp taşındıktan sonra yararlı olduğunu düşündüğüm bir çözüm yolu buldum. Ama görünüşe bakılırsa George bunu beğenmemişti. Yine de biraz önce telaffuz edilen o bin doları almalydım.

“Demek ki sorunlarından tamamen kurtulmak istiyorsun, öyle mi George?” diye sordum.

Coşkuyla “Tam üzerine bastın!” diye karşılık verdi.

“Peki o zaman. Evvelsi gün işimle ilgili olarak bir yere gittim. Gittiğim yerde yüz bin kişinin bulunduğunu ve bu yüz bin kişinin hiçbirinin herhangi bir sorunu olmadığını söylediler.”

Böylece George’un gözünde ilk kez bir coşku kıvılcımı parıladı ve yüzüne renk geldi. “Tam bana göre. Beni oraya götürür müsün?”

“Peki, bunu sen istedin,” diye karşılık verdim, “ama bu gideceğimiz yerin senin hoşuna gideceğinden kuşkuluyum. Sözünü ettiğim yer Woodlawn Mezarlığı.”

Gerçekten de bu ya da herhangi başka bir mezarlıktaki insanların hiçbir sorunu yoktur. Çünkü onlar yaşamıyorlardı.

Sorunlar bir yaşam belirtisidir. Ne kadar fazla sorunuz varsa o kadar canlısınızdır. Örneğin birçok sorunu olan bir insan, sadece beş tane sorunu olan ruhsuz bir insandan iki kat daha canlıdır. Eğer hiçbir sorunuz yoksa; sizi uyarıyorum; büyük bir tehlike altındasınız. Yolun dışına çıkmışsınız. Bunun için yapılacak en güzel şey Tanrı'ya, "Artık bana güvenmiyor musun Tanrım? Lütfen bana birkaç sorun ver," diye seslenmektir.

Sorunların içerisinde var olan iyiliklerin üzerinde yeni, derinlemesine bir felsefeyle durulmalıdır. Günümüzde sorunların kendi içerisinde kötülük taşıdığı düşünülmektedir. Toplumsal hizmetlerde insanın refahının, sorunlarından arındırılarak sağlanabileceği gibi güzel bir fikir yaygınlık kazanmıştır. Haksızlıkların üstesinden gelmek, yoksulluğu yenmek, elbette son derece geçerli ve önemlidir. Ama insanların sorunlarla karşı karşıya kalmalarının ve bunları çözmelerinin, insanları güçlendirdiğine ve daha iyi koşullar yarattığına dair olan temel Amerikan konsepti de aynı derecede önemlidir.

Geçenlerde San Francisco'da Nob Hill'de yürürken bir entelektüelle karşılaştım. Peki bu adamın bir entelektüel olduğunu nerden anladım? Çünkü adam bunu bana söylemişti. Eğer söylemeseydi hiçbir şekilde anlayamazdım. Aslında doğru dürüst entelektüellere derin bir saygı duyarım ama sahte entelektüeller için böyle bir şey geçerli değildir. Bu sözünü ettiğim adam da kesinlikle ikinci kategoriye giriyordu.

Bu sahte entelektüelin en karakteristik özelliği yüzündeki o sözde "derinden endişeli" ifadeydi. Yalın bir insan olduğum için şunu söyleyeyim; bu bana daha çok acı bir ifade gibi gelmişti. Günümüzde bu acı ifade, yüzü pek fazla gülmeyen insan tipinin yüzünde taşıdığı bir damgadır. Bu tür insanlar, bütün dünya hakkında şiddetli bir "endişe" taşımak gerektiğini düşünürler. Bunu yapmayan insan onların grubuna dahil olamaz.

Ah o eski günler! Eskiden bu acı ifade, dindar olduğu iz-

lenimini vermek isteyen insanlar tarafından takınılırdı. Bu insanlar, tıpkı bugünkü modern entelektüel halefleri gibi o zamanın taklitçi sofularıydı.

Kilisede annemin yanı başında oturduğum bir günü o kadar iyi hatırlıyorum ki! Yan tarafımızda kilisenin önemli bir üyesi de olan yaşlı “Kardeş Jones” oturuyordu. Bu adamın yüzünde daima kederli bir ifade vardı. Ben de anneme fısılda-
dım: “Kardeş Jones’un yüzünde neden bu acı ifade var?”

Annem, “Acı değil; dindar bir ifade bu,” diye karşılık verdi. Sanıyorum annem, dindarlıkla azizliği aynı kefeye koyuyordu. Bundan hiçbir şekilde etkilenmedim; çünkü ben ve bu çevrenin çocukları, Kardeş Jones hakkında annemin bilmediği birkaç şey biliyorduk. Biz çocuklar Kardeş Jones’u gerçekten çok iyi tanıyorduk.

Nob Hill’de karşılaştığım bu garip adamın ikinci bir özelliği de geliştirdiği acayip tavırlardı. Pek çok hippinin farklı olmayı, banyo küvetine yabancılaşmayla aynı kefeye koyması ilginçtir.

Isviçre, Cenova’da karımla beraber bir otelin lobisinde otururken, bir defile için genç bir kalabalık gelmişti. Ben kişisel olarak bu tür defilelere pek fazla önem vermem ama karım defileyi seyretmemiz konusunda ısrar etti. Bununla beraber o da tıpkı benim gibi, mankenlerin ve izleyicilerin giydiği tümüyle itici kıyafetlere kısa süre içerisinde isyan etti. Aslında ben buna tahammül edebilirdim ama podyumda bir tane bile güzel kız yoktu. Giydikleri kostümlerin çirkinliğini dengelemek için güzelliğin ve cazibenin her zerresini başarıyla yok etmişlerdi. Hele erkekler çok daha iticiydi. Karıma, “Bu kadarı yeter,” dedim, “çıkıp biraz temiz hava alalım.” Üstelik sevgili dostlar, bu defile Avrupa’daki önemli bir şehrin en lüks otelinde yapılmıştı.

GÖGSÜ KILSIZ, KAFASI BOZUK

San Francisco sokaklarında karşılaştığım adama dönecek olursak... Bu adamın üzerinde kaliteli, pahalı olduğunu belli eden siyah bir gömlek vardı. Gömleği üçüncü düğmesine kadar açıktı; doğal olarak ne bir ceket ne de bir boyun bağı vardı üzerinde. Gömleğinin içine atlet giymemişti. Erkeksi bir göğsü olduğunu belli etmek istiyordu yani. Ama göğsü daha çok çelimsiz göründü bana; üstelik hiç kılsızdı. Pantolonunun, üstünden ütü geçmiş bir hali yoktu hiç. Yine kaliteli olan ayakkabıları da bilerek yıpratılmıştı. Bundan şu sonucu çıkar-dım: Bu adam muhtemelen bir garajda yaşayan, çevresine va-roluşçu bir sıkıntı saçan ve dünyaya genel olarak kötü bir göz-le bakan bir hippiydi.

146

İşte bu adam, yüzündeki acı-endişeli ifadeyi benim üzeri-me yönelterek, “Sizinle tanıştığuma sevindim,” dedi. Aynı an-da Tanrı’dan af dileyerek, ben de onunla tanıştığuma çok se-vindiğimi söyledim. Bana, “Olumlu Düşünme zirvasını anlata-rak tüm ülkeyi gezen şu neşeli, mutlu Pollyanna sensin değil mi?” diye sordu.

“Evet,” diye karşılık verdim. “Madem bütün terbiyeli, aka-demik ve bilimsel tavrını takınarak ortaya böyle bir şey attın; titizlikle ileri sürdüğün bu noktaların üzerinde dikkatle dura-lım,” dedim. Gerektiğinde ben de böyle bir dil kullanabilirim. Devam ederek, “Evet ülkeyi geziyorum ve Olumlu Düşünme hakkında konuşmalar yapıyorum. Ayrıca Olumlu Düşünme senin dediğin gibi ne neşeli bir mutluluktur ne de Polyanna-cılık oynamaktır. Sanıyorum olumlu düşünen bir insanın ta-nımını seni aydınlatacaktır. Olumlu düşünen bir insan her tür-lü güçlüğü gören, bütün olgularla gerçekçi bir şekilde yüzle-şen, dayanıklı ve sağlam bir insandır. Ama bu olgular karşısın-da yenilgiye uğramaz. Yaşamdaki iyi şeylerin kötülüğe karşı ağır basacağı düşüncesini korur, her güçlüğü kendi içerisin-de bir iyilik taşıdığına inanır ve bu iyiliği bulmaya çalışır,” de-

dim. Görgü kurallarını biraz göz ardı eden bir tutumla da ekledim: “Bir kişi olumlu düşünen bir insan olmak için bir dereceye kadar insanî özellikler- ki bu özelliklerin eksikliği bazı kişiler için olumlu düşünmeyi güçleştirmektedir- taşımalıdır.”

Bu sırada o da beni gerçekten alt edebileceğini düşünerek, “Peki dünyanın sıkıntılarla, sorunlarla dolu olduğunu bilmiyor musun?” dedi.

“Hadi ya!” diyerek haykırdım. “Karşında üç yaşında bir çocuk mu var sanıyorsun? Bak evlat, ben işim nedeniyle, senin beş yılda göreceğin sıkıntı ve güçlüklerden daha fazlasını beş dakikada görüyorum. Ayrıca aramızda çok temel bir fark da var. Bu dünyanın bütün güçlüklerine rağmen senin gibi yenilgiye uğramıyorum. Çünkü güçlüğü kendi içerisinde her türlü yaratıcı olanağı taşıdığını biliyorum.”

Bu sırada taşı tam da gediğine koydum. Verilecek güzel cevaplar genellikle ihtiyacım olduğu zaman aklıma gelmez. Ama bu sefer cevabım birdenbire bilinçaltımdam fırladı ve “Elbette dünya sıkıntılarla ve sorunlarla doludur. Ama buna ek olarak dünya üstesinden gelinmiş sorunlar ve sıkıntılarla da doludur,” dedim. Bu cevap adamı şaşırtmıştı; kafasını sallaya sallaya caddeden aşağı doğru ilerledi. Binaların yanında yol boyunca mırıldana mırıldana yürüdüğünü duyabiliyordum.

MÜCADELE YAŞAMIN BİR PARÇASIDIR

Dünya elbette sıkıntılarla; acı veren, karanlık ve ağır sıkıntılarla doludur. Ayrıca dünya sorunlarla, karmakarışık sorunlarla doludur. Bu hep böyle olacaktır. Eğer herhangi bir politikacı veya vaiz size bütün sorunların her derde deva bir ilaç tarafından ortadan kaldırılacağını söylerse; buna inanmayın. Evrenin yasası bu görüşü desteklemez. Dünya, mücadele temeli üzerine inşa edilmiştir; mücadele ise güçlükleri ve çöngunlukla da acı ve sıkıntıyı beraberinde getirir.

Din, insanlara yoksulluğun yaşanmadığı, sıkıntısız, sorun-

suz bir dünya vaat etmez. Bunun yerine bütün insanların her türlü sıkıntının üstesinden gelmesini sağlayan bir ruh, bir kuvvet ve bir coşku vaat eder. Mücadele sayesinde daha iyi koşullar yaratırız. Sıkıntı ve sorunlara gelince; ikisine de bütün hayatınız boyunca güvenebilirsiniz.

Bir psikiyatır şöyle demiştir: “İnsanın asıl işi yaşama tahammül etmektir.” Bu bir gerçektir. Yaşamda tahammül edilmesi gereken belli şeyler vardır. Alternatifi ve kaçıışı olmayan kaçınılmazlıklar vardır. Ama psikiyatırın söylediği söz bütün gerçekleri ifade ediyor olsaydı, yaşam gerçekten de tatsız tuzsuz bir şey olurdu. Sanıyorum, bu durumu açıklayan daha iyi bir söz şu olacaktır: “İnsanın asıl işi sadece yaşama tahammül etmek değil, yaşama hâkim olmaktır.” Yani sorunlarla uğraşmak için yaşama dair sağlam bir felsefenin önemi çok büyüktür.

Coşku, sorunlara düşüncede ve pratikte hâkim olmamızı sağlayarak, sorunlarımızda mucizeler yaratmamıza yardımcı olur. Coşku zihinsel bir davranıştır ve zor bir durum karşısında sergilenen zihinsel davranışlar bu durumun çözüme kavuşturulmasında çok önemli bir faktördür. Bir konuşmam sırasında davranışların olaylardan daha önemli olduğunu söylemiştim. Bu sözü duyan bir adam bunu bir tabelaya yazdırıp, işyerinde duvarına asmış. Bu tabeladan bir tane de bana göndermişti. Adam bu söz sayesinde, olaylar yüzünden değil, bu olaylara karşı takındığı, yenilgiyi kabul eden, olumsuz tavırları yüzünden yenilgiye uğradığını fark ettiğini söylüyordu. Coşkulu olmak, zihnin korkutucu olaylar karşısında aldığı görünümü, sorunlara dair cevapların bulunduğu sağlam bir inanca dönüştürür.

Bir adam zorlu bir sorun karşısında, “İşte olaylar. Bunları kabul etmekten başka yapabileceğim bir şey yok,” der. Bu olaylar da kendisini yenilgiye uğratır. Coşkuyla lütuflandırılmış başka bir adam ise aynı olayları ele alır ve “Evet, karşımda bazı olaylar var ve bunlar gerçekten de zor. Ama çözümünü

olmayan bir olaylar bütünüyle karşılaşmadım hiç. Tabii ki bazı gerçekler değiştirilemez ama belki de ben bunlardan sıyrılarak ya da bu gerçeklerin çevresinde bir zikzak çizerek yeni bir yapı oluşturabilirim; stratejimi yeniden düzenleyebilirim. Gerekirse onlarla birlikte yaşayıp en sonunda durumu kendi lehime çevirebilirim,” der. İşte bu adamın davranışı yaratıcı inanın sihrini harekete geçirir. Bunu izleyerek de daha önce kullanılmayan, var olduğu bilinmeyen becerileri ortaya çıkarır.

Eğer bu ilkenin uygulanabilirliğinden kuşku duyuyorsanız, konuşmacı olarak katıldığım bir konferansta tanıştığım bir adamı anlatayım. Bu adam bana şöyle demişti: “Keşke bu sabahki konuşmanızda sözünü ettiğiniz inanın sihrine sahip olsaydım.”

Ben de adama, “İnanmanın sihrini uygulayacağın bir metot bul kendine,” diye tavsiyede bulundum. “Bu metodun işine yarayacağını göreceksin.”

Gerçekten de kendisi için böyle bir metot tasarladı ve bu işine oldukça yaradı.

İNANMANIN SİHRI

Birçok yönetici gibi bu adamın da masasında iki tane kutucuk vardı. Bunlardan bir tanesine gelen mektupları, diğerine de giden mektupları koyuyordu. Adam bu kutucukların arasına bir üçüncüsünü ekledi. Üzerine de şöyle yazdı: “Tanrı önünde her şey olanaklıdır.” Bu kutucuğun içine henüz cevabını bulamadığı konuları ve herhangi bir çözümü bulunamamış sorunlarını attı. Kendi deyişiyle bu güçlü sorunları “duaya dayanan bir düşünüşün” içinde muhafaza ediyordu. “Sorunları bu kutunun içerisinde inanmanın sihriyle çevreliyorum, sonuç gerçekten de şaşırtıcı.” İncanın ve coşkunun mucizeler yarattığını kendi deneyimleri sayesinde gören son derece saygın bir yönetici böyle söylüyordu işte.

Bu adamın yaşadıkları başka bir ilkeye de işaret etmektedir. Bu ilkeyi ilk olarak Kanadalı seçkin bir gıda kimyageri olan arkadaşım, rahmetli Albert E. Cliffe'nin yazdığı bir kitap sayesinde öğrendim. Bu, sade bir şekilde ve içtenlikle yazılmış, bir kimyagerin elinden çıktığı belli olan bir kitaptır ve mantıklı, uygulanabilir fikirler içerir. Cliffe kitabında şöyle der: "Bir kimyager olarak bilime karşı inancım var ve bunu her gün kanıtlayabiliyorum. Bir teolog değilim ve herhangi bir üniversitede teoloji okumak gibi bir isteğim de yok. İnanmanın bu sihri sayesinde, ne zaman istersem O'nun muazzam akıyla uyum sağlayabiliyorum. Bunu yaparak ve bu şekilde inanarak da yüzleşmek zorunda olduğum her türlü sorunun cevabını bulabiliyorum."

Dr. Cliffe kariyerinin ilk yıllarında ciddi bir sağlık sorunuyla karşı karşıya kalmıştı; ölüm tehlikesi atlattı. Hasta yatağında İncil'i okuyordu, "İman edene her şey olanaklıdır." sözü gözüne çarptı. Bu sözün, kendisi için umut veren bir mesaj olduğunu hissetti. Böylece, iyileşmek için zihinsel bir çaba gösterdi ve İncil'in bu vaadine inandı. "Her şeyi bir kenara bırakıp Tanrı'ya inandım ve Tanrı da beni iyileştirdi," diyordu. Yeniden sağlığa kavuşmasını buna bağlıyordu. Dahası şöyle söylüyordu: "Din sayesinde ne gibi şeyler elde edeceğiniz tümüyle size bağlı. İncil'inizi çok kuvvetli bir dinamoya da dönüştürebilirsiniz; gelişme göstermeyen tekdüze bir ilişkiye de. İyileşebilirsiniz; durumunuz ne kadar kötü görünürse görünün korkularınızın sizi terk etmesini sağlayıp Tanrı'ya yaşamınızda hak ettiği yeri verirseniz iyileşmeniz her an başlayabilir."

Albert Cliffe inanca ve coşkuya sahipti ve benim bildiğim kadarıyla da birçok insanın iyileşmesine yardımcı olmuştu. Bana hastalığının en kötü günlerinde, yaşama gücünün en aşağı seviyeye indiği günlerde kendi içinde sınımsız bir güven duygusu bulduğunu ve böylece de içine akan sağlam bir iyileştirici güce sahip olduğunu söylemişti.

Sonuç olarak bu bilim adamı hayatının geri kalanını, insanları her şeyi bir kenara bırakıp Tanrı'yı yaşamlarının merkezine koymaları için yüreklendirmekle geçirdi.

Sorunlarından keyif alan insanların bu sorunları çözüme kavuşturma konusunda daha başarılı olduğunu gözlemledim. Önemli bir sanayicinin mesleğindeki yirmi beşinci yılını kutladığı bir törende bir konuşma yapmıştım. Yaklaşık iki bin kişi bu adamın çeyrek yüzyıllık, başarılarla dolu olan meslek hayatını kutlamak için akşam yemeğine katılmıştı. Konuşma platformunda yan yana otururken adama sordum: “Çeyrek yüzyıldır bu kurumun başında olan biri olarak sizi en çok memnun eden şey ne oldu?” Vereceği cevabın şirketin gelişip büyümesiyle ilgili olacağından emindim. Ama bunun yerine şöyle cevapladı: “En büyük memnuniyetim sorunlardan aldığım haz. İnan bana, yaşadığım bazı sorunlar oldukça zorluydu. İnsanın hiçbir sorunu yoksa, işte o zaman dikkat etmesi gerekir. Çünkü bu durumda insan coşkusunu kaybeder ve daha sonra kendi de kaybolur gider. Bu nedenle bu akşamki yemekte biraz huzursuzum. Bu yemek bana bütün sorunlarımın üstesinden geldiğim fikrini verebilir ve o zaman artık hiçbir işe yarayamam. Böyle olmasını istemiyorum. Sorunlarla boğuşmayı seviyorum.”

151

MOTİVASYON SÖZCÜKLERİ SORUNLARI ÇÖZER

Bir sigorta şirketinin yöneticisi olan arkadaşım W. Clement Stone tanıdığım bütün insanlardan çok daha gerçek bir coşkuya sahiptir. Dahası, bu arkadaşımın coşkusu, yenilgiyi hiçbir zaman cevap olarak kabul etmeyen bir coşkudur. Bir keresinde ona sormuştum: “Mesleki ya da kişisel sorunlarında sergilediğin coşkunun sırrı nedir?” Cevabı şöyle oldu:

“Bildiğin gibi duygular her zaman mantığa bağlı değildir; ama daima (zihinsel ya da fiziksel) eylemlerin etkisi altındadırlar. Dahası, bu şekildeki bir zihinsel ya da fiziksel eylemin

tekrarı sonucunda bunlar bir alışkanlığa dönüşür ve yeteri kadar tekrarlandığı takdirde de bu alışkanlıklar otomatik bir refleks haline alır.

“İşte bu yüzden beni motive edecek araçlar kullanıyorum. Bu tür bir araç, bir sözdür... İnsanın kendini verdiği bir komuttur... klişe bir laftır... ya da insanın kendisini istediği bir eyleme doğru yönlendirmek için bir telkin olarak kullandığı herhangi bir semboldür. Elli kere sabah ve elli kere akşam olmak üzere bir hafta veya on gün boyunca kendine bu şekilde bir telkinde bulun; ta ki bu sözler hafızana kazınana kadar. İhtiyacın olduğu zaman bu motive edici söz bilinçaltından bilincine doğru yükselince de, *harekete geçmek amacıyla* bu motive edici cümleleri tekrar et.

“Bir sorunla karşı karşıya kaldığımda -önceden hazırlık yaptığım için- bir ya da daha fazla motive edici cümle otomatik olarak bilinçaltımdan ayrılır ve bilincime doğru yükselir. Şöyle ki:

- (Ciddi bir kişisel sorunla karşılaştığımda) Tanrı her zaman yardım eder.
- (Mesleki bir sorunum olduğunda) Evet, bir sorunla karşı karşıyayım... Ne kadar güzel!
- Bütün sıkıntıların içerisinde aynı derecede ya da daha büyük bir iyiliğin tohumu bulunur.
- Zihin idrak ettiği ve inandığı her şeyi başarabilir.
- İşine yarayacak iyi bir fikir bul ve... bu fikri hayata geçir!
- Bunu hemen şimdi yap!
- Coşkulu olmak için... Coşkulu davran.

“Mesleki ya da kişisel problemlerim karşısında aldığım tavırlar arasında çok küçük bir fark vardır. Eğer kişisel bir sorunum derin duygular içeriyorsa *hemen* insanoğlunun en büyük gücünü kullanırım; duanın gücünü. Mesleki bir sorunla karşı

karşıya kaldığımda da Tanrı'nın yol göstericiliği için dua ederim, ama hemen değil.”

HER SORUNU PARÇALARA AYIRIP DAHA SONRA DA BİR ARAYA GETİREBİLİYORDU

Genç bir adamken, dikkate değer bir insanla yakın bir ilişkim olmuştu. Harlowe B. Andrews ismindeki bu adam, New York Syracuse'da yaşıyor ve Andrew Kardeşler adında bir bakkal dükkânı işletiyordu. Harlowe Andrews, Birleşik Devletler'deki ilk süpermarketi açan insan olarak bilinmektedir. Hızlı ve soğutmalı araçlar aracılığıyla Kaliforniya'dan dayanıksız tüketim malları getirir ve bunları Salina Caddesi'ndeki dükkânında dört gün içerisinde satışa sunar. Bazıları Harlow Andrews'un ilk bulaşık makinesini icat ettiğini ve bu işe yarayan makineyi yaptıktan sonra da büyük bir şirkete sattığını söyler. Andrews çok dindar bir insandı ve işi sayesinde büyük bir servet elde ettikten sonra, işlerini kardeşine devredip gün boyu ibadete yöneldi. Ancak kardeşi bu serveti çabucak tükettince, Birader Andrews-Harlow'a böyle hitap ederlerdi işine geri dönüp yeni bir servet kazandı ve bu sefer o beceriksiz kardeşini emekli edip servetini kendi elinde tuttu.

Syracuse'lı bir banker bir keresinde bana, Harlow kadar olağanüstü bir para kazanma yeteneği olan bir insan tanımadığını söylemişti. Banker'in kullandığı ifadeyle, “Birader Andrews'un yapması gereken tek şey parmaklarını şöyle bir uzatmaktı; daha sonra özel bir çekim kuvveti sonucunda paralar onun eline akıyordu.” Bundan çok etkilenip uzun bir süre Birader Andrews'la birlikte zaman geçirdim, ama hiçbir zaman onun becerisine sahip olamadım.

Birader Andrews sofu bir insan olmasına rağmen bazı hovarda eğilimlere de sahipti. Otomobilin icadından çok önce, sahip olduğu atları yazları James Caddesi'nde, kışları da donmuş Onondaka Gölü'nün üzerinde yarışlara sokardı. Otomo-

biller geldikten sonra da tam bir hız canavarı olarak tanınmıştı.

Birader Andrews keskin bir zekâyla birlikte olağanüstü bir mizah duygusuna sahipti. Ruth ve ben nişanlanacağımızı ilan etmeden önce-gerçekten de o sıralar bu olasılığı hesaba katmıyorduk hiç- Birader Andrews'u ziyaret etmek için onun çiftliğine gitmiştik. Andrews bahçesinde gezinirken bir bezelye kabuğunu açtı ve içindeki iki bezelyeyi bizlere göstererek, "Görüyorsunuz ya, her şey çift olarak tasarlanmıştır," dedi. Bunun üzerine de ettiği bu laftan hoşnut kalarak kıkırdamaya başladı; ben ve Ruth ise o sırada utancımızdan kıpkırmızı kesilmiştik.

154

Bu yaşlı adam doğal bir bilgelik, parlak bir zekâ ve keskin seziler yanında yaratıcı düşünme yeteneğine de sahipti. Bu yüzden Andrews, benim için değişmez bir yol göstericilik kaynağı oldu. Sorunlarından onun kadar zevk alan başka bir insan daha tanımadım. Gerçekten de sorunlarına karşı heyecan duyardı; önündeki sorun ne kadar güçleşirse o kadar ilgisini çekerdi bu yaşlı adamın. Hatta büyük toplumsal sorunların kesinlikle harika şeyler olduğunu düşünürdü. Dünyayı tehdit eden sorunlara karşı duyulan coşku konusunda yaptığı yorum motive ediciydi. "Dünyada bir sorun yaşandığında daima mutlu ol," derdi, "çünkü demek ki cennette bir hareketlilik var; bu da gösterir ki harika şeyler olmak üzere."

Beni zor durumda bırakan bir sorunla karşılaşmıştım. Bu sorun karşı konulmaz bir soruna benziyordu; günlerdir bununla uğraşıyordum. En sonunda gidip bunu Birader Andrews'a danıştım. Kederle, "Gerçekten bir sorunum var; çözülmesi son derece güç bir sorun," dedim.

"Tebrikler!" diye haykırdı. "İşte bu harika. Zor bir sorunla karşılaştığında her zaman mutlu ol. Demek ki bir şeyler oluyor; hareket hâlindesin." Gösterdiği tepki beni şaşırtmıştı; ama doğruyu söylemek gerekirse, durumu gerçekten de onun göstermiş olduğu gibi bir davranışla ele almayı düşünmemiştim hiç.

Gülerek, “Tanrı’nın da bir mizah anlayışı olduğunu bilmiyor musun? Tanrı insanların saklambaç oynamasından hoşlanır. Örneğin sana bir şey kazandırmak istediği zaman ne yapar biliyor musun? Bunu güç bir sorunun arkasına saklar. Seni bu sorunun içine sokar ve ‘Bakalım oraya sakladığım şeyi bulabilecek misin?’ der. Bundan sonra da seni ilgiyle izler ve her zaman seni destekler. En sonunda sen bu harika şeyi bulunca mutlu olur mu? Tabii ki olur,” dedi.

Daha sonra da, “Evlat, anlat bakalım. Sorununu hemen burada masaya yatıralım ve şuna iyice bir bakalım,” diye devam etti.

Bu şekilde teşvik edildiğim için gerçekten de içimdekileri döktüm; yaşadığım zor durumları bir bir sayıyor ve bunu takiben de hayatımdaki olumsuzlukları peş peşe diziyordum. Sonunda yorgun düştüm ve “İşte böyle. Zorlu sorunlar değil mi?” dedim.

Andrews sandalyesinden kalktı ve eliyle hayali bir tüy yığınınını bir araya getiriyormuş gibi hareketler yaparak masanın çevresinde dolaştı. “Senin sorunlarını buraya yığıyorum; evlat, ne kadar da güzel bir şey bu,” dedi. Gözleri ışıldıyordu.

“Şimdi bak evlat,” (Beni her zaman evlat diye çağırırdı ve bu sıfat bana gerçekten de uygundu çünkü Andrews benim için bir baba gibiydi.) “yapılacak ilk şey dua etmek. Bizim küçük kafalarımız neyi bilebilir ki zaten? Bu yüzden Tanrı’nın yol göstericiliğini dileyelim,” dedi ve aradan birkaç dakika geçtikten sonra da, “Teşekkürler Tanrım. Amin,” diye ekledi.

“Bak evlat. Tanrı bizimle birlikte çalışıyor; bu yüzden düşünmeye başlayalım. Yüzündeki hüznünlü ifadeyi yok et. Coşkulu ol; çünkü büyük ve harika bir şeyler olmak üzere.”

Bir kez daha masanın etrafında yürümeye başladı. Biraz önce yığın haline getirdiği sorunları sağ elinin işaret parmağıyla dürtüklüyordu. Birader Andrews’un parmaklarında kireçlenme vardı; sağ el işaret parmağı, ilk eklemünde bulunan bir yumru yüzünden eğik dururdu. Ama bu bükülmüş parma-

ğını, benim tanıdığım parmağı düzgün olan insanlardan çok daha güzel doğrulturdu.

Bir ara duraksadı ve bu sorun yığını arasında sanki parmağının gireceği bir delik bulmuş gibi bir hareket yaptı. Önüne kemik atılmış bir köpek gibi kurcalıyordu sorun yığını. Gülmeye başladı ve “Hah, hah, buraya gel evlat. Sana ne demiştim? Her sorunun zayıf bir noktası vardır,” dedi. Daha sonra sorunu parçalara ayırdı ve benim daha önce hiç görmediğim bir yetenek ve anlayışla sorunu yeniden bir araya topladı. “Elinde çok büyük bir fırsat var delikanlı. Acaba bunu kullanabilecek misin kullanamayacak mısın? Ama başarabilirsin; çünkü Tanrı sana yardım edecektir. Eğer ihtiyacın olursa ben de yardım ederim,” dedi.

Tanrı'nın ve Birader Andrews'un yardımı varken nasıl başarısız olabilirdim ki zaten?

Ay ışığının ıslattığı yıldızlı gecenin altında baştan aşağı bir heyecan içinde eve döndüm. Yaşamdaki en büyük gerçeklerden birini, coşkunun sorunlarda mucizeler yaratabileceğini öğrenmiştim. Aşağıdaki sekiz garantili yönergeyi deneyin ve bunu kendi gözlerinizle görün:

Bir: Paniğe kapılmayın. Sakin olun. Kafanızı kullanın. Bütün aklınıza ihtiyacınız olacaktır.

İki: Sorunlarınızın altında ezilmeyin. Heyecanlanmayın. Kendinize güvenle, “Tanrı ve ben bu işin üstesinden gelebiliriz,” deyin.

Üç: Kafanızdaki karışık düşüncelerden kurtulun. Sorunlar genellikle kafa karışıklıkları tarafından kuşatılır. Bu nedenle kafanızdaki karmaşadan kurtulun. Bir kâğıt kalem alın ve sorununuzun bütün unsurlarını not edin.

Dört: Geçmişe takılmayın. “Bunu neden yaptım? Şunu neden yapmadım?” diye hayıflanmayın. Neredeyseniz oradan başlayın.

Beş: Bir çözüm arayın; sorunun tümü için değil de bir son-

raki aşama için çözüm arayın. Her aşama sizi bir sonrakine götürecektir. Böylece en sonunda sorunun tümünü çözüme ulaştıracaksınız. Bu nedenle sorununuzun çözüm aşamalarıyla mücadele etmekle yetinin.

Altı: Yaratıcı dinlemeyi uygulayın.

Büyük bir şirketin başkanı olan bir arkadaşım ne zaman güçlü bir sorunla karşı karşıya kalsa, köpeğini yanına alıp ormanlık bir alana giderdi. Köpeğinin birçok insandan daha anlayışlı olduğunu söylerdi. Köpeği ayaklarının dibinde yerini aldığı sırada o da bir kütüğün üstüne otururdu. Daha sonra da sorununu yüksek sesle köpeğine anlatır ve aniden, sorununun cevabını duyardı -dış kulağıyla değil, derinliklerinde yer alan iç kulağıyla-. Böylece köpeğiyle birlikte eve dönerlerdi. Yaratıcı dinlemeyi uygulamak için bir köpeğe sahip olmak ya da ormana gitmek zorunda değilsiniz.

Yedi: Belirli bir durumla karşı karşıya kaldığınızda, yapılması gereken en doğru şeyin ne olduğunu daima kendinize sorun. Eğer yapacağınız şey doğru değilse; yanlıştır. Yanlış olan hiçbir şey doğruya ulaşmamıştır. Bu yüzden doğru şeyi yapın ve doğru sonuca ulaşın.

Sekiz: Dua etmeyi sürdürün. Düşünmeyi sürdürün. İnanmayı sürdürün. Coşkunuzu da sürdürün çünkü coşkulu olmak sorunlarınızda mucizeler yaratır.

SEKİZ

COŞKU:

158

YAŞAMI DEĞİŞTİREN GÜÇLÜ MOTİVASYON

Bu bölüm, içlerindeki dinamizmin doğurduğu güçlü enerji sayesinde olağanüstü sonuçlara ulaşan insanların öyküleriyle doludur. Böyle insanlarla karşılaştıkça ya da böyle insanlardan haber aldıkça, benim heyecanım da o derecede artar. Çünkü insanların içerisinde, onları olduklarından daha da fazla geliştirecek ve yaşamda düşündüklerinden çok daha fazlasına kavuşmalarını sağlayacak bir potansiyel vardır. İşte beni *Farkı Yaratan Coşkudur* kitabını yazmaya iten şey de bu muhteşem potansiyel oldu. Çünkü coşkulu olmak birçok insanın yaşamında öylesine şaşırtıcı farklar yaratmıştır ki ben de makul boyutlardaki bir kitabın içine sıkıştırabildiğim kadarını anlatmak zorundaydım.

Yaşamlarında muhteşem işler başarmış olan insanların hikâyelerini toplama işinde karşılaştığım en müthiş insan öykülerinden biriyle başlıyorum. Bu öykü heyecan verici bir Amerikan öyküsü. İnsanın kalbini ısıtan ve insanı yaşamın sınırsız olanakları karşısında hayrete düşüren bir öykü.

Mary B. Crowe dokuz kardeşten biriydi. Babası Ohio'da bir demir-çelik fabrikasında haftada elli dolara çalışıyordu. Bu yetersiz kazancına rağmen geniş bir aileyi geçindiriyordu.

Babasının işte giydiği kirli tulumlarını yıkamak Mary'nin göreviydi ve bu tulumlar öylesine kirlenirdi ki! O günlerde, reklamlarda gördüğünüz sihirli deterjanlardan da yoktu.

Mary, babasının kıyafetlerini temizlemek için büyük emek harcardı. Mary'nin düşüncelerindeki büyük şeyler kaynağını her zaman buradan alırdı. Derken şaşırtıcı bir şey oldu. Daha önce hiç duymadığı bir şey zihnini kaplamaya başladı. Babasının kirli tulumlarını köpüklü suyun içine batırıp çıkardığı sırada zihninde heyecan verici bir resim parıldı: Üniversite! Başında kepi, üstünde cübbesiyle büyük bir kalabalığın önünde diplomasını almak ve üniversite rektörüyle tokalaşmak üzere sahneye doğru ilerliyordu. Mary Crowe ve üniversite! Ne kadar da budalaca bir düşünce! Parası yoktu, yardım alabileceği bir yer yoktu, torpili yoktu, hiçbir şansı yoktu. Ailesinin hiçbir üyesi de daha önce üniversiteye gitmemişti. Hayal bile edilemeyecek bir şeydi bu. Boşver gitsin! Ama Mary boşveremezdi; çünkü kafasında yaratıcı bir resim oluşmuş, içinde coşku doğmuştu. Bu duyguyla beraber de yaşamı değiştiren türden bir motivasyon gelmişti.

Böylece babasının tulumlarını yıkamaya devam etti ve bu arada da liseye gitti. Sonunda diploma günü geldi ve Mary iyi dereceyle mezun oldu. Mahalle papazı Mary'yi ofisine çağırıp çekmecesinden bir zarf çıkardı. Bu zarfı dört yıldır çekmecesinde saklıyordu. Zarfın içinde St. Mary's of the Springs College'ın burs kâğıdı vardı. Papaz, gıptayla bakılan bu bursu hak edecek birini beklemişti uzun süredir. Mary'nin gösterdiği gelişimi gözlemlemişti. Mary'nin zihninde canlanan resim işe yaramıştı: St. Mary's of the Springs College'ı hiç duymayan ama hayal eden, uğraş veren ve olumlu bir şekilde düşünüp azimle çalışan, bu sırada babasının kirli tulumlarını yıkamaya devam eden bir kız, üniversite için burs kazanmıştı.

Mary hevesle üniversiteye gitti; bu sırada bir spor kulübünde garsonluk, hizmetçilik, ahçılık yaptı; yani inancının ve isteğinin kamçılıdığı yaşama hazırlanmak için gerekli olan masrafları karşılamak için her işi yaptı. Ama mali durum zorlaşmaya başlamıştı. Son senesinde okulu bırakmak zorunda kalacakmış gibi görünüyordu. Ancak spor kulübünün bir üye-

si bu kızın ruhundan ve yeteneklerinden o kadar etkilendi ki ona sigortadan borç verdi ve bu da Mary'nin tıpkı lisedeki gibi iyi dereceyle mezun olmasını sağladı.

Bu borcun Mary üzerinde başka bir etkisi daha oldu; Mary hayat sigortasıyla ilgilenmeye başladı. Kariyeri hayat sigortası sayesinde kurtulmuştu. Bu sigorta diğer insanlar için de mucizeler yaratmaz mı zaten? Mary sigortacılıkla ilgili bir kursa gitti. Daha sonra da bir sigorta şirketine gidip sigorta temsilcisi olarak çalışmak için başvurdu. Ama şirketin müdürü onu, küçümseyerek, "Hayat sigortasıyla ya da satışla ilgili ne biliyorsun ki? Kimseyi tanıımıyorsun," dedi ve kesin bir şekilde, "Üstelik kadınsın. Cevabım hayır!" diye ekledi. Mary bir şans verilmesi için ısrar ettikçe, adam kızı defalarca geri çevirdi. Ama Mary her gün gidip adamın ofisinde oturdu, ta ki adam en sonunda çaresiz kalıp Mary'yi başından atmak için sert bir şekilde, "Tamam! İşte fiyat listesi ve masa, ama ne tolerans gösteririm ne de yardım ederim," diyene kadar. Mary ilk başlarda zorlandı ama birkaç gün sonra ilk poliçe satışını gerçekleştirdi. Aradan yıllar geçtiğinde Mary sigorta sektörünün duayenlerinden biri olmuştu. İsteksizce işe alınmasının üzerinden geçen yirmi beş yılın sonunda, iş arkadaşları bir akşam yemeğinde toplanarak Mary'yi seçkin bir sigortacı olması nedeniyle onurlandırdılar. Mary'nin başarı formülü ne miydi? Mary hayal etti, dua etti, içinde inanç ve olumlu düşünce taşıdı, bunlara ek olarak da coşkunu ve motivasyonunu korudu. Bunların bir araya gelmesiyle oluşan güçlü formül de Mary'nin yaşamını değiştirdi. Mary Crowe, coşkunun, dua ve inançla desteklendiği takdirde mesleki performansı zirveye taşıdığını, bütün potansiyel yenilgilerin üstesinden geldiğini ve insanların yaşamlarını değiştirdiğini göstermiştir. Yenilgiye planlarının içinde yer vermediği için de galip gelmiştir.

Mary Crowe, "Düşüncelerinizi ve böylece yaşamınızı değiştirebilirsiniz. Bunu, bilinçaltınızı iyi düşüncelerle, olumsuz imgeler yerine olumlu imgelerle doldurarak gerçekleştirebilir-

siniz. Sizler bir *oluşum* içindediniz ve *nasıl düşünürseniz öyle olursunuz!* Bu felsefe elbette, hayatınızda hiçbir sorun olmayacak demek değildir. Söylenmek istenen şey şudur: ‘Tanrı’nın varlığını içinizde ve çevrenizde duyumsamak suretiyle, yaşamın karşınıza getirdiği bütün sorunların üstesinden gelebileceksiniz. Tanrı’nın bu sorunlarla yüzleşmeniz için size cesaret ve güç vereceğine ve bunları çözerken size yardım etmeye hazır olduğuna dair duyulan sonsuz bir güven sizi başarıya ulaştıracaktır. Yapmanız gereken tek şey istemek ve inanmaktır!’” demiştir.

Mary Crowe’un heyecan verici öyküsü coşkunun, yaşamı değiştiren güçlü bir motivasyon olduğunu bir kez daha ispat etmiştir. Ve eğer bu tür bir değişim, bir kişi için gerçekleştiyse diğer insanlar için de gerçekleşebilir; hatta siz bile böyle bir değişim içine girebilirsiniz.

YENİLGİYİ KOLAYCA KABUL EDENLER HER ZAMAN YENİLİR

Yaratıcı düşünme süreci, zamanımızın en büyük sporcularından birinin de başarı felsefesinin bir parçasıdır.

New York Giants takımının yıldız oyuncusu Fran Tarkenton’a, “Amerikan futbolunda başarılı bir oyuncu olmak için ne yapmak gerekir?” diye soruldu ve Tarkenton bu soruyu şöyle cevapladı:

“Başarının resmini kalbinizde taşıyın. Günümüz toplumunda uç noktalara doğru giden bir seyir var. Kısa süre önce, kazanmanın önemi üzerine kuvvetli bir vurgu yapıyordu; bu düşünce çocuklar için bile geçerliydi. Derken, başka bir tepki ortaya çıktı. Akıllı anne babalar, ‘Gerçekçi davranmıyoruz,’ demeye başladılar. ‘Çocuklarımızın kaybetmeyi öğrenmesi gerekli; zaten kaybetmek de hayatın bir parçası değil mi?’ Bu oldukça doğru bir düşüncedir. Kazanmak aşırı vurgulanıyor olabilir. İncelikle kaybetmeyi de bilmemiz gerekir.

Ama işte bundan sonra uç bir düşünce ortaya çıkar. Centilmence kaybetme konusunda çok fazla düşünen çocuklar, sporun ve yaşamın amacının, yapılan işte başarı sağlamak olduğunu unuturlar. Yenilgiyi kolayca kabul eden biriyle karşılaştığınızda anlayın ki, karşınızda sürekli kaybeden biri vardır.

Ünlü oyuncu, oyununda bir dönem bir düşüş yaşadığını ve bu cesaret kırıcı düşüş sonucunda Amerikan futbolunu tümüyle bırakmayı düşündüğünü anlatır. Ama bu durumun üstesinden nasıl geldiğini şöyle açıklar: “Kazandığım ilk büyük zaferin resmini hâlâ kalbimin derinliklerinde taşıyordum. Bu başarıya yeniden ulaşabileceğimi düşünmekten hiçbir zaman vazgeçemedim. Birçok oyun sonrasında bu başarıya ulaştım da. Birçok yenilginin karşısında beni ayakta tutan bu resim olmasaydı, futbolu bıraktırdım.”

Sürekli ve kökleşmiş, güçlü bir motivasyon olarak insanın yaşamını değiştiren coşkuya dair olan bu örnek, başarı motivasyonu eğitmeni Bernard Haldene’in şu sözünü akla getirir: “Başarısızlıklarınız yerine başarılarınızdan bir şeyler öğrenin.” Bu söz, elbette alışlagelmiş tavsiyeden biraz daha değişiktir. Bir başarısızlık, bir işin nasıl yapılmaması gerektiğini gösterir. Bir işin nasıl yapılması gerektiğini bilmek daha önemliyken, bir işin nasıl yapılmaması gerektiğini kim bilmek ister ki? Bu yüzden herhangi bir işi doğru bir şekilde yerine getirip başarıya ulaştığınız zaman, kendinizi başarı doğrultusunda eğitmeniz akıllıca bir hareket olacaktır. Böyle bir başarı sonrasında kendinize, “Bu işi nasıl böylesine iyi bir şekilde hallettim?” diye sorun. Daha sonra bunu diğer başarılarınızda da tekrar edin. Diyelim ki golfte çok iyi bir vuruş yaptınız. Hemen neşyle, “Vay be, ne güzel bir atış!” diye düşünmeyin. Kendinize dikkatle bu vuruşu nasıl yaptığınızı sorun. Daha sonra da bu soruyu tekrar edin.

Elbette başarısızlıklarınızdan bir şeyler öğrenebilirsiniz. Edison’un bir elektrik ampülü yapmak için yaşadığı birçok ba-

şarısızlıktan sonra, “İşte bir elektrik lambasının nasıl yapılma-
yacağına dair beş bin yol!” dediği söylenir. Ama en sonunda
bir elektrik lambası yapmayı başardığında, diğer lambaları ba-
şarisından öğrendikleri ışığında yapmıştır. Bu nedenle centil-
men bir mağlup olun ama, sizin fazilet dünyası içinde kaybol-
manıza neden olacak kadar da değil. Kazanmak için, coşkuyu
bilincinizin derinliklerine öylesine yerleştirin ki bu duygu ya-
şamınızı değiştirmeniz için size etkili bir itici güç olarak kat-
kıda bulunsun.

Branch Rickey, Amerika’ya özgü bir spor olan beysbol
üzerine yazdığı klasikleşmiş *The American Diamond* (Ameri-
kan Elması) isimli kitabında, kendisi için ölümsüz olan iki
oyuncudan; muhteşem Ty Cobb’dan ve Honus Wagner’dan
bahseder. Rickey, Cobb’dan, ‘kazanılması gereken maçların
adamı’ diye söz eder; yani Cobb’un her zaman ama her zaman
iyi bir mücadele adamı olduğunu vurgular. Cobb’un sadece
bir hedefi vardır: kazanmak. “Cobb’un başarı kazanmak için
kontrol edilemez bir isteği vardı. Sahip olduğu yetenekleri,
onu bir mücadele veya çekişme sırasında sportmenliğin bütün
kibarlıklarından uzaklaştırırdı. Fiziksel mücadele konusunda
hırslı bir paranoyaktı. Saha dışındaki ya da içerisindeki bütün
mücadelelerde, herhangi bir kimse ya da herhangi bir şey kar-
şısında başarı sağlamak için ölümüne bir çaba gösterirdi.
Cobb, Ateş Kapıları’nı savunabilecek tek Yunanlı olabilirdi.”

Rickey kitabında, Cobb’un mücadelecisi ruhunun, kazan-
mak için duyduğu sınırsız coşkunun, onu beysboldaki en bi-
limsel oyuncularından biri yaptığını ifade eder. Rickey şöyle de-
vam eder: “Cobb’un müthiş bir kolu yoktu ama topu mükem-
mel bir doğrulukla fırlatması ve topun doğru bir şekilde dön-
mesi onun sahip olduğu alışılmış özelliklerdi. Topu dış saha-
dan fırlatırken hiçbir zaman ikinci bir adım atmazdı. Topu ya-
kalar yakalamaz fırlatırdı. Mesela, ‘Koşucu son hızda koşuyor;
benim bir buçuk metre koştuğum sırada o dört buçuk metre
koşacak,’ derdi. Comb her hareketinde tam anlamıyla bilimsel

davranırdı. Onun kollarından şans bulan bir koşucu duyulmamıştı henüz.

“Neredeyse saatle çalışırdı. Topu dış sahadan fırlatırken, topun yavaş bir hızda sekmesi yerine yerle ilk temas ettiği anda sıçramasını amaçlardı. Bunun için topun dönüşünün ve topun ilerleyeceği rotanın kesin bir biçimde kontrol edilmesi gerekiyordu. Acaba herhangi bir kimse, kendisini gönüllü olarak ve tek başına böylesine zorlu bir idmana tabi tutan başka bir insan daha duymuş mudur? Ben duymadım.”

164

Elbette Cobb, muazzam bir coşkuya ve beysbolda -ki bu onun hayatıydı- yapılabilecek en müthiş şeyleri gerçekleştirmesini sağlayan hareketli ve durmak bilmez bir motivasyona sahipti. Bu davranışları ona ‘Georgia şeftalisi’ lakabını kazandırdı ve onu tüm zamanların en iyi oyuncularından biri olan efsanevi Ty Cobb yaptı.

Rickey şöyle demiştir: “Beysbol oyunu bana keyif dolu bir hayat sundu. Bunu başka hiçbir şeyle değiştirmem.” Branch Rickey bütün zamanların en büyük beysbol adamı olmayı ateşleyici bir coşku sayesinde başarmıştır. Bu duygu, onun hayatında muhteşem şeylerin gerçekleşmesini sağlayan bir motivasyondur. Bir keresinde Rickey’ye sormuştum; “Branch, elli yıllık beysbol yaşamında yaşadığın en güzel deneyim ne oldu?” Rickey o koskoca çatık kaşlarını indirip, “Bilmiyorum,” diye karşılık verdi. “En güzel deneyimimi yaşamadım henüz.”

Büyük şeyler gerçekleştiren büyük insanları yaratan duygu; coşkudur.

GERÇEK BİR MÜCADELE VERİN; COŞKU YANINIZDA OLACAKTIR

Eski mücadeleciler ve dayanıklı ruhunuzu harekete geçirin. Sağlam bir coşku gerçek bir mücadele vermeniz için sizi motive edecektir. İnsanların içinde, doğaları gereği yaratıcı bir içgüdü, yani kazanma arzusu bulunur. Bu gerçeği yadsımak in-

sanın bile bile intihar etmesi demektir. Amerikan tarihinde söylenen temel sözlerden biri de -ki bu söz Amerikan kültüründe her zaman önemini koruyacaktır- Abraham Lincoln'un sevimli ama aynı zamanda inatçı olan annesi tarafından söylenmiştir. Batı bozkırlarının yoksullukları ve zorlukları içerisinde, içgüdüsel olarak oğlunun büyük bir insan olacağını duyumsayan anne, uzun boylu evladına, "Abe, biri ol," demiştir.

Ama zaman nasıl da değişti. Şimdilerde, 'hiç kimse olma' felsefesi, aşırı-solun dayanak noktası olmuştur. Ama bu felsefe, insan doğasına ters olan yanlış bir görüşü savunduğu için geçerliliğini koruyamayacaktır. Nasıl ki toprağın içine yerleştirilen bir tohum, doğası gereği güneşe doğru yükseliyorsa insan da doğası gereği yükseğe, her zaman daha yükseğe çıkmak ister. İşte bu yüzden bu kitap da hayatında bir yerlere varmak isteyen insanların ihtiyacını karşılamak, insanların kaybetmek yerine kazanmalarını sağlamak ve onları bu doğrultuda harekete geçirip motive etmek için yazılmıştır. Diğer bir deyişle, bu kitap, insanların 'birileri' olmaları için ve kendilerini 'hiçbir şey' olmamanın ne kadar güzel olduğu konusunda aldatmalarına bir son vermek için tasarlanmıştır.

Zorlukların ve güçlüklerin azaltılması konusu üzerinde ne kadar çok durulursa durulsun, yaşam bir mücadeledir, bir kavgadır. İnsanların sırtlarındaki yükü kaldırmak ya da en azından bu yükü hafifletmek; insanlığın büyük bir kısmının durumunu düzeltmek; gecekonduların mahallelerini ve gettoları ortadan kaldırmak; adaletsizliklerin üstesinden gelmek ve siyahlar ve beyazlar arasındaki ilişkileri düzeltmek... Bunların hepsi önemli amaçlardır. Ama bütün bunlar başarsa bile yaşam yine de güzel bir şarkı gibi, ardı arkası kesilmeyen güzel bir parti gibi olmayacaktır hiçbir zaman.

İşte bu yüzden, 'biri' olmak isteyen, güzel şeylerin olmasını arzu eden her insan, mücadele unsurunu göz önünde bulundurmalıdır. Eğer bir insan coşkuya sahipse, sözü edilen güzel şeyleri gerçekleştirmek için gerekli olan 'yüce mücade-

le'de kendisine yardım edecek olan güçlü motivasyona sahip olacaktır.

Eğer varlıklı toplumumuzun gençleri, bu ülkenin temeli inşa edilirken kullanılan yalın ve doğrudan cesareti unutsalardı, bu gerçekten çok talihsiz bir şey olurdu. Ulusumuz, şimdi sayacağım beş niteliğe sahip olan insanlar tarafından yaratılmıştır. Bu nitelikler; yiğitlik, beceriklilik, cesaret, inayet ve Tanrı inancıdır. Ancak bu niteliklere sahip olan insanlar bu uygarlığı devam ettirebilir.

166

Donna Reed, yazı yazdığı *Guidposts* dergisinde, bütün zorluklar karşısında gösterdikleri coşku ve mücadeleleri sayesinde bugün sahip olduğumuz refah içindeki ülkemizi şekillendiren insanların dokunaklı hikâyelerini anlatır:

“Beverly Hills'teki güzel evimizin konforu içerisinde otururken, dört kardeşten biri olarak Denison, Iowa yakınlarındaki bir çiftlikte geçirdiğimiz günler hakkında konuşmaya başladım.

“Hem annem hem de babam, ben doğmadan önce bu eyalete gelmişlerdi. Biz çocukların, çiftlikte yerine getirmemiz gereken küçük görevlerimiz vardı. Ben inekleri sağıyordum. Tulumbadan su çekip, fırın için gerekli olan kömür ve odunları getiriyordum; işte bu yüzden, bugün bile kendi ekmeğimi kendim pişirebiliyorum. Benim çocukluğum ile çocuklarımın şu gün yaşadıkları arasındaki en belirgin fark benim bir çiftlikte yaşamış olmam değil. En önemli fark, Iowa'da Bunalım yıllarının müthiş baskısı altında yaşadığımız yoksul hayat.

“Amerika'da herhangi bir insanın, 30'lu yıllarda Ortabatı'da yaşayan çiftçilerden daha fazla acı çektiğini sanmıyorum. Bu insanlar, yani arkadaşlarımız ve komşularımız, sıkıntılar yaşıyorlardı. Günler her yerde çok kötü geçiyordu ve tabii ki insanların çok az parası vardı. Ama daha da kötüsü, daha sonra, bütün ekinleri mahveden ve yeryüzünü kasıp kavuran bir kuraklık ve bunu takiben de kuru toprağı büyük, kara bir toz fırtınasına dönüştüren şiddetli bir rüzgâr ortaya çıktı.

Aileler, eşyalarını eski püskü arabalarına yüklüyor ve gidiyorlardı...

“Yokluk, yoksulluk; bunlar insanın başına gelebilecek korkunç şeyler, ama bunların başka insanların başına gelmesine şahit olmak daha da kötü. Yemek ve su için ağlayan hayvanlarımızın çıkardığı sesleri hatırlıyorum. Yakın bir çiftlikte yaşayan küçük bir kızın yanıma gelip, ailesiyle birlikte oradan ayrılacakları için artık benimle oynayamayacağını söylediğini hatırlıyorum. Kız nereye gideceklerini bilmiyordu; gidiyorlardı.

“O zor günleri düşününce daha çok anne ve babamın yaşadıklarını ve onların sabah erken kalkıp gece geç yattıklarını, günden güne daha da fazla emek harcadıklarını gördüğüm zaman içimde duyduğum acıyı düşünüyorum. Bizim çocuklar olarak yalnızca birkaç tane oyuncağımız vardı; ben, hiçbir zaman sahip olamayacağım bir bisiklete özlem duyuyordum daima. Ama bu yaşadığım yoklukların o zamanlar benim için çok da önemli olduğunu anımsamıyorum şu anda. Çünkü içinde bulunduğumuz durumun kaçınılmaz gerçeklerini çok iyi biliyordum. Aslında babam olmasaydı biz de çiftliğimiz terk edebilirdik.

“Babamın ismi William Mullenger'di ve kendisi çok inatçı bir insandı. Hiçbir zaman pes etmezdi. Çiftlik hayvanlarımızı birer birer satmak zorunda kalıyorduk. Komşularımız art arda çiftliklerini terk ediyorlardı ve babam da her seferinde bize sakin ama inancının desteklediği yadsınamaz bir canlılıkla şöyle diyordu:

“Hep böyle olmayacak.”

“Babamın birçok insan hiçbir şeyden emin değilken nasıl bu kadar kendinden emin olabildiğini merak ederdim. Daha sonra pazar günleri bunun cevabını bir parça da olsa öğrenirdim. Pazar günleri babam, annemi ve dört çocuğunu 15 yıldır kullandığımız eski arabamıza bindirirdi; Denison'daki Metodist Kilisesi'ne doğru tangır tungur yol alırdık. Kilisede baba-

mın yanında oturmak bana güç verirdi. Papaz İncil'i okurken babam, özellikle dinlemesi gerekiyormuş gibi öne doğru eğilirdi. Biz çocuklar, babamızın yüzüne bakarak bu eski sözcüklerin onun bir hafta daha dayanabilmesi için ruhunu ve kuvvetini beslediğini görebiliyorduk.”

Bu babanın onu güçlü kılan bir inancı ve kararlılığı vardı. Güzel şeylerin olmasını sağlamıştı; coşkuya, motivasyona, harekete geçme özelliğine ve azme sahipti. Ve dahası, yukarıda saydığım şu beş özelliğe de sahipti: Yiğitlik, beceriklilik, cesaret, inayet ve Tanrı inancı. Bu özelliklere sahip olan bir insanı mağlup etmek gerçekten de oldukça zordur.

Coşkunun, insanın zihnine köklü bir şekilde yerleştiği zaman, harika olayların gerçekleşmesini sağlayan ve şaşırtıcı şeylerin olmasına neden olan güçlü, harekete geçirici bir faktöre dönüşmesi gerçeği, ne kadar da muazzam bir konudur. İnananlar, olumlu düşünenler, coşkulular. Bu insanlar büyük işler başarırlar.

COŞKU VE İLK MOTOR

Henry Ford, bir otomobil üretmek için yanıp tutuşuyordu. İnsanlar onun 'kaçık' olduğunu söylüyordu. Ford gerçekten de kaçık bir adamdı; coşku ve bu duygunun şekillendirdiği amaç yolunda son derece gayretliydi. Edison da elektrik ampulü, gramofon ve daha birçok icat yapma konusunda son derece coşkuluydu ve bu doymak bilmeyen motivasyonu sayesinde de bunların hepsi icat edildi. Wright kardeşler uçabilecek bir makine için istek duyuyorlardı. Bu makine uçmayı başardı. Bu liste günümüze kadar uzatılabilir; çünkü hepsi için aynı ilke geçerlidir: İstekli ve coşkulu olduğunuz sürece her şeyi gerçekleştirebilirsiniz.

Ancak mutlaka birileri çıkar ve insanları başaramayacakları bir şey için yüreklendirmenin yanlış bir şey olduğunu, sadece yetenekli ve güzel görünüşlü insanların hedeflerine ula-

şacağını sofu bir ayıplamayla anlatır. Ama böyle insanlar ya-
nılmaktadırlar; çünkü insan kim olursa olsun, görünüşte han-
gi şartlar altında bulunursa bulunsun, herhangi bir şey için ist-
tek ve coşku geliştirip bu yolda sebat ederse en şaşırtıcı şeyle-
ri gerçekleştirebilir.

KİMSENİN YAPAMADIĞINI O YAPTI

Mesela, olanaksızlıklar ve engeller yüzünden başaramaya-
cağınız bazı şeyler olduğu şeklinde aptalca bir düşünce taşı-
yorsanız, *Guidepost* dergisinde çalışan Legson Kayira isimli
Afrikalı genç adamın öyküsünü iyice düşünün. Onun bu ina-
nilmaz öyküsünün ismi *Yalınayak Amerika*'ya.

“Annem Amerika'nın nerede olduğunu bilmezdi. Ona,
'Anne, üniversiteye devam etmek için Amerika'ya gitmek isti-
yorum,' dedim. 'Bana izin verir misin?'

“O da 'Peki,' dedi. 'Gidebilirsin. Ne zaman yola çıkacak-
sın?'

“Anneme, köyümüzde yaşayan insanlardan Amerika'nın
ne kadar uzak olduğunu öğrenmesi için zaman vermek iste-
miyordum; çünkü bunu öğrenirse korkup fikrini değiştirebi-
lirdi.

“'Yarın,' dedim.

“'Peki. Sana yolda yemen için biraz mısır hazırlayayım.'

“Ertesi gün, 14 Ekim 1958'de, Doğu Afrika, Kuzey Nyasa-
land, Mpale'de bulunan köyümdeki evimden ayrıldım. Giysi
olarak sadece üzerimdekiler; yani haki renkte bir gömlekle bir
şort vardı. Sahip olduğum iki hazineyi de beraberimde taşı-
yordum: Bir İncil ve *Pilgrim's Progress* (Hacının Yolculuğu).
Ayrıca yanımda, annemin bana verdiği, muz yaprakları arası-
na sarılmış mısır ile korunmak için de küçük bir balta vardı.

“Hedefimle benim aramda bir okyanus ve bir kıta bulun-
yordu ama benim hedefime ulaşacağımdan hiçbir kuşum
yoktu.

“Kaç yaşında olduğuma dair hiçbir fikrim yoktu. Bu gibi şeyler, zamanın daima aynı kaldığı topraklarda çok az anlam ifade eder. Sanıyorum ya 16 yaşındaydım ya da 18.

“Babam, ben çok küçükken ölmüştü. Annemin, 1952’de Iskoçya Kilisesi’nin misyonerlerinin söylediklerine uyması sonucunda da ailemiz Hıristiyanlığı kabul etmişti. Misyonerlerden yalnızca Tanrı’yı sevmeyi değil, köyüme, insanlarıma ve ülkeme yararlı olmak istiyorsam eğitim görmem gerektiğini de öğrenmiştim.

170

“13 kilometre uzakta bulunan Wenya’da, misyonerlerin açtığı bir ilkokul vardı. Kendimi okumak için hazır hissettiğim bir gün oraya gittim.

“Orada birçok şey öğrendim. Çoğu Afrikalının inandığı gibi içinde bulunduğum şartların kurbanı olmadığımı, aksine bu şartların efendisi olduğumu öğrendim. Tanrı’nın bana verdiği yetenekleri, bir Hıristiyan olarak diğer insanların hayatlarını güzelleştirmek için kullanmak zorunda olduğumu öğrendim.

“Daha sonra lisedeyken Amerika’yı öğrendim. Abraham Lincoln’ün hayatını okudum ve ülkesindeki köleleştirilmiş Afrikalılara yardım etmek için birçok sıkıntı çeken bu adamı sevmeye başladım. Amerika’da bir köle olarak doğduktan sonra, insanlarına ve ülkesine yararlı olmak için saygınlık ve şeref içinde yükselen Booker T. Washington’un otobiyografisini de okudum.

“Bu insanları taklit ederek, kendi toprağında tıpkı onlar gibi bir lider, belki de ülkenin cumhurbaşkanı olmak için gerekli olan eğitim ve fırsatlara, yalnızca Amerika’da sahip olabileceğimi yavaş yavaş anlamaya başladım.

“Amerika’ya gidecek bir gemi bulacağımı ümit ederek, Kahire’ye gitmeyi tasarlıyordum. Kahire, 5000 kilometre -bu mesafenin uzunluğunu kavrayamamıştım- uzaktaydı ve bu mesafeyi yürüyerek dört ya da beş gün içinde katedebileceğim şeklinde aptalca bir düşüncem vardı. Dört ya da beş gün sonra

evimden ancak 40 kilometre uzaklaşabilmişim, yiyeceğim bitmişti, param yoktu ve ne yapacağımı bilmiyordum; sadece yürümeye devam etmem gerektiğini düşünüyordum.

“Bir yıldan daha uzun bir süre, benim yaşam tarzımı oluşturan bir yolculuk şekli geliştirmiştim. Köyler orman yollarında, çoğunlukla birbirinden sekiz ya da dokuz kilometre uzaktaydı. Öğleden sonraları köylerden birine ulaştıktan sonra, yemek, su ve yatacak yer için çalışıp çalışamayacağımı soruyordum. Bunu kabul ederlerse geceyi o köyde geçirdikten sonra sabahleyin kalkıp bir sonraki köy için yola koyuluyordum.

“Bu her zaman mümkün olmuyordu. Afrika’da kabilelerin kullandığı diller, birkaç kilometrede bir değişir; kendimi, iletişim kuramadığım insanların arasında buluyordum çoğu zaman. Bu durum beni onların karşısında bir yabancı, belki de bir düşman konumuna getiriyordu; köylerine girmeme izin vermedikleri için de, ot ve yabani meyveler yiyerek geceyi ormanda geçirmek zorunda kalıyordum.

“Çok geçmeden, yanımda taşıdığım baltamın insanlara, dövüşmek ya da hırsızlık yapmak için geldiğim izlenimini verdiğini keşfettim. Bu nedenle de baltamı, gizlice taşıyabileceğim bir bıçakla takas ettim. Korku duyduğum orman hayvanlarına karşı tamamen korunmasızdım; ama geceleri onların seslerini işitmeme rağmen, hiçbiri bana yaklaşmadı. Buna rağmen sıtmaya yol açan sivrisinekler daimi arkadaşlarımdı ve çoğu zaman da hastaydım. Yine de inancımı kaybetmiyordum.

“1959’un sonu itibariyle, Uganda’ya kadar 1600 kilometre yol katetmişim; burada bir aile beni yanına aldı ve ben de hükümet binaları için tuğla yapma işine girdim. Orada altı ay kaldım, kazandığım paranın çoğunu anneme yolluyordum.

“Ne kadar sıkıntı çekersem çekeyim vazgeçmemeye kararlıydım.

“Bir öğlen vakti Kampala’daki USIS kütüphanesinde, beklenmedik bir şekilde Amerikan üniversiteleri rehberine rastla-

dım. Rastgele bir sayfa açarak, Mount Vermon, Washington'da bulunan Skagit Valley College'in ismini gördüm. Amerikan üniversitelerinin, hak eden Afrikalılara kimi zaman burs verdiğini duymuştum; böylece Dean George Hodson'a mektup yazdım ve burs için başvuruda bulundum. Geri çevrilebileceğimi biliyordum ama yine de cesaretim kırılmadı. Rehberde bulunan bütün üniversitelerle yazışacaktım; ta ki aralarından biri bana yardım edene dek.

172

“Üç hafta sonra Dean Hodson cevabımı yolladı: Bursu kazanmıştım ve okulum bir iş bulmama yardımcı olacaktı. Büyük bir sevinç içerisinde Amerikan otoritesine gittim; bana verilen cevap, kazandığım bursun Amerika'ya gitmem için yeterli olmadığı yönündeydi. Bir pasaporta ve vize almak için gerekli olan gidiş-dönüş bileti parasına sahip olmam gerekiyordu.

“Böylece, pasaport almak için Nyasaland hükümetine mektup yazdım ama reddedildim; çünkü onlara ne zaman doğduğumu bildirememiştim. Daha sonra beni çocukluğumda eğiten misyonerlere mektup yazdım ve onların çabaları sonucunda da pasaport almayı başardım. Ama yine de Kampala'da vize alamıyordum; çünkü param yoktu.

“Kararlılığımı koruyarak Kampala'dan ayrıldım ve yolculuğuma kaldığım yerden, kuzeye doğru devam ettim. İnancım o kadar güçlüydü ki son paramı da sahip olduğum ilk ayakkabı için harcadım. Skagit Valley College'a çıplak ayakla giremeyeceğimi biliyordum. Ayakkabılarım eskimesin diye onları elimde taşıyordum.

“Uganda'yı geçerek Sudan'a vardım; Sudan'da köyler birbirlerinden çok daha uzaktaydılar ve insanlar da bana karşı arkadaşça davranmıyordu. Kimi zaman yatmak için ya da yiyeceğimi kazanacağım bir iş bulmak için 40 ya da 50 kilometre yürümek zorunda kalıyordum. Sonunda Hartum'a ulaştım ve burada bir Amerikan Konsoloslugu bulunduğunu öğrendikten sonra da şansımı denemek için oraya gittim.

“Ülkeye girmek için gerekli olan şartları bir kez de yar-

dımcı konsolos Emmett M. Coxson'dan dinledim; ama Bay Coxson içinde bulunduğum kötü durumu üniversiteye bildirdi. Daha sonra da telgrafla bir cevap aldım.

"Beni ve yaşadığım sorunları duyan öğrenciler, yardım gelirleri düzenleyerek 1700 dolar toplamışlardı.

"Heyecanlanmıştım ve son derece minnettardım; aşırı bir sevinç içinde Amerikalıların son derece arkadaşça ve kardeşçe davrandıklarına karar verdim. Tanrı'ya, yol göstericiliği için müteşekkirdim ve geleceğimi O'nun yardımlarına borçluydum.

"İki yıldan uzun bir sürede 4000 kilometre yürüdüğümü dair haberler Hartum'da yayılıyordu. Komünistler yanıma geldi ve yol harcamalarımla geçineceğim para da dahil olmak üzere bütün giderlerimi karşılayacaklarını söyleyerek beni Yugoslavya'da bir okula göndermeyi teklif ettiler.

"Onlara, 'Ben bir Hıristiyanim,' dedim, 've sizin dinsiz okullarınıza devam edersem, olmak istediğim gibi bir insan olamam.'

"Bir Afrikalı olarak Birleşik Devletler'de rengimden dolayı zorluklar yaşayacağım konusunda beni uyardılar ama ben, Amerikan gazetelerinde, bunun etkisi gittikçe azalan bir faktör olduğunu hissetmeme yetecek kadar yazı okumuştum. Dinim bana, insanların mükemmel olmadığını ama mükemmelleşmek için çaba gösterdikleri sürece Tanrı'yı memnun ettiklerini öğretmişti. Sanıyorum Amerikalıların gösterdiği çaba da ülkelerini kutsal bir toprak parçası yapmıştı.

"Aralık 1960'da, elimde iki kitabımı taşıyarak ve hayatımda ilk defa bir takım elbise giyerek, Skagit Valley College'a ulaştım.

"Öğrenci topluluğuna yaptığım teşekkür konuşmasında, ülkemin başbakanı veya cumhurbaşkanı olmak için duyduğum arzuyu anlattım ve bu sırada insanların bu isteğime güldüklerini fark ettim. Acaba aptalca şeyler mi söylemiştim; merak ediyorum. Ben hiç de öyle düşünmüyorum.

“Tanrı kalbinize olanaksız görünen bir hayal yerleştirmişse, O bu hayali gerçekteştirmenize yardım etmek istiyordur. Afrikalı bir köylü olarak, bir Amerikan üniversitesi mezunu olma zorunluluğunu hissettiğim zaman, bunun gerçekteşeceğine inanıyordum. Washington Üniversitesi’ni bitirerek bunu gerçekteştirdim de. Eğer Tanrı bana, Nyasaland cunhurbaşkanı olma hayalini vermişse, bu hayalim de bir gün gerçekteşektir.

174

“Eğer Tanrı’ya karşı direnirsek, bir hiç olarak kalırız. Ona itaat ettiğimiz zaman ise, önümüzde ne gibi zorluklar veya fedakârlıklar olursa olsun, hayal etme cesaretini gösterdiğimiz şeyin çok daha ilerisine geçeriz.”

Bu olağanüstü hikâye, bu ‘tamamen olanaksız’ deneyim, istekli ve coşkulu olmanın, muazzam bir şeyin gerçekteşmesinde kuvvetli bir motivasyon olarak büyük rol oynadığını göstermektedir. İnsanların, coşkunun kişiyi en büyük başarılaraya götürdüğü gerçekteşini neden anlamadıklarını, hareketlerini bu gerçekteşen neden dayandırmadıklarını merak ediyorum.

DOKUZ

COŞKU, YAŞADIĞINIZ ZORLUKLAR KARŞISINDA SİZE GÜÇ VERİR

175

Aşılması çok güç olan zorluklar karşısında bulunduğunuz farz edin. Acaba böyle bir durumda, sizden coşku duymanız beklenir mi? Eğer cevabınız evet ise; bunu nasıl gerçekleştirebilirsiniz? İşte coşkulu olmak, gerçek potansiyelini böyle durumlarda ortaya koyar ve aynı anda da gerçekten işe yaraymaya başlayıp, güzel sonuçlar verir.

Gelmiş geçmiş en iyi golfçülerden biri olan Ed Furgol'ı ele alalım. Ed on yaşındayken salıncakta sallanırken beton kaldırımın üstüne düştü; sol kolunun üstüne düştüğü için de dirseği deriyi yırtarak dışarı çıktı. Hemen hastaneye yetiştirildi ve burada bu küçük çocuk için yapılabilecek her şey yapıldı. Ama sol kolu sağ kolundan yirmi beş santim kısa kalmıştı. Böyle bir kazanın, on yaşındaki normal, enerjik bir çocuğun üzerindeki sarsıcı etkileri gerçekten de kötü olabilirdi. Ama bütün bu sarsıcı etkilerin üstesinden, çocuğun zihnini saran hayatı bir güç sayesinde gelindi: İstek ve coşku. Çocuk golfe heves duyuyordu. Amerika Açık Şampiyonu olmak için yakıcı ve içini kıpır kıpır eden bir hırsı vardı. Ama ne kadar aptalca ve gerçek dışı bir düşünceydi bu! Biri, kollarından biri kısa kalmış olan bu zavallı çocuğun kafasındaki düşünceleri tatlılıkla yok etmeliydi. Bu nedenle insanlar bu çocukla üzülen konuşuyorlardı. Ve elbette ortalama, olumsuz bir insan böylesine bir sakatlık yüzünden her şeyden tümüyle vazgeçerdi.

Ancak Ed Furgol farklı bir insandı. Çok önemli özelliklere sahipti. Bütün bu özellikleri üst üste koyup topladığında, bunlar, sakat kalan kolu karşısında daha ağır basıyordu. Peki neydi bu özellikler? İlk olarak bir hedefi vardı; öyle belirsiz bulanık bir hedef değildi bu, -zaten böyle bir hedef, hedef bile sayılmaz-, belirgin, açıkça tanımlanmış bir amacı vardı: Golf şampiyonu olmak. Kolu sakat olsun ya da olmasın, kesinlikle istediği ve umut ettiği şey buydu. Kendine inanıyordu. Tanrı'nın yardımıyla ve kesinlikle acı verici olacaksa da gösterdiği çabalar sayesinde, golf topunu girmesi gereken yere sokmayı başarabilirdi. Ve bu işi başaran herhangi bir insanın şampiyonluğa ulaşabileceğini de biliyordu. Zor olsun ya da olmasın, şampiyon olmayı amaçlıyordu.

KEŞKE DEMEYİN, NASIL DEYİN

Ed başka önemli bir özelliğe de sahipti. Hiçbir zaman *keşke* demezdi. Her zaman *nasıl yapabilirim* derdi. Sürekli *keşke* diyen insanlar şöyle konuşur hep: “Keşke şunu yapmasaydım... Keşke bu iş benim başıma gelmeseydi... Keşke önüme daha iyi bir fırsat çıksaydı.” Birbiri ardına dizilen umutsuz *keşkeler*. Bu ‘özürlü’ çocuk ise bütün *keşkeleri* unutup, *nasılların* üstünde durmaya başladı. Kendine sordu: Bu kısa kalan kolumu *nasıl* telafi edebilirim? Vuruşlarda bütün vücudumu *nasıl* kullanabilirim? Evet, *nasıl* şampiyon olabilirim? Bütün bunlar gösteriyordu ki, Ed Furgol’ın bütün zorluklar karşısında kendisine güç katan bir coşkusu vardı. Gerçekten de bir zorlukla karşı karşıyaydı; ama sahip olduğu coşku bu zorluğu yok etti.

Kısa kalan kolunu, vuruş yaparken bütün vücudunu kullanarak telafi etmek zorundaydı. Topa vururken bir ağacı baltalıyormuş gibi bir hareket yapıyordu. Ama bütün vücudunu kullandı ve böylece toplara bütün ağırlığıyla vurmayı başardı. Gözlemciler, bu vuruş şekline alışana kadar Ed’in, Birleşik Devletler’deki diğer muhteşem oyuncular arasında biraz gü-

lünç göründüğünü söylemekteydiler. Kollarından biri diğerrinden yirmi beş santim kısa olan bir çocuk, golf oynamaya çalışıyordu.

Büyük yarışmadan önceki gece Ed uyanıverdi ve bir ses kulaklarına bir şey fısıldadı: “Ed, yarın Amerika Açık Şampiyonu olacaksın.” Ertesi gün, daima *nasıl yapabilirim* diye düşünen bu çocuk, fark yaratan bir coşkuya sahip olan bu sakat delikanlı, şampiyon oldu.

Gazeteciler Ed’e bazı isimler söyleyerek gelecekteki şampiyonların kimler olabileceğini tahmin etmesini istiyorlardı. Önerdikleri ilk isimle ilgili olarak, “Hayır, o hiçbir zaman şampiyon olamayacak,” dedi Ed.

“Peki neden?”

“Çünkü yeterince acı çekmedi.”

İkinci bir isim verdiler. Ed yine kafasını sallayarak, “O da hiçbir zaman başarılı olamayacak,” dedi.

“Peki bu neden?” diye sordular.

Ed de, “Golfe yeterince açlık duymadı,” diye cevap verdi.

Üçüncü bir isimle ilgili olarak ise, “O da hiçbir zaman şampiyon olamayacak; çünkü yeterince yenilmedi,” diye konuştu.

Görünüyordu ki sözü edilen bu golfçüler, yeterince güçlük veya deneyim yaşamamışlar ya da fark yaratan bir coşkuya sahip olmamışlardı. Şampiyon olmak için gerekli olan şeyler mücadele, hedef ve coşkudur.

Peki sizin yirmi beş santim kısa kalan kolunuz nerede? Belki de fiziksel bir özrünüz yok; ama zihinsel davranışlarınızda bir zayıflık ya da inancınızın kollarında bir sakatlık bulunabilir. Aslında birçoğumuz, insanların Tanrı’nın amaçladığı gibi ya da kendilerinin istediği gibi insanlar olmalarına yardımcı olan inanmanın gücüne yeterince değer vermiyoruz. Tanrı’nın gücü sayesinde, her insan her türlü zayıflıktan kurtulabilir, önündeki engel nasıl olursa olsun herkes yaratıcı yaşama doğru harekete geçirilebilir.

Buna inanmak, yaşamında ileri noktalara ulaşmak isteyen insanın en önemli özelliğidir. Zorlukların insanlara güç kazandırdığı ve onları mutlu ettiği bir gerçektir; çünkü hayatlarında, yaşamının arındırıcı süreci sayesinde ortadan kaldırılan zor dönemler geçirmeyen insanlar, uzun vadede hiçbir zaman güçlü, mutlu ya da etkin olamazlar.

COŞKUNUN BULAŞICILIĞI

Emory Ward, “Coşku, tıpkı kızamık gibi, kabakulak ve soğuk algınlığı gibi son derece bulaşıcıdır,” demiştir.

Ama kızamığın, kabakulağın ve soğuk algınlığının aksine, coşku iyi bir şeydir. Umarım buna siz de yakalanırsınız.

Geçenlerde, bu kitabı yazdığım sırada, eski bir arkadaşım olan Henry S.’ye rastladım. Henry, kitabımın ismini duyunca bayağı heyecanlandı. O alışılmış coşkun tavrıyla, “Vay canına! Bu, benim için de geçerli!” diye haykırdı ve, “Bunun nedenini biliyorsun herhalde?” dedi. Elbette nedenini biliyordum; çünkü Henry’nin yaşamını kurtaran değişimde benim de ufak bir katkı olmuştum. Henry, “Ama söylenmesi gereken şeyleri sulandırmadan anlat kitabında,” diyerek beni uyardı. “Önemli olan şey genel anlamda bir coşku değildir; daha çok özel bir şeye karşı duyulan coşkudur. Tanrı’ya, hayata ve insanlara karşı duyulan coşkudur bu. Bu yüzden okuyucularına, farkı yaratan coşkudur derken şaka yapmadığını anlat benim için. Coşkunun bulaşıcı olduğuna inanıyorum.”

Henry’nin bu olumlu sözlerinin bir nedeni vardı; çünkü o da Amerikalıların yaşadığı ‘aşırı zorlama’ hastalığının bir kurbanıydı. Bu hastalık, anksiyete ve gerginliğin insanda son düzeye kadar varması olarak tanımlanabilir. Henry’nin bu hastalığın ilk sonucu olarak yaşadığı şey, verimliliğindeki düşüştü. Çünkü insanlar ancak zihinsel, manevi ve fiziksel güçlerinin

bir uyum içinde çalıştığı durumlarda işlerinde verimli olabilirler.

Bu durumu resmetmek için, yıllar önce uzun bir süre form düşüklüğü yaşamış olan ünlü bir beysbol oyuncusunun yaşadıklarını anlatalım. Bu oyuncu normalde mükemmel bir atıcıydı; ama vurucular topa vurduktan sonra koşmak yerine yürüyorlardı artık. Onun attığı topları beysbol sahasının üzerinden dışarı yolluyorlardı. Performansının zirvesindeyken onunla ilgili filmler hazırlanırdı. Şimdi ise aynı filmler, yaşadığı form düşüklüğüyle ilgili olarak hazırlanıyordu. Atış yaparken, sağ ayağının sınır çizgisini sekiz santim geçtiğini ve atışının da daha az düzgün olduğunu, hatta sarsıntılı ve gergin olduğunu gösteriyorlardı. Psikiyatrik ve dinsel danışmanlık, adamı endişeye sürükleyen şeyin, ciddi ailevi sorunlar olduğunu ortaya koydu; adam daha fazla kazanca ve mali kaynaklara gereksinim duyuyordu. Zihninde, performansıyla ilgili olarak öylesine sinirli bir anksiyete geliştirmişti ki, oyunda hiçbir şekilde verimli olamıyordu. Başarılı olmak ve büyük ihtiyaç duyduğu maaş artışını haklı çıkartmak için çırpınıp duruyordu. Ama sonuç istendiği gibi olmadı. Kendini çok fazla zorluyordu, bunun sonucunda bir çöküntü içine girdi. Aldığı psikiyatrik danışmanlık ise adama, yaşadığı sorunları azaltmakta yardımcı oldu ve onu memnuniyet verici bir çözüme ulaştırdı. Anksiyetesi ve gerilimi hafifledi. Atış yaparken çizgiyi aşan ayağı eski yerine döndü, atışı düzeldi ve etkinliği geri geldi.

İşte Henry S. de aynı durumdaydı; uzun süredir kendini aşırı zorluyordu. Gerginleşip mutsuzlaşmıştı. Doğuştan gelen neşeli coşkusu, neşesiz, yorucu ve hırslı bir tempoya dönüşmüştü; yine de kendisini emlak işinde bir lider yapan o eski mutlu ve başarılı günlerin neşeli diline devam ediyordu.

Derken bir şey oldu ve bu olay da onun bana yaptığı 'coşkuyu hatta beklet' şeklindeki uyarılarını haklı çıkardı.

Henry, süratle gelişen bir bölgedeki en başarılı emlakçılar-

dan biriydi ve iyi para kazanıyordu. Ama bu durum kendisini az daha öldürecekti. Hafif bir kalp krizi geçirdi ve bunun, kendisi için bir ‘uyarı’ olduğu belirtildi. Sarsılmıştı; ama “büyük güçlü bir adamdı o; bunun gibi şeyler onu etkileyemezdi.” Böylece, geçirdiği kalp krizini göz ardı etti ve aynı hızlı tempoda çalışmaya devam etti. Gündüzleri ısrarlı bir şekilde satış yapıyor, geceleri de müşterilerini misafir ediyordu.

Sonuç: Bir kez daha kalp krizi geçirdi. Bu seferki kriz, karanlık bir hastane odasında, haftalar boyunca sırt üstü yatmasına neden oldu. Burada, düşünmek için zamanı olmuştu. Enine boyuna düşündükten sonra vardığı sonuç da şu oldu: “Ben aptalın tekiyim ve sağduyunun eksenine girmeliyim artık; yoksa ilgileneyeğim tek gayrimenkul, yerel bir mezarlıktaki iki metrelik bir mezar olacak.”

Ama Henry, söylediği kadar aptal değildi. Başına neler geleceğini biliyordu ve dahası, pek fazla kullanmıyorsa da temel bir inanca sahipti. Bu durum, kardeşim Leonard Peale’nin bir tren istasyonunda gördüğü bir sözü hatırlatır bana: “Tanrı ölmedi-sadece işsiz.” Böylece Henry, bir organizasyon tarafından konuşmalar yapmak için onun yaşadığı şehre götürüldüğüm sırada, benimle görüşmek için yanıma geldi. Bana, “Ne yapmalıyım?” diye sordu. “Ölmek ya da işimden ayrılmak istemiyorum. Yaşamak, gerçekten yaşamak istiyorum. Yani, faydasız bir insan olmak istemiyorum. Nasıl gerçekten yaşayabilirim? Lütfen açıkça anlat bana bunu; bunun için sana müteşekkir kalacağım.”

Henry’nin bu samimi tavrını sevmiştim ve biliyordum ki, Tanrı da seviyordu onu.

“Peki,” dedim. “Sözü fazla dolandırmadan anlatacağım. Tanrı’yla iyi geçin. Hayatındaki tortuları yok et. Hayatını temizle. Şu anda sürdürdüğün yaşamdan çok daha iyisini hak ediyorsun.”

Söylediklerime kulak verecek konuşmaya başladı ve içinde biriken bütün pisliği dışarı döktü. Daha sonra da Tanrı’dan

kendisini affetmesini diledi. Açık kalplilikle ve sade bir şekilde, “Beni temizle ve doğru yolda yürümem için bana yardım et. Korku ve gerilimle doluyum; çürüyorum,” diyerek Tanrı’ya dua etti.

Henry dualarının cevabını aldı, huzura kavuştu; bununla birlikte iyileşmeyi de başardı. Sanırım bu tedavi onun için çok uygun olmuştu; çünkü aradan yedi yıl geçti ve Henry hâlâ güçlü bir şekilde yoluna devam ediyor. Sağlıklı ve canlı bir insan olarak yaşıyor. Gevşeyen dürtülerinin efendisi durumuna geldi. Artık kendini aşırı bir şekilde zorlamıyor. Bizimle birlikte yaratılmış olan, ama çoğu zaman kaybettiğimiz o vücut, zihin ve ruh ahenginin eşliğinde yaşamına devam ediyor. Pe ki coşkulu neden olmasın ki?

Coşkunun bulaşıcılığı, Henry’yle ilişkiye giren her insan üzerinde kuvvet verici bir ilaç etkisi yapıyor. Bunun nedenini çok az insan biliyorsa da, Henry’deki coşkunun kesinlikle ruhunun derinliklerinden geldiğini kavrayabiliyorlar. İşte coşkunun bulaşıcılığı denen bu müthiş şey, bu dolu dolu yaşanan sevinç, Henry’nin yaşadığı gibi temel değişimler yaşayan insanlarda kendini gösterir.

COŞKUNUN BULAŞICILIĞI İYİ SATICILAR YARATIR

Örneğin, uzun yıllar önce alkolizm illetinden kurtuluş öyküsünü kitaplarımın birinde, ismini zikretmeden anlattığım Charles Kennard’ı ele alalım. Kennard, benim tanıdığım en başarılı satıcılardan biridir. Birçok satış toplantısında konuşmalar yapmış biri olarak, çok satıcı tanırım. Coşku, bu adamın işinde ve yaşamında büyük bir fark yaratmıştır.

Charles, *Guidepost* isimindeki ilham verici ve değişik inançlara hitap eden bir dergiyi, ürün ya da hizmet satışında çalışan satıcıların iş yapmak için gıptayla baktığı endüstriyel kuruluşlara satmıştır. İnsanlar karşısında bir sorumluluk duygusuna ve saygıya sahip olan birçok mantıklı işadamını, ken-

di çalışanları için bu ilham verici dergiye abone olmaları konusunda ikna etmiştir. Charles Kennard, *Guidepost* dergisinin her ay Amerika'daki iki milyon eve ulaştırdığı insana ait dokunaklı olayların ve kişisel öykülerin, daha iyi ürünler üreten insanlar yaratacağına ve böylece daha iyi bir iş yaşamına ve daha güzel bir ülkeye olanak sağlayacağına; hepsinden önemlisi, herkes için daha iyi bir hayat kuracağına inanmaktadır.

Kennard kendini tümüyle işine adanmış için, son derece ikna edici bir kişiliktir ve sahip olduğu coşkunun bulaşıcılığı da sadece satış alanında kendini göstermez; ayrıca yüzlerce insanın da benzer bir adanmışlık yolunda harekete geçmelerini sağlar. Bu coşkunun sonucu olarak da, Charles Kennard, Amerika basım-yayın tarihindeki en çarpıcı başarılarından biri olan *Guidepost* dergisinin, küçük bir başlangıçtan sonra şu anda Birleşik Devletler'de en fazla okunan ve en etkili süreli yayınlardan biri haline gelmesi sürecinde büyük bir rol oynamıştır. Charles Kennard'ın öyküsü, coşkunun bulaşıcılığının neler yapabileceğine güzel bir örnektir.

Tanıdığım en coşkulu insanlardan biri de, *The Sale Begins When the Customer Says No* (Satış, Müşteri 'Hayır' Deddiği Zaman Başlar) ve *How Showmanship Sells* (Şovmenlik ve Satış) isimindeki iki güzel kitabın yazarı Elmer G. Letterman'dır. Elmer, Amerika'nın en iyi satıcılardan biri olduğu gibi, Amerika'daki en ilginç insanlardan biridir de. Sınırsız bir heyecanı, kendine güveni ve güçlü bir sağduyusu vardır. Onun bu 'bulaşıcı' ruhu, kitabı 'How Showmanship Sells'den alınan aşağıdaki parçada açıklanmaktadır:

"Durmadan saatlerine bakarak, bir an önce paydos etmeyi isteyen insanları anlayamıyorum. Bu insanlar işlerini, gerçekleştirmek istedikleri şeyler için gereken parayı kazandıkları bir yer olarak görürler. Her mesai günü onlar için bir Çin işkencesine döner; tekdüzelik yıllar boyunca üzerlerine damlaya damlaya, onları insani özelliklerden uzaklaştırır.

"Bu tür insanların, işin bir eğlence olduğunu, işlerin bü-

tün iyi oyunların ve sporların bileşenlerini bir araya topladığını öğrenmemiş olmaları ne kadar da acı. Hem işteki temel kurallar o kadar sık değişir ki; yapılan şeyin sıkıcı olmasına olanak yoktur...

“Geriyeye dönüp, kariyerime şöyle bir baktığımda, işimi büyük bir eğlence olarak görüyorum. İşime her gün neşeyle gidiyorum hâlâ. Yeni satış rekorları-her gün, her ay, her yıl daha da fazla- kırmaktan zevk alıyorum. Karşıma çıkıp bana meydan okuyan, eski rekorlarımı zorlayarak beni kendini beğenmişlikten koruyan yeni insanları memnuniyetle karşılıyorum. Bana göre zevkten yoksun bir maddi başarı hiçbir şekilde başarı değildir.”

Geçenlerde gazeteler, eski New York Valisi Averell Harriman'ın hâlâ kamu hizmetleri için içinde bulunduğu yoğun programla ilgili haberlerle doluydu. Şu anda yetmiş beş yaşında olan Harriman, Başkan'ın verdiği görevleri yerine getirmek için dünyayı dolaşmaktadır ve daima heyecan ve enerjiyle dolu görünmektedir. Harriman, kendisine, bu yaşta bu kadar hareketli ve coşkulu yaşayabilmesinin sırrını soran bir gazeteciye cevaben, “Atalarınızı akıllıca seçin ve daha sonra da coşkunuzu sürdürün,” demiştir. Gerçi bizim atalarımızla ilgili olarak yapabileceğimiz çok az şey var; ama yine de coşkunun buluşçılığını geliştirmek için yapabileceğimiz birçok şey bulunuyor. Şüphesiz yok ki, coşku, bizim kuvvetlice yaşamamıza yardımcı olacaktır. Çünkü yaşadığım deneyimlerden biliyorum ki, ilerleyen yaşlarına rağmen Bay Harriman gibi verimli olmaya devam eden insanlar, coşkularını gerçekten korumuş olan insanlardır.

COŞKUNUN İNSANIN KENDİSİNİ DEĞERLENDİRMESİNDEKİ ÖNEMİ

İnsanın kendisini olumlu bir şekilde değerlendirmesinin önemini gösteren oldukça klasik bir örnek, John Murphy ta-

rafından kitabı *The Secrets of Successful Selling*'de (Başarılı Satışın Sırları) anlatılır:

“Elmer Wheeler belirli firma tarafından satış danışmanı olarak göreve çağrılmıştı... Firmada çalışmakta olan bir satıcı nerede görevlendirilirse görevlendirilsin ya da ne kadar komisyon alırsa alsın, daima yılda 5000 dolar kazanıyordu

“Bu, oldukça küçük bir bölgede iyi bir performans gösterdiği için, daha büyük ve daha iyi bir bölgede görevlendirilmişti. Ama bir sonraki yıl aldığı komisyon önceki sene çalıştığı küçük bölgede kazandığı kadardı yine: 5000 dolar. Ertesi sene şirket, satıcılarına ödediği komisyon oranını artırdı ama bu satıcı yine 5000 dolar kazandı. Bunun üzerine şirketin çalıştığı en yoksul bölgelerden birinde görevlendirildi- ve gene o alışılmış 5000 doları kazandı.

“Wheeler bu satıcıyla bir konuşma yaptı ve anladı ki sorun, adamın çalıştığı bölgelerde değil, kendisi için biçtiği değerdeydi. Bu adam kendisini yılda 5000 dolar kazanabilecek bir insan olarak görüyordu ve kendisi hakkında böyle bir düşünceye sahip olduğu sürece dışsal faktörler çok fazla bir şey fark ettirmeyeceği benziyordu.

“Yoksul bir bölgede görevlendirildiği zaman, 5000 dolar kazanmak için sıkı çalışıyordu. İyi bir bölgede görevlendirildiği zaman ise 5000 dolar kendisini gösterince, tembellik etmek için gereken bütün bahaneleri buluyordu. Bir keresinde hedefe ulaştığı sırada hastalanmış ve o yıl daha fazla çalışmamıştı; doktorlar ise adamın neyi olduğunu bulamamışlardı. Ama bir sonraki senenin ilk gününde mucizevi bir şekilde iyileşmişti.”

Bu satıcı kendisine engel olan şeyin satıcılığı olmadığı, bunun nedeninin kendi tavrı olduğu gerçeğiyle yüzleştiği zaman süratle rekorunu geliştirdi. Kısa süre sonra da yıllık kazancını ikiye katladı.

Birçoğumuz, bu satıcıya engel olan aynı zincirler tarafından, güç algılanan bir şekilde çevriliyizdir. Çoğu zaman, ya-

şamdaki düşük statümüzün nedeni yeteneklerimizin düşük olması değil; kendi hakkımızdaki fikirlerimizin düşük olmasıdır. Kendinizi yeniden değerlendirin. Belki de daha az önemli bir kişilik olmaya razı olan daha üstün nitelikli bir insansınız. Eğer öyleyse, düşünüşünüzü yeniden yükseltmek, stratejinizi yeniden gözden geçirmek ve şu anda bulunduğunuz yerden bulunmanız gereken yere ulaşmak için bugün, hemen şimdi kararınızı verin. Bırakın coşkunun bulaşıcılığı zihninize hâkim olsun. Bütün farkı bu yaratabilir.

ON BİR

COŞKU VE GELECEĞİMİZ

187

Günümüzde bazı genç insanların, yaşamda gerçek bir mutluluk bulamıyorlarmış gibi bir hali var. Onlara göre coşku, demode ve çocuksu bir şey. Bu gençler, yeni değerlerin arayışı içerisinde yol alırlarken, uyuşturucuyla, içkiyle ve seksle tanışıyorlar. Ancak bu tür aşırılıklar onlara yeni, sağlıklı değerler kazandırmıyor; bunun yerine onları hiçliğin boşluğuna daha da şiddetle itiyor. “Haydi biraz eğlenelim,” diye çılgık atıyorlar, ama bu çılgık kulaklara, bir idam mahkûmu bekçisinin çılgılığı gibi geliyor; gerçekten de gençlerin yaşadığı manevi ölümden daha trajik bir şey yoktur.

Gençlerin yaşadığı derin sıkıntının farkında olanlar, endişe içinde ve sarsılmış durumda. Diğerleri ise bu gençleri kınıyor. Ama her iki grubun içerisinde yer alanların sadece çok az bir bölümü, yaratıcı bir çözüm arıyor. Yaratıcı ve potansiyel bir güce sahip olan bir çözümün var olduğunu düşününce, bu durum gerçekten de çok garip. Sözümlü ettiğim çözüm basitçe, Tanrı karşısında dürüst olmanın verdiği eşsiz heyecanı tekrar yaşamın içine sokan manevi coşkunun uygulanmasıdır.

Bu nedenle, gençlerin sorunları hakkında konuşmanın ve bu sorunu önceki nesiller ve ülkemizdeki yeni sorunlar bağlamında ele almanın önemli olduğuna inanıyorum.

ZEVK PEŞİNDE KOŞMA SENDROMU İVMESİNİ KAYIP MI EDİYOR?

İnsanlar, Berkeley Üniversitesi kampusundaki olayları, isyankâr gençlerin kabalıklarını ve küçümseyici davranışlarını; ve bunun yanında da para getiren kitap veya filmlerdeki cinsel istismarı gördükçe ülkemizin geleceğine dair duydukları inancı kaybediyor.

Ama öyle görünüyor ki, bu kötü ve cesaret kırıcı günlerin de modası geçiyor. Muhtemelen Amerikan gençliği en sonunda gözünü açtı; çünkü binlercesi bir kez daha Tanrı'nın, ülkenin ve ideallerin peşinden koşmaya başladı.

Zevk peşinde koşmak ve kendini beğenmiş kinizm, popülaritesini kaybediyor. Çünkü yeni, kültürlü nesil, böyle çocuksu saçmalıkları kabul etmekte zorlanıyor. Bunların hepsi bize gösteriyor ki, genç Amerikalılar, Yeni Sol'un öngördüğü kadar budala değil. Elbette Amerikalılar geçici heveslere meraklıdırlar. Bir süreliğine aldatılabilirler. Ama şu aralar akıllanıyorlar ve boş inançların, şüpheli karakterlerin ölüm fermanını imzalıyorlar. Bu nedenle ülkemizin gençliğine duyduğunuz coşkuyu ve inancı koruyun.

Amerika müthiş bir gençleşmenin arifesinde bulunuyor. Aslında bu gençleşme kendini göstermeye başladı bile. Uzun zamandan beri kinik, acayip insanlar tarafından korkutulun ya da yıldırılan ve mutlu, istekli idealizmlerinden utanç duyan insanlar, kendi karşı devrimlerini başlattılar ve bu devrim de süratle ivme kazanıyor. Trend tersine dönüyor ve belki de sözü edilen acayip insanların duvara toslamaları pek fazla zaman almayacak. Çünkü onlar, genç Amerikalıların gerçekten istedikleri şeylerle ortaya çıkmadılar. Şimdiden birçok genç onların safından ayrılmaya başladı ve bu gençler manevi coşkunun yaşama gerçek bir canlılık kattığını keşfediyor.

Ulusumuzu kasıp kavuran bu yeni heyecanın önemli bir nedeni, gerçek bir devrimi yaşıyoruz olmamızdır; bu devrim

mutlaka, görebilecekleri en iyi şeyin, uzun zamandan beri alışık oldukları bu düş kırıklığına uğraticı dünyadan ibaret olduğunu kara kara düşünen milyonlarca insana, özgürlüğün, ümidin ve refahın muazzam yararlarını sunacaktır. Bu devrimin Yeni Sol'a, yeni ahlaksızlığa, seks istismarcılarına ve kılık-sız, tükenmiş bir komünizme tarihteki en büyük darbeyi vurması muhtemeldir.

GENÇ İNSANLARA GEREKEN, PEŞİNDEN GİDİLECEK GERÇEK BİR ŞEYDİR

189

Ben gençlerin genelde harika insanlar olduğunu düşünüyorum. Geçenlerde, bir konuşma yapmak üzere Boston'a gitmiştim; dönüşte uçakla dönmeyi tasarlıyordum. Ama şiddetli bir kar fırtınası yüzünden bütün uçuşlar iptal edildi ve ben de ağzına kadar dolu olan bir trenin vagonunda beş saat geçirerek geri döndüm. İnsanlar koridorda ayakta duruyordu. Bazıları da yere oturmuştu. Yolcuların çoğu, Paskalya tatili için okullarından çıkan gençlerden oluşuyordu. Ve elbette bir çoğu, Yeni Sol'un- Yeni Ahlâk'ın nişanlarını –yırtık pırtık paltoları, ütüsüz pantolonları, kirli ayakkabıları kuşanmıştı. Ama ilginç olan neydi biliyor musunuz! Onlarla geçirdiğim bu beş saat benim için aydınlatıcı oldu. Bazı çocuklar esmer bir yüze, bazıları ise açık renkli bir tene, siyah veya mavi gözlere sahipti; fakat gençlerin hepsinin parıldayan gözleri ve güzel yüzleri vardı. Geriye kalan tek şey, o gözlerin içerisine bir düş, o suratların üzerine bir ışık koymaktı.

ON İKİ

FARKI YARATAN COŞKUDUR

190

Kendi adını taşıyan yaklaşık bin tane perakendeci dükkânın oluşturduğu büyük bir imparatorluğun kurucusu olan S. S. Kresge, engelleri söküp atan ve olağanüstü sonuçlar elde eden o sakin, sessiz coşkuya sahipti. Bu müthiş adam doksan dokuz buçuk yıl yaşadı ve onun hayırsever özelliklerinin binlerce insana yardımı dokundu.

Kresge'in öyküsü, Amerikan efsaneleri geleneğinin içerisinde yerini almıştır; yoksulluktan başarıya doğru yükselen bu adam, onurlu Pensilvanya Almanları'nın sıkı çalışmaya, tasarrufa, titiz bir dürüstlüğe, imana ve coşkuya dair olan erdemlerinden beslenmiştir. S. S. Kresge dindar bir Hıristiyan, gerçekçi bir insan ve güçlü bir düşünürdü. Keskin bir mizah anlayışı vardı. Harvard Üniversitesi ona bir onur derecesi vermişti ve bununla ilgili bir konuşma yapması gerekiyordu; ayağa kalktı ve "Hiçbir zaman heyecanlı ve ucuz bir konuşma yapmadım," dedi. Ardından yerine oturdu. Bu, o üniversitede yapılan en kısa konuşmaydı belki de, ama en mantıklısıydı da. Kresge, yaşamı boyunca 200 milyon dolar kazandı ve bu paranın büyük bir bölümünü insanlara bağışladı. Tanrı'ya bakışını veya insanlara verdiği kıymeti hiçbir zaman kaybetmedi. Onun sözlerini kullanalım: "Dünyayı bulduğumdan daha güzel bir yer olarak bırakmak istedim."

Ona bir keresinde bu şaşırtıcı hayatının sırrını sormuştum. "Basit bir felsefem var," dedi, "erken yat, erken kalk; faz-

la yeme; sıkı çalış; insanlara yardım et; hiçbir şeyin seni sinirlendirmesine izin verme; coşkulu ol ve her zaman Tanrı'yı zihninde koru." Bu basit felsefe sayesinde, yaşamda bir şeyleri üst üste koyarak, her zaman bir şeyler gerçekleştirerek, coşkuyla ve inançla yaşamıştı.

Bay Kresge, "İnsan işe en dipten başlar ve zorlukları aşmayı öğrenirse, her şey kolaylaşır," derdi. Eğer karaktere ve cesarete, sizi savaşır durumda tutacak bir inanca ve coşkuya sahipseniz kesinlikle her şey daha da kolaylaşır. Böylesine bir yetenek, insanların içinde var olan ve engelleri bertaraf eden bir coşku tarafından kazandırılır. Peki nedir bu engeller? Elbette daha iyi bir yaşamın, gerçek bir başarının, Tanrı'nın size verdiği, olabileceklerin en iyisini yapma motivasyonunuzun önüne çıkan engellerdir bunlar.

Geçenlerde, bir konuşma yaptıktan sonra yanıma bir kadın geldi. Kadın, mezuniyetten beri hiç görmediğim bir lise arkadaşımdaydı. "Norman," dedi, "konuşmanı dinlerken seni inceledim. Hayata başlarken elinde olan o küçük şeylerden sonra oldukça büyük şeyler başardın." İlk başta bu söz beni hayal kırıklığına uğrattı. Daha sonra anladım ki, kadın bana bunları söylerek iltifat etmişti. Eğer insan hayata adımını atarken çok az şeye sahipse, ama bunlarla elinden gelenin en iyisini yapıyorsa; sahip oldukları şaşırtıcı bir artış gösterir.

COŞKU DAHA İYİ BİR YAŞAMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİ ORTADAN KALDIRIR

Daha iyi bir yaşamın önündeki engeller çok ve çeşitlidir. Korku da bu engellerden biridir elbette. Bu, gerçekten de büyük bir engeldir. Ve korkuya tedbir eşlik eder. Yerinde bir tedbir akıllıca bir şeydir; ama aşırı tedbirli olmayın. Korkuyla dolu, ürkek, aşırı-tedbirli insanlar, berisinde dünyanın harika nimetlerinin yattığı engelleri asla aşamazlar. Aşırı tedbirli olmak sizin için kötü bir şeydir.

Bir gün bir petrol kamyonu teslimat yapmak üzere çiftliğimize gelmişti. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra şoförün araçtan çıkmamış olduğunu fark ettim. Kamyonun yanına gittim ve şoföre “Ne oldu?” diye sordum.

Adam da sinirli sinirli, “Şu köpeğe baksana.” diyerek karşılık verdi. Çiftliğimizde ne cins olduğu belli olmayan, korkutucu bir havlaması ve buna eşlik eden huysuz bir bakışı olan büyük, sıradan bir köpeğimiz vardır. Ama bu hali sahtedir. Tek sahip olduğu şey o huysuz bakıştan ve havlamadan ibarettir. Adama, “Bu köpek bir karıncayı bile incitmez,” dedim.

Adam da, “Valla karıncadan anlamam,” diyerek çıkıştı, “Beni ısırmasın yeter.”

Ben de, “Eğer o kamyonun çıkıp bu köpeğin üstüne yürürsen, hemen tüyecektir,” dedim.

Adam bunu denemek istemiyordu. “Şunun gözlerine baksana, teşekkür ederim kalsın,” dedi ve kamyonunda oturmaya devam etti.

Köpeğe döndüm ve “Kaybol Petey!” diye bağırdım. “Hadi kaybol!” Ama köpek beni şaşırtıp utandırdı ve havlamak yerine üzerime saldırdı. Az daha ben de kamyonun içine atıveriyordum kendimi!

Petey, bu teslimatçı adamı sindirdiğini anlamıştı ve beni de korkutup korkutamayacağını öğrenmek istemişti. Adama dönüp, “Bu köpekten korktuğun sürece bunu anlayacak ve seni o kamyonun oturtmaya çalışacaktır,” dedim.

Sonunda ikna edici sözlerim galip çıktı ve tedbiri elden bırakmayan şoför kamyonundan indi. Beraberce köpeğin üstüne doğru yürüdük. Petey kimseyi korkutamadığını görünce hızla geri çekildi. Daha sonra şoför kendi işiyle ilgilenirken, o da çevrede hırlaya hırlaya dolaşmakla yetindi.

Korktuğunuzu hisseden bir hayvanın çoğunlukla, sizi korkutmak için elinden gelenin çok daha fazlasını yapacağını söylemek istemiyorum. Asıl söylemek istediğim şey, herhangi

bir şeyin sizi korkutmasına ne kadar çok izin verirseniz, bunun sizi o kadar korkutacağıdır.

Trafik kazası geçirmiş olan bir insan bir dahaki sefere araba kullandığında kendini kötü hissedebilir. Ama araba kullanmaya ne kadar çabuk başlarsa, onun için o kadar iyi olur. Bunu ertelerse, arabalara karşı bir korku geliştirebilir ve bu korku da daha sonra bütün yolculuk türlerine karşı bir fobiye dönüşebilir. Korku bazen zamanla artar ve ayrıca 'genelleştirme'ye de yol açar. Yani korkunuz diğer alanlara da sıçrar.

Bu yüzden aşırı bir ihtiyatın insanlar için kötü bir şey olduğu açıktır. Korkularınızdan kaçarsanız, sizi mutsuz edecek sonuçların içine girebilirsiniz. Sizi korkutan bir şeyin karşısına çıkmak ve onunla, ezikleri, sert yumrukları göze alarak burun buruna çarpışmak çoğu zaman daha akıllıcadır. Böyle yaparsanız büyük ihtimalle bu korkunun düşündüğünüz kadar sıkı bir şey olmadığını görürsünüz. Belki de korktuğunuz şeyin oldukça zorlu olduğunu göreceksiniz, ama bunun yanında da bu korkunun üstesinden gelmek için gereken özelliklere sahip olduğunu keşfedeceksiniz; ki bu da sonuç olarak sizi güçlü bir insan yapacaktır.

John Riskin yirmili yaşlarının başlarındaiken, son derece korkak olduğu için büyük bir acı içindeydi. Fransız Alpleri'ndeki Chamonix'te kaldığı süre boyunca, bu eğilimi kendisine şiddetli bir ıstırap verdi. Dağlara tırmanan diğer genç adamları izledi ve o da birkaç alçak zirveye tırmanmayı denedi. Ama duyduğu korku yüzünden fiziksel bir hastalık geçirdi ve neredeyse dağcılığı bıraktı.

Bu sıkıntının verdiği stres içinde de şu satırları yazdı: "Tehlikenin insanın ruhsal durumunda yaptığı etki, tuhaf bir sorundur; ama tehlikeli bir yere gelip oradan gerisin geriye dönerseniz ve bu hareketiniz doğru ve akıllıca bir hareket bile olsa; kişiliğiniz ufak bir bozulma yaşamıştır. Yaşamınız öylesine cansızlaşır ki... Halbuki yanlış ve aptalca olduğu açıkça görünmesine rağmen bu tehlikeyi göze alırsanız, bu tehlike-

nin içerisinde daha güçlü ve sağlam, her tür işe ve deneyime uygun bir insan olarak çıkarsınız.”

Işin özü, ünlü haber muhabiri Henry J. Taylor'ın yıllarca önce babasından aldığı bir nasihatte özetlenmiştir: “Kendin hakkında ve incineceksin diye fazla endişelenme. Hayata tedbirli yaklaşan insanlar büyük bir fırsatı kaçırmazlar. Karşına çıkan şansları değerlendir. Böylesi daha iyidir; diğer insanların gördüklerinden daha fazlasını göreceksin ve muhtemelen de onlar kadar uzun yaşayacaksın.”

194 Parça parça edilmesi gereken başka bir engel de kırgınlıktır. Çünkü zihinsel acı kırgınlık anında devamlı olarak harekete geçirilir. Kırgınlık gerçek bir yaşamın önündeki büyük bir engeldir; ancak coşkulu olmak sizi bu güçlüğün de üstesinden getirebilir.

Başka bir engel de insanın kendisini izole etmesidir. Bu tecrit hali, insanın diğer insanlara karşı ilgili olmasını engeller. Günümüzün mutsuz, coşkudan yoksun dünyası, büyük bir oranla diğer insanların yardımına koşmayı reddeden şiddetli bir bencilliğin sonucu olabilir. Bu sonuç, New York'ta bıçaklanarak öldürülmekte olan bir kadının çığlıklarını duyan en az otuz dokuz kişinin, ‘Bu iş beni ilgilendirmez’ diyerek inanılmayacak bir şekilde kayıtsız kalmalarından çıkarılabilir.

Bu insanlar, “Neden karışayım ki bu işe?” diyerek nedenlerini açıklamaya çalıştılar. “Benim davam değil ki.” Ama aslında bu onların davasıydı. Zavallı kadın fiziksel yaşamını kaybetti; ama onlar ruhlarından oldular. Bencillikleri nedeniyle cevap vermedikleri o acılı çığlıkları nasıl unutabilecekler? Bu işe bulaşmamış olmaları onları sonsuza kadar rahatsız edecek. Diğer insanların yaşadığı acıya, ıstıraba ve trajediye bulaşmama arzusu üst düzey bir yaşamın önünde büyük bir engeldir. Ancak insanlara duyulan gerçek bir coşku böylesine bir kayıtsızlığı paramparça eder ve başka bir şekilde ulaştırılması çok zor olan bir mutluluk üretir. Arthur Gordon bunu şöyle

le dile getirir: “Coşku, başkalarını umursama, gerçekten umursama halidir.”

SOKAK ÇETESİNE KÖTÜ BİR SÜRPRİZ

İnsanı hareketsiz bırakan kayıtsız kalma engellini ortadan kaldıran biri, bir deniz havacısı olan James R. George'tur. George, yıllık iznini kullanarak tarihi yerleri görmek için Philadelphia'ya geldi ve Race and Vine'in köşesindeki metro istasyonunda bulunduğu sırada, insan özgürlüğünün beşiği olan Philadelphia'da görmeyi beklemediği bir manzarayla karşı karşıya kaldı. On beş, yirmi serseri küçük bir kıızı köşeye sıkıştırmıştı; kıza tecavüz etmek üzereydiler. Altı kişi, yaşanan olayı uzaktan izliyordu sadece; müdahale etmek için hiçbir girişimde bulunmamışlardı. George onlara, “Hadi ama! Bu işi yapmalarına izin vermeyeceksiniz, değil mi?” diye seslendi.

Bunun üzerine adamlar omuzlarını silkti. “Bizi ilgilendirmez,” dediler. “Bu işe karışmak istemiyoruz. Bizim kavgamız değil bu.”

Ama George, daha sıkı bir çocuktur. Bu onun kavgasıydı. Ceketini çıkarıp attı ve bu tehlikeli çetenin arasına tek başına daldı. Serserileri bir o bir bu yana fırlattı, onları istasyonun üzerinde yere serdi. Serseriler tekrar George'un üzerine koştu. Onu biraz hırpaladılar; fakat George en sonunda serserilerin hepsini defetti ve kıızı kurtardı. O altı adam bu sırada boş boş dikilmişti. Philadelphia Belediye Başkanı, George'un onuruna bir tören düzenledi. Onu cesareti ve sorumluluk duygusu nedeniyle övdü ve şehrin fahri vatandaşı yaptı. George'un mikrofona gelip bir konuşma yapması gerekiyordu ve ilk sözleri, “Burada geçirdiğim tatilden çok zevk aldım...” oldu. Çürüklerle dolu yüzüne ve diğer darp izlerine kulak asmayarak orada geçirdiği zamandan zevk almıştı. Peki nasıl zevk alabilmişti? Çünkü vicdanı rahattı. Dürüstlüğü gerekli olduğu bir anda, kendini Tanrı'nın savunmasız çocuklarından biri için teh-

likeye atmıştı. İnsanlara karşı ilgili olmak için gereken özelliklere sahipti. İnsanlara, özellikle de çaresiz ve savunmasız insanlara karşı coşkusu vardı.

Mutluluğun önündeki başka bir engel de-ki coşku görkemli bir şekilde bu engelin üstesinden gelir- hastalıklardan ve sevdiğiniz birinin ölmesinden korkmaktır. Bu korku, derin ve ıstıraplı bir endişe verir; yaşamdaki en derin anksiyetelerden biridir. Ama manevi cevapları bulan insan, kendini insan sorunlarının en büyüklerinden biri olan bu korkunun karşısında galip çıkaracak olumlu, güçlü ve coşkulu bir inanç geliştirir.

ASLA KENDİNİZİ MAHKEMEYE VERMEYİN

Kuvvetle yüklü bir gerçeklik içeren bu ifadeyi ilk olarak, çalıştığım ilk kilisenin bulunduğu Berkeley, Rhode Island'da, eski arkadaşım Robert Rowbottom'la yaptığım bir konuşmada duydum; bunu duyunca yerime 'mıhlanmışım' adeta. Benim de yapmakta olduğum şey tam olarak buydu-kendimi mahkemeye vermek. Ama Bill'in bu olumlu fikrini zihnime sokarak, hayata tamamen yanlış bir tavırla yaklaştığımı anlamaya başladım; ki bu tavrım ancak olumsuz bir sonuçla sonuçlanabilirdi. Böylece, zihinsel bir dönüşüm yapmaya karar verdim. Tanrı'dan beni değiştirmesini ve bana daha olumlu bir davranış kalıbı vermesini istedim. Bunu da sahip olduğum bütün gücü kendimde toplayarak yaptım.

Neyse ki, Tanrı benim bu çaresiz duamı duydu; çünkü inanın bana, aşağılık kompleksi denen o acı verici ruhsal durum içerisinde yaşamak çok kötü bir şeydir. Bu kompleksten kurtulmak başıma gelen en güzel şeylerden biriydi. Böylece Robert'in bu güçlü tekniğini uygulamaya başladım. İşin iç yüzünü anladığım için de, hayatımda muhteşem farklar yaratan yeni konseptlere sahip oldum: olumlu yaşamanın ve coşkunun gücüne. Ancak bu iki muhteşem zihinsel ve manevi yete-

neğın öğrenilmesi ve denetim altına alınması gereklidir; disiplin kolayca kazanılmaz. Ama bu iki yeteneği bir kere kazanırsanız, tam tersi bir durumda sizi muhakkak başarısızlığa uğratıp, yaşamdaki planlarınızı mahvetmekle sonuçlanacak olan engelleri paramparça edebilirsiniz.

Tabii ki yaşamınızın böyle bir başarısızlıkla ulaşması sizin için o kadar kötü bir şey olmayabilir. Ama benim için öyle değildi. Benim için tam bir ölüm-kalım meselesiydi bu. Aşğılık kompleksim ve güvensizlik hislerim o kadar derinlere kök salmıştı ki! Bu nedenle kendimi olumlu düşünmenin ve coşkunun hünerli ellerine bıraktım.

Olumlu düşünme, bir sorun hakkında nasıl düşündüğünüzdür. Coşku ise o sorun hakkında neler hissettiğinizdir. Ve bu ikisi birlikte, sizin bir sorunla ilgili olarak nasıl davranacağımızı belirler.

Farkı Yaratan Coşkudur

Kişisel gelişim konusunda dünyanın en önemli yazarlarından biri olan Norman Vincent Peale, Farkı Yaratan Coşkudur'da insanların büyük bir bölümünün yaşadığı temel sorunları ele alıyor ve bunların çözümünde coşkunun ne kadar etkili olduğunu anlatıyor.

Eğer yaşamınıza coşkuyu katarsanız:

- Diğer insanları çok daha kolay ikna edebilirsiniz.
- Zihninizi geliştirebilirsiniz.
- Problem çözme yeteneklerinizi geliştirebilirsiniz.
- Korkularınızın üstesinden gelebilirsiniz.
- İşinizde daha hızlı ilerleyebilirsiniz.
- Özgüveninizi artırabilirsiniz.
- Gerilimlerinizden kurtulabilirsiniz.
- Çok zor görünen birçok şeyi mümkün kılmanızı sağlayacak güçlü bir motivasyona sahip olabilirsiniz.

Bu kitabı okuduğunuzda, coşkunun sizin çok daha güzel bir yaşam sürmenize yardımcı olacağını göreceksiniz.

ISBN 975-331-524-4

9 789753 131524 1

yenisayfa
on-line alışveriş: .com.tr

<http://www.epsilonyayinevi.com>

